

ZOOMAILLEN MAAILMAAN

Sanni Ojala

ZOOMAILLEN MAAILMAAN

**Suunnittelijan henkilökohtaisten
luontokäsitysten välittyminen
kuosisuunnitteluproduktiossa**

Sanni Ojala

Taiteen maisterin opinnäytetyö
Fashion, Clothing & Textile Design
Muotoilun laitos
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Aalto-yliopisto
2020

Ohjaajat

Petra Haikonen
Maarit Salolainen

Tekija Sanni Ojala

Tyon nimi Zoomaillen maailmaan

Laitos Muotoilun laitos

Koulutusohjelma Fashion, Clothing and Textile Design

Vuosi 2020

Sivumaara 120 + kuvaliite
78

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Maailma on yhä enenevässä määrin ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden arvostamiseen valveutunut paikka. Kuosisuunnittelijat ovat suuressa roolissa erilaisten luontokäsitysten visualisoinnissa, mutta ajattelevatko he omia ajatusmallejaan tietynlaisten luontoaiheisten kuvasisältöjen välittämisen taustalla? Tämän lähtökohdan innoittamana opinnäytteen tutkimuskysymys on: miten toteuttaa kuosisuunnittelijan henkilökohtaisia luontokäsityksiä tutkaileva kuosimallisto Google Earth-kuvapalvelun satelliittikuvista sekä sen toiminnallisista ominaisuuksista inspiroituen? Opinnäytteen tarkoituksena on luoda uusia ideoita luontoaiheiden pohdiskelevaan esittämiseen kuosisuunnittelussa.

Opinnäytteen kirjallinen osa keskittyy luontokäsitysten tutkimukseen. Luontokäsityksiä tutkivan kirjallisuuden kautta tehdyt huomiot yleisistä luontokäsityksistä länsimaiden historiassa toimivat tausta-aineistona muulle tutkimukselle, joka koostuu laadullisesta tutkimuksesta sekä suunnittelijan henkilökohtaisten luontokäsitysten analyysistä. Laadullinen tutkimus kirjallisessa osiossa kohdistuu nuorten suomalaisten kuosisuunnittelijoiden luontokäsityksiä avaavaan kyselyyn, joka vastaa muun muassa siihen, mitä luonto heille merkitsee. Kyselyvastaukset toimivat reflektiopintana, josta eri poimintojen kautta tämän opinnäytteen pääfokus, yhden kuosisuunnittelijan luontokäsitysten analyysi, saa vahvistusta.

Opinnäytteen toinen osa, suunnitteluproduktio, on 27:stä kuosista koostuva monipuolisiin käyttötarkoituksiin suunnattu kaupallinen kuosimallisto. Visuaalisena inspiraationa mallistolle toimivat Google Earthin satelliittikuvat sekä rajattu määrä kyseisen kuvapalvelun toiminnallisia ominaisuuksia. Malliston visuaalinen teema tarkastelee luonnontilaisten ja rakennettujen ympäristöjen välistä tilanjaon dynamiikkaa satelliittikuvien kautta. Satelliittikuvat toimivat tulkintakanavana kuosisuunnittelijan henkilökohtaisten luontokäsitysten esiin tuomiseen juuri tämän opinnäytteen suunnitteluproduktiossa. Sen lisäksi kuosit ovat inspiroituneet vahvasti Google Earthin merkittävästä toiminnasta, zoomauksesta. Zoomaus tulee ideana myös osaksi myyntiprosessia, jossa asiakkaan on mahdollisuus ostaa yhtä kuosia monessa eri koossa ja siten ikään kuin zoomata sitä eri etäisyyksiltä katsottavaksi. Näin myös ostotilanteesta tehdään malliston visuaalista teemaa jatkava kokemus myyntikokojen tarinallistamisen kautta.

Opinnäytteen johtopäätöksenä todetaan, että luontokäsitykset muodostuvat usein alitajuisesti riippuvaisina eri taustatekijöistä, kuten kulttuurin esittämistä representaatioista sekä henkilökohtaisista kokemuksista. Luontokäsitykset johdattavat kuosisuunnittelijaa usein uniikkeihin, mutta myös yleismaailmallisempiin päätelmiin sekä esteettisiin ihanteisiin, jotka ohjaavat työskentelyä eteenpäin. Henkilökohtaisia luontokäsityksiä jäsentelevän suunnitteluproduktion itsereflektointi on mielenkiintoinen keino analysoida identiteettiään kuosisuunnittelijana, sillä luontokäsitysten vaikutusta ei helposti ajatella yhtä analyttisesti muiden suunnitteluproduktioiden yhteydessä. Opinnäyte toimiikin herättelijänä luontokäsitysten sekä niiden ohjaaman suunnittelutoiminnan aktiiviseen itsetutkiskeluun ja se on suunnattu kuosisuunnittelua opiskelevien sekä alan ammattilaisten luettavaksi.

Avainsanat luonto, identiteetti, satelliittikuvat, Google Earth, kuosisuunnittelu, mallisto

Author Sanni Ojala

Title of thesis Zoomaillen maailmaan

Department Department of Design

Degree programme Fashion, Clothing and Textile Design

Year 2020

Number of pages 120 +
picture book 78

Language Finnish

Abstract

The world is increasingly a place of appreciation for the environmental diversity. Pattern designers play a big role in visualising various perceptions of nature, but do they think of their own ideas behind the transmission of nature-themed content? Inspired by this premise, the research question of the thesis is: how to implement a pattern collection that explores the personal nature perceptions of a pattern designer inspired by the satellite images of the Google Earth image service and its functional features? The purpose of the thesis is to create new ideas for the contemplative presentation of natural subjects in pattern design.

The written part of the thesis describes the general concepts of nature in the history of Western countries discovered through nature-related exploratory literature. These remarks serve as a background for the final research — qualitative research and analysis of the designer's personal perceptions of nature. The qualitative research consists of a survey for pattern designers that opens up their thoughts towards nature. A total of eight young Finnish pattern designers, responded to the survey by telling, what nature means to them. The answers to the survey serve as a material facilitating self-reflection, through which the main focus of this thesis, the analysis of the nature perceptions of one pattern designer, is confirmed.

The second part, the design production, is a commercial pattern collection of 27 patterns for various applications. The collection's visual inspiration comes from Google Earth satellite imagery as well as a small number of functional features of that imaging service. The collection's visual theme examines the space divided between natural and built environments in satellite images. Satellite images serve as a channel of interpretation to articulate pattern designer's perceptions of nature in the design production of this particular thesis. The patterns are also inspired by Google Earth's remarkable feature, zooming. Inspiration of zooming becomes as well as a part of the sales process. In the selling process a customer has the opportunity to buy a pattern in many different size categories and thus in a way zoom in and on the pattern's visual elements from different distances. In this way, the buying experience also supports the visual theme of the collection through the storytelling of sales sizes.

The conclusion of the thesis is that perceptions of nature are often subconsciously dependent on various background factors, such as personal experiences and cultural representations. Concepts of nature often lead the pattern designer to unique but also more universal conclusions as well as aesthetic ideals that guide the work forward. Self-reflection of a design production that structures personal perceptions of nature is an interesting way to analyse one's identity as a pattern designer, as the impact of the personal nature perceptions are not easily thought of as analytically in the context of other design productions. The thesis serves as a stimulant for active self-examination of perceptions of nature and the design activities guided by them, and it is aimed to be read by students and professionals working in the pattern design field.

Keywords nature, identity, satellite imagery, Google Earth, pattern design, collection

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	10
1.1 TAVOITTEET OPINNÄYTETYÖLLE	12
2. LUONTO JA IHMINEN	14
2.1 LUONTOKÄSITYS	14
2.2 YLEISTEN LÄNSIMAISTEN LUONTOKÄSITYSTEN HISTORIAA	15
2.3 LUONTOREPRESENTAATIOIDEN MERKITYS LUONTOKÄSITYSTEN SYNTYMISSÄ	22
2.4 MUOKATUN JA LUONNONTILAISEN LUONNON DYNAMIIKKA	30
2.5 YHTEENVETO	34
3. SUUNNITTELIJAN LUONTOKÄSITYKSET	36
3.1 SUUNNITTELIJA JA LUONTOKÄSITYS	36
3.2 KYSELY KUOSISUUNNITTELIJOIDEN LUONTOKÄSITYKSISTÄ	36
3.3 HENKILÖKOHTAISET LUONTOKÄSITYKSENI	43
3.4 YHTEENVETO	52
4. KUOSIMALLISTON VISUAALINEN TAUSTATUTKIMUS	55
4.1 SATELLIITTIKUVAUKSEN HISTORIAA	55
4.2 GOOGLE EARTH	56
4.3 SATELLIITTIKUVAT KUOSISUUNNITTELUN INNOITTAJANA	58
4.4 SATELLIITTIKUVIEN ZOOMAUS KUOSISUUNNITTELUN INNOITTAJANA	59
4.5 YHTEENVETO	62
5. SUUNNITTELUPRODUKTIO	64
5.1 LÄHTÖKOHDAT KUOSISUUNNITTELUPROSESSIIN	64
5.2 INSPIRAATIOKUVAT	66
5.3 LUONNOSTELU	86
5.4 RAPORTTIEN SUUNNITTELU	94
5.5 MALLISTON VÄRIMAAILMA	95
5.6 MALLISTOKOORDINOINTI	100
5.7 YHTEENVETO	101
6. JOHTOPÄÄTÖKSET	103
7. LÄHTEET	108

1. JOHDANTO

Opinnäytetyö koostuu kirjallisesta osasta sekä suunnitteluproduktiosta. Kirjallisen työn aiheena ovat kuosisuunnittelijan henkilökohtaiset luontokäsitykset ja niiden peilautuminen kuosisuunnittelutyöhön. Kirjallinen työ on innoittanut suunnitteluproduktiota, joka on 27:stä kuosista koostuva kaupallinen kuosimallisto. Kuosimallisto on suunnattu erilaisiin käyttötarkoituksiin, kuten vaatetuksen tai sisustuksen tuotteisiin.

Kirjallisessa osuudessa tutkin luontokäsityksiä eri keinoin. Käyttäessäni termiä *luontokäsitykset* tässä työssä, tarkoitan niillä ihmisen erilaisia suhtautumistapoja ja tuntemuksia luontoa kohtaan sekä esimerkiksi henkilökohtaisia arvomaailmoja. Tutkin ensin länsimaiden historiassa ja nykypäivässä esiintyviä luontokäsityksiä niitä tutkivan kirjallisuuden kautta. Sen lisäksi tein kyselyn kahdeksalle kuosisuunnittelua opiskelevalle tai sitä työkseen tekeväälle nuorelle suomalaiselle suunnittelijalle. Kyselyn vastauksissa suunnittelijat kertoivat luontokäsityksistään niin henkilökohtaisella, kuin kuosisuunnittelutyöhön linkittyvällä tasolla. Opinnäytetyön aiheeseen liittyvän kirjallisuuskatsauksen sekä kyselyvastausten kautta pyrin saavuttamaan yhdenlaisen kuvauksen siitä, mitä kaikkea henkilökohtaiset luontokäsitykset voivat pitää sisällään, mitkä asiat niihin vaikuttavat ja miten ne voivat välittyä kuosisuunnittelijan työnkuvaan ja tämän opinnäytteen kohdalla yksittäiseen suunnitteluproduktioon. Linkitin kyselyvastauksia omien luontokäsitysteni pohdintaan vuoropuhelun keinoin. Luontokäsitysten tutkimus toimi lähtökohtana suunnitteluproduktion prosessin aloittamiselle.

Suunnitteluproduktioni visuaalinen taustatutkimus koostuu Google Earth -satelliittikuvapalvelusta keräämästäni kuva-aineistosta. Kiteytin suhtautumistani erilaisiin ympäristöihin Google Earthin virtuaaliselta Maapallolta löytämieni satelliittikuvien pohjalta. Inspiraatiokuviksi valikoituneissa satelliittikuvissa on näkyvissä erilaisten luonnontilaisten sekä ihmisten muokkaamien alueiden monimuotoisuus sekä välillä myös niiden välinen vuoropuhelu. Kuosimallistossani näkyyn näistä satelliittikuvista inspiroitunut luonnontilaisen ja ihmisen muokkaaman ympäristön välinen tilanjaollinen dynamiikka.

Lisäksi tutkin miten Google Earth -satelliittikuvapalvelun erilaiset toiminnalliset ominaisuudet, kuten zoomaus, tai tuotannollisista syistä johtuvat virheet, kuten pikselöityminen, voivat tuoda kiinnostavia suunnitteluhaasteita sekä -ratkaisuja osaksi kuosimallistoa. Keskeinen tutkimuskysymykseni olikin, *miten toteuttaa kuosisuunnittelijan henkilökohtaisia luontokäsityksiä tutkaileva kuosimallisto Google Earth -satelliittikuvapalvelun satelliittikuvista sekä sen toiminnallisista ominaisuuksista inspiroituen?*

Visuaalisen inspiraation lähteen ollessa yhtä laaja, monipuolinen ja arvaamaton kuten Google Earth -satelliittikuvapalvelun kautta tarkasteltu Maapallo, uudenlaisia kuosisuunnitteluprosessiin liittyviä haasteita syntyi väistämättä. Jo pelkästään satelliittikuvien rajaaminen sopivan kokoiseksi inspiraatiomateriaalin kokonaisuudeksi tuntui haastavalta, sillä Maapallo on täynnä niin monia inspiroivia alueita. Siitä syystä pohdin opinnäytetyös-

säni keskeisesti myös sitä, miten kuosimalliston voi suunnitella vaihtoehtoisin keinoin vastoin yleisimpiä kuosisuunnitteluprosessiin mieltämiäni käytäntöjä. Vaihtoehtoisilla keinoilla tarkoitan tässä opinnäytetyössä muun muassa visuaalisen tausta-aineiston rajaamisen löyhyyttä suunnitteluprosessin alkumetreillä, josta se kuitenkin prosessin edetessä selkeytyi omalla painollaan. Tämä päätös johti myös siihen, ettei visuaalisen teeman rajaajana toiminut suunnitteluprosessin alussa *mood board*, eli inspiraatiotaulu, vaan inspiraatio kuoseille tuli yksittäisten satelliittikuvien kautta. Toisena esimerkkinä itselleni vaihtoehtoisesta työskentelykeinosta oli eri työvaiheiden vaihtelevan etenemisjärjestyksen noudattaminen, selkeän vaiheesta a vaiheeseen b -tyylisen kronologisen järjestyksen sijaan.

1.1 TAVOITTEET OPINNÄYTETYÖLLE

Luontokäsitykset ja niiden välittyminen kuosisuunnittelijan työhön ovat asioita, joihin minulla on ollut mielenkiinto jo pidemmän aikaa ja joita olen halunnut akateemisessakin mielessä tutkia. Katsoin maisterin opinnäytetyön olevan otollinen aika siihen liittyvälle tutkimukselle. Jotta pystyin aloittamaan opinnäytteeni taustatutkimuksen teon ja kirjallisen osan, oli minun selvitettävä, miksi aihe kiinnosti minua niin paljon ja miksi halusin tehdä juuri siitä maisterin opinnäytetyön.

Miellän itseni hyvin luonnonläheiseksi ihmiseksi, joka vieroksuu elämänpiirejä, jotka sijoittuvat ainoastaan kaupunkien keskustojen ahtaisiin ympäristöihin, joissa kasvillisuuden tai monimuotoisen luonnon vaikutus on vähäistä. Luontokäsitysteni syntyperiä, saati niiden heijastumista kuosisuunnittelijan työnkuvaan tai yksittäisiin kuosisuunnitteluproduktioihin en ollut kuitenkaan aiemmin miettinyt tai kyseenalaistanut sen enempää. En myöskään ollut aiemmin kohdannut moniakaan suoraan tällaista aihe- jausta käsitteleviä akateemisia tutkimuksia, joten kiinnostus aiheetta kohtaan kumpusi myös sitä kautta entistä vahvempaan.

Tutkimusaihe oli lähtökohtaisesti hyvin laaja ja mahdollisesti hyvinkin monitulkintaisia tutkimustuloksia tuottava. Siitä syystä minulla oli opinnäytetyössäni tavoitteena keskittyä käsittelemään erityisesti omia henkilökohtaisia luontokäsityksiäni. Koin tällaisen tutkimusfokuksen rajauksen tuottavan parhaiten tuloksia, jotka ohjaisivat minua eteenpäin suunnittelijana. Omia luontokäsityksiäni pystyi tarkastelemaan tietynlaisena *casena*, jossa tutkittava kohde olivat lopulta minä ja ajatuksetni. Tavoitteenani ei näin ollen ollut koota yleismaailmallisesti kattavaa käsitystä siitä,

millä tavoin kaikkien maailman kuosisuunnittelijoiden henkilökohtaiset luontokäsitykset välittyvät jokaisen heistä työnkuvaan. Se olisi ollut valitsemieni tutkimuskeinojen puitteissa mahdotonta. Kaikki opinnäytteessä käsittelemäni luontokäsitykset ja kuvailut ovat siis peräisin lukemastani luontoaiheita käsittelevästä kirjallisuudesta, kyselyvastauksista tai niiden pohjalta tehtyjen huomioiden reflektoinnista omien luontokäsitysteni analyysin muodossa.

Huomionarvoinen seikka opinnäytetyöni luontokäsitysten tunnistamisessa oli se, että minulla oli vain oma rajallinen kokemusteni ja koulutuksellisen tietotaitoni määrittämä tulkintakykyni, jonka varassa toteutin tämän opinnäytteen tutkimuksen. Tutkimustuloksiani ei voi pitää yleismaailmallisina, mutta niiden pohjalta voi kuitenkin pohtia monia luontokäsityksiin liittyviä asioita kuosisuunnittelutyössä. Tavoitteeni opinnäytetyölle olikin ennemminkin herättelykeskeinen, kuin ratkaisukeskeinen, sillä toivoin tutkimukseni sekä kuosimallistoni valmistuessaan herättelevän kiinnostusta suunnittelijoiden henkilökohtaisen luontokäsitysten aktiiviseen tunnistamiseen ja jäsentelyyn osana suunnittelutyötä.

Kuva 1

2. LUONTO JA IHMINEN

Tässä luvussa käsittelen ihmisten näkemyksiä luonnosta, siihen suhtautumisesta ja sen rajaamisesta. Tarkastelen ensin luontokäsitystä määrittäviä tekijöitä ja luon tutkivan kirjallisuuden poimintojen kautta katsauksen yleisiin luontokäsityksiin länsimaiden historiassa sekä eräisiin nykypäivän luontokäsityksiin. Sen jälkeen pohdin representaatioiden merkitystä luontokäsityksiä tuottavina tekijöinä ja lopulta – ihmisten fyysisiä vaikutuksia luontoon.

2.1 LUONTOKÄSITYS

Mitä luonto on ja mitä se ihmisille merkitsee? Luonto ajatellaan nykypäivänä monesti rakentuvan käsitteellisesti erilaisia kulttuurisia esityksiä jäsennellen, joten luonto voidaan mieltää vahvasti kulttuurisidonnaiseksi käsitteeksi (Sorsa, 2005). Ympäristösosiologia korostaa luontoa kokonaisuutena erilaisia näkemyksiä, joilla ihmiset pyrkivät ymmärtämään maailmaa paremmin (Valkonen, 2010). Terminä luontoa käytetään monesti erilaisten arkipäiväisten keskusteluiden lomassa esimerkiksi kuvailemaan tietynlaisia alueita ympäristössä. Luonto käsitetäänkin ymmärrettynä ja yleispätevänä terminä, mutta sen käyttö eri asiayhteyksissä voi aiheuttaa hyvinkin ristiriitaisia mielleyhtymiä (Kummala, 2016). Käsittettä olisikin tilannekohtaisesti syytä selvittää riippuen aina siitä, mitä sillä halutaan ilmaista (Valkonen, 2010). On siis syytä puhua luonnosta hyvinkin monimuotoisena aiheena, johon vaikuttavat monet tekijät ja joka koetaan

sekä yhteiskunnallisella että yksilöllisellä tasolla. Näkemykset luonnosta vaihtelevat yksilötasolla sen verran paljon, ettei luontokäsityksiä voi siitä syystä nimittää täysin samanlaiseksi kokonaisten kansojen, hallinnollisten alueiden tai edes pienten yhteisöjen keskuudessa.

Luontokäsitysten ollessa moninaisia eri henkilöiden keskuudessa, kulttuurien esittämillä malleilla ja äänensävyillä luontokeskustelussa on kuitenkin suuri vaikutus yksilötason luontokäsitysten muotoutumiselle. Luonnon ominaisuuksien vaihtelut, kulttuurihistorialliset piirteet tai eri uskonnot vaikuttavat siihen, mitä eri kulttuurien tai yhteisöjen sisällä pidetään arvossa luontoa tarkastellessa (Mikkonen, 2017). Myös ammatit tai kokonaiset teollisuudenalat voivat muokata tekijöidensä käsityksiä luonnosta, sillä luonto voidaan mieltää moniin ammatteihin osalliseksi, vaikka sen rooli ammattikunnittain saattaa vaihdella paljonkin. Esimerkiksi metsäteollisuuden eturivissä työskentelevät metsurit tai metsänomistajat saattavat kokea luonnon tärkeänä etenkin siitä syntyvän elannon kautta. Toisaalta näkemyseroja löytyy samojen toimeentulon keinojen harjoittajien keskuudessa. Helsingin Sanomissa ilmestynyt juttu metsänomistajien harjoittamasta jatkuvan kasvatuksen periaatteessa metsänomistuksessa kertoo joidenkin metsänomistajien näkevän merkityksellisyyttä omistettavan metsän virkistys- sekä hiilinielullisissa arvoissa ja tuotettavuus on vain yksi osa näiden muiden arvostusten rinnalla (Elonen, 2020).

Luonnollisen käsitteeseen liitetään hyvin usein positiivisia, kun taas luonnottoman käsitteeseen negatiivisia arvomerkitäyksiä (Kummala, 2016). Luonnollisen termin suosiolla on selkeä syy taustallaan. Kulttuuri terminä johtaa juurensa latinan kielen sanasta *cultura* – viljelys, jonka vuoksi inhimillisellä kulttuurilla voisi katsoa lähtökohtaisesti olevan suora yhteys luonnon kautta toimimiseen (Kummala, 2016). Kulttuurit taas ovat ihmisten sosiaalisia rakenteita, joissa osanaan toimivat luonnollisen käsitteeseen liitettävät määritelmät eri asioihin liittyen. Siitä syystä luonto ja luonnollinen ovatkin tuon tuostakin erilaisten keskusteluiden aiheena eri mittakaavoissa.

Historian, nykyhetken ajankuvan sekä kulttuurin lisäksi luontokäsitysten kehittämisessä vaikuttavat aina yksilön tekemät henkilökohdaiset päätelmät sekä kokemukset luontoa kohtaan. Vaikka luontokäsitykset ja termistöjen arvolataukset ovatkin henkilökohtaisilla tasoilla hyvin monimuotoisia, olemme ajan saatossa kulttuureina ja yhteiskuntina saavuttaneet tietyllä lailla yhtenäisiäkin luonnon käsittämisen sekä siitä puhumisen kosketuspintoja. Nuo kosketuspinnat toimivat ikään kuin monien luontokäsitysten alitajuisina alkulähteinä, jotka ovat nähtävissä enemmän tai vähemmän monissa nykypäivän luontokäsityksissä. Seuraavassa alaluvussa 2.2 käsittelen näitä alkulähteinä pidettäviä, yleisiä luontokäsityksiä länsimaiden historiassa ja nykyhetkessä.

2.2 YLEISTEN LÄNSIMAISTEN LUONTOKÄSITYSTEN HISTORIAA

Luontokäsitysten evoluutio on kehittynyt vaihteittain eri historian aikakausilla antiikin maailmasta tähän päivään asti. Eri aikakausille ominaisia luontokäsityksiä voidaan tarkastella esimerkiksi tiivistettyjen historian kuvausten pohjalta, joita voi löytää eri tieteenalojen, kuten sosiologisten, filosofisten tai estetiikan teosten esittäminä. Jotkin luontokäsitystemme ominaisuudet ovat säilyneet länsimaisen inhimillisen historian vaiheiden läpi tähän päivään asti (Kummala, 2016).

Yksi yleisin, pisimpään kestänyt käsitys luonnosta nojaa ajatukseen, että luonto on selkeästi erillinen ihmisestä ja inhimillisestä kulttuurista. Luonnon ulkoistamisen ajatus ei ole välttämättä kuitenkaan suoraan tarkoittanut mitään negatiivista kuin positiivistakaan (Valkonen, 2010). Luultavasti meistä hyvin moni käsittää itsensä ja luonnon kahdeksi eri asiaksi, joiden eroa määrittävät tietyt rajat ja ominaisuudet. Jotta voimme ymmärtää omia käsityksiämme luonnosta, on meidän hyvä oppia tuntemaan myös vallitsevia kahtiajaon käsityksiä sekä eri luontokäsitysten historiaa.

Antiikin Kreikassa luontoa pyrittiin ymmärtämään siitä löytyvien asioiden olemukseen liittyvien sääntöjen kautta ja jäsentelemään luonnosta tehtyjä havaintoja logiikan keinoin (Kummala, 2016). Maailmankaikkeus ajateltiin yhtenä suurena kokonaisuutena, joissa kaikilla siihen kuuluvilla asioilla ja olennoilla oli oma tehtävänsä osana kokonaisuutta – *kosmosta*. Ihminen ei vielä tuolloin toiminnallaan pyrkinyt kontrolloimaan luontoa, vaan ennemminkin elämään tasapainoisesti sen keskuudessa (Valkonen, 2010).

Toisaalta jo tuolloin eri filosofit esittivät toisistaan hieman poikkeavia luontokäsityksiä, jotka osaltaan muovasivat myöhemmän aikakauden, keskiajan ajattelumalleja.

Esisokraatikot, eli luonnonfilosofit, ajattelivat maailmasta löytyvän tietyt *alkuprinsiipt*, eli järjestykset, joiden mukaan kaikki Maapallon toiminnot tapahtuvat. Esimerkiksi neljä peruselementtiä maa, vesi, tuli sekä ilma, olivat alkuprinsippejä, jotka eri olomuodoissaan loivat muuttuvia ja monipuolisia olosuhteita sekä luonnonvoimia (Kummala, 2016). Esisokraatikkojen mielenkiinto kohdistui näin ollen muun muassa luonnonilmiöiden tarkkailuun.

Platon puolestaan koki luonnon ja kaiken olemisen hierarkisesti niin, että asioiden olemus kumpuaa yliaististen ideoiden maailmasta vahvemmin, kuin aistein koettavasta maailmasta (Kummala, 2016). Platonin ajattelu poikkesi esisokraatikkojen ajattelusta etenkin yliaististen kokemusten korostamisen kautta fyysisen maailmanjärjestyksen tarkasteluun keskittymisen sijaan (Kummala, 2016). Luonnon kokeminen ja arvostus tapahtui näin ollen luottamuksesta ihmismielen kykyyn tuottaa ensisijaisia ajatuskaavoja, joiden kautta suhtautuminen luontoon selkeytyi.

Aristoteleen mukaan luonto koostuu siihen ”luonnonmukaisesti” syntyneistä asioista ja olennoista – kasveista, eläimistä sekä peruselementeistä, joilla on luonnon toiminnallinen perinsiippi (Kummala, 2016). Perinsiippi määräsi, miten minkäkin luonnonkohteen oli mahdollista olla fyysisesti olemassa, kuten ”on tarkoitettu”. Hänen mukaansa esimerkiksi artefaktit, ihmisen keinotekoisesti valmistamat esineet, eivät olleet osa luontoa (Kummala, 2016). Tämän huomion varjossa Aristotelesta voisi pitääkin yhtenä ensimmäisistä luonnon ja kulttuurin kahtiajaon ajattelijoista (Kummala, 2016). Toisaalta myös

Platon erotti filosofiassaan luontokäsityksen mielen ideoiden sekä ulkoisen luonnon eri tasoiksi, jota voisi eräällä tapaa pitää jo yhtenä varhaisena kahtiajaon ajattelumallina.

Kristinuskon ajoi ihmiset länsimaissa ajattelemaan luontokäsitystä uudelleen keskiajalle tultaessa. Luonnon ajateltiin olleen Jumalan luomus vailla tarkempaa merkitystä tai sielullisuutta, mutta kuitenkin asia, jota tuli kunnioittaa. Keskiajalla ei vielä koettu tarpeelliseksi tutkia luontoa sen enempää, sillä käsitys siitä perustui vielä osaltaan antiikin filosofisiin ajatusmalleihin (Kummala, 2016). Kristinuskon oli epäilemättä antiikin oppien lisäksi suurin vaikuttaja ihmisten luontokäsityksissä. Kristinuskonnolla on katsottu myös olleen käynnistävä voima kohti dualistista kulttuuri-luonto-kahtiajaon ajattelua, jossa painotetaan käsitystä ihmisestä hallitsemassa muuta luomakuntaa (Sorsa, 2005).

Luonnon ja kulttuurin kahtiajaon ajattelu korostui etenkin keskiajan jälkeen uudella ajalla, kun luonto alettiin kokea *toisena* – ihmisestä irrallisena asiana. Tuolloin vallitsi käsitys, että ihminen oli luonnon keskipiste ja hallitsija. Edellä mainittu käsitys nojasi vahvasti uuden ajan dualistiseen ajatukseen, jossa mieli ja ruumis, eli subjekti ja objekti, erotettiin toisistaan. Näin ollen luonto ajateltiin ihmisen ulkopuoliseksi asiaksi, johon ihminen ulkopuolisena tekijänä voi ”suhtautua”. Ajatus luonnon ihmisestä irrallisesta toiseudesta mahdollisti luonnon mittavan hyväksikäyttämisen uudelta ajalta lähtien, eri tieteenalojen ja teknologian kehityksen seurauksena (Sorsa, 2005). Uuden ajan ehkäpä tunnetuin luonnontieteilijä Galileo Galilei (1564-1642) antoi oman panoksensa luonnontieteiden eteenpäin viemiseksi. Galilei tunnisti luonnontutkimuksen etenkin koon, muodon tai liikkeen mitattavuuden kautta. Galilein käsitys korosti luonnon olevan ju-

malan luoma, ennalta-arvattava mekaaninen rakenne, jota matemaattisin keinoin pystyy ymmärtämään (Kummala, 2016). Tieteenalojen ottaessa vasta ensiaskeliaan, oli Jumalalla sekä uskonnolla yhä merkittävä rooli länsimaisten ihmisten luontokäsityksien synnyssä.

Valistuksen ajan filosofien ajatusten myötä syrjäytyi uudella ajalla syntynyt käsitys luonnon ennalta arvattavasta mekaanisuudesta. Luontokäsitykset alkoivat muodostua ajatuksesta, että luonto on alati muuttuva kokonaisuus. Käsitys luonnon muuttuvuudesta syntyi rajujen maanjäristyksien aiheuttaessa mittavia tuhoja Lissabonissa vuosina 1755-1756, josta aikalaisten filosofien kirjoituksiin päätyi esityksiä siitä, ettei ihminen pysty hallitsemaan tai täysin ennustamaan luontoa (Kummala, 2016). Luonnontapahtumien arvaamattomuus ja niiden tarkkaileminen olivat varmasti yksiä osasyitä, miksi aikalaiset ihmiset innostuivat jatkamaan ja kehittämään uudella ajalla oivallettuja luonnontieteitä merkittävästi eteenpäin. Valistuksen aikakaudella syntynyt edistysusko oli myös osaltaan yksi ajava tekijä luonnontieteiden uusiin toimintakulttuureihin, joka piti luonnontieteitä väylänä valistuksen ajan rationaaliselle ajattelulle. Valistuksen rationaaliset luonnontutkimusmenetelmät vaikuttivat hiljalleen uskonnon merkityksen hiipumista ihmisten luontokäsityksissä.

Valistuksen rationaalinen ajattelu ei tietenkään ollut ainut aikakaudella vallinnut luontokäsitys. 1700-luvun teollistuvissa länsimaissa syntyi myös toinen luontokäsitys, joka näkyy kulttuurisissa representaatioissa ja luontokäsityksissä vielä tänäkin päivänä. Romanttinen käsitys luonnon puhtaudesta kumpusi ahtaiden ja likaisten kaupunkien ja teollisuuden koneistojen keskeltä, joista ihmiset jo tuohon aikaan halusivat paeta villin luonnon äärelle (Kaihovaara, 2019). Luonnon viljeily haluttiin tehdä osaksi sivistynyttä maailmaa ja kos-

kemattomien luontoalueiden suojelusta tuli ihanteellista (Sorsa, 2005). Aikalaiset filosofit romantiikan ajanjaksolla tutkailivat luontoa ihannoivaa käsitystä. Filosofit Jean Jacques Rousseau (1712-1778) esitti ajattelussaan, että ihminen pystyi saada täyden moraalisuuden ja onnellisuuden potentiaalinsa käyttöön vain kulttuurin ulkopuolelta ja luottaessaan omiin intuitiivisiin ajatuksiinsa. Rationaalinen ajattelu ja kulttuuri ohjasivat Rousseau mielestä ihmisiä liikaa omien intuitiivisten ajatustensa ja luonnon ääreltä keskelle sosiaalisia rakenteita sekä kulttuurisia odotuksia (Simula, 2012). Rousseau näkemys on siis tietyllä tapaa kaksijakoinen sen korostaessa ihmisen luontaisten ajatusmallien sekä ympäristöjen hyvyttä sekä keinotekoisien sosiaalisten rakenteiden ja ympäristöjen haitallisuutta.

Eri näkemykset saattoivat limittyäkin riippuen filosofista. Yksi tunnetuimmista filosofeista, Immanuel Kant, on yksi esimerkki limittyvistä luontokäsityksistä 1700-luvulla. Hän oli valistuksen rationaalisen ajattelun puolestapuhuja (Simula, 2012). Toisaalta hän korosti myös ylevän käsitettä ympäristöestetiikassa, joka syntyy ihmisen intuitiivisesti saadusta, ”ylimaailmallisesta” luontokokemuksesta. Ylevän kokemusta ei voi sanoa tai loogisin menetelmin selittää, vaan se koetaan ylenpalttisena tunteena, jonkin luonnonkohteen synnyttämänä. Kant korostaa, että luonnonkauneus ja ylevyyden kokemukset ovat kuitenkin eri asioita, sillä ylevä koetaan etenkin mittavuuden vaikutelman kautta, kun taas luonnon kauneus syntyy objektin jonkinlaisesta rajallisuudesta (Kant, 1790). Kantin ylevän käsitteessä voi nähdä suoraan linkkejä Platonin ajatteluun yliaistillisten ideoiden peitotessa fyysisen maailman rajallisuuden. Tämä romantiikan ajan mieltymys yleviin ja ylitsepääsemättömiin luontokokemuksiin sekä laajana avartuviin maisemiin on säilynyt eräänä ihanteena luontorepresentaatioissa jopa tähän päivään saakka.

Kuva 2, Kantin ylevän käsite voi konkretisoitua esimerkiksi vesistöjen suurten selkien läheisyydessä

Romanttista luontokäsitystä jatkoi Pohjois-Amerikassa niin ikään 1800-luvun alkupuolella *transsidentalisten* joukko, joka koostui muun muassa runoilijoista ja taiteilijoista. He kannattivat vahvasti luonnon suojelua sekä siitä inspiroitumista. Heidän taiteessaan käsitellyt luontoaiheet muokkasivat merkittävästi amerikkalaisten luontokäsityksiä (Perttula, 2006). Romanttiset ihanteet eivät kuitenkaan olleet muuten yhtä merkittävästi läsnä 1800-luvulla vallinneella teollisella aikakaudella, joka kiihdytti luonnon tutkimisen menetelmiä välineellisempään ja objektiivisempaan suuntaan. Luonnontieteilijä Charles Darwinin (1809-1882) luonnonvalinnan teoria muutti hiljalleen ihmisten käsitystä luonnosta hyödyntävämpään suuntaan, aikakaudella kukoitaneen edistysuskon värittäessä teorian merkityksiä (Kummala, 2016). Darwinin tarkoitus ei ollut alun perin viestiä teoriassaan keskeisesti luonnon materiaalien resurssien hyödynnettävyydestä ja luonnon kustannuksella toimimisesta, vaan huomioida myös ihmisten ja muun luonnon välinen yhteys. Edistysusko kuitenkin vallitsevana ajatusmallina muutti teorian tulkitsemistapoja hiljalleen luontoa hyödyntävämpään suuntaan, sillä luontoa pidettiin edistysuskon mallin mukaan alati hyödynnettävänä raaka-aine aittana, joka takasi ihmiskulttuurien kehittymisen (Kummala, 2016).

Maailmansotien ankarat vaiheet saivat ihmiset hiljalleen päästämään irti edistysuskon käsityksestä, vaikkakaan siitä ei vielä luovuttu täysin sotien jälkeen. 1960-luvulla ihmiset alkoivat tiedostaa luonnon tärkeyden etenkin sen kautta, miten ympäristöt olivat pysyneet ”luonnontilaisina” ja häiriintymättöminä ihmisen vaikutuksilta (Kummala, 2016). Eri puolilta maailmaa saadut tilannepäivitykset ihmisten vaikutuksista luontoon esimerkiksi saastuttamisen kautta saivat ihmiset puhumaan luonnosta suojelun kohteena. 1960-luvulla ympäristöongelmista käytävän keskus-

telun luonne määrittyikin siihen muotoonsa, millaiseksi se pääsääntöisesti tunnistetaan vielä nykyäänkin. Ympäristöongelmien keskustelun myötä heräsi kasvava ymmärrys dualistisen kulttuuri-luonto-ajatusmallin aiheuttamista ongelmista. Ongelmien laajempi tiedostaminen nousi esimerkiksi sen oivalluksen kautta, kuinka paljon ihmiskulttuurien kehitys pohjautui luonnon materiaaliseen hyödyntämiseen ja miten sidoksissa ihmiset lopulta olivat luonnon kanssa (Valkonen, 2010). Aikakaudella siis tunnistettiin ympäristön vaatima suojelun tarve, joka vaikutti esimerkiksi luonnonsuojelullisten organisaatioiden kuten *World Wildlife Fundin*, eli WWF:n sekä *Greenpeacen* perustamiseen reilun vuosikymmenen sisällä.

Keskustelu luonnonsuojelusta on saanut vuosikymmenten saatossa uudenlaisia vivahteita ja eri tutkimusalat ovat huomioineet luontoaiheet kasvavissa määrin. Eri mittaus- ja tutkimusteknologiat ovat kehittäneet luonnon tutkimusta sekä tiedostamista monipuoliseen suuntaan. Nykyään ihmisten luontokäsityksiä tarkastellaan eri tutkimusalojen toimesta muun muassa erilaisin teorioin. Edward Osborne Wilson (s. 1929), yhdysvaltalainen sosiobiologian tutkija, esittää, että ihmisillä on lähtökohtaisesti halu suojata elämää ja sitä edistäviä mekanismeja. Tätä ihmisestä lähtöisin olevaa luonnon suojaamisen halua kutsutaan *biofilaksi* (Wilson, 1996). Biofilian väitetään herättävän ihmisissä riippuvuuden tai yhteenkuuluvuuden tunnetta ympäröivästä luonnosta niin fyysisten elämän edellytysten kautta, kuin myös haluna löytää luonnosta esteettisiä, älyllisiä tai hengellisiä merkityksiä (Kellert & Wilson, 1993). Biofilia-teorian mukaan ihmiset etsivät yhteenkuuluvuuden ja riippuvuuden tunnetta etenkin eläviin eliöihin kuten kasveihin ja eläimiin (Kellert & Wilson, 1993). Ehkäpä taipumus biofiliaan nimenomaan eläviä olentoja kohtaan johtuu tietynlaisesta tarpeesta elolliseen samaistu-

miseen ja elävän organismin puuhien seuraamisen kiinnostavuuteen. Biofilia-teoria perustuu siis luonnonsuojelun perinnettä kunnioittavalle ajatukselle, että ihminen luontaisesti olisi halukas ja kykenevä osallistumaan luonnon hyvinvointia tukeviin prosesseihin.

Nykypäivänä esiintyy teorioiden lisäksi myös lukuisia muita luontosuhdetta määrittäviä ideologioita. Yhtenä merkittävänä luontokäsityksiä muokkaavana ideologiana voidaan pitää *ekofeminismia*. Ekofeminismi-termin esitteli alun perin ranskalainen kirjailija Françoise d'Eubonne (1920-2005) jo vuonna 1974, jolloin hän korosti naisten potentiaalia ekokriisiä ratkaisevassa roolissa. Ekofeminismin ideologiaa voi manifestoida muun muassa liberaalisti tai radikaalisti. Liberaali ekofeminismi keskittyy kehittämään ihmisten ja luonnon välistä suhdetta luontoa säilyttävämpään suuntaan esimerkiksi parempien koulutusmahdollisuuksien ajamisen kautta. Radikaali ekofeminismi keskittyy kritisoi-maan joitakin patriarkaalisia valtarakenteita luontoa ja naisia alistavana tekijänä sekä kiinnostuu myös luonnon hengellisestä puolesta (Merchant, 1990) Eräs ekofeminismin kritisoinnin kohde löytyy myös siitä, kuinka patriarkaalinen yhteiskunta asettaa eri kulttuuritaustaiset ihmiset, naiset kuin eläimetkin samaan kahtiajaon ajattelumalliin, kuin muunkin luonnon suhteessa kulttuuriin (King, 1990). Näiden edellä mainittujen ihmisten kuin eläintenkin *toisena*, patriarkaalisesta maailmasta irrallisena ajatteleva, lisää vahvasti eriarvoisuutta erilaisissa sosiaalisissa rakenteissa. Nykyään ekofeminismi kritisoi esimerkiksi valtaapitävien päättäjien, kuten Yhdysvaltojen presidentti Donald Trumpin ympäristönsuojelua valtakaudellaan heikentäneitä toimia (Brownhill, Giacomini, Isla & Turner, 2018).

Yhteiskunnallisten ja kulttuuristen luontokäsitysten pääpiirteet ja sivujuonteet länsimaissa ovat siis kehittyneet ajan saatossa omalla painollaan. Näiden historiallisten vaiheiden tarkastelun perusteella on varmaa, että henkilökohtaiset tai yhteisölliset luontokäsitykset syntyvät aina kulttuurin eri ilmiöiden ja tuotteiden jonkinasteisesta vaikutuksesta. Luontokäsityksiä esitetään erialaisesti niin objektiivisten tutkijoiden, kuin erilaisten kulttuuristen tulkkienkin välityksellä. Monien luontokäsitysten esityksiä värittävät yksilötason omat kokemukset asioista tai ilmiöistä, eikä välttämättä samojen käsitysten ajattelijoiden joukostaakaan löydy kahta aivan täysin samalla tavoin ajattelevaa henkilöä. Nämä luontokäsityksistä viestivät henkilöt eri tutkimusalojen piireissä ovat kuitenkin suuressa asemassa ja vastuussa laajempien yleisöjen näkemyksiin vaikuttamisesta. Laajemmat yleisöt taas koostuvat aina yksilöistä. Yksilön henkilökohtaisten luontokäsitysten muodostumiselle onkin tärkeää ylläpitää tietynlaista kriittistä pohdintaa siitä, mitä kaikkea kannattaa suodattaa luontonäkemyksen esityksistä pois ja mitkä asiat ovat niissä merkityksellisiä ja olennaisia.

Luontokäsitykset ovat kaiken kaikkiaan myös arvolatautuneita, joten on hyvä tiedostaa esimerkiksi se, kuuluuko omasta mielestään luonnon puolesta puhujiin, luontoa hyväksikäyttäviin vai kenties johonkin näiden kahden koulukunnan välimaastoon. On olemassa luonnon hyväksikäyttöä, tai sen kustannuksella toimimista, joka on kuitenkin pukeutunut luonnon puolesta puhumisen asuun. Esimerkkinä luonnon puolesta puhuvasta hyväksikäytöstä ovat muun muassa roskatoman elämäntyylin symbolit, kuten metallista valmistetut kestojuomapillit, niiden kaupallinen tarjoaminen sekä niiden kuluttaminen. Pillit, puhumattakaan metallisista kestopilleistä, eivät ole kuitenkaan minkäänlainen välttämättömyys tai juoman nauttimisen edellytys.

Kuva 3

Silti ne ovat saaneet paikkansa eräänlaisena luonnonsuojelullisena symbolina. Esimerkkinä tietynasteisesta hyväksikäytöstä luonnon puolesta puhuvassa asussa ovat niin ikään jotkin luonnonsuojelulliset keinot. Yhtenä esimerkkinä tästä on esimerkiksi luontoympäristöjen, etenkin metsien, tahallinen syöttäminen tuleen ravinteikkaamman maaperän takaamiseksi, mutta ympäristössä esiintyvän kasvillisuuden kustannuksella (Francis & Jones, 1984). Maaperän ravinteikkaus palauttaa luontoon sen oman edistysprosessin ajallaan. Aina tulee kuitenkin se hetki, jolloin ravinteita lisäävä polttoprosessi täytyy toistaa ja tuhota sen lomassa ympäristön kasvillisuutta. Muun muassa näiden edellä mainittujen kestopillien sekä polttoravitsemisen esimerkkien tavoin luontoa on yhteiskunnallistettu jo hyvin pitkään. Enää ei olekaan helppoa määritellä, missä yhteiskunta loppuu ja missä luonto alkaa (Valkonen, 2010). On myös yhtä lailla vaikeaa tarkkaan määritellä, millaisten asioiden varaan omat luontoarvot voivat perustua, jos ne ovat tällä tavoin monitulkintaisia. Seuraavassa alaluvussa 2.3 käyn läpi erilaisia luontorepresentaatioita, sekä niiden tuottamia käsityksiä luonnosta, jotka ohjaavat ajatteluamme luontoa kohtaan, aivan kuten edellä mainitsemani luontokäsitysten vaiheet tai luonnonsuojelulliset symbolit.

2.3 LUONTOREPRESENTAATIOIDEN MERKITYS LUONTOKÄSITYSTEN SYNTYMISSÄ

Aiempi alaluku 2.2 käsitteli erilaisia luontokäsityksiä länsimaisten kulttuurien historiassa sekä nykypäivässä. Luontokäsitysten esittäminen niin henkilökohtaisella, ihmiseltä

toiselle -tasolla tai laajemmalla, kulttuurisella tasolla, kantaa myös ihan omanlaistaan nimeä – *luontorepresentaatio*. Luontorepresentaatio tarkoittaa yksinkertaisesti esitystä luonnosta. Representaatio luonnosta ei koskaan ole täysin neutraali, vaan se on luotu tietystä näkökulmasta ja tiettyjä tarkoituksia varten (Sorsa, 2005). Luontorepresentaatio voi olla joko fyysisesti rakentunut, kuitenkin erilaisia ajatusmalleja sisältävällä tavalla. Se voi olla myös aineeton ajatusmalli. Ihmiset voivat jakaa luontorepresentaatioitaan eri kanavissa ja erilaisin tyylein. Onkin mielenkiintoista pohtia sitä, millä perustein tietynlaiset luontorepresentaatiot jäävät elämään esimerkiksi laajemman yleisön tai kulttuurin keskuuteen.

Luontorepresentaatioiden tulkinta vaatii antautumista niin sisällölliselle kuin esteettiselle kokemiselle. Esteettinen luontokokemus on vahvasti erilaisten kulttuuristen perusteiden määrittämä (Mikkonen, 2017). Sama pätee myös sisällölliseen kokemukseen. Luontorepresentaatiot eivät myöskään suoraan takaa sitä, että niitä tarkasteleva ymmärtää ne juuri sellaisina, jollaiseksi ne ovat tarkoitettu. Joillekin luontorepresentaation tulkinta voi olla hankalaa oman piittaamattomuuden vuoksi. Toisille taas esimerkiksi siitä syystä, ettei tulkittavasta esityksestä ole tarpeeksi kulttuurista ymmärrystä, vaikka sen visuaalinen tarkastelu tarjoaisikin miellyttäviä tuntemuksia. On siis ymmärrettävää, että erot ympäristössä ja kulttuurissa tuottavat erilaisia esteettisiä ja sisällöllisiä luontokokemuksia luontorepresentaatioiden herättäminä. Se mitä luontorepresentaatiot pystyvät kuitenkin tarjoamaan ovat suuntaa-antavat tulkintakehykset eri ympäristöistä.

Eräitä merkittävimpiä ihailun kohteita luonnossa ovat varmastikin kasvit ja puut sekä niiden koti – metsä. Metsiäkin on erilaisia ja ne koetaan eri tavoin riippuen metsän luonteesta. Riikka Kaihovaara puhuu esseekokoel-

massaan *Villi Ihminen* (2019) siitä, miten metsä koetaan usein aarniomaisena ja mystisenä. Kaihovaara kertoo kohdanneensa tällaisen metsärepresentaation usein populaarikulttuurin parissa sekä omana mielenmaisemana. Hän häpeää keskittyessään ajatuksissaan tällaiseen metsärepresentaatioon ja kirjoittaa kiinnostavan huomion metsän kokemisesta: sitä tarkastellaan kuin itseään. Myyttinen metsä kuvastaa Kaihovaaran mukaan luonnosta vieraantuneiden ihmisten kuviteltua luontoihannetta (Kaihovaara, 2019). Aarniomaisen metsän ikiaikaisuuden esitys onkin varmasti yksi kuvaus metsästä, joka toimii eräänlaisena yleisihanteena sille, millaisista metsäympäristöistä tulisi ainakin nauttia ja millaiset metsäalueet olisivat toivottuja. Myyttinen ja aarniomainen metsä eivät kuitenkaan tuota ainoastaan positiivisuuden ja toivon näkymiä eri ihmismielissä. Ne voivat myös rohkaista yksilön tekemien tulkintojen kautta useampia samoin ajattelevia yllättäväankin toimintaan. Yksi esimerkki tietyn aarniometsärepresentaation tuottamista luontokäsityksistä on Japanissa Fuji-vuoren kupeessa sijaitseva *Aokigaharan* ”puumerenä” kuvailtu alue. Alueeseen liittyy vahva itsemurhaperinne, sillä ihmiset ovat pitkienkin etäisyyksien päästä matkustaneet sinne riistämään itseltään hengen. Aokigaharan metsässä on vuosien 2013-2015 välillä tehty yli sata itsemurhaa (Nedelman, 2018). Vaikka Aokigaharan representaatio onkin hyvin kärjistetty esimerkki, se todistaa samalla sen, että tietynlaisesta luonnonkohteesta voi olla olemassa useammanlaisia tulkintoja, jotka muovaavat yhä uusia representaatioita samoihin luonnonkohteisiin liittyen.

Suomessa niin aarniometsään kuin vaikkapa jylhiin kalliomaisemien näkymiinkin liitettävällä suojeluvietillä, on selkeät sosiaaliset rakenteet. Tämä johtuu siitä, että suomalaisille aarniometsien ja mahtavien maisemien ihailu juontaa luultavasti juurensa esimerkiksi 1800-

ja 1900-lukujen taitteesta, taiteen kultakauden ja itsenäisyyden rakentumisen symboliikan kautta. Tuon ajan taiteesta välittyy selkeä vaikutelma siitä, että suomen luontoa ihannoidaan siihen liitettävien historiallisten, mutta fiktiivisen tarinankerronnan vaiheiden kautta. Vanha, aarniomainen metsä on otollinen paikka tarkastella historian jättämiä tarinallisia sisältöjä, sillä sille on annettu siihen suotuisat kasvot erilaisten kulttuuristen tuotteiden kautta. Samanlaisia tarinallisia ominaisuuksia kantavat myös jylhästi avautuvat maisemat. Monet ovat nykypäivänä vieraantuneet kasvillisuuden peittämästä luonnosta niin paljon, että on helppoa luottaa matkailumainosten tarjoamiin representaatioihin ”aidosta luonnosta”. Näillä edellä mainituilla taiteen luontoaiheilla on oma osansa myös matkailualan representaatioiden muovaamisessa.

Monesti matkailualan representaatiot kohdistuvat kansallisten myyttien tarinaa jatkaviin kansallispuistoihin ja muuhun hoidettuun, välineellisesti ylläpidettyyn tai muutoin kuratoituun luontomaisemaan. Idea kansallispuistoista syntyi aluksi tukemaan kulttuurinationalistisia aatteita luonnonkohteiden monumenteiksi tekemisen kautta (Perttula, 2006). Pohjois-Amerikassa luonnon monumentiksi tekemisen innoittajana toimi transsendentalistien taiteilijaryhmä (ks. alaluku 2.2). He kuvasivat taiteessaan erilaisia kansallisia luontoaiheita naturalistisesti tehden niistä samalla arvostusta herättäviä suuremman yleisön keskuudessa (Perttula, 2006).

Ensimmäinen kansallispuisto *Yellowstone*, perustettiin Yhdysvalloissa vuonna 1872 (Perttula, 2006). Suomessa puolestaan varhaisimmat kansallispuistot syntyivät vuonna 1938 Pallas-Ounastunturin sekä Pyhätunturin alueille (Metsähallitus, 2020). Suomi sai paljon vaikutteita Yhdysvaltojen rauhoitettuja luonnonalueita sekä kansallis-

Kuva 4, Urho Kekkosen Kansallispuisto

puistoja hallinnoivan *National Park Servicen* toimintamalleista omien suojeltujen luontokohteiden hoitotoiminnan suunnitteluun vasta 1970-luvulla. Aiemmin hoitotoimintaa ei juuri oltu järjestetty mittavasti (Perttula, 2006). Kansallispuistojen monumenttina pitäminen vaati siis hoidollisia toimenpiteitä. Hoitotoimenpiteiden ja ylläpidon suunnitelmallisuuden kasvaessa kansallispuistot ovat saaneet kansallisten identiteettien kuvaamisen lisäksi myös suojelullisia aatteita osakseen.

Kansallispuistot ovat virkistys- sekä suojeluarvoiltaan tärkeitä esityksiä luonnosta. Ne tarjoavat kuitenkin hyvin kapean näkökulman siihen, mitä kaikkea luonto voi nykypäivänä olla ja minne kaikkialle voi mennä virkistytymään. Ajoittain kansallispuistojen sekä muiden luonnonsuojelualueiden luoma kuva oikeantyyppisestä luontokokemuksesta voi ajaa ihmisiä sankoin joukoin juuri tiettyjen luontokohteiden keskuuteen. Tänä vuonna 2020, kohtasimme maailmaa globaalisti multistaneen uudenlaisen koronaviruksen, joka lähti Kiinan Hubein maakunnan pääkaupungista Wuhanista ja levisi sitten pandemiana ympäri Maapalloa eri maihin aiheuttaen *COVID-19*-tautia. Suomessa tilanne otettiin vastaan ulkoiluinnon sekä luonnossa liikkumisen mittavana kasvuna, muiden sosiaalisten aktiviteettien jäädessä syrjään viruksen torjumiseksi. Tämän pandemiatilanteen keskellä pystyi helposti miettimään ulkoillessaan sitä, millä perustein ulkoilualueensa valitsee. Monet ovat näyttäneet hakeutuvan erityisesti suosittuihin luonnonsuojelun kohteisiin, ja ajoittain ne ovat sen seurauksena jopa ruuhkautuneet (Kangasluoma, 2020). Kansallispuistojen sekä muiden luonnonsuojelualueiden lisäksi ulkoilualueeksi luonnossa voisi riittää myös oman asuinalueen lähipöpelikkö, joka ei ole välttämättä yhtä ylevällä tavoin esteettinen, kuin kallion kielekkeeltä avautuva kansallisromanttinen järvimaisema tai patinoituneet pitkos-

puut aavan suoalueen keskellä. Lähipöpelikkö ei houkuttele monia samalla tavoin, kuin esteettiseksi koettu kulttuurimaisema. Tietyllä tapaa voi ajatella, että estetiikan puuttuminen myös suojaa tällaisia villiintyneitä alueita liiallisilta ulkoilijaryntäyksiltä (Kaihovaara, 2019).

Kansallispuistoalueet ja muut luonnonsuojelukohteet vetävät siis ihmisiä puoleensa. Luonnonsuojelu koetaan tärkeänä asiana, joka kohentaa ympäristöjemme tilaa. Luonnonsuojelu tuottaa alati erilaisia käsityksiä siitä, miten, milloin ja missä luontoa täytyy varjella tai hävittää. Luonnonsuojelu onkin pitkälti luontoa yhteiskunnallistavaa toimintaa, sillä ympäristöjä muokataan monesti sopiviksi tiettyihin ekosysteemi-ideaaleihin. Aivan kuten maastoa muokataan muillakin keinoilla osana kulttuuria. Hyvin yleinen käsitys luonnon lajistoihin liittyen on se, että mitä harvinaisempi laji on kyseessä, sitä halukkaampia sitä ollaan suojelemaan joihinkin erinomaisesti menestyviin lajeihin nähden (Turunen, 2019). Toisin sanoen luontoa yritetään pitää väkisin siinä tilassa, jolloin tietyt lajit ovat sen keskuudessa kukoistaneet elinvoimaisena sen sijaan, että luonnon annettaisiin itse ohjata omaa suuntaansa. Tämä johtuu ehkäpä siitä, että monet luonnonsuojelijat haluavat säilyttää tutun ja turvallisen, nostalgiaan taipuvaisen tilanteen ympäristöissä (Kaihovaara, 2019). Luonnonsuojelun toiminnan tulokset voivat olla tietyllä tapaa hyvin kaukanakin luonnon itsemääräytyvistä *suknessioista*, eli kehityssuunnista. Se ei välttämättä ole huono asia. Tietyllä tapaa on kuitenkin hyvä tiedostaa luonnonsuojeluun liittyvien prosessien luonne ja kysyä, ovatko ihmisten vaikutuspiirin ulkopuolisen luonnon itsenäiset kasvusuunnat sekä kehityskulut vääränlaisia, jos ne eivät koostu sellaisista sisällöistä, joita luonnonsuojelulliset ideaalit painottavat. Tietysti uhanalaisten lajien suojelusta on hyötyä, sillä ne ovat korvaamattomia. Metsien tai muiden luonnonalueiden

Kuva 5, Kaupunkikuvat edustavat paikallisia identiteettejä

hoitamisesta tai ennallistamisesta voi olla alueen ekosysteemien monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta merkittävää hyötyä. On kuitenkin mielenkiintoista pohtia sitä, mikä on todellinen hinta sille, että elinolosuhteita pyritään muuttamaan tai parantelemaan tietyille lajeille sopivammiksi. Etenkin jos se tapahtuu ympäristöissä, jotka ovat jo ohittaneet kyseisille lajeille toimivan alueen kriteerit. Luonnonsuojelun perimmäisen tavoitteen eli ympäristöjen monimuotoisuuden säilyttämisen taustalla on myös ihmisen vahva kokemus omasta kyvykkyydestään luonnon hallitsemisen roolissa (Kaihovaara, 2019). Ihmiset luonnonsuojelijoina kokevat ehkä tietynlaista häpeää aiheuttamistaan muutoksista ympäristöissä ja tuo häpeä toimii ajavana tekijänä toimintaan alueiden alkuperäisten olomuotojen palauttamiseksi.

Luontorepresentaatiot niiden eri konteksteissa muovaavat meidän kuvaamme elävän luonnon erilaisista järjestyksistä, mutta tärkeitä ovat myös kaupunkirepresentaatiot. Ne puolestaan muokkaavat käsityksiämme siitä, mitä kaikkea kaupunki ja sen luonto voivat olla. Kaupunkejakin on lukuisia ja toisistaan poikkeavia. Monissa on samoja piirteitä, mutta esimerkiksi rakennusten korkeuserot, tyyli tai rakennustiheys vaihtelevat paljon maittain ja alueittain. Kuten luonnossa tietyt elementit merkkavat universaalisti niiden luonnonmukaista olemusta, myös kaupungissa tietyt elementit merkkavat universaalisti sitä, että ne ovat osa ihmisen rakentamaa kulttuuria.

Rakennuskulttuuriin liitettäviä yleisiä piirteitä verrattuna kaupunkeja ympäröiviin luontoympäristöihin ovat esimerkiksi muotojen teräväreunaisuus, suunnitelmallisuus ja systemaattisuus. Rakennukset ovat inhimillisen kulttuurin tuottamien artefaktien kokonaisuuksia. Kaupunkien rakennustyyli symboloivat vahvasti alueellisia identiteette-

jä. Yksi nykyajan perinteistä, jota historia on toistanut jo moneen otteeseen, on vanhojen arkkitehtuuristen tyylien hävittäminen katukuvasta ja niiden korvaaminen nykyaikaisilla, parempina koetuilla tyyleillä. Yksi esimerkki tällaisesta toimintakulttuurista oli Helsingissä Kaivokadun ja Keskuskadun kulmassa sijainneen *Skohan talon* purkaminen nykyisen Makkaratalon tieltä (Manninen, 2015). Skohan talo oli arkkitehti Theodor Höijerin (1843-1910) suunnittelema ja se edusti samaa tyyliä kuin Höijerin 1887 valmistunut Ateneumin rakennus aivan Skohanin naapurissa.

Näin kaupunkikuvastakin saadaan raivattua monet sille ”uhanalaiset” näkymät ja historialliset vaiheet, aivan kuten kaupunkien ulkopuolisissa eliömaailmoissa uhanalaiset lajitkin monesti ajetaan tavalla tai toisella hyvin ahtaalle, erilaisten ihmisten toimien seurauksena. Normaalisti elävän luonnon keskuudessa käytetty termi *lajisuosiminen*, ulottuu siis jopa tietyllä tapaa myös rakennuskulttuurin piiriin. Erikoista on se, että kaikesta tästä huolimatta monessa uudessakin tyyliässä on häivähdys vanhaa ja nostalgiaa.

Kuten tiedämme, kaupungit koostuvat enimmäkseen rakennetuista elementeistä, mutta toisaalta myös erilaisista elävistä organismeista, kuten kasveista tai eläimistä. Kaupunkiluontoa voidaan pitää monitulkintaisena käsitteenä. Yksi tapa määritellä kaupunkiluontoa on se, että se on muodostunut kaupunkien keskelle sekä *ensimmäisestä*, ihmisestä riippumattomasta luonnosta sekä *toisesta*, ihmisen vaikutuksen alaisesta luonnosta (Kummala, 2016). Esimerkki toisen luonnon toteutumisesta kaupungissa ovat ihmisen suunnittelemat puistot sekä kasvi-istutukset. Niitä voidaan pitää kulttuurisina tuotteina eli artefakteina, aivan kuten muitakin rakennetun kulttuurin tuotteita. Tosiasia kuitenkin on se, että myös kaupunkiluonnot toimivat

tärkeinä kasvualustoina ja eliöiden koteina siinä missä aarniometsät ja kansallispuistotkin. Tietyllä tapaa ne toimivat joskus jopa paremmin siinä tehtävässä verrattuna suosittuihin luonnonkohteisiin, sillä moniin ihmisen suunnittelemissa kaupunkiluonnon osiin ei kohdistu samanlaista mielenkiintoa tai välineellisiä hoitoprosesseja. Kaupungissa rikkaruoho saa rehottaa tiiliseinän välistä, puskea joutomaan uomassa tai lenkkipolkujen vieressä sijaitsevassa ryteikössä. Tämä villien kasvien kasvaminen yllättävissä paikoissa on eräänlainen ensimmäisen luonnon toteutumismuoto kaupungin keskellä, vaikka toisaalta kasvualustana siinäkin toimii ihmisen rakennuskulttuurin tuotteet. Kaupunkiluonto on luonnon ilmenemismuoto, jonka yhteydessä ei kansallispuistojen ja aarniometsien rinnalla koeta välttämättä yhtä suuria tunteita herättäviä luontokokemuksia, mutta joka on yhtä lailla tärkeä osa luonnon kiertokulkua.

Mutta millaisia luontorepresentaatioita kaupunkielämän kulttuuri muuten tuottaa? Aiemmassa alaluvussa 2.2 käsittelin biofilianäkemyksen osana joidenkin ihmisten luontokäsityksiä. Kuten termin keksinyt sosiobiologi Edward Osborne Wilson ehdottaa, ihmisten luontainen biofilinen taipumus ei ole jäänyt syrjään rakennettujen infrastruktuurien astuessa kuvaan vallitsevina elinympäristöinä. Biofiliset vaistot ovat Wilsonin mukaan muovautuneet ihmisten elämää myös kaupunkiympäristöissä, esimerkiksi eläintarhassa käymisen yhteydessä (Wilson, 1993). Ehkä juuri tuo maisemanvaihdos elinympäristöissä on tehnyt myös hallaa luonnon monimuotoisuudelle, vaikka monet ihmiset kuvittelevatkin tekevänsä enemmän elämää säilyttäviä ratkaisuja, kuin sitä tuhoavia. Eläintarhakokemukset muiden kuratoitujen luontokokemusten joukossa, eivät kerro kaupunkien ulkopuolisista, villeistä elämänmuodoista. Ihmiset näkevät eri eliöiden materiaalisen potentiaalin

ja olettavat niiden olevan hinnoiteltavissa, ja näin ollen hyödynnettynä myös – hävitettävissä (Wilson, 1993). Eläintarhatkin ovat siis tietyllä tapaa vain eräänlainen representaatio villistä luonnosta. Siellä eläimet ovat kehystettynä omiin pieniin, ylläpidettyihin karsinoihinsa samalla, kun muualla maailmalla monet samat lajit tekevät hidasta sukupuuttoa. Yhteiskunnallistetut luontoesitykset keskellä kaupunkia tuovat siis vain yhden puolen esiin siitä kaikesta todellisuudesta, mitä myös kaupunkien ulkopuolisesta luonnosta löytyy. Samalla kaupunkien tuottamat luontorepresentaatiot saattavat ajaa kaupunkilaisia syvempään kulttuuri-luonto-kahti-ajalon ajattelun pariin siten, että he osaavat liittää enää vain kulttuurin parissa näkemänsä luontorepresentaatiot osaksi muuta luontoa ja sitä kautta olla haluttomia ottamaan selvää kaupungin ulkopuolisesta luonnosta. Biofilia voi siis luultavasti ajaa sekä luonnon kannalta positiivisiin ajatusmalleihin, että luonnon yksipuolisen arvottamisen taipumukseen.

Käsitykset luonnon sekä kaupungin eri ilmenemismuodoista rakentuvat siis monenlaisten esitysten kautta, joita joko yksilöt, yhteisöt tai kokonaiset yhteiskunnat tuottavat. Luonto- ja kaupunkirepresentaatioihin liittyy oleellisesti niiden esittäjien sekä tulkitsijoiden tausta sekä tavoitteet, joita he haluavat esitysten kautta saavuttaa. Representaatiot voivat olla joko täysin uniikkeja tai saada vaikutteita muista representaatioista. Vaikka luontorepresentaatioita voi olla hankala rajata tarkasti niiden monitaustaisuudesta sekä –tulkintaisuudesta johtuen, yksi asia on kuitenkin varmaa. Representaatiot ovat vahvasti kulttuurinen tuote joko fyysisessä tai aineettomassa asussaan, joka on aina tietynlainen ihmisten luoma sosiaalinen konstruktio. Seuraavassa alaluvussa 2.4 käsittelen luontoa ja ympäristöä ihmisten vaikutusten näkökulmasta. Pohdin sitä, millä

Kuva 6, Eläintarhat ovat eräänlaisia kuratoituja luontokokemuksia - Korkeasaari

tavoin ihmisen jättämät jäljet näkyvät osana ympäristöä ja esimerkiksi, millaisia ongelmia ne voivat saada siellä saavat aikaan.

2.4 MUOKATUN JA LUONNONTILAISEN LUONNON DYNAMIIKKA

Luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen -termejä käytetään kuvaamaan luonnonalueita, joissa ei näy merkittävästi ihmisen vaikutuksia (Räinä, 2019). Luonnontilaisen luonnon keskellä viihtyvät sille monet ominaiset eläin- sekä kasvilajit, jotka ovat tärkeitä osia koko luonnon kiertokulun takaajina. Nyky-päivänä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen luonto on suuri kysymysmerkki. Luonto ei monellakaan tapaa ole enää täysin koskematonta, sillä ihminen on muun muassa tieteen ja geeniteknikan toimillaan yhteiskunnallistanut sitä jo hyvin pitkään (Jokinen, 2010). Luonnon yhteiskunnallistaminen ei tarkoita pelkästään tieteen ja teollisuuden selkeitä toimia välittömässä luonnossa. Monilla ihmisillä on uskomus siitä, että kun on jättämättä jälkiä ympäristöön esimerkiksi retkeilyn yhteydessä, ei voi aiheuttaa luonnolle harmia. Se on kuitenkin mahdotonta, sillä kaikki elämä jättää jälkiä luontoon, jos ei välittömään läheisyyteen niin jonnekin kauemmas, sillä jo pelkät retkeilyvarusteiden materiaaliset resurssit tulevat luonnosta (Kaihovaara, 2019). Kaikkien arkipäiväisten välineellisten valintojen kautta olemmekin ihmisinä merkittävässä roolissa luonnon muokkaamisessa. (Kaihovaara, 2019).

Luonto kaikkine eliöineen sekä ominaisuuksineen kiinnostaa erityisen paljon ihmistä. On selvää, että ihmisen toimet näkyvät jo

maapallon pinnalla selkeämmin, kuin min-kään muun eläinlajin. Tätä materiaaliseen hyödyntämiseen keskittyvää aikakautta onkin alettu nimittää monien tieteilijöiden keskuudessa *antroposeeniksi*. Termistä on alun perin kirjoittanut ekologi Eugene Stoermer 1980-luvulla ja laajempaan tietoisuuteen termin toi ilmastokemisti Paul J. Crutzen vuonna 2000. (Turunen, 2019). Crutzenin mukaan ihmiset vaikuttavat Maapallon ilmakehään toiminnallaan jo niin vahvasti, että nykyhetkeä voi jo pitää aivan omana aikakautenaan – toisin sanoen jääkauden jälkeisen geologisen aikakauden, *holoseenin*, erillisenä jatkumona (Turunen, 2019). Ihmiset esimerkiksi jo pelkällä hiilidioksidin tuotannollaan vaikuttavat merkittävästi ilmaston tilaan Maapallolla ja näin ollen myös erilaisiin fyysisiin muutoksiin luonnossa (Valkonen, 2010). Pelkästään tämän tiedon varjossa voisi sanoa, ettei täysin ihmisen vaikutuspiiristä irrallista, ”koskematonta” luontoa ole enää olemassakaan.

Maapallolla on käynnissä alati voimistuva tilan jakautuminen ihmisen vaikutuspiiriin ottaessa enenevissä määrin alueita haltuun luonnontilaisen kaltaisista ympäristöistä. Suomen kokonaispinta-alasta 73 prosenttia koostuu metsäalueista (Luonnonvarakeskus, 2015). Arvioiden mukaan taas 2,9 prosenttia koko suomen maapinta-alasta on luonnontilaisen kaltaista metsää sille ominaisine lajistoineen tai rakenteineen (Räinä, 2019). 2,9 prosenttia luonnontilaista metsää on merkittävän pieni prosentti verrattuna muihin suomen metsäalueisiin, jotka koostuvat pääasiassa talousmetsistä (Räinä, 2019). Puolestaan koko Maapallon pinta-alasta noin 30 prosenttia on metsäpeitteistä (Bright & Sarosh, 2018). Sekä Suomea että koko Maapalloa koskevat metsäalueiden prosenttilukemat kertovat muun muassa metsien heikkenevästä tilasta, eri teollisuudenalojen hyödyntäessä vähäisiäkin metsäalueita kasvavassa määrin. Metsien

Kuva 7, Kun luonnolla on lupa ottaa tilaa myös kaupungissa

aktiivisella yhteiskunnallistamisella teollisuuden piiriin on vaikutuksensa esimerkiksi siinä, miten merkittävä määrä potentiaalisia hiilinieluja katoaa hiljalleen Maapallolta, mikä on ekologisista syistä huolestuttavaa.

Metsäteollisuuden lisäksi on monia muitakin luontoa yhteiskunnallistavia sekä yksipuolistavia aloja. Esimerkiksi maatalous, kärkimai-
naan toimintakenttiensä kokojen puolesta Yhdysvallat, Intia sekä Venäjä, ottaa niin ikään tilaa luonnontilaiselta luonnolta. Maatalouden vaikutukset ympäristöön ovat mittavat. Maatalouteen liittyy erilaisia sille ominaisia käytäntöjä, kuten maa-, energia- sekä vesiresurssien mittava hyödyntäminen, jotka kuormittavat ympäristöä aiheuttaen esimerkiksi ilmaston lämpenemistä, maan happamoitumista sekä ekosysteemien heikentymistä (Luonnonvarakeskus, 2016). Yksi ekosysteemin heikentymisen muoto on pölyttäjien väheneminen, joka johtuu muun muassa maatalouden maankäytön mittavuudesta sekä ilmastomuutoksen aiheuttamasta lämpötilan muutoksesta (Asikainen, 2020). Johtopäätöksenä voi sanoa, että luonto määrittää monenlaisille toimille rajat, joihin ihmisten on sopeuduttava. Tietynlaiset alueet edesauttavat juuri tietynlaisen toiminnan toteutusta, vaikka ihmiset eivät järjestäisikään kyseistä toimintaa juuri luonnon rajoitteiden mukaisesti (Valkonen, 2010). Maatalous on yksi hyvä esimerkki ihmisten toiminnasta, jota ei selkeästi useinkaan järjestetä luonnon rajojen mukaisesti.

Ihmisten vaikutusten lisäksi myös erilaiset luonnonmukaisiksi mielletävät ilmiöt, kuten vulkaaninen toiminta, tulvat tai erilaiset voimakkaat säätilat muokkaavat ympäristöjä Maapallolla. Jotkut luonnonilmiöt saattavat jopa luoda samanlaisia lopputuloksia ympäristöön, kuin esimerkiksi monet tuotannolliset tai teollisuuden alat. Esimerkiksi myrskyt voivat kaataa puita tai tulivuoren purkautuminen

sytyttää metsäpaloja. Ainoa ero luonnonmukaisiksi mielletävien prosessien sekä inhimillisten toimien välillä on niiden systemaattisuus ja järjestäytyneisyys. Tietysti voi ajatella, että luonnon systemaattisuus tarkoittaa arvaamattomuutta ja pelkkien energioiden vaihtelevaa purkautumista. Ihmisen toimet systemaattisessa mielessä taas kiteytyvät tietynlaiseen välineellisyyteen ja suunnitelmallisuuteen, joka purkautuu helposti hyvinkin kompleksisiin kokonaisuuksiin, kuten kaupunkeihin, lentokenttiin tai muihin toimintaverkkoihin. Toisaalta tosiasia on myös se, että ihmisen systemaattinen toiminta seurauksenaan ilmaston lämpeneminen, vaikuttaa myös luonnonilmiöihin tehden niistäkin yhteiskunnallistetun osan luontoa. Esimerkiksi hurrikaanit, jotka syntyvät merten lämpötilan kasvusta tulevat voimistumaan ajan mittaan, mitä enemmän ilmasto ja meret lämpenevät (Schwartz, 2018).

Ihmiset ovat tehneet merkkejä (Englanniksi *patterns*) ympäristöönsä jo lukemattoman kauan erilaisten kulttuuristen ja toiminnallisten infrastruktuurien rakentamisen kautta ilman, että ovat täysin tiedostaneet niiden aikaansaamia kuvioiteja Maapallon pinnalla. Kuviomaisten jälkien tunnistaminen maisemassa auttaa ihmisiä tiedostamaan niiden syntyprosessit sekä esteettiset ja tunnepitoiset suhtautumisemme niitä kohtaan. Se miten kukin suhtautuu maiseman kuviollisuuteen riippuu pitkälti katsojan ammatillisesta positioista ja tietotaidosta (Bell, 2012). Suunnittelijalla on varmasti aivan erilainen näkemys maisemasta sitä tarkastellessa kuin vaikkapa ekologilla, sillä kummallakin on oma ammattikohtainen tietotaitonsa, jota soveltaa erilaisissa tilanteissa.

Monet ihmiset tarkastelevat mielellään ympäristöjen kuosillisuutta etenkin näkyvien ja selkeiden rakenteiden kautta ja vieroksuvat epäselkeää kuosillisuutta ympäristössään

Kuva 8, Pellot voivat näyttää idyllisiltä, mutta niistä voi koitua myös haittaa ympäristölle ja eri eliöille

(Bell, 2012). Tämä näkyy ympäristössä esimerkiksi siten, että ihmiset pyrkivät valjastamaan, rajaamaan tai kategorisoimaan eri alueita oman elämänsä selkeyttämisen nimissä. Rauhoitetut metsät ja muunlaiset villihköt luontoalueet voivat siitä syystä vaikuttaa monille epäselkeiltä ja mysteerisiltä. Monia niistä eivät välttämättä kannattele keinotekoisesti luodut infrastruktuurit, kuten kansallispuistoissakin esiintyvät polut tai taukopisteet ja siksi niitä saatetaan vieroksua.

Luonnontilaisten sekä muokattujen ympäristöjen välisestä vuoropuhelusta voi sanoa sen, että ihmisen toimet voi ainakin antroposeenin näkökulmasta käsittää koko Maapallon laajuisiksi. Nuo toimet ovat monesti välittömästi aistein havaittavassa muodossa erottuvia tai hitaasti silmiemme edessä kehittyviä. Ihmisten visuaalisesti näkyvä tilan haltuun ottaminen on usein erilaisten kulttuuristen ja biologisten välttämättömyyksien, kuten asumisen ja ravinnon turvaamisen tai niiden parantamisen taustalla. Maapallon väestön kasvaessa nuo eri tarpeiden aiheuttamat tilanjaolliset piirteet tulevat helpommin havaittaviksi ympäristössä. Ihmiset pyrkivät rajaamaan luonnon tilaa erilaisin menetelmin omaan etuaan ajaen. Joko ymmärtääkseen ympäristöään paremmin tai luodessaan sille uusia toteutumistapoja ja -merkityksiä. Nuo ympäristöjen alkuperäisestä poikkeavat, uudet toteutumistavat ja merkitykset voivat tarkoittaa esimerkiksi eri teollisuuden tai tuotannollisten alojen tarpeiden täyttämistä. Nuo eri alojen täytettävät tarpeet taas voivat tarkoittaa esimerkiksi tietynlaisen viljelymallien toteutuvuutta uudelleen rajatussa ympäristössä.

2.5 YHTEENVETO

Luvussa 2 *Luonto ja Ihminen* olen tarkastellut erilaisia luontokäsityksiä sekä niiden syntymekanismeja ja ilmenemismuotoja. Katsaus länsimaisten luontokäsitysten eri vaiheisiin paljastaa sen, että luontokäsitykset ovat monien eri asioiden ja vaikutteiden summa. Eri tieteen- ja kulttuurinalat ovat aikojen saatossa luoneet omia esityksiään luonnon kokemisesta sekä siitä, miten luontoon kuuluisi suhtautua. Näiden kaikkien esitysten kautta ei ole muodostunut ainoita ja oikeita luontokäsityksiä, jotka jokaisella tulisi olla. Yksilölliset luontokäsitykset kehittyvät jokaisen pään sisässä oman mielen tuotteena. Erilaiset ajattelumallien trendit, kuten ristiriitainen suhtautuminen luontoa kohtaan 1700-luvulla tai luonnon suojelemisen ihanne 1960-luvulta lähtien ovat kuitenkin vaikuttaneet suurempien yleisöjen elämään ja tehneet siten niistä voimakkaampia ilmiöitä. Vaikka trendit ovatkin muuttuneet kulloisenkin aikakauden henkeä kunnioittaen, ovat monet luontokäsitykset, kuten dualistinen maailmankuva sekä luonnon romantisointi, säilyttäneet paikkansa ihmisten ajatuksissa jopa tähän päivään saakka. Tässä luvussa käsitellyt aiheet toimivat hyvänä pohjarahanteena seuraavalle luvulle 3 *Suunnittelijan luontokäsitykset*, jossa vien yleisten luontokäsitysten tason kohdistetummalle tasolle tutkiessani kuosisuunnittelijakollegoideni luontokäsityksiä sekä omia henkilökohtaisia luontokäsityksiäni.

Kuva 9

3. SUUNNITTELIJAN LUONTOKÄSITYKSET

3.1 SUUNNITTELIJA JA LUONTOKÄSITYS

Opinnäytetyöni erityisenä kiintopisteenä oli tutkia kuosisuunnittelijan luontokäsityksiä sekä niiden ilmenemistä osana suunnittelu-työtä. Tutkin ensin aihetta laatimani kyselyn kautta, kysymällä sen avulla nuorten suomalaisten kuosisuunnittelijoiden näkemyksiä luonnosta niin heidän henkilökohtaisessa elämässään kuin myös peilattuna kuosisuunnittelualaan. Oli kiinnostavaa selvittää, mitä luonto merkitsee kyselyyn vastaaville suunnittelijoille henkilökohtaisesti. Entäpä millä perusteella kukin suunnittelija tuo juuri tietyntylaisia luontorepresentaatioita osaksi työtään, vai tuoko ollenkaan?

Kysely toimi eräänlaisena lähtökohtana ja omakohtaisen pohdinnan herättelijänä, jonka avulla kokosin lopulta oman pohdiskelevan luontokäsitysteni analyysin. Omassa analyysissäni käyn kyselyn vastauksia läpi vuoropuheluna omien henkilökohtaisten luontonäkemysteni kanssa. Lisäksi pyrin löytämään omista luontokäsityksistäni kosketuspintoja niihin luontokäsitysten konsepteihin sekä ajatusmalleihin, jotka nostin esiin luvun 2 alaluvussa 2.2. *Yleisten länsimaisten luontokäsitysten historiaa*. Henkilökohtaisen luontokäsitysteni analyysin oli tarkoitus auttaa liittämään ajatuksiani osaksi tämän opinnäytetyön suunnittuproduktiota.

3.2 KYSELY KUOSI- SUUNNITTELIJOIDEN LUONTOKÄSITYKSISTÄ

Tein kirjallisuudesta nostamieni yleisten luontokäsitysten inspiroimana ja omien luontokäsitysteni analyysin koostamista tukemaan kyselyn kahdeksalle nuorelle suomalaiselle kuosisuunnittelua opiskelevalle, tai sitä jo työseen tekeväälle suunnittelijalle. Suunnittelijat olivat vastaushetkellä joko pian valmistuvia tai muutaman vuoden sisällä valmistuneita. Kaikki vastaajista opiskelevat tai ovat opiskelleet hiljattain Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa muotoilun laitoksella. Vastaajat olivat vastaushetkellä 20-40-vuotiaita. Vastaajia voidaan pitää omien rajattujen ikäpolviensa joukkona. He ovat saaneet kaikki koulutuksen, jossa on samanlaiset opetussäällöt, joten he ovat opiskelleet samanlaisten toimintakulttuurien äärellä ja perehtyneet samantylaisiin alakohtaisiin asioihin sekä trendeihin. Heidän vastauksistaan heijastuu kyseisten ikäpolvien kokemukset ja lähtökohtaiset valmiudet saada vaikutteita monimediaisesti esimerkiksi erilaisista sosiaalisen median kanavista. Heidän kokemansa vaikutteet ajavat kyseiset sukupolvet omintakeisiin päätelmiin, jotka todennäköisesti vaikuttavat myös heidän kollektiivisiinkin luontokäsityksiinsä.

Kyselyn tavoitteena oli selkeyttää omien luontokäsitysteni analyysin rakenteen ja sisällön muodostamista. Halusin kyselyvastausten myös toimivan eräänlaisena reflektoitavana taustamateriaalina, joiden avulla

niitä omassa analyysissäni kommentoiden pystyin kokoamaan kattavamman kuvan siitä, millaisina juuri minun henkilökohtaiset luontokäsitykset asettuvat kanssakollegoideni näkemysten rinnalle. Esittelen seuraavaksi kysymykset, joista kysely koostui, jonka jälkeen käyn vastauksia läpi kysymyskohtaisesti.

Kysely koostui seuraavista kuudesta kysymyksestä:

1. Mistä kaikesta sinun mielestäsi luonto koostuu? Mitkä asiat kuuluvat sen piiriin?
2. Mitä luonto merkitsee sinulle yleisesti? Millä tavoin se on osana sinun elämäsi?
3. Koetko luonnon olevan inspiraation lähteesi kuosisuunnittelijana? Mikäli koet, millaiset asiat sinua inspiroivat luonnossa ja miten ne näyttäytyvät kuosisuunnittelmissasi?
4. Jos inspiroidut kuosisuunnittelijana luonnosta, liittyvätkö kuosiluonnosten elementit olemassa olevaan luontoon, vai ovatko ne mielikuvituksen tuote? Vai kenties yhdistelmä molempia?
5. Mistä sinun mielestäsi kuosisuunnittelija voi arvioida, millainen luontorepresentaatio tai luontoaihe kuosisuunnitelmassa puhuttelee juuri tiettyä kohdeyleisöä?
6. Onko sinun mielestäsi olemassa luontoaiheita tai luontorepresentaatioita, joita ei kannata liittää osaksi kuosisuunnitelman visuaalista sisältöä?

KYSYMYS 1

Mistä kaikesta sinun mielestäsi luonto koostuu? Mitkä asiat kuuluvat sen piiriin?

Kysymys on laaja ja sen vastaaminen saattoi olla monille haastavaa ilman tarkempaa pohdimista. Kysymyksen taustalla oli ajatus herättää vastaajia miettimään, mitä luonto oikeasti tarkoittaa juuri heille ilman minkäänlaista valmiiksi esitettyä kontekstia. Käsitykset siitä mitä luontoon kuuluu ja mistä se koostuu olivat yleisesti keskenään hyvin saman henkisiä eri vastaajien kesken. Tässä muutama, useampien vastausten näkemyksiä kokoava vastaus:

- ”*Luonto koostuu ympäristöistä, missä elämme. Se voi olla koskematon, mutta samalla sen päälle on voitu rakentaa kaupunki. Luonto-käsitteeseen liittyy koskemattomuus, jokamiehenoikeudet sekä tila, joka tulee olemaan ja pysymään.*” (Vastaaja 1)
- ”*Pääsääntöisesti miellän luonnon olevan yhdistelmä eläviä (kasvit, eläimet jne.) ja ’elottomia’ (kivet ym.) asioita. Yleisesti jätän ihmisen rakentamat asiat luontomääritelmän ulkopuolelle, vaikkakin myös ihmiset ovat osa luontoa ja silloin ehkä myös meidän rakennelmat... Näen kuitenkin luonnon olevan enemmän villiä ja vapaata, ja ihmisen muokkaamat asiat ja alueet tavallaan sotivat tätä ajatusta vastaan.*” (Vastaaja 6)

Viisi vastaajista kertoo luonnon muodostuvan erityisesti elävistä organismeista, kuten kasveista ja eläimistä ja näistä viidestä vastaajasta neljä käsittäisi luonnon koskemaan myös elotonta, esimerkiksi kiviainesta. Luonto käsitteään vahvasti tilallisena ja viidessä vastauksessa puhutaankin luonnosta jonkinlaisena tilana tai ympäristönä. Tilallisuudesta puhuttiin myös erilaisin esimerkein. Eräs vastaajista kertoi luonnon ympäristöjen toimivan kotina eläville organismeille. Toinen puolestaan rajasi luonnon ensin koskemaan kaikkea paitsi ihmisten rakennuskulttuuria, jonka jälkeen

totesi monien ihmisten rakentamien alueiden, kuten puutarhojen tai peltojen kuitenkin vaikuttavan luonnollisilta niiden keinotekoisuudesta huolimatta. Luonnon käsittäminen ympäristöissä jatkuikin erityisesti myös tietynlaisesta koskemattomuudesta puhumisena. Kuusi kahdeksasta vastaajasta oli sitä mieltä, että luonto tarkoittaa erityisesti ihmiskulttuurin vaikutuspiirin ulkopuolista, ”koskematon-ta” ympäristöä. Myös termi *villi*, esiintyi kahdessa vastauksessa ympäristöstä ja eläimistä puhuttaessa. Muita ensimmäisen kysymyksen vastauksista nousseita avainsanoja olivat: pinnat ja materiaalit, luonnonmukaisuus, orgaanisuus sekä asioiden hiljalleen kehittyminen.

Näistä vastauksista voi tehdä johtopäätöksen, että suuri osa kyselyyn vastanneista suunnittelijoista käsittää luonnon dualistisen mallin kautta, eli kulttuurin ja luonnon erottamisella toisistaan. Ihmisen rakentamaa pidetään luonnottomampana, kuin rakentamatonta luontoa. Luonto sijoittuu kulttuurin ulkopuolelle, jossa se hiljalleen elää omaa elämäänsä. Luonnon monimuotoinen ja tilallinen muodostuminen sekä sen hahmotuminen elävien organismien kautta oli myös keskeisin käsitys vastauksien perusteella.

KYSYMYKS 2

Mitä luonto merkitsee sinulle yleisesti? Millä tavoin se on osana sinun elämääsi?

Tämän kysymyksen tavoite oli saada tietoa siitä, miten eri vastaajat suhtautuvat luontoon ja ajanviettoon luonnossa esimerkiksi erilaisten harrastusten kautta. Vastaukset avaavat sitä, millainen kokemus kullakin vastaajalla oli luonnon kanssa vuorovaikutuksessa olemisesta vastaushetkellä. Kysymyksestä saadut vastaukset auttoivat myös hieman muista kysymyksistä muodostetta-

van kokonaiskuvan ymmärtämisessä, sillä omakohtaiset kokemukset peilautuvat helposti myös muihin luonnosta puhumisen konteksteihin. Seuraavat poiminnat vastauksista olivat erityisen mielenkiintoisia:

- ”*Asiaa, mistä olen henkilökohtaisesti vieraantunut samalla tuntien vetoa siihen. Adjektiiveista tulevat mieleen koskematon, herkkä ja ankara.*” (Vastaaja 1)
- ”*Helsinki on onneksi kohtalaisen isona kaupunkina säilyttänyt hyviä luontopaikkoja, joihin on helppo päästä arjessa. Luonnossa kävely sopii rentoutumiseen ja kaikenlaiseen ihmettelyyn ja inspiraation hakemiseen.*” (Vastaaja 4)

Toisen kysymyksen kohdalla viisi kahdeksasta vastauksesta paljastaa, että luonto koetaan erityisen positiivisena paikkana, johon mennään säännöllisesti rauhoittumaan. Lisäksi kolmen vastauksen perusteella luonnossa inspiroidutaan ja saadaan ideoita. Luonto-alueita mielletään löytyvän niin lähiluonnosta keskeltä kaupunkia ja merenrantoja, kuin kaukaakin kesämökiltä ja patikointiretkiltä luontopolkujen varrelta. Löytyypä luontoarvostus myös kahden vastaajan harrastuksissa kasvien kasvattamisen ja puutarhan hoidon muodossa. Luonto herättää kunnioitusta kahden suunnittelijan vastauksissa sen ollessa haavoittuvainen ja myös ”ankara”, kuten vastaaja 1 esittää. Viidestä vastauksesta selviää, että luontomerkityksissä koskemattomuus ja elinvoimaisuuden säilyttäminen miellettiin yhtenä ihanteena ja suojelun arvoisena asiana eri ympäristöissä. Avainsanoja jotka nousivat lisäksi esiin vastauksissa olivat: ulkoilu, levollisuus, tasapaino, yhteys, lemmikit, vesielementti, avaruus, turvallisuus, vaarallisuus sekä ylemmyys ihmisestä.

Vastauksista voi päätellä, että luonnosta esitetyt väitteet mielen ja kehon rauhoittamisen tukena tai esimerkiksi verenpainetta

laskevana tekijänä pitävät mitä luultavimmin paikkaansa. Luontoa ei pidettäisi yhtä positiivisessa ja rauhoittavassa arvossa, kuin vastauksiset antavat ymmärtää ellei sen kautta saisi omaan elämäänsä jotakin täydennystä tai kokemuksellisuutta. Luontoa käytetään keinona erilaisten mielentilojen kuten stressin poistamiseen sekä erilaisten mielentilojen saavuttamiseen kuten inspiroitumiseen. Luonto on siis paikka, jossa sekä tyhjenetään että ladataan ajatusten kapasiteettia.

KYSYMYS 3

Koetko luonnon olevan inspiraation lähteesi kuosisuunnittelijana? Mikäli koet, millaiset asiat sinua inspiroivat luonnossa ja miten ne näyttäytyvät kuosisuunnittelmissasi?

Tämän kysymyksen avulla oli tarkoitus selvittää, kuinka paljon luonto inspiroi kuosisuunnittelijoita ja millaisia aiheita he esimerkiksi kuvittavat osaksi suunnitteluproduktioitaan. Tämän kysymyksen monissa vastauksissa oli keskenään samankaltaisia elementtejä, mutta jokainen vastaus oli omalla tavallaan myös hyvin uniikki kokonaisuutensa. Tässä muutama kiinnostava vastaus:

- ”*Kasvit inspiroivat paljon, ja eläimetkin kyllä. Luonnossa on myös väri-inspiraatiota ja kaunis valo. Luontoon voi ylipäättään voi mennä ajattelemaan ja ideoimaan. Luonnossa on myös hienoja muotoja, esimerkiksi kiven pinnassa, jäässä tms.*” (Vastaaja 5)

- ”*Koen, että luonto inspiroi minua alitajuisesti ja esimerkiksi juoksulenkeillä koen luonnon otukset entistä voimakkaampina. Orgaaniset muodot tuntuvat pehmeämmiltä ja ihmismäisiltä, suosin niitä töissäni. Toki suorat kulmat ja terävät reunat ovat myös osa luontoa ja niiden yhdistely pyöreisiin muhkeisiin muotoihin on aina mielenkiintoista.*”

Pidän itse kirkkaista väreistä sekoitettuna murrettuihin mudan, hiekan, sammaleen ja mullan väreihin. Aivan kuten luonnossa!” (Vastaaja 8)

Elävät organismit, kuten kasvit ovat hyvin keskeinen inspiraation aihe, joka toistuu viiden suunnittelijan vastauksissa. Eläimet eivät vaikuta olevan yhtä vahva inspiraation lähde vain muutaman suunnittelijan mainitessa ne ohimennen vastauksissaan. Neljän suunnittelijan mukaan luonnosta saadaan inspiraatiota myös kuosisuunnittelun värivalintoihin ja kolme suunnittelijaa kiinnittää luonnossa huomionsa erilaisiin inspiroiviin muotoihin. Muiden kokemuksista inspiroituminen kuten yksi vastaus esittää, tai kasviaiheiden mystisismi sekä symboliikka, joista toinen vastaus kertoo ovat myös kiinnostavia inspiroitumisen aiheita luontoon liittyen. Muita vastauksissa ilmenneitä avainsanoja olivat muun muassa: yksityiskohdat, tutut sävyt sekä pysyvä inspiraatio.

Vastauksista voi nähdä, että eri suunnittelijat käsittelevät luonnossa kokemaansa visuaalista sisältöä hyvin eri tavoin ja arvottavat esteettisissä mieltymyksissään tiettyjä luonnon elementtejä yli toisten. Suurimmalle osalle luontoaiheet ovat merkittäviä inspiraation lähteitä heidän työssään. Kahdeksasta vastauksesta vain yksi kertoi, ettei luonto ole suurin vastaajaa inspiroiva tekijä osana suunnittelutyötä, vaikka sen parista voikin esimerkiksi tunnelmien kautta löytää inspiraatiota.

KYSYMYKS 4

Jos inspiroidut kuosisuunnittelijana luonnosta, liittyvätkö kuosiluonnosten elementit olemassa olevaan luontoon, vai ovatko ne mielikuvituksen tuote? Vai kenties yhdistelmä molempia?

Tämän kysymyksen avulla oli tarkoitus selvittää, millä tavalla visuaalinen tieto prosessoituu vastaajien keskuudessa osaksi kuosisuunnittelua. Saako se tuulta alleen esimerkiksi jonkin kuvallisen aineiston kautta, vai syntyvätkö kuosit vaikkapa alitajuisista ideoista syntyvien fiktiivisten luonnosten avulla. Muutamia kiinnostavia poimintoja vastauksista olivat:

- ”Yleensä luontokävelyillä kuvaan paljon puhelmiani talteen ideoita, joita saatan kuoseja luonnostellessani katsella ja jopa mallista maalata/piirtää. Joskus käytän myös mielikuvia motiiveista.” (Vastaaja 4)
- ”Enemmän ehkä mielikuvituksen. Kuvitteellisia kasveja tai muotoja, mutta ne kumpuavat kuitenkin luonnosta. Riippuu tilanteesta, välillä saattaa luonnostella ihan mallistakin luontoelementtejä. tai käyttää valokuvia luonnosta.” (Vastaaja 5)

Seitsemän kahdeksasta suunnittelijasta kuvittaa kuosielementtejään yhdistellen todellisen sekä fiktiivisen luonnon aiheita ja heistä kaksi kertoo painottavansa fiktiivistä ilmaisua. Ainoastaan yksi vastaajista kuvittaa kuosi-aiheensa erityisesti olemassa olevia aiheita hyödyntäen. Referenssivalokuvien hyödyntäminen luonnostelun apuvälineenä toistuu kolmen suunnittelijan vastauksissa. Referenssivalokuvat kuvataan joko itse luonnossa, tai saadaan käyttöön jotakin muuta kautta.

Vastauksista selviää, että luontoaiheiden kuvaaminen voi olla inspiroitumiseltaan ja ilmaisultaan joko eri keinoja yhdistelevä hybridi, tai sitten se voi nojata puhtaasti todellisuuteen tai mielikuvituksen tuotteisiin. Olipa keino

mikä hyvänsä ajatukset kumpuavat helposti jossain määrin todellisesta luonnosta, sillä alitajunta ohjaa tekemistä monesti eteenpäin, vaikka tavoitteena olisi esimerkiksi täysin fiktiivinen ilmaisu. Toisaalta mielikuvitus voi yhtä lailla tehdä tepposet suunnitteluprosessissa, jossa tavoitteena on kuvata luontoaihetta mahdollisimman realistisesti, sillä mielellä voi olla voima myös vääristellä, kaunistella tai liioitella kuva-aiheiden olemusta.

KYSYMYKS 5

Mistä sinun mielestäsi kuosisuunnittelija voi arvioida, millainen luontorepresentaatio tai luontoaihe kuosisuunnittelussa puhuttelee juuri tiettyä kohdeyleisöä?

Kysymyksen tarkoituksena oli saada ymmärrystä siitä, millaiset asiat saattavat ohjata kuosisuunnittelijoita eri luontoaiheiden ääreen ja mistä he uskovat kyseisten luontoaiheiden kumpuavan. Kiinnostavia poimintoja tähän kysymykseen liittyen olivat:

- ”Nykyään ihmiset pitävät luontoa tietynlaisena pakopaikkana. Itselle median värittämä kuva luonnosta on ihmiset lenkkeilemässä metsän siimeksessä ottamassa Instagramiin kuvia. Toivoisin suunnittelijoiden näkevän myös luonnon muita puolia kuten sen koskemattomuuden. Minusta luontoaihetta voisi muutenkin vavisuttaa esimerkiksi ottamalla kantaa ilmastonmuutokseen.” (Vastaaja 1)
- ”Tutustumalla kyseiseen kohdeyleisöön ja heidän elämäntapaansa ja mieltymyksiinsä. Toisaalta kannatan myös hienoista herättelyä ja provosointia, joten mielestäni aihetta tärkeämpää on sisäistää kohdeyleisön maku. Tällöin voi mahdollisesti käyttää laajempaa aihevalikoimaa, kunhan toteuttaa kuosin kohdeyleisön maun mukaisesti (= estetiikka voitaa sisällön yleisön näkökulmasta).” (Vastaaja 6)

Kahdeksasta suunnittelijasta viisi kertoo uskovan vastauksen tähän kysymykseen löytyvän kuosisuunnittelun nykyhetken tarjontaa ja sen aiheamaailmoja tutkimalla. Kaksi suunnittelijoista kokee, että myyvät kuosiaiheet ovat sisällöiltään helppolukuisia ja vaivattomia, jotka luottavat suosittuihin luontoaiheiden esittämistapoihin vaihtoehtoisempien sijaan. Kaksi suunnittelijaa kokee, että myös esimerkiksi ilmastonmuutoksen tulisi saada enemmän huomiota osana kuosisuunnittelun visuaalista sisältöä. Neljä suunnittelijoista uskoo, että puhuttelevat luontoaiheet löytyvät tutkimalla kohdeyleisöä eri kanavien kautta. Näistä neljästä kaksi ajattelee samojen luontoaiheiden toimivan eri kohdeyleisöjen keskuudessa, kunhan muuttaa kuosien teknisiä ja ilmaisullisia ominaisuuksia. Vastauksissa esiin nousseita avainsanoja olivat: kysely, markkinat, turvallisuus, aikasidonnaisuus, kansallinen tarinallisuus sekä sosiaalinen media.

Keinoja tutkia ja ennustaa luontorepresentaatioiden menestystä oli siis monia, joista suurin osa keskittyy nykyhetken kuosimarkkinoiden sekä kohderyhmien mieltymysten tutkimukseen. Kulttuurisilla eroilla katsottiin olevan jonkin verran merkitystä erilaisten esteettisten arvojen synnyssä, jotka vaikuttavat myös juuri tiettyjen kohdeyleisöjen miellyttämiseen. Toimivat luontorepresentaatiot eivät usein ole totuttuja luontoaiheita haastavia, vaan yleisiin esteettisiin normeihin sopivia. Mikäli haluaa tehdä kuosin luontoaiheiltaan myyväksi on suunnittelijoiden vastausten perusteella ymmärrettävä, kenelle kuosia myy ja aihevalintansa kanssa sopeuduttava kohderyhmän mieltymyksiin ilmaisullisia keinoja muutellen.

KYSYMYS 6

Onko sinun mielestäsi olemassa luontoaiheita tai luontorepresentaatioita, joita ei kannata liittää osaksi kuosisuunnitelman visuaalista sisältöä?

Tämän kysymyksen tarkoituksena oli löytää suunnittelijoiden keskuudesta näkemyksiä niin henkilökohtaisiin mieltymyksiin kuin kuosisuunnittelumarkkinoihin ja kulttuuriin peilautuvalla tasolla eri aiheiden toimivuudesta ja ”sopivuudesta”. Kysymys saattoi olla vaikeasti vastattavissa, mikäli luontoa ei kyennyt ajattelemaan suurena ja moniaiheisena kokonaisuutena, vaan keskittymällä esimerkiksi välittömässä ympäristössä esiintyviin luonnon elementteihin. Kysymys oli kiinnostava, sillä kuosisuunnittelun piirissä usein mietitään aiheisisältöjä ennemminkin sen kautta, mitä voi esittää, kuin mitä ei voi esittää osana visuaalista sisältöä. Tässä yksi kiinnostavaa pohdintaa sisältävä vastaus:

- ”*Riippuu tilanteesta ja kulttuurista. Mielestäni esimerkiksi Suomessa aihe kuin aihe, on käsiteltävissä (riippuen toki toteutustavasta). Joissakin kulttuureissa tiettyihin luontoaiheisiin liittyy kuitenkin vahvojen uskomuksien ja symboliikkaa, jolloin ainakaan kaupallisesta näkökulmasta ei välttämättä ole suositeltavaa käyttää näitä aiheita kuoseissa.* (Vastaaja 6)

Kaksi suunnittelijaa kokivat vastaushetkellä, ettei ole luontoaiheita, joita ei voisi liittää osaksi kuosisuunnittelua. Muut vastaukset olivat keskenään hyvin erilaisia, mutta monet niistä liittyivät yleisesti epäesteettisiksi tai epäeettisiksi miellettyihin aiheisisältöihin. Kahdessa vastauksessa kerrottiin hyönteisten olevan joko henkilökohtaisessa tai kulttuurisessa kontekstissa epämieluisa visuaalinen aihe. Yksi vastauksista esitti epäeettisenä aiheena kuolonuhreja sisältäneet luonnonkatastrofit. Toinen vastaus painotti mikroskooppikuviin tuomat negatiiviset mielleyhtymät juuri

nykyhetkellä koronaviruksen aiheuttaman pandemiaan liittyen. Myös usein kulttuurin tuotteista sensuroidut aiheet kuten ihmisen eritteet tai paljaat sukupuolielimet miellettiin muutamassa vastauksessa epäsoviviksi visuaalisiksi aiheiksi kuosisuunnittelussa.

Vastauksista voi päätellä eri asioita. Osa suunnittelijoista koki ongelmallisina aiheisällöt, jotka käsittelevät ihmiskulttuureihin kohdistuvaa välittömän fyysistä uhkaa sekä sen seurauksia. Myös kulttuuristen normien haastaminen koettiin tapauskohtaisesti ongelmallisena. Muutaman muun vastauksen perusteella, joissa koetaan kaikkien luontoaiheiden olevan täysin soveliaita esittää kuosisuunnittelun keinoin, voidaan olettaa luontokäsitysten olevan myös tämän kysymyksen yhteydessä todella henkilösidonnoisia. Ehkä niin isojen käsitteiden kuin luonto, koostuminen lukuisista aiheisällöistä ja elementeistä, voi olla hankala hahmottaa, ellei luontoaihetta ole tutkinut kuin omien kokemusten kautta.

Kyselyyn saamien vastausten pohjalta rakentui pieni ymmärrys siitä, mitä rajallisen kokoinen määrä nuoria suomalaisia kuosisuunnittelijoita ajattelee luonnosta henkilökohtaisesti ja kuosisuunnittelualaan peilaten. Kyselyssä ilmeneviä asioita ei välttämättä tule helposti tiedostettua tai analysoitua yhtä aktiivisesti tai analyyttisesti kenenkään arkielämässä tai kuosisuunnitteluprojektien kohdalla. Tästä syystä esittämäni kysymykset saattoivat tuntua osasta vastaajista hieman erikoisilta tai vaikeilta. Uskon siihen, että kuosisuunnittelijoiden on välillä kuitenkin hyvä pysähtyä miettimään omia luontokäsityksiään analyyttisesti. Jos omia luontotuntemuksiaan kuuntelee tarkasti, pystyy saavuttamaan aivan uudenlaisen tiedostavuuden tason. Miten henkilökohtaisia käsityksiään voi käsitellä tietoisesti omassa työnkuvassaan, tai miten ne alitajuisesti vaikuttavat omiin valintoihin.

Monet vastauksista vaikuttivat muodostuneen helposti, tai ainakin ne vaikuttivat siltä, että vastaajat kykenivät melko matalalla kynnyksellä pohtimaan analyyttisesti omia luontokäsityksiään. Kysymysten rajaukset tarkentuivat kyselyn alkupuolelta kyselyn loppua kohden. Syy erilaisiin rajauksiin oli kysymyksiin vastaamisen mahdollistaminen sekä ennalta määrittelyssä että omaehtoisemmassa kontekstissa.

Useissa vastauksissa oli havaittavissa keskinäistä samankaltaisuutta ja niistä pystyi tehdä jo perustavanlaatuisia päätelmiä esimerkiksi siitä, millaiset yleiset luontokäsitysten konseptit ovat mahdollisesti vaikuttaneet kyselyyn osallistuneiden suunnittelijoiden luontokäsitysten syntyyn. Tiettyjen kysymysten kohdalla osasin odottaa tietynlaisia vastauksia luontoaihetta tutkineena ja kuosisuunnittelualaa seuranneena. Monet vastauksista olivat kuitenkin myös täysin uniikkeja ja jopa hieman arvaamattomiamkin. Nämä edellä mainitut huomiot osoittavat, että aina löytyy sellaisia kulttuurisia vaikuttajia, jotka ohjaavat joko tiedostettuna tai alitajuisesti käsityksiimme luonnosta. Sen lisäksi aina löytyy myös seikkoja jotka saavat kapinoimaan joko henkilökohtaisia tai kulttuurisia luontokäsityksiä vastaan.

3.3 HENKILÖKOHTAISET LUONTOKÄSITYKSENI

Luontokäsityksiä tutkivan kirjallisuuden pohjalta tehdyt poiminnot erilaisista vallitsevista suuntauksista länsimaiden historian luontokeskustelussa avasivat hyvin ymmärrystäni niistä taustatekijöistä, jotka vaikuttavat nykyhetken luontokäsitysten kokonaiskuvaan etenkin kokonaisten kulttuurien keskuudessa. Kysely puolestaan raotti oveaan rajatulle määrälle nuorten suomalaisten kuosisuunnittelijoiden luontokäsityksiä. Tausta-aineistoni oli siis eräänlainen katsaus siihen, mitkä asiat voivat ainakin ohjata kulttuurisista tai muista syistä yksilötason luontokäsitysten pohdintaa. Tutkimuksessani en pysty nostamaan esille kaikkia mahdollisia luontokäsityksiä. Kirjallisuuskatsauksen kooste yleisistä luontokäsityksistä länsimaissa keskittyy pääpiirteittäin kuvaamaan eri aikakausia, jolloin tietynlaiset käsitykset ovat muotoutuneet tai olleet yleisiä. En siis kirjallisuuden kautta pyrkinyt koostamaan kuvaa kaikista mahdollisista luontokäsityksistä edes länsimaiden kulttuureissa, sillä se ei opinnäytteeni resurssien puitteissa ollut mahdollista. Nuorten suomalaisten valmistuvien tai vastavalmistuneiden kuosisuunnittelijoiden näkemykset ja luontokäsitykset eivät myöskään riitä yksinään kattamaan kokonaiskuvaa kaikista mahdollisista suunnittelijoiden luontokäsityksistä. Perustelen kuitenkin tutkimusmenetelmiäni ja niiden tuottamien tulosten merkityksellisyttä suunnannäyttäjinä omien luontoarvojeni sekä näkemysteni pohdinnan tukena.

Käyn ensiksi luontonäkemyksiäni läpi vuoropuheluna suunnittelijoiden kyselyn vastausten kanssa. Suunnittelijoiden kyselyn ensimmäisen kysymyksen vastauksista huomasin, että useimmat vastanneista suunnittelijoista käsittävät luonnon dualistisen kulttuuri-luontomallin avulla. Ajattelumalli on niin tiukasti

sidoksissa länsimaisen kulttuurin historiallisiin vaiheisiin sekä nykypäivään, joten uskon sen välittyvän hyvin todennäköisesti osaksi useiden ihmisten henkilökohtaisia luontokäsityksiä. Ajattelumallin merkitys tulikin esiin kyselyn vastauksista monella tapaa.

Myös minä olen oppinut käsittämään luonnon irralliseksi inhimillisestä maailmasta tämän kahtiajaon mallin kautta. Tämä inhimillisen ja luonnollisen maailman kahtiajako on osaltaan mystifioinut käsitystäni luonnon eri osa-alueista ja ominaisuuksista. Etäisyys muuta luontoa kohtaan on osaltaan tuonut sekä positiivista, että negatiivista energiaa omien luontoarvojeni tunnistukseen. Ajoittain olen kokenut voivani tavalla tai toisella hallita luontoa, ajoittain olen halveksunut kulttuurin innoittamaa ja luonnon resurssien kustannuksella tapahtuvaa toimintaani. Toisin sanoen voisi sanoa, että kahtiajaon malli on ajanut minua toinen toistaan kumoaviin päätelmiin siitä, millainen toiminta tai ajattelu luontoa kohtaan on hyväksyttävää ja millainen ei. Toisaalta kahtiajaon ajatusmalli on myös ollut osaltaan luomassa käsityksiäni siitä, millaisia asioita pidän luonnollisuuden symboleina ja mitä en. Esimerkiksi kahtiajaon ajattelun kautta ihmisten rakennuskulttuurista on tullut minulle usein epäluonnollisuuden ilmentymä. Olen silloinkin osannut arvostaa rakennuksia kulttuurisista, sosiaalisista sekä historiallisista näkökulmista, mutta en missään nimessä ole kokenut niitä osana luontoa. Samalla olen kuvitellut rakennuskulttuurin ulkopuolella olevan luonnon pysähtyneeksi ja muuttumattomaksi, joka on eräällä tavalla hieman ihmiskeskeinen ajatus. Tämän luonnon verkkaaisen kehittymisen kokee myös yksi kyselyn vastaajista kuvatessaan sitä, että luonto koostuu asioista, jotka ovat hitaasti kehittyneet nykyiseen olomuotoonsa. Asioiden hiljainen muutos luonnossa onkin varmasti ihan totta evoluution kautta, mutta silti luontoon

liittyy omassa alitajunnassani sekä ainakin yhden kyselyn vastaajan kohdalla ajatus ajan pysähtymisestä tai siitä, ettei luonnolla olisi omaa historian vaiheitansa. Miksi pelkkä rakennettu voisi olla osana jatkuvaa muutosta, mutta orgaaninen luonnon kiertokulku ei?

Mikä kaikki sitten on luontoa? Kysymykseen ei ole mielestäni helppoa kertoa täysin kattavaa vastausta. Suunnittelijoiden kyselyn vastauksissa selvisi, että vastaajat kokivat luonnon rakentuvan erityisesti tilallisesti ja keskeisesti eri eliöiden asuttamana. Luonto myös koettiin erilaisina pintoina, muotoina sekä elottomana aineksena, kuten kivenä. Myös minulle luonto rakentuu ympäristöistä, jotka voivat olla elollista tai elottomista asioista muodostuvia, joita kuitenkin elolliset monesti asuttavat. Mielestäni myös ympäristöjen elävät ja elottomat komponentit asuttavat itse itseään ja ne luovat kiertokulullisilla toimintoillaan elämää niiden ympäristöihinsä. Puun lahoaminen, hiekan hioutuminen kivistä ja monet muutkin luonnossa esiintyvät toiminnot tuovat ympäristöön elämää ja sen tilallista asuttamista. Minulle luonto on siis erilaisten ympäristöjen, organismien sekä toimintojen kokonaisuus, jossa kaikki vaikuttaa enemmän tai vähemmän kaikeen ja jonka eri komponentit toimivat kotina toisille komponenteille. Olen oppinut ymmärtämään, että kaikilla näillä luonnon ympäristöillä on omat erikoispiirteensä, tarkoituksensa ja mahdollisuutensa, jotka ovat yhtä lailla tärkeitä osia suuressa kokonaisuudessa.

Luonnon ollessa niin laaja käsite oli myös kiinnostava selvittää, mitkä asiat olivat kyselyyn vastanneille suunnittelijoille sen käsitteen piirissä merkityksellisiä. Erityiseksi huomioksi nousi luonnon kokemuksellisuuteen liitettävä rentouttava voima. Vastauksissa korostettiin sitä, miten erilaisissa luontoympäristöissä vierraillaan säännöllisesti lataamassa henkisiä akkuja tai hakemassa inspiraatiota sekä ideoita.

Luonto koettiin siis väylänä hakea positiivista, eteenpäin ajavaa energiaa, liittyi siellä vierrailemisella haettava mielialan muutos sitten oman hyvinvoinnin tai työn edistämiseen.

Voin samaistua näiden vastausten näkemyksiin, sillä myös itse menen luontoon lähes aina tavoitteenani virkistytminen tai rentoutuminen. Kun hakeudun rentoutumaan luonnon äärelle, kelpaa minulle melkein mikä tahansa ulkoiluympäristö, jossa esiintyy joitakin näkyviä elollisia organismeja. Toisaalta arvostan luonnon ympäristöissä erilaisten tilallisten etäisyyksien hahmottumista vaikkapa kalliolta alas katsottaessa tai rinteelle kiivettäessä, joka kielii kansallispuistojen tarjoamien maisemarepresentaatioiden kautta muodostuneista sekä ylevyyden käsitteeseen nojaavista luonnon kauneuskäsityksistäni. Myös muut perspektiiveihin liitettävät kokemukset koen luonnossa viehättävinä.

Yksi kyselyn vastaus huomioi vuodenaikojen vaihtelun merkityksellisuuden. Vuodenaikojen vaihtelu on myös minulle merkittävä piirre Suomen luonnossa, jota arvostan. Elollisten organismien kuten kasvien vihreys ei siis ole minulle eri vuodenaikoina se kaikista tärkein rentoutumisen tae, vaan osaan arvostaa asioiden kausiluonteisia olomuotoja sekä muutosta.

Suunnittelijoiden vastauksista paljastui, että eräs keskeinen kunnioituksen kohde luonnossa oli koskemattomuus ja sen vaaliminen. Minulle luonnontilaisuus ja luonnon ”koskemattomuus” ovat myös eräänlaisia esteettisiä sekä sisällöllisiä ihanteita, joiden ajattelemisen saa minut säilyttämään mielenrauhan luonnon tasapainotonta nykytilaa ajatellessa. Se, että luonnonsuojelun piirissä on edelleen alueita, joihin ei kevyin perustein kajota erilaisten yhteiskunnallistavien toimien nimissä on huojentavaa. Huojentavaa on myös se, että jopa kaupungin epäesteet-

Kuva 10, Kukat ja muut kasvit ovat merkittävimpiä kiinnostuksen kohteitani luonnossa

tisemmällä joutomaillakin esiintyy joitakin villin luonnon olomuotoja, vaikka ne ovatkin osana yhteiskunnan vaikutusten kenttää.

Tieto erinäköisten ja eri merkityksisten alueiden olemassaolosta siis rentouttaa ja niissä vierailu tuo mukanaan monenlaisia ajatuksia, jotka innostavat elämässä eteenpäin. Millaiset asiat sitten näen ympäristöissä inspiroivina, jotka voisin liittää myös osaksi omaa suunnittelutyötäni? Kyselyn vastaukset korostivat kasvien ja etenkin kukkien merkitystä luonnosta inspiroitumisen lähteenä. Koen painottavani myös kukka- ja kasviaiheita suunnittelutyössäni ja ne ovatkin jatkuvan tarkkailun kohteena luonnossa liikkuessani. Kasveista inspiroitumiseen varmasti vaikuttaa tietynlainen oma-kohtainen biofilinen taipumus, jonka kautta arvotan luontoa etenkin sen elollisuuden ja kauniiden muotojen kehitysvaiheiden kautta.

Kukkien lisäksi kyselyn vastaajia inspiroivat värit, muodot sekä yksityiskohdat. Minulle nämä kolme asiaa muodostavat myös yhden kaikista inspiroivimpien asioiden joukon luonnossa. Ilman yksityiskohtia ei olisi muotoja. Jotta nuo yksityiskohdat ja muodot erottuisivat visuaalisesti, niiden täytyy heijastaa optisesti erilaisia värejä. Lähtökohtaisesti siis kaikki luonnossa koostuu yksityiskohdista, muodoista ja väreistä. Kasvien suosio luontoinspiraationa niin muiden suunnittelijoiden kuin minunkin kohdalla johtuu luultavasti kuosisuunnittelukulttuurin konventioiden lisäksi myös kasvien muotojen orgaanisuudesta, monimuotoisuudesta ja arvaamattomasta eläväisyydestään. Verrattuna vaikkapa elottomaan kiveen kasveilla on näitä ominaisuuksia hyvin pitkälti enemmän ja paljon dynaamisemmissa toteutumismuodoissa. Värit taas näyttävät erityisen kirkkaana monia elollisia asioita vasten. Koen, että suurin syy näistä asioista inspiroitumiseeni on se, että yksinkertaisesti nautin asioiden muuntau-

tuvuudesta ja kehityksestä. Yksityiskohtien, muotojen ja värien muutokset luovat niin kokonaisvaltaisia esteettisiä kokemuksia, etten voi kuin vain ihailla niitä. Toinen toistaan erilaisempien luontoaiheiden kuvittaminen kulttuurisiin tuotteisiin, kuten kuoseihin, tuntuu siis minulle siitä syystä luonnolliselta.

Vaikka sanonkin inspiroituvani erityisesti värikkäistä ja monimuotoisista luonnonkohteista, minua kiinnostavat kauniiden maisemien sekä sisältöjen lisäksi myös ne niin sanotusti ”rumemmat” tai ”vähäpätöisemmät” asiat sekä maisemat eri ympäristöissä. Niilläkin on suuri merkitys tässä luonnon kokonaisuudessa, jonka keskellä elämme. Mitä olisikaan luonto ilman pusikkoisia kosteikkoja, joissa linnut pesivät mielellään, mutta jotka eivät ole ihmisilmään välttämättä kukoistavan näköisiä, kun niiden keskuudessa liikkuu. Entäpä sitten lahoava metsä, jossa niin ikään monet hyönteiset asuvat. Eri eliöiden asuinpaikkana toimimisen lisäksi näen näissä hillitymmissä ympäristöissä mielenkiintoista maisema-arvoa ja yleistä kauneuskäsitystä haastavaa tunnelmaa. En nauti ainoastaan luontoaiheiden täydellisestä olemuksesta, vaan kaipaan arvaamattomuutta ja ”kurittomuutta” luonnon eri kohteilta. Toisaalta kirjoittaessani näin havahdun siihen tosiasiaan, että asetan samalla suuria toiveita sekä odotuksia luontoa kohtaan. Miksi minun toiveillani ja mielipiteilläni olisi oikeastaan mitään väliä, kun puhutaan siitä, millainen luonto on esteettisesti miellyttävää tai hyväksyttyä? Eikö luonto saisi toteutua täysin riippumattomasti ilman, että sen pitäisi täyttää minun sille asettamieni toiveiden raameja?

Kyselyssä halusin tietää itse luontoaiheista inspiroitumisen lisäksi sen, liittyyvätkö vastaajien kuosisuunnittelutyöhönsä liittämänsä kohteet todellisen vai fiktiivisen luonnon olomuotoihin. Suurin osa vastaajista kertoi hyödyntävänsä etenkin yhdistelevää ilmaisua,

jossa inspiraatio lähtee todellisesta luonnosta ja jota ilmaisu sitten muuttaa fiktiivisempään suuntaan, tai toisinpäin. Itselläni kuosisuunnitteluun liittämäni elementit liittyvät joko todelliseen, fiktiiviseen tai niitä yhdistelevään ilmaisuun, riippuen luontoinspiraation kohteesta. Monesti kasviaiheisten kuosien suunnittelu lähtee kohdallani liikkeelle siitä, että inspiroidun luonnossa jostakin kasvista, jonka pohjalta luon jotakin fiktiivisempää. Usein kasviaiheiset kuosini syntyvät myös ilman minkäänlaista visuaalista referenssiä fiktiiviseen muotoon, joita joko pyrin tekemään todellisemman oloiseksi tai sitten en. Elottomien asioiden luonnostelussa koen noudattavani pitkälti samaa kaavaa, vaikka koenkin niitä luonnostellessani katsovani useammin mallia jostain visuaalisesta lähteestä. Oikeastaan kuten kyselyyn vastanneiden suunnittelijoidenkin kohdalla myös minun on vaikea määritellä vastaustani kysymykseen, luonnostelenko yleensä kuosielementtini todellisuuteen perustuen vai fiktiivisesti. Valinta ilmaisun tyylistä pohjautuu monesti siihen, mikä on sen hetkinen mielentilani. Huomaan usein, että mitä inspiroituneemmaksi itseni tunnen, sitä enemmän luotan omiin intuitiivisiin ilmaisutyyleihini, tarkasti mallista kopioimisen sijaan. Tietyllä tapaa inspiroitunut luonnostelumielialani tuo eläväksi filosofi Jean Jacques Rousseau'n romanttisen käsityksen (ks. alaluku 2.2) siitä, kuinka omiin intuitiivisiin ja luonnonmukaisiin ajatusmallihin olisi syytä luottaa ilmaisun tukena.

Kysely kattoi luonnon merkitysten, niistä inspiroitumisen sekä ilmaisun lisäksi kysymyksen siitä, millä perusteella vastaajat uskovat tiettyjen luontorepresentaatioiden pärjäävän luontoaiheisten kuosien kohdeyleisöjen keskuudessa. Tämän jälkeen kysyin vielä, onko olemassa luontoaiheita, joita kyselyn vastaajat eivät kokisi sopiviksi kuosisuunnittelun piiriin. Monet suunnittelijat painottivat kohdeylei-

söön ja heidän mieltymyksiinsä sekä elämäntyyliin tutustumisen tärkeyttä kuosien menestyviä luontoaiheita mietittäessä. Muutama vastaaja huomautti, että kuosien luontoaiheet kyllä toimivat lähes kaikkien kohderyhmien keskuudessa, kunhan niitä mukauttaa kuosisuunnittelussa sopimaan juuri tietyn kohderyhmän esteettisiin mieltymyksiin. Ymmärrän hyvin tämän huomion ja uskon, että näin onkin useimmissa tapauksissa, kun luontoaiheita haluaa esittää osana kuosisuunnittelua. Oma näkemykseni on kuitenkin se, ettei esimerkiksi Suomen kuositarjonnan kaupallisilla markkinoilla lähdetä useinkaan kovin epätavomaiseen suuntaan, mitä tulee kuosien luontoaiheisiin. Joitakin aiheita ei välttämättä kulttuuristen normien mukaan koeta yhtä toimivina esteettisesti, kuin niitä, joita useimmin näkee osana kuosisuunnittelukulttuurin tuotteita. Tällaisen päätelmän voi tehdä puhtaasti sen perusteella, millaisia luontorepresentaatioita kaupallisen kuositarjonnan parissa useimmiten voi nähdä esimerkiksi Suomessa.

Oman kokemukseni mukaan niin luonnossa liikkua kuin kuoseja tutkaillessa saattaa huomata suosivansa helppoutta. Retkeilyssä helppous tarkoittaa esimerkiksi valmiiksi kuratoituja ympäristöjä, joissa kulkemista ja navigointia on hoitaen ja muokkaamalla selkeytetty esimerkiksi polkuja ja rajattuja näkymiä lisäämällä. Kuoseissa aiheen helppous voi tarkoittaa esimerkiksi helppolukuisuutta, samaisuttavuutta sekä tunnistettavuutta. Tietynlaisien luontoalueiden suosio saattaa vaikuttaa näin ollen kuosisuunnittelun visuaalisten aiheiden valikoimaan, sillä tuttuja ja samaistuttavia luontoaiheita löytyy luultavasti niistä paikoista, minne ihmiset luonnossa hakeutuvat tai joita he pitävät esteettisesti viehättävinä.

Suunnittelijoiden vastaukset kysymykseen epäsovivista luontoaiheista osana suunnittelua olivat hyvin vaihtelevia, mutta kuitenkin samaa

Kuva 11, Kukkaloiston lisäksi myös esimerkiksi tällainen maisema on minun mieleeni

mieltä, ettei kuosiaiheiksi sovi ihmiskulttuuria loukkaavat epäeettiset aiheet tai kulttuuristen normien ulkopuoliset ”epäesteettiset” aiheet. Olen tässäkin asiassa samoilla linjoilla vastaajien kesken, erityisesti epäeettisten aiheiden suhteen. Olisi suorastaan perverssiä yrittää tehdä rahaa toisten kärsimyksellä, vaikka aihe ilmenisikin silotellussa muodossa osana kuosisuunnittelua. Toisaalta tämän epäeettisyys-näkökulman yhteydessä tuon esiin yhden arvonäkökulmani. Epäeettisyys ihmisiä koskevissa keskusteluissa on tuttua, sillä ihmisiä kiinnostavat lajitoverinsa sekä kulttuurinsa. Myös eläinoikeudet kasvattavat suosiotaan yhteiskunnallisesti. Minulle epäsoivat aiheet ihmisiä loukkaavien aiheiden lisäksi ovat myös eläinten oikeuksien loukkaamiseen liittyviä. Koen, että on kuitenkin vaikeaa määritellä täysin tarkasti sellaiset eläinrepresentaatiot, joita en voisi hyväksyä henkilökohtaisesti osaksi omaa kuosisuunnitteluani. En näe esimerkiksi leopardin kaltaisten kissaeläinten turkkeihin kuosisuunnittelun aiheena liittyvän lähtökohtaista ongelmaa. Tuomitsen kuitenkin edistysuskon mallia (ks. alaluku 2.2) jatkavat käsitykset siitä, että eläimiä voi kohtuuttomasti erilaisin toimin välineellisesti hyväksikäyttää osaksi yhteiskunnan materiaalista tai ravinnollista kehitystä. Jos eläinkuosissa ilmenee eläimiä välineellisesti yhteiskunnallistavaa sisältöä, joka kuvittaa eläinten todellisessa maailmassa kohtaamaa hiljaista kärsimystä, en harkitsisikaan sellaisia aiheita osaksi kuosisuunnittelua. Toisin sanoen, hyväksyn pitkälti eläinaiheet omassa suunnittelussani, mutta tarkastelen jokaista valitsemaani eläinaihetta aina kriittisesti ja kontekstisidonnaisesti.

Pohdin usein kuoseja tutkaillessa tai niitä suunnitellessa, millainen vastuu kuosisuunnittelijalla on erilaisten luontorepresentaatioiden julkituomisprosessissa. Eikö kuosisuunnittelija voisi työssään tuoda julki monipuolisesti hyvin vaihteleviakin sisältöjä, vaikka ne eivät

olisikaan niitä kaikista tunnetuimpia tai esteettisten normien sanelemia luontorepresentaatioita. Kuten aiemmin mainitsin, itse näen monesti ”rumuudessakin” kauneutta, jonka haluaisin jotenkin välittää myös mahdollisille kuosien kohdeyleisöille. Ehkäpä kohdeyleisöillä on yllättävänkin suuri vaikutus siihen millaisia kuosisisältöjä edes esimerkiksi freelancerina toimiva kuosisuunnittelija voi valita kaupalliseen mallistoonsa. Jotkut ihmiset näkevät luonnon eri osa alueet rikkautena niiden ennalta oletetun epäesteettisyyden tai vaikeuden sijaan. Sen kaltaisille ihmisille minä mieluiten suunnittelisin kuoseja. Niin kuin tiheän pusikon läpi vaeltaminen voi tuntua ahdistavalta sen tapahtumahetkellä, voi sen läpäistessään kuitenkin kokea jopa euforisen tunteen, sillä on päässyt itseään haastavasta tilanteesta eteenpäin. Samalla tavoin ne niin sanotusti vaikeampilukuiset ja ei niin yleiset luontorepresentaatiot kuosien visuaalisena aiheena voivat yllättävästi herättää jopa suurempaa mielihyvää niiden tarjotessa jotakin mysteerisyyttä tunnettujen ja ostajalle valmiiksi pureskeltujen sisältöjen rinnalle.

Kyselyvastauksiin rinnastamani vuoropuhelun lisäksi haluan käydä luontokäsityksiäni läpi vielä hieman yleisemmin, jotta kokonaiskuva luontokäsityksistäni avautuu paremmin. Luontokäsitykseni eivät ole olleet sellaisessa muodossaan aina, kuin millaiset ne ovat nyt. Ne ovat kehittyneet ajan saatossa kehittyessäni ihmisenä kulttuurin, saamani koulutuksen, kokemusten sekä tapaamieni ihmisten kautta. Vartuin peltoaukeiden keskellä, maaseutumaisella alueella Helsinki-Vantaan lentokentän takapuolella, Seutulassa. Kuitenkin vielä lapsuus- ja nuoruusvuosinani koin luonnon ulkopuolisena ja etäisenä asiana, joka ei suoralta kädeltä olisi vaikuttanut minuun, vaikka tosiasiaa luonto oli osana jokapäiväistä elämääni. Osasin kuitenkin jo tuolloin arvostaa tiettyjä asioita luonnossa: järviä, jossa uida,

Kuva 12, Lintujen bongaus on noussut yhdeksi suosikkiharrastukseksi

kukkia, joita haistaa, eläimiä, joita katsella, puiden ääniä, joita kuunnella. Luontosuhteeni painottuikin selkeästi kokemuksellisiin asioihin, mutta toisaalta rajasi ison osan pois muita luontokokemusten kannalta tärkeitä asioita. En altistanut itseäni vaikeuksille luonnon keskellä, enkä yrittänyt kokea luontoa muualla, kuin tutuissa ympäristöissä.

Luontokäsitykseni olivat kokemuksellisia ja niin ne ovat vieläkin. Nautin edelleen noita kokemuksia tuottavista asioista, mutta toimintani kyseisten kokemusten tavoittelemiseksi ovat muuttuneet hieman. Tutustuessani retkeilykulttuuriin olen oppinut arvostamaan luontoa tekemisen kautta. Luontoretkillä luonnossa rentoutuminen täytyy ansaita välillä vaikeitakin reittejä kulkemalla ja itseään haastamalla. Retkellä pärjääminen vaatii painavan taakan mukana kantamista, tulen tekoa, teltan pystytystä ja purkua ynnä muita retken onnistumista takaavia tehtäviä. Luontokäsitykseni painottuvat retkien kautta siis luonnossa toimimiseen samalla siitä nauttien. Saatan lähteä retkelle niin kauas kuin lähellekin, mutta usein valitsemillani retkeilykohteilla on jonkinlainen retkeilyyn liitettävä maine tai tehtävä. Kuten kansallispuistot ovat monille kansalaisille merkityksellisiä paikkoja, johon mennä kokemaan kansallisen luonnon piirteitä, myös minä nautin niiden keskellä retkeilystä. Joskus on mukava antaa Metsähallituksen tai muiden luontoa tuottavien tahojen päättää puolestani, millaisista asioista retkeillessä tulee nauttia tai millaisiin asioihin kiinnittää huomiota. Toki retkeily on mielekästä myös kansallispuistojen ulkopuolella, villimmissä luontokohteissa, joissa jokainen siellä tehtävä liike ja taukopaikka täytyy itse miettiä tarkemmin suunnitellen.

Luontoretkeily ei jää minulle ainoaksi luonnosta nauttimisen tavaksi. Koen, että minun on hyvinvointini kannalta tärkeää päästä lähiluontoon rauhoittumaan ja lintuja bon-

gaamaan mielellään joka päivä. Ymmärrys lähiluonnon merkityksestä selvisi minulle asuttuani muutaman vuoden suhteellisen keskeisellä Helsingin asuinalueella, Jätkäsaareissa. Asuinympäristöni Jätkäsaareissa koin hyvinkin keinotekoisena ja ”luonnottomana”. Tämä johtui kirjaimellisesti siitä, että alue on pitkälti meren päälle nopeasti rakennettu tiivis kokonaisuus, jossa kasvillisuudesta ei ollut juuri merkkiäkään. Tämän vuoden alussa olin tarpeeksi onnekas löytäessäni uuden asuinpiirin vehreämmän Länsi-Herttoniemen keskeltä, jossa luonto levähtää silmiäni eteen ulko-oven avatessani. Tiedostan olevani tällaisessa tilanteessa etuoikeutettu niihin nähden, jotka kaipaavat lisää luonnon läheisyyttä elämäänsä. Siitä syystä vaalinkin jokaista lähiluonnossa viettämääni hetkeä.

Koen vahvasti, että luonto on suojeltavan arvoinen asia. Vaikka tarkastelenkin melko kriittiseltä kannalta joitakin luonnonsuojelullisia tapakulttuureita alaluvussa 2.3 *Luontorepresentaatioiden merkitys luontokäsityksien syntymisessä*, pidän monia luonnonsuojelullisia keinoja sekä arvoja tärkeinä. Haluan, että ihmisen toimet eivät muokkaa liikaa luonnontilaisen kaltaisia ympäristöjä, jotta niiden ominaiset lajit eivät joudu ahdinkoon. Toisaalta en halua yrittääkään olla ylimmän päätösvallan roolissa sellaisessa tilanteessa, jossa lajit joko hiipuvat pois tai korvautuvat uusilla. Tämä johtuu siitä, etten koe tietäväni eri luontoympäristöistä tarpeeksi, jotta osaisin vaikuttaa tai olla vaikuttamatta niiden kohtaloon täysin oikealla tavalla. Sen takia olen mieluiten ainakin tähän mennessä ollut luonnon tarkastelijan sekä arvostajan roolissa ennemmin, kuin vaikkapa luonnon suojelun eturintaman aktiivina. Keinoni luonnon ylläpitämisen tavoitteessa on keskeisesti tavaroiden ja ravinnon kulutukseeni liittyvien valintojen punnitseminen vähiten haitallisiksi ja esimerkiksi ylenpalttisen matkustelun välttäminen. Etenkin kulutuk-

siin liittyvien valintojeni kautta koen ajavani tietynlaista ekofeminististä agendaa (ks. alaluku 2.2). Tämän selitän sillä, että tavaroiden, ravinnon ja energian kulutus kuluttaa Maapallon resursseja ja vaikuttaa siten myös ilmastonmuutokseen. Ilmastonmuutos taas vaikuttaa merkittävästi moniin kulttuureihin, jotka esiintyvät alueilla, joita ilmastonmuutos muokkaa rajusti tavalla tai toisella elinkelpotomampaan suuntaan. Uskon, että ihmisten ja eläinten elinympäristöjä säilyttämällä, voimme lopulta ratkaista ilmastokriisin, sillä teot sen tavoitteen täyttämiseksi peilautuvat väistämättä myös muihin ekologisiin asioihin.

Miten sitten koen luontokäsitykseni osana kuosisuunnittelijan työnkuvaani? Kysymys saa minut miettimään ensimmäiseksi merkittävintä syytäni hakea vuonna 2013 kandidaattitason Tekstiilitaiteen koulutusohjelmaan Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakouluun. Koin tuolloin värikkäät kukkakuosit erityisen kiinnostavaksi ja halusinkin oppia suunnittelemaan sellaisia. Opintojeni sekä omien suunnitteluprojektieni kautta olen ymmärtänyt, että minulle kukkakuosit ovat eräänlainen tapa viestiä kasvien eriluonteisuudesta ja luonnon kasvuvaiheiden arvostuksesta. Nykyisin haluan kuitenkin suunnitella kukkien lisäksi myös muita luontoaiheita kuten muuta kasvillisuutta, eläimiä tai muotoja. Tapani suunnitella aihetta kuin aihetta on usein abstrahoivaa ilmaisua painottava. Siitä syystä koen, että monet kuosisuunnitelmieni aiheet voi joko virheellisesti liittää luontoon vastoin alkuperäisiä tavoitteitani, tai vasta-vauroisesti nähdä tavoitellun luontoaiheen ulkopuolisina. Se ei kuitenkaan ole mielestäni huono asia, sillä kaikilla suunnittelijoilla on omintakeinen ilmaisutyylinsä ja jokaisella tulkitsijalla omintakeinen tulkitsemistyylinsä. Koen, että luontokäsitykseni peilautuvat työskentelyyn kuosisuunnittelun parissa omien luonnonsuojelullisten arvojen sekä

monimuotoisuuden arvostamiskyvyn kautta. Koen, etten halua tahallani yrittää suunnitella mitään sellaisia kuoseja, jotka menettäisivät nopeasti esteettisen kiinnostuksensa ihmisten keskuudessa. En siitä syystä halua hypätä jokaisen vastaantulevan esteettisen pikatrendin vietäväksi, vaan olla uskollinen omalle tyylleni. Oma tyylini inspiroituu positiivisuuden värittämistä ilmaisutavoista sekä kuosisuunnittelun evoluution eri vaiheista, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi ja joskus jopa klassikoiksi. Tyyllisyyttä pidän kuosisuunnittelun kontekstissa ekologisena panoksena, sillä haluan uskoa, että ihmiset käyttävät sellaisia kulutustuotteita pidempään, joiden kuosit he mieltävät ajankohtaisina pitkän aikaa.

3.4 YHTEENVETO

Luvussa 3 *Suunnittelijan luontokäsitykset*, olen käynyt luontokäsityksiä läpi niin kuosisuunnittelijakollegoideni kokemuksen pohjalta kuin omia kokemuksiani kuunnellen. Nuorten suomalaisten kuosisuunnittelijoiden kyselyvastaukset antoivat samanlaisia eväitä omien luontokäsitysteni pohdiskelevaan tutkimukseen, kuin mitä luvussa 2 käsittelemäni historialliset luontokäsitykset antoivat kyselyn suunnitteluun. Tieto yleisistä luontokäsityksistä auttoi muodostamaan suunnittelijoiden kyselyn kysymykset niin, että vastaukset tarjoaisivat näkökulman kenties siihen, miten heidän luontokäsityksissään peilautuvat eri aikakausien luontokäsitykset. Kyselyvastauksissa selvisi yllättävänkin paljon keskenään samankaltaisia luontotuntemuksia eri suunnittelijoiden kesken. Yleisin käsitys luonnosta oli, että se oli kokonaisuus moninaisia asioita tai paikka, joka koettiin rauhoittavana sekä inspiroivana. Noin kolmasosa suunnittelijoista viittasi

myös koskemattoman luonnon erityislaatuisuuteen, joka kieli osaltaan suunnittelijoiden kulttuuri-luonto-kahtiajaon luontokäsityksestä.

Kyselyvastauksia omassa luontokäsitysteni analyysissä reflektoiden loin katsauksen siihen, miten minä juuri tällä hetkellä ajattelen luonnosta ihmisenä ja suunnittelijana. Muun muassa edellä mainitsemieni luontokäsitysteni kautta alitajuntani tuottaa tietynlaisia esteettisiä ja muita sisällöllisiä ideaaleja siitä, mitä luontoaiheita haluan kuosisuunnittelussani korostaa. Noihin ideaaleihin kuuluu myös se, millä tavoin haluan kyseiset luontoaiheet ilmaista. Omista ajankohtaisista luontokäsityksistäni voi tehdä johtopäätöksen, että käsitän luonnon arvokkaana ja suojeltavana asiana. Sen monimuotoisuudesta saa inspiraatiota sekä arjen läpi kantavaa voimaa niin sen kauneudessa kuin huomiota herättämättömyydessäänkin. Käsittelen luontokäsityksiäni oman pohdiskelevan analyysini lisäksi vielä tapauskohtaisesti luvun 5 alaluvussa 5.2 *Inspiraatiokuvat*, jossa esittelen opinnäytetyöni suunnitteluproduktion – kuosimalliston, innoittajina toimineet satelliittikuvat. Seuraavassa luvussa 4 käyn läpi kuosimalliston visuaalista teemaa innoittanutta satelliittikuvauskulttuuria.

Kuva 13

4. KUOSIMALLISTON VISUAALINEN TAUSTATUTKIMUS

Opinnäytteeni tarvitsi visuaalisen lähtökohdan, jotta suunnitteluproduktio – kuosimallisto, saisi kunnolla tuulta alleen. Mielessäni oli jo jonkin aikaa pyörinyt ajatus satelliittikuvien kiinnostavuudesta, sillä se oli minulle täysin uusi visuaalinen aihe etenkin kuosisuunnittelun kontekstissa. Päätin, että hyödynnän satelliittikuvia visuaalisena inspiraationa kuosimalliston teeman rakentamiseen. Käsittelen tässä luvussa ensin satelliittikuvauksen historiaa sekä Google Earth- satelliittikuvapalvelua, joka muodostui kuosimallistolleni tärkeäksi visuaalisen taustatutkimuksen työkaluksi. Lopuksi avaan ajatuksiani satelliittikuvien inpiroivuudesta kuosisuunnittelun yhteydessä sekä yhdestä Google Earthin merkittävimmästä toiminnallisesta ominaisuudesta – zoomauksesta.

4.1 SATELLIITTIKUVAUKSEN HISTORIAA

Ihmistä on kiinnostanut maailman tarkastelu ylhäältä avautuvasta perspektiivistä käsin jo aikojen alusta lähtien erilaisten arkeologisten löydösten perusteella (Bright & Sarosh, 2018). Ihmisillä on kuitenkin kestänyt hyvin pitkään päästä satelliittikuvauksen nykytilanteeseen. Ilmakuvausta alettiin aluksi testata mielikuvi- tusrikkain menetelmin, jotka olivat toteutettavissa aikakausiinsa sopivilla teknologioilla. Ensiksi kuumailmapalloista käsin, sitten kyyhykseen kiinnitetyllä pienoiskameralla. Näitä

menetelmiä seurasi lentokoneesta kuvaaminen ja sittemmin ensimmäiset raketit sekä satelliitit (Bright & Sarosh, 2018). Kaikkien edellä mainittujen teknologioiden syntymisen välillä kului aikaa ja tarvittavia muutoksia pyrittiin tekemään niiden laadun parantamiseksi tai aiempien tulosten päihittämiseksi. Vielä tänäkin päivänä satelliittikuvauksen laatua ja laajuutta pyritään kehittämään. Esimerkiksi Google Earth-kuvapalvelun ohella Google on luonut *Maps*- sovellukseensa satelliittikuvien pohjalta virtuaalisia mallinnuksia muista planeetoista kuten Marsista sekä planeettojen kuista kuten Jupiterin Europa-kuusta (Google, 2020).

Ilmakuvausten perimmäiset motiivit löytyvät alun perin maanpuolustuksesta ja tiedustelupalveluiden tarpeesta saada mahdollisimman tarkkaa tietoa vihollisesta (Hope, 2006). Vuonna 1957 Neuvostoliiton *Sputnik*, Maapallon ensimmäinen satelliitti, käynnisti avaruusajan sekä ”kilpajuoksun avaruuteen” (Bright & Sarosh, 2018). Kilpajuoksun toinen merkittävä osapuoli oli Yhdysvallat, joka vastasi Sputnikin laukaisuun perustamalla *National Aeronautics and Space Administrationin* eli NASA:n (Dunbar & Wilson, 2018). Näin ollen satelliittikuvauksesta tuli eräs maiden välinen kilpailu siitä, kenen teknologia päihittää toisen teknologian. Nykyään globalisaation, digitalisaation sekä kansainvälisen yhteistyön lisääntyessä, satelliittikuvaus on paremmin aivan kaikkien saavutettavissa. Aiemmin satelliittikuvat olivat eksklusiivisempia niiden ollessa saavutettavissa lähinnä eri valtiollisille toimijoille tai ainoastaan maksullisina palveluina. Syynä satelliittikuvien heik-

koon saavutettavuuteen saattoi olla se, että satelliittikuvien tarkasteluun ja tulkitsemiseen vaadittiin aiemmin ihmistyövoimaa, kun taas nykyinen satelliittikuvien tiedon määrä on jo niin suuri, että pitkälle kehittyneet ohjelmat tekevät työn enimmäkseen ihmisten puolesta (Holt, 2012). Tänä päivänä yksi satelliittikuvien saavuttavuutta merkittävästi lisäävä toimija on Google Earth, tämänkin opinnäytetyön visuaalisen taustatutkimuksen tärkein työväline.

4.2 GOOGLE EARTH

Google Earth on maantieteellisen informaation ohjelmisto (Geographic Information System – *GIS*), jonka kautta voi tarkastella satelliittikuvien avulla luotua virtuaalimallinusta Maapallosta. Google Earth -satelliittikuvapalvelu lanseerattiin Googlen toimesta vuonna 2005 (Fischer, Amos, Bookhagen, Burbank & Godard, 2012). Aiemmin palvelun oli omistanut yritys nimeltä Keyhole, joka oli suunnitellut ja luonut sen yhdessä Yhdysvaltojen tiedustelupalvelu CIA:n (Central Intelligence Agency) kanssa tutkinnallisia operaatioita varten (Garfield, 2015).

Google Earth -satelliittikuvapalvelun tärkein elementti on virtuaalimallinnus Maapallosta, jota voi pyörittää eri suuntiin sekä zoomata eri etäisyyksiin. Google Earthin satelliittikuvista koostuva esityskuva Maapallosta käyttää kuva-aineistoja eri satelliitti- sekä ilmakuvien tarjoajilta, joita ovat muun muassa Maxar Technologies, Centre National d’Etudes Spatiales – CNES, NASA:n Landsat-ohjelma sekä Euroopan Unionin maanseurantaohjelma Copernicus. Google Earth ei päivity uusilla kuvilla täysin reaaliaikaisesti ja kokonaisvaltaisesti, vaan hyödyntää kuvia, jotka on otettu eri aikoina, kuitenkin noin kolmen

vuoden sisällä (Crowder, 2007). Koska Google Earthin kanssa on yhteistyössä useita kuvien-toimittajia, kuvien laadussa on paljon eroja. Eri kuvatoimittajien satelliittikuvat liitetään yhteen saumattomasti, jolloin ne muodostavat yhden ison mallikuvan maan pinnasta Google Earth-kuvapalveluun (Google, 2020). Kuvien ollessa monilaatuisia, ne tekevät tuosta pinnasta myös hieman mosaiikkimaisen, sillä värit ja kuvien terävyysasteet vaihtelevat paikoittain paljonkin. Google Earthissa on myös havaittavissa tietynlaista jakoa eri alueiden tarkkuuksien suhteen. Jotkin asuttamattomat ja rakennetuista alueista etäisemmät ympäristöt näyttäytyvät lähietäisyydeltä palvelussa sumuisempina kuin esimerkiksi vertailukohteena olevat suurkaupungit. Alueelliset eroavaisuudet johtuvat palvelussa puhtaasti siitä, että Google Earth hyödyntää juuri nykyhetkellä saatavilla olevaa dataa. Siitä syystä alueet ja kiinteistöt, joihin on investoitu taloudellisesti enemmän, saavat paremmalla todennäköisyydellä osakseen tarkempaa visuaalista tarkastelua satelliiteista käsin (Crowder, 2007). Alueiden kalliit hinnat määräytyvät esimerkiksi niistä kriteereistä, missä ihmisiä ja kulttuureja esiintyy paljon. Tällaisia alueellisia kiinnostuksenkohteita satelliittien avulla tarkasteltuna ovat esimerkiksi suurkaupungit tai kulttuuriset nähtävyydet.

Google Earth –satelliittikuvapalvelua voi selata joko verkossa, pöytätietokoneella, tai mobiililaitteella. Verkkoselainversiossa, johon keskityn tässä opinnäytetyössä, näkymää voi raahata kursorilla sekä zoomata eri paikkoihin ympäri Maapalloa. Alueita voi etsiä myös kirjoittamalla tietyn paikan nimen hakukenttään tai arpomalla, jolloin palvelu heittää katsojan sattumanvaraiseen paikkaan virtuaalisella Maapallolla. Palvelun näkymää voi katsella joko kaksiulotteisesti tai kolmiulotteisesti. *Voyager*-toiminnolla on mahdollista selata Maapalloa erilaisten sisällöllisten suodatti-

Kuva 14, Näkymä Google Earthin virtuaalisesta Maapallosta

mien (Englanniksi *filters*) läpi. Yksi esimerkki sisällöllisestä suodattimesta on Googlen sekä National Geographyn yhteistyönä luoma toiminto, jolla voi tarkastella ihmisen vaikutuspiirin ulkopuolista luontoa Maapallolla (Google & National Geographic, 2020). Pöytäkoneelle tarkoitettussa versiossa on vielä enemmän toimintoja kuten Maapallon menneiden aikakausin tarkastelu historia- toimintoa käyttämällä, tai yöllisen näkymän selaus.

4.3 SATELLIITTIKUVAT KUOSISUUNNITTELUN INNOITTAJANA

Satelliittikuvat ovat kiinnostavia tarkastelun kohteita siksi, ettei ihminen voi havaita omasta perspektiivistään katsottuna ympäristöään yhtä laajasti sekä kokonaisvaltaisesti kuin satelliittikuvan kautta. Tietyllä tapaa ajatus ympäristön välineellisestä etätarkastelusta satelliittikuvien keinoin tuntui kiehtovalta ajatukselta omaan elämäntyyliini nähden. En juurikaan harrasta matkustelua taloudellisista sekä ekologisista syistä johtuen, vaikka kiinnostukseni eri alueita ja kulttuureja kohtaan onkin vahva. Ympäristöjen tarkastelu etänä tuntuikin eräänlaiselta epäsuoralta maailmanmatkailumuodolta.

Opinnäytetyössäni minua kiinnostaa satelliittikuvien visuaalinen kauneus ja se, että satelliittikuvien kautta voi pohtia hyvin myös omia luontokäsityksiään. Satelliittikuvien visuaalinen arvo on merkittävä. Maapallolta löytyy todella monipuolinen kirjo erilaisia alueita, joita joko ihminen vaikutuspiirissään tai ihmisen vaikutuspiirin ulkopuolinen luonnon-tilainen ympäristö on itse muokannut. Jotkin alueista näyttävät siltä, että ne ovat muovau-

tuneet nykyiseen visuaaliseen olomuotoonsa pitkien aikojen saatossa, kun taas toiset vaikuttavat muuttuneen hyvin nopeastikin nykyiseen olomuotoonsa. Tosiasiassa kaikki alueet ja ympäristöt, niin luonnonmukaiset kuin rakennetutkin, ovat jatkuvan muutoksen alaisina. Astronautti Kathy Sullivan kuvailee Maapallon näkyä avaruudesta käsin: ”*kattaukseksi erilaisia, jatkuvasti muuttuvia muotoja, kuviointoja sekä värejä*” (Holt, 2012). Jatkuvan muutoksen alaisten, monimuotoisten ja -väristen ympäristöjen tarkastelu satelliittikuvien perspektiivistä olikin mielestäni kiinnostava lähtökohta opin-
näytteen suunnittelutyölle. Kuosisuunnittelun piirissä on tavattavissa usein erityisesti ihmis-
perspektiivistä kuvattuja luonnon ja ympäristön aiheita. Siitä syystä koin nimenomaan satelliittikuvien aiheesta löytyvän visuaalisesti haastavaa ja monenkirjavaa sisältöä, jonka koin juuri opinnäytetyöhön sopivaksi visuaaliseksi lähtökohdaksi. Google Earth-satelliittikuvapalvelu tuntui sen käytännöllisyyden takia toimivalta työkalulta visuaalisen taustatutkimuksen koostamiseen suunnitteluprosessissa.

Koska satelliittikuvista näkyi toinen toisensa perään kiinnostavia yksityiskohtia Maapallon ympäristöistä, tuntui ajatus Google Earthin selailusta aluksi ylivoimaiselta. Pohdin paljon sitä, miten valita sopivan monipuolinen kokonaisuus luontokäsityksien pohdintaan sopivia kuva-aiheita. Tein päätöksen sulkea pois suuren määrän erilaisia toimintoja helpottaakseni visuaaliseen taustatutkimukseen tarvittavan työpanoksen rajaamista hallittavan kokoiseksi. Toisaalta päätös auttoi ylläpitämään myös tietynlaista selkeyttä lopullisten kuvien valitsemisessa. Lähtökohtainen ajatukseni oli siis tutkia virtuaalista Maapalloa vain Google Earthin selainversiossa. Selainversiossa näkyvillä on vain hiljalleen päivittyvä, mutta kuitenkin suurimmalta osin ajankoh-
tainen kokonaisuus satelliittikuvia, jotka ovat nykyhetkeensä ”pysähtyneitä” valokuvauksen

keinoin. Samalla niissä esiintyvät maisemat ovat alati muuttuvia Google Earthin ulkopuolella, sillä erilaisia muutoksia ympäristöissä tapahtuu koko ajan eri mittaluokissa aivan silmiemme edessä. Tutkimus siitä, miltä asiat näyttävät juuri nyt satelliittikuvauksen perspektiivistä, tuntui itselleni kiehtovalta ajatukselta, josta löytyisi paljon ilmaisullista potentiaalia. Satelliittikuvia tarkastellessa huomasi, että Maapallon pinta ja sillä esiintyvät alueenvaihdokset muodostavat oikeastaan yhden ison toistuvan pinnan. Maapallon koko pinta-ala taas koostuu monista pienemmistä kuosimaisista alueista. Toisin sanoen, näin Maapallossa itsessään on jo valmiiksi hyvin paljon merkittävän hyvin kuosisuunnittelun piiriin toimivia visuaalisia aineistoja.

4.4 SATELLIITTIKUVIEN ZOOMAUS KUOSISUUNNITTELUN INNOITAJANA

Google Earth -satelliittikuvapalvelu mahdollistaa maiseman tarkastelun monilta eri etäisyyksiltä. Kun palvelun avaa selaimessa se näyttää maapallon kokonaisvaltaisena esityskuvana, eli virtuaalisena mallinnuksena, jossa kaikki yksityiskohdat ovat vain hädin tuskin silmin havaittavissa. Kun taas Google Earthissa zoomaa lähemmäksi tiettyä maisemaa, tulevat sen ääriviivat, muodot ja yksityiskohdat paremmin havaittaviksi. Zoomaus on siis yksi mielenkiintoinen ja merkittävä Google Earthin selailun työkalu, joka mahdollistaa Maapallon erilaisen ”salaisuuksien” paljastumisen kuva kuvalta. Zoomaus yhtenä suunnittelun kantavana ideana tuntui lähtökohtaisesti mielenkiintoiselta, sillä sen avulla pystyin liittämään kuoseihin visuaalisten elementtien lisäksi myös pohdiske-

levia sisältöjä. Lisäksi zoomaus innoitti minua luomaan tarinallisuutta myös valmiin suunnitteluproduktion myyntiprosessiin liittyen.

Näin Google Earth-kuvapalvelun käytössä monenlaista arvoa. Palvelun käyttö mahdollisti maisemien katseluun liitettävän filosofisen näkökulman. Mieleeni juolahti pakonomaisesti ajatus siitä, kuinka rajallinen Maapallon erilaisine ympäristöineen, eliöineen sekä kulttuureineen oikeastaan onkaan osana muuta maailmankaikkeutta. Jaan saman ajatuksen astronomi Carl Saganin kanssa, joka näki vuonna 1990 avaruusaluksesta käsin Maapallon vain pienenä sinisenä pisteenä aluksen ollessa kaukaisella etäisyydellä maasta. Hänen sanojensa mukaan näky herätti tunteen, että: ”*olemme niin ihmisinä kuin planeettanakin pieniä ja vähäpätöisiä tässä suuressa universumissa*” (Bright & Sarosh, 2018). Monet astronautit ovat todistaneet saman näyn kuin Sagan sekä varmasti hyvin samankaltaisia tuntemuksia, jotka väistämättä muovaavat heidän käsityksiään Maapallon suhteesta muuhun avaruuteen. Ihmisillä on nyt esteettömämpi pääsy satelliittikuvien tarkastelun pariin esimerkiksi Google Earthin kautta. Ihan jokainen pystyy silmämääräisesti todistamaan Maapallon skaalan ilman minäkäänlaista erillistä ammattitaitoa zoomatessa virtuaalisesti sitä kohti sekä siitä loitomaksi. Samalla asioiden suhteet toisiinsa selkeytyvät huomattavasti. Vaikka kaukaiselta etäisyydeltä käsin Maapallo voi näyttää pieneltä ja vähäpätöiseltä planeetalta, asiat muodostuvat pienistä asioista yhä suuremmiksi kokonaisuuksiksi, jotka Maapallo kokoaa yhdeksi vieläkin suuremmaksi kokonaisuudeksi. Toisin sanoen kaikki on suhteellista. Jos ei olisi pientä, ei olisi suurtakaan. Maapallon mitattavuus välittyy helposti ihmisen näkökentän tasolla ja rajallisuus avaruudesta tarkkailtuna.

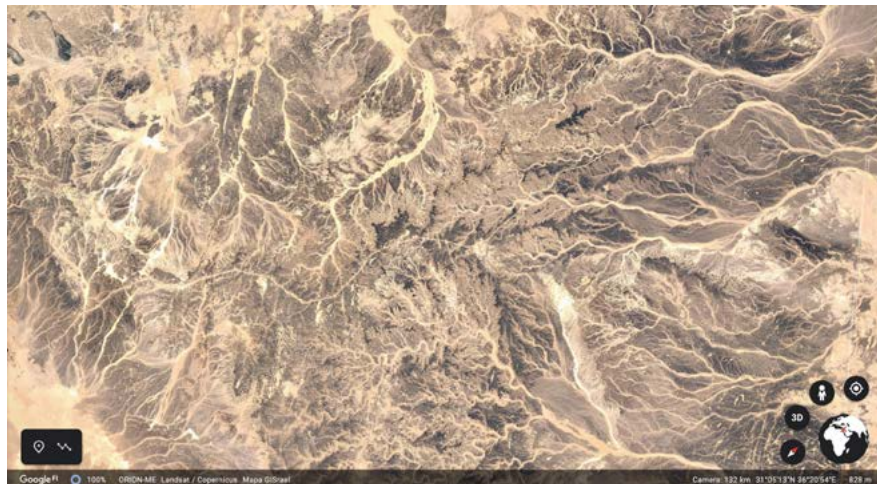
Luonnossa esiintyvät kuosit ja rakenteet ovat selkeitä monessa skaalassa, mikroskooppiselta tasolta koko galaksin läpi ulottuviksi muodoiksi (Bell, 2012). Asioiden skaalautuvuudesta on kiehtovaa tehdä huomioita niin satelliittikuvien kuin myös ihmissilmä-perspektiivien välillä. Monet satelliittikuvissa näkyvät laajalle levittäytyneet ilmiöt voivat toistua hyvinkin pienissä skaaloissa, esimerkiksi kallioseinä-mällä tai maakasvillisuuden muodostamisissa kuvioinneissa. Maan eri materiaalit järjestäytyvätkin hyvin samanlaisin periaattein niin pienessä kuin suuressakin koossa. Monet keskenään samankaltaiset muodot syntyvätkin eri asteisten energioiden ja materiaalin ekologisen levittämisen yhteisvoimin (Bell, 2012). Maa-ainesten järjestäytyessä tietynlaisten toistuvien mallien ja rytmien mukaan, myös ihmiset ottavat vaikutteita kyseisistä malleista omiin tekemisiinsä niin rakentamisen kuin myös muiden luovien alojen toteutuksiin. Monet toistuvat rakenteet ihmisten rakentamassa kulttuurissa ovatkin peräisin suoraan muusta luonnosta (Bell, 2012).

Ajatus zoomauksesta lähentävänä ja loitontavana toimintamallina kiinnosti minua yhtenä kantavana teemana kuosimalliston suunnittelussa. Kuinka mielenkiintoista olisikaan nähdä samankaltaista maisemien etäisyyksien vaihtuvuutta painokuoseissa kuin mitä Google Earthin virtuaalista Maapalloa selatessa zoomailua hyödyntäen. Halusin tuoda kuosisuunnittelun keinoin esiin samankaltaisten satelliittikuvamaisemien eri puolia eri etäisyyksissä. Tämä valinta mahdollisti myös kuosien johdonmukaisen kokonaisuuden mallistossa, sillä halusin, että kuoseissa esiintyisi paljon samoja elementtejä ja värimaailmoja, mutta varioiduissa skaaloissa ja yksityiskohdissa.

Halusin tuoda zoomaus-menettelyn osaksi valmista mallistoani kuosien maisema-aiheiden ja niiden etäisyyksien lisäksi myös valmiiden ku-

osien myyntikokojen vaihteluina. Pyrin suunnittelemaan kaikki kuosit mallistoon siten, että niitä voi tarjota kaupallisiin tarkoituksiin monessa kokoluokassa. Hyvin pienikokoisina toistoraportteina kuin myös suurina. Tällä tavoin kuosisuunnitelmiin sai luotua tunnelman, jossa kuosin katselija tai ostaja voisi ikään kuin zoomata lähemmäs tai kauemmas kuosin maisemaa riippuen siitä, minkä kokoisena hän haluaisi nähdä kuosia käytettävän lopullisessa tuotteessa tai muussa käyttötarkoituksessa. Tämä kuosien useiden tarjontakokojen menettely on tietysti tuttua muutenkin kuosimyynnin piiristä, mutta opinnäytetyöni zoomausteema loi sille tietyllä tavalla uuden merkityksen tarinallisuuden kautta.

Välillä Google Earthia selatessa etenkin kaukaisemmalta etäisyydeltä minusta tuntui, että maailma on hyvin pieni ja olin nähnyt hetkessä kaiken mitä se pitää sisällään. Toisaalta joskus koin, etten olisi nähnyt vielä mitään, sillä lähemmäs zoomatessa huomasin usein mitä erikoisimpia yksityiskohtia, joita en kauempaa olisi kyennyt erottamaan. Google Earthin tarjoaman virtuaalisen Maapallon ollessa visuaalinen inspiraatio kuosimallistolle, minun täytyi muistaa pitää itseni kärsivällisenä ja antaa tarpeeksi aikaa sen monipuoliselle tutkimiselle. Toisaalta välillä tuntui siltä, että oli myös hyvä pysähtyä ja miettiä omia tavoitteita visuaaliselle taustatutkimukselle. Mitkä olivat niitä tärkeimpiä asioita oman suunnitteluprojektin kannalta, joihin oli hyvä käyttää aikaa ja fokusta virtuaalimallinnusta selaillessa ja zoomaillessa. Maapallo on niin laaja, että jos olisin antanut Google Earthin viedä mukanaan ihan toden teolla, olisin voinut huomata löytäväni itseni häkellyttävän informaatiotulvan keskeltä. Olisi ollut niin monia visuaalisesti kiinnostavia paikkoja ja elementtejä, jotka pitävät sisällään vieläkin kiinnostavampia tarinoita siitä miksi ja miten ne ovat sellaisia kuin ne ovat.

Kuvat 15, 16 ja 17, Zoomaus-toiminto voi paljastaa erilaisia muotoja eri etäisyyksistä katsottuna Google Earthissa

Informaatiotulvan täytyi siis jollain tavalla rajautua työssäni hallittavaksi kokonaisuudeksi. Siitä syystä päädyin rajaamaan työni käsittelemään erilaisten ympäristöjen dynamiikkaa kuoseissani. Pyrin Google Earthia selatessa löytämään maisema-aiheita, jotka jakautuivat kahden eri visuaalisen ominaisuuden mukaan: maisema-aiheisiin, jotka ovat niin sanotusti ihmisestä riippumattomasti kehittyneitä luonnontilaisia ympäristöjä sekä ihmisen muokkaamiin maisemiin, esimerkiksi kaupunkeihin. Tein luvun 2 alaluvussa 2.2 *Muokatun ja luonnontilaisen luonnon dynamiikka* huomion siitä, ettei luonnontilaista luontoa enää antroposeenin aikakautena ole olemassa. Päätin tämän huomion varjolla määritellä luonnontilaisen koskemaan tämän opinnäytteen suunnitteluproduktiossa satelliittikuva-alueita, joissa ei näkynyt tunnistamiani ihmistoiminnan jälkiä. Ihmisten vaikutuspiiriin lukeutuvat maisemat taas valikoin sen perusteella, missä tunnistin oman tulkintakykyni avulla olevan jotain ihmistoiminnan jälkiä. Tällainen visuaalinen kulttuuri-luonto -kahtiajaon valinta tuntui minulle selkeimmältä lähestymistavalta suunnitteluproduktion teeman muodostamiseen. Se johtui siitä syystä, että miellen omien luontokäsitysteni juontavan juurensa historian kautta muovautuneista länsimaisten luontokäsitysten konsepteista, vaikka omat näkemykseni ovatkin henkilökohtaisella tasolla aivan omanlaisensa. Ympäristöissä esiintyvät dynamiikat ihmisen muokkaaman sekä luonnontilaisen luonnon välillä tuntuivat myös visuaalisesti rikkaalta teemalta sen perusteella, millaisia huomioita olin tehnyt Maapallon virtuaalimallinnusta selatessa eri ympäristöistä. Rakennettu ja muokattu toivat aiheena osaltaan tietynalaista systematiikkaa ja säännönmukaisuutta suunnitteluproduktion teemaan, kun taas luonnollisempana mielletävät aiheet pehmyyttä ja monimuotoisuutta. Teeman avulla sain luotua suunnittelupro-

duktioon vahvoja visuaalisia kontrasteja kuin myös pohdinnallisia sisältöjä, joiden kautta pyrin refleктоimaan omia luontokäsityksiäni.

4.5 YHTEENVETO

Olen käsitellyt luvussa 4 *Kuosimalliston visuaalisen taustatutkimus* satelliittikuvauskulttuuria luomalla ensiksi katsauksen sen historiaan ja tuoden sen sitten kohti tätä päivää keskittyessäni Google Earth-satelliittikuvapalveluun sekä sen ominaisuuksiin. Tämän opinnäytetyön visuaalista taustatutkimusta nykyhetken satelliittikuvausteknologiaan tukeutuen voi pitää ajankohtaisena katsauksena siihen, millä kaikilla tavoin tilan, kuvakulman ja etäisyyden voi hahmottaa ja liittää osaksi suunnittelua. Satelliittikuvien vertikaalinen kuvakulma oli mielenkiintoinen keino katsoa maailmaa, sillä se näytti maiseman kaksikulotteisena vailla topografisia muutoksia ympäristössä. Satelliittikuvien kaksikulotteisuuden ohella toinen kiinnostava huomio oli Google Earthin zoomaus-toiminto, jonka ominaisuuksia ja niiden herättämiä pohdintoja kävin läpi tässä luvussa. Luku 4 luo pohdinnallisen ja inspiroivan lähestymistavan itse opinnäytteeni suunnitteluproduktioon, josta kerron tarkemmin seuraavassa luvussa.

Kuva 18

5. SUUNNITTELUPRODUKTIO

Luontokäsityksiin sekä satelliittikuvaukseen keskittyvän taustatutkimuksen oli tarkoitus tiivistyä opinnäytteeni suunnitteluproduktion yhteyteen. Taustatutkimuksen kautta saatu tiedostus erilaisista luonnon kokemisen sekä ymmärtämisen tavoista sekä satelliittikuvauksen ulottuvuuksista auttoi minua jäsentelemään ajatuksiani siitä, miten halusin ilmaista omia luontokäsityksiäni suunnitteluproduktiossa. Tässä luvussa kerron kuosisuunnitteluproduktioni etenemisestä aina suunnittelun lähtökohdista malliston valmistumiseen asti. Monet työskentelyvaiheista tapahtuivat toisiinsa limittyvällä työskentelyjärjestyksellä, mutta pyrin luomaan niiden yhteyteen johdonmukaisuutta erilaisin koordinoivin keinoin.

5.1 LÄHTÖKOHDAT KUOSISUUNNITTELUPROSESSIIN

Mielenkiinto kuosisuunnitteluun syntyi minulle alun perin taiteen kandidaatin opintojen aikana ja siitä syystä jo kandidaatin opinnäytetyöni liittyi kuosisuunnitteluun. Taiteen kandidaatiksi valmistumisen jälkeen minulle oli selvää jatkaa maisteriopintoihin jo pelkästään kaupallisen *Pattern Lab*-sivuaineprojektin vuoksi, johon toivoin pääseväni osallistumaan. Pattern Lab on Aalto-yliopiston jo kaksikymmentä vuotta toiminut vuosittainen sivuaineohjelma, jota johtaa professori Maarit Salolainen (Pattern Lab, 2020). Si-

vuaineprojektissa eri pääaineiden opiskelijat muodostavat suunnittelijatiimin, joka luo yhteistyönä kolme erilaista teemaa kolmelle eri kuosimallistolle, jonka jälkeen jokainen suunnittelijatiimin jäsen suunnittelee näihin mallistoihin kaiken kaikkiaan noin kolmekymmentä kuosia. Nämä eri suunnittelijakohtaiset ”minimallistot” muodostavat yhden suuremman kuosimallistokokonaisuuden, joka koostuu kolmesta eri teemasta. Suunnittelu-periodin aikana valmistuneita kuosimallistoja on tarkoitus myyntiperiodin aikana tarjota eri yrityksille niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Hain Pattern Lab-sivuaineeseen, johon minut onnekseni valittiin kolmentoista muun maisteriopiskelijan kanssa maisteriopintojeni toisena vuotena. Suunnittelimme ja koordinoimme Pattern Lab 19 -suunnittelijatiimin kanssa kolme eriteemaista mallistoa, jotka muodostivat yhden Pattern Lab 19 -malliston. Esittelimme malliston suomalaisille ja kansainvälisille yrityksille kuosiesittelytapaamisissa sekä *Heimtextil*-messuilla Frankfurtissa tammikuussa 2019. Kuosisuunnitteluvaiheen aikana opimme paljon syventäviä taitoja niin kuosien luonnotteluun, raporttien suunnitteluun kuin myös kuosien jälkikäsittelyyn liittyen. Lisäksi saimme korvaamattoman arvokasta tietoa sekä kokemusta kuosien myyntiprosessiin liittyen.

Pattern Lab-projektin jälkeen suunnittelin muiden opintojeni ohella kuosimalliston, jota esittelin suomalaisille yrityksille myyntitapaamisissa. Pattern Lab-projektin sekä oman kuosisuunnitteluun liittyvän kiinnostukseni vuoksi minulle oli jo hyvin varhaisessa vai-

heessa selvää, että haluan keskittyä maisterin opinnäytetyöni suunnitteluproduktiossa kuosisuunnitteluun. Opinnäytteen suunnitteluproduktion toteutusmuodoksi valitsin kuosimalliston, joka tulisi koostumaan 27:stä kuosista.

Kuosisuunnittelun tekniset menetelmät olivat tulleet minulle jo hyvin tutuiksi erilaisten opiskeluprojektien sekä oman kuosisuunnittelukiinnostukseni myötä. Kuosimalliston visuaalinen teema Google Earthin satelliittikuvia sekä erilaisia luontokäsityksiä tutkien loi sen sijaan minulle uudenlaisia haasteita kuosien ilmaisuun. Merkittävimmäksi haasteekseni nousikin nimenomaan uudenlainen lähestymistapa kuvakulman ilmaisuun sen ollessa jotain aivan muuta kuin mitä olen aiemmin tottunut kuoseissani käsittelemään. En ollut törmännyt moneenkaan tekstiili- tai kuosisuunnitteluun liittyvään produktioon, joka olisi ollut inspiroitunut satelliittikuvista tai Google Earthin Maapallon virtuaalimallinnuksen ominaisuuksista. Siitä syystä koin visuaalisen teeman sopivan erityisen hyvin maisterin opinnäytetyön kuosimalliston lähtökohdaksi.

Minua kiinnosti tuoda opinnäytteen kuosimallistossa esiin satelliittikuvien maisemissa esiintyvien visuaalisten elementtien valtasuhteita. Miten aktiivisesti muokattu ja luonnonmukainen kohtaavat? Missä rakennettu tai muokattu alkaa ympäristössä ja missä se loppuu? Miltä näyttää kulttuurin ja ihmisen vaikutuspiirin ulkopuolinen luonto? Sain Google Earthista ottamistani kuvakaappauksista paljon vaikutteita siihen liittyen, mitä luonnontilaisia sekä rakennettuja elementtejä halusin luonnostella sekä millaisia rytmejä ja asetelmia halusin rakentaa kuoseihin. Halusin rakennetun tai muokatun sekä luonnontilaisen näkyvän kuoseissani pitkälti orgaanisten ja konstruktivisten muotojen välisenä vuoropuheluna. Halusin yrittää monen kuosin kohdalla kuvata sitä, miten ympäristöjen eri osapuolet ottavat

tilan haltuun maisemassa ja millä tavoin. Esimerkiksi miten jotkin ihmisten toimet voisivat maiseman tilassa levittäytyä, tai päinvastoin, miten luonnolliset toimet näkyisivät tilan jakautumisena rakennetuissa maisemissa.

Muokattu ja luonnontilainen-näkökulman lisäksi halusin tuoda zoomauksen osaksi kuoseja yhtenä ulottuvuutena. Zoomaus-näkökulman halusin välittää mallistoon kuosien skaalautuvuutena ja maisemien eri etäisyyksistä tarkasteluna. Koin zoomaus-näkökulman tärkeäksi visuaalisen leikittelyn mahdollisuudeksi kuosimallistossa, sillä inspiroiduin vahvasti Google Earthin satelliittikuvavalkoiman lisäksi myös joistakin Google Earthin toiminnallisista ominaisuuksista. Google Earthin zoomailuominaisuuden ilmaisemisen lisäksi yksi näkökulma, jonka halusin tuoda osaksi kuosisuunnittelua, oli Google Earthissa esiintyvät visuaaliset virheet, jotka syntyivät virtuaaliseen Maapalloon erilaisista tuotannollisista syistä. Esimerkiksi mosaiikkimainen satelliittikuvien yhdistely oli yksi visuaalinen innoittaja kuosimallistolle, sillä se loi mielenkiintoisia väri- tai tarkkuusvirheitä Maapallon virtuaalimallinnukseen. Esimerkiksi pikselimäinen raja eri satelliittikuvien välillä tai värien vääristyminen pieninä yksityiskohtina osana maisemaa, olivat eräitä inspiroivimpia virheitä. Nämä virheet tuntuivat mielestäni kiinnostavilta yksityiskohdilta Google Earthia selatessa, joten halusin ottaa niistä hienovaraisia vaikutteita kuosimallistoon.

5.2 INSPIRAATIOKUVAT

Aloin koota tausta-aineistoa Google Earthin satelliittikuvista kuosimalliston visuaaliselle teemalle asettamani lähtökohdat mielessä pitäen. Internetissä monet sisällöntuottajat jakavat vinkkejä erilaisista mielenkiintoisista muodostelmista tai rakennelmista, joita voi nähdä satelliittikuvapalveluiden välityksellä. Muun muassa kulttuuriin ja luonnontieteisiin keskittynyt internetsivu *Live Science* (Live Science, 2016) sekä Youtube –kanava *The Weather Channel* (The Weather Channel, 2014) ovat luoneet sekä artikkeli- että videokoosteen mielenkiintoisista paikoista virtuaalisella maapallolla, joita kuka tahansa selailija ei välttämättä löytäisi itse. Vaikka kävinkin katsomassa itse muutamat listatut kohteet, en halunnut oman suunnitteluproduktioni rakentuvan niiden ympärille. Sen sijaan halusin löytää kaikki satelliittikuvissa esiintyvät paikat itse oman selailun kautta. Google Earthin selailu ja visuaalisen tausta-aineiston kerääminen tapahtui kaiken kaikkiaan hyvin sattumanvaraisesti. Koska minua kiinnosti nähdä kuinka toimin virtuaalista Maapalloa selatessa, päätin nauhoittaa silloin tällöin tietokoneeni ruutua siltä varalta, että voisin tehdä jonkinlaisia johtopäätöksiä selailutavastani.

Nauhoitteiden sekä muiden kokemuksieni pohjalta huomasinkin tietynlaisia toistuvia kaavoja selailutavassani. Yhdeksi merkittävimmäksi kuva-aiheen valintakriteeriksi paljastui se, että kiinnitin huomioni erityisesti alueisiin, jotka näkyivät jo kaukaisemmalta etäisyydeltä hyvin erottuvina ja herättivät siten kiinnostukseni. Tällaisista alueista otin myös kaikista herkimmin kuvakaappauksen visuaalista tausta-aineistokokonaisuutta varten. Sama kaava toistui oikeastaan kaikilla virtuaalisen Maapallon korkeusetäisyyksillä selattaessa. Ainoa erottava tekijä kaukaisen ja lähemmän etäisyyden välillä oli se, että jotkin visuaaliset ele-

mentit olivat jo merkittävän kaukaisella etäisyydellä niin huomiota herättäviä, että niihin oli helppo kiinnittää huomio jo ennen, kuin olin ehtinyt zoomata kuvaa yhtään lähemmäksi. Jotkin kiinnostavat visuaaliset elementit paljastuivat toki vasta mallinnusta lähemmäs zoomattaessa, joita ei olisi voinut todella korkeista etäisyyksistä erottaa lainkaan. Johtopäätöksenä näistä huomioista voisi siis sanoa, että yleisesti kaikki minun mielestäni visuaalisesti merkittävät kohdat jotka erottuivat ympärillä olevasta maastosta etäisyydellä tai toisella, valikoituivat herkimmin visuaaliseksi tausta-aineistoksi kuosimalliston luomiseen.

En suinkaan pelkästään keskittynyt visuaalisesti huomiota herättäviin maisemiin. Pysin myös selailemaan Google Earthin virtuaalista Maapalloa hyvin sattumanvaraisesti niin, että se johdatti minut yllättäviin paikkoihin, joissa oli joskus jotain todella silmiinpistävää nähtävää ja monesti taas ei juurikaan mitään mikä poikkeaisi ympäristöstä merkittävästi. Huomiota herättävien yksityiskohtien lisäksi halusin keskittyä myös hienovaraisempien yksityiskohtien vaihteluihin satelliittikuvien maisemissa. Monokromaattiset värimuunnokset tai ympäristöjen elementtien hento muuntautuminen Maapallon virtuaalisessa mallinnuksessa loivat jo tausta-aineiston keräyshetkellä hyvät edellytykset malliston monipuolisen rakenteen toteutumiselle. Vihreiden entinen kansanedustaja Eero Paloheimo kuvailee tätä hienovaraista vaihtelua *muuntuvaaksi toistoksi*, teoksessaan *Struktuuri* (Paloheimo, 2004). Muuntuva toisto oli vahvasti havaittavissa Maapallon virtuaalimallinnuksen välityksellä. Maapallon pinta rakentuu enimmäkseen elementeistä, jotka vaikuttavat ensisilmäyksellä toisiinsa nähden hyvinkin saman näköisiltä, mutta ympäristön ja ilmaston olosuhteista sekä kulttuureista riippuen ne kuitenkin poikkeavat toisistaan yllättävänkin paljon. Esimerkkejä satelliittikuvien kautta

samankaltaisina aistittavista ympäristöistä olivat metsät, peltojen muodostavat tilkkutäkimäiset maisemat, vesialueet sekä kaupungit.

Tein raadollisen huomion satelliittikuvia selatessa siitä, että kiinnostuin visuaalisesti myös alueista, joissa toteutuva toiminta ei tue omaa arvomaailmaani. Esimerkkinä tällaisista alueista voin mainita kaivokset, lentokentät tai tarpeettomasti ihmisten toimesta muokatut ympäristöt. Nämä alueet kuitenkin syvemmistä tarkoituksistaan huolimatta herättivät usein kiinnostusta. Yksi pohdintani visuaalista taustatutkimusta tehdessä olikin se, mitä tällainen materiaaliseen hyödyntämiseen tai Maapallon saastemäärän nousuun liitettävien maantieteellisten yksityiskohtien romantisointi tekee näille alueille? Tätä kysymystä myös Riikka Kaihovaara pohtii esseekokoelmassaan *Villi Ihminen* (2019), jossa hän kommentoi Ritva Kovalaisen ja Sanni Sepon valokuvateosta *Metsänhoidollisia toimenpiteitä* (2009). Valokuvateoksessa avohakkuualueita on kuva-aiheena romantisoitu kaunistelevien valokuvien muodossa. Tällainen rappioromantiikka varmasti nousee helposti esiin tilanteissa, jolloin taiteen tai suunnittelun keinoin kuvataan alueita, joissa harjoitetaan jonkinnäköistä luonnon kannalta epäedullista toimintaa. Omalla kohdallani rappion romantisointi oli yksi potentiaalinen lähestymistapa visuaaliseen ilmaisuun, vaikkakin pidin sitä aluksi hieman arveluttavana ilmaisukeinona. Toisaalta satelliittikuvien rappion romantisoinnin pystyi myös tavoitteellisesti pukea kriittisen ilmaisun muotoon.

Koska inhimillisen vaikutuspiirin alaisen ja luonnontilaisen vuorovaikutus, zoomaus-näkökulma sekä erilaiset Google Earthin toiminnalliset viat olivat visuaalisia innoittajia satelliittikuvien selailussa, halusin koota niistä juuri minua inspiroivan kokonaisuuden kuosien toteutusta varten. Maisterin opinnäytetyössäni haluan sekä päästää itseni helpolla

että haastaa itseni. Siitä syystä lopulliseen inspiraatiokuvien kokonaisuuteen valikoitui kuvia, jotka olivat minulle visuaalisesti miellyttäviä ja lisäksi kuvia, jotka koin epämiellyttävinä. Tämä kahtiajako johtui siitä, että yksinkertaisesti nautin enemmän satelliittikuvista, joissa oli enemmän vihreyttä, pehmeyttä sekä luonnontilaisen kaltaisia elementtejä. Vastavuoroisesti satelliittikuvat, joissa esiintyi rakennettuja, keinotekoiselta vaikuttavia sekä kovareunaisia elementtejä, eivät puhutelleet minua yhtä paljon esteettisesti. Vihreisiin, kasvillisuuden täyteisiin maisemiin verrattuna kaupunkimaisemat ja rakennetut alueet tuntuivat paljon arkisemmilta, sillä törmäsin niihin kaupungissa asuessani suurella todennäköisyydellä. Arkisuus ei ollut ensisijainen asia, joka puhutteli minua kuosisuunnittelu-
produktiossa, vaikka kuosit kohdistuivat myös arkikäyttöön. Mystisismi, tarunomaisuus ja koristeellisuus olivat asioita, joita halusin korostaa suunnittelussa, vaikkakin suhteellisen yksinkertaisessa muodossa. Olihan kuosien suunnittelu jo itsessään koristeluun tähtäävä suunnittelun muoto. Luontoaiheet sisältävät mielestäni erityisen paljon mystisiä piirteitä, jonka vuoksi pidän niistä visuaalisina teemoina ja koristearvoiltaan enemmän kuin systemaattisuudesta ja rakennetusta. Romantiikan ajan ajattelutapa villiin ja mystisistiseen luontoon palaamisen ihannoimisesta kävi siis kohdallani toteen kuosisuunnittelun inspiraatiokuvien valikoitumisprosessissa.

Lopullinen inspiraatiokuvien kokonaisuus, joka koostui Google Earthia selatessa otetuista kuvakaappauksista oli siis minua miellyttävien sekä epämiellyttävien ympäristöaiheiden summa, jonka koin toimivana ratkaisuna, sillä kuosimalliston kokonaisuutena välittämä rakenteellinen raikkaus vaatii mielestäni sekä tietynlaista ihmismäistä systematiikkaa että orgaanisempaa tunnelmaa. Seuraavaksi esittelen minua inspiroineet satelliittikuvat.

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 1

23°52'26\"N 69°15'49E

Kuva 19

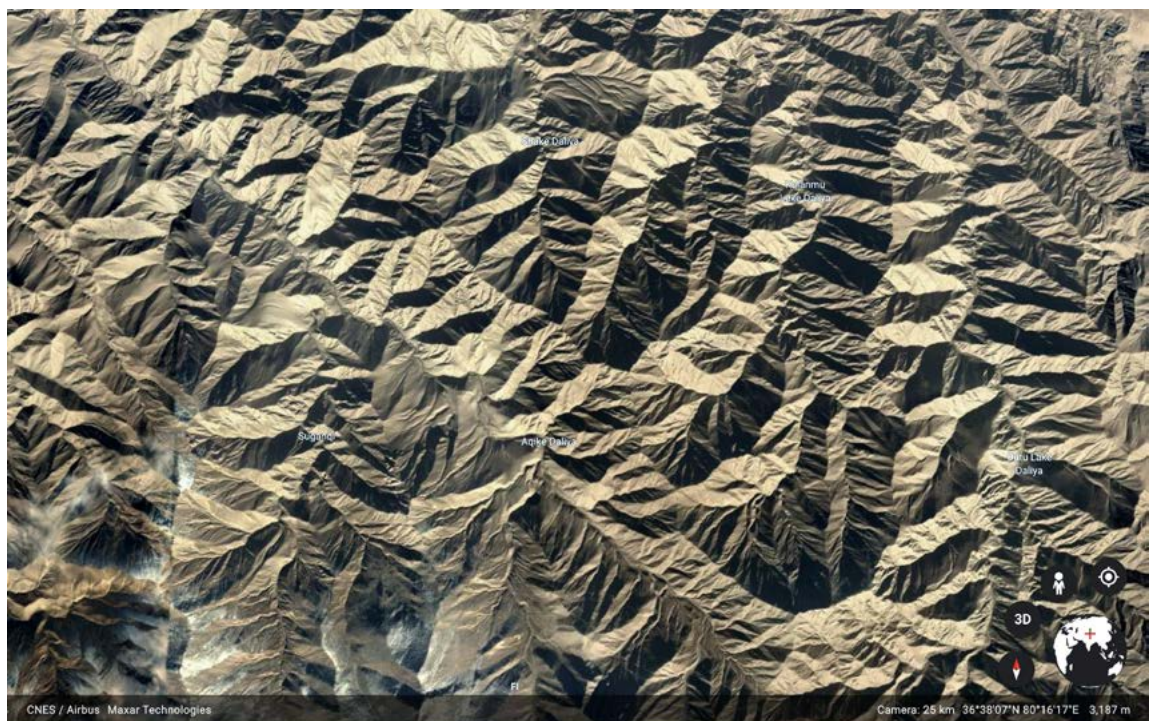
Kuvakaappaus on otettu Intian länsirannikolta Gujaratin osavaltiosta, josta tämä mysteeri-
nen muodostelma löytyy. Muodostelma liittyy Gujaratin alueella sijaitsevan kosteikkoalue *Rann of Kutchin* suolanhaihdutusperinteeseen. Alueella elävä *Agariya* -työyhteisö on harjoittanut suolan haihdutusta merestä suodat-
tuvasta pohjavedestä jo vuosisatojen ajan kausiluonteisesti. Puolet vuodesta alueella on monsuunikausi, jolloin alueella ei harjoiteta suolanhaihdutusta. Toinen puoli vuodesta taas alueella on kuivaa, jolloin suolan haihdutus on mahdollista. Suolan haihdutusta varten työntekijät pumppaavat merestä nousevaa pohjavettä kuivuneen maanpinnan päälle lammikkomaisiin muotoihin, joista alueen kuivuus hiljalleen haihduttaa veden ilmake-
hään jättäen jäljelle kiteisen suolan. Rann

of Kutch on alueena tärkeä eri eläinlajeille, kuten villiaasille (Burnett, 2020). Kuva herätti mielenkiintoni sen kontrastisuuden kautta. Itse haihdutuslammikot näyttävät viivasuorilta ja hyvin keinotekoisilta, joita ne ovatkin. Lammikoissa ja niiden ympärillä esiintyvät värit taas ovat luonnollisen näköisiä ja rauhoittavia. Kuvassa siis yhdistyvät kiinnostavasti ihmisen muokkaus sekä luonnon ominaisuudet veden värien vaihteluna. En tiedä tarkemmin suolan haihdutuksen ekologisuudesta, mutta koen, että jos vesi haihtuu ilmaan ja siitä takaisin monsuunisateiksi ja alueen eliökunnan monimuotoisuus kukoistaa, suolatuotanto tällä metodilla on varmasti suhteellisen harmitonta. Kuva suolalam-
mikoista inspiroi yhtä kuosiperhettä, jossa halusin esittää erilaisia elottomia maa-aineita.

27°27'34"N 10°14'00"W

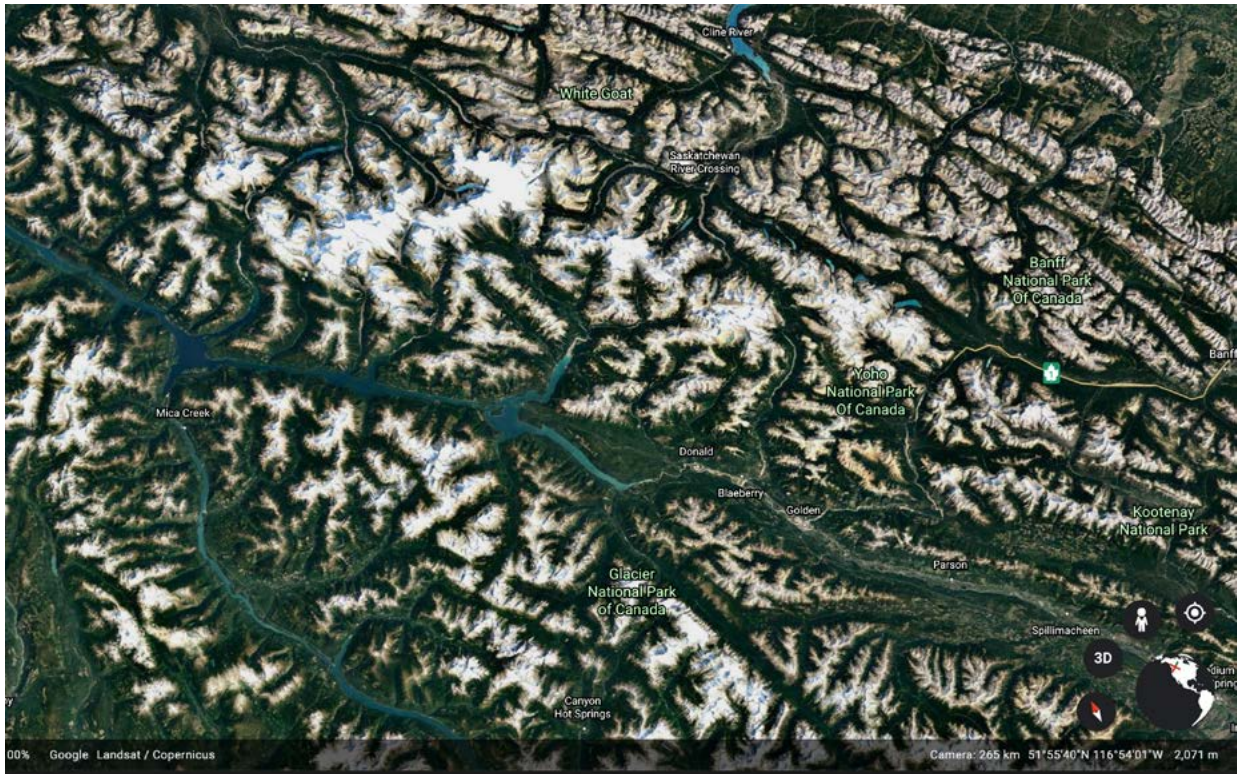
Kuwa 20

36°38'07"N 80°16'17"E

Kuwa 21

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 2

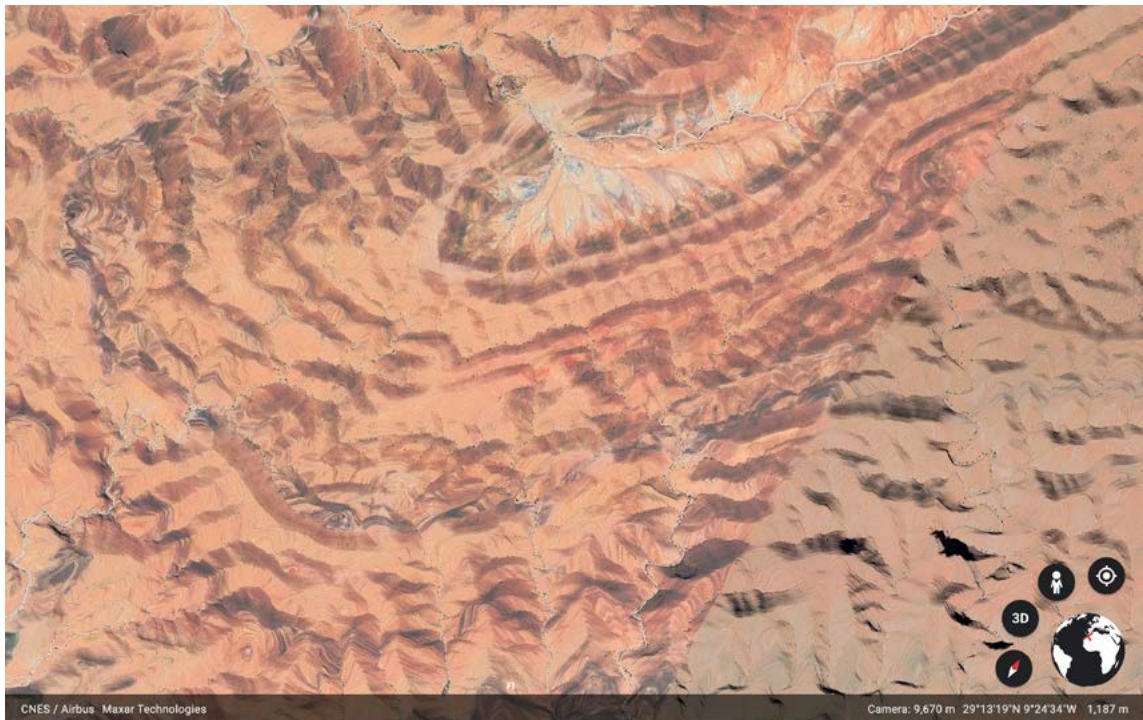

51°55'40"N 116°54'01"W

Kuva 22

Kuvassa näkyvä vuoristoinen maisema on otettu kuvakaappauksena Kanadan lounaisosasta. Kuvan vuoret ovat osa lähes koko Pohjois-Amerikan länsipuolta reunustavaa vuoristojonoa, joka ulottuu Meksikosta Alaskaan asti. Vuoristojono koostuu useammista eri vuoristoista. Kuvassa näkyvä vuoristo kiinnosti minua Google Earthia selatessa, sillä vuorten lumi- ja jääpeitteet näkyivät jo kaukaisemmalta etäisyydeltä, erottaen niiden väliin jäävät vuoren muodot. Maisemaelementin voimakkaan erottumisen lisäksi minua kiehtoi myös ajatus siitä, kuinka monia eri alueita ja omanlaisiaan ekosysteemejä tuon vuoristoalueen keskuudesta voi löytyä, puhumattakaan sen kokonaisesta emovuoristorivistä. Tuo ajatus inspiroi minua ilmaisemaan kuvan massiivista vuori-elementtiä kuosissa

hienovaraisesti ”kaukaisemmalta etäisyydeltä” katsottavana. Halusin vuoristojen haarautuvien muotojen ja niiden kätkemien salaisuuksien välittyvän myös suunnittelemaani kuosiin. Kuvassa tiivistyy hyvin myös zoomaus-inspiraationi. Pienet asiat kuten yksittäiset kivimassat muodostavat isompia kokonaisuuksia kuten kokonaisia vuoristorivejä. Pienet ekosysteemit vuoristoalueiden sisällä muodostavat taas kokonaisia ilmastollisia vyöhykkeitä emovuoren eri leveysasteilla. Tämä satelliittikuva inspiroi yhtä kuosiperhettä, jossa halusin esittää maan muotojen sisäänsä kätkemisiä salaisuuksia etenkin valojen ja varjojen vaihtelun keinoin.

29°13'19''N 9°24'34''W

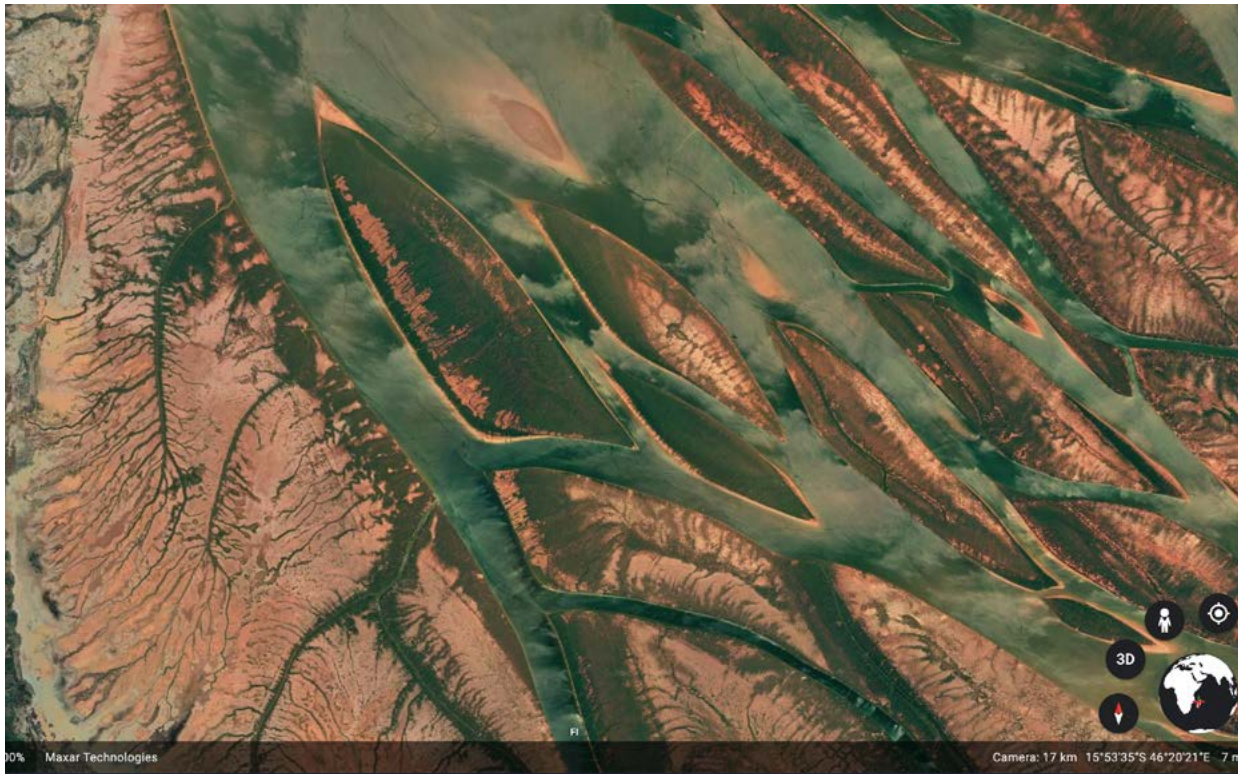
Kuwa 23

29°01'36''N 9°24'09''W

Kuwa 24

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 3

15°53'35\"S 46°20'21\"E

Kuva 25

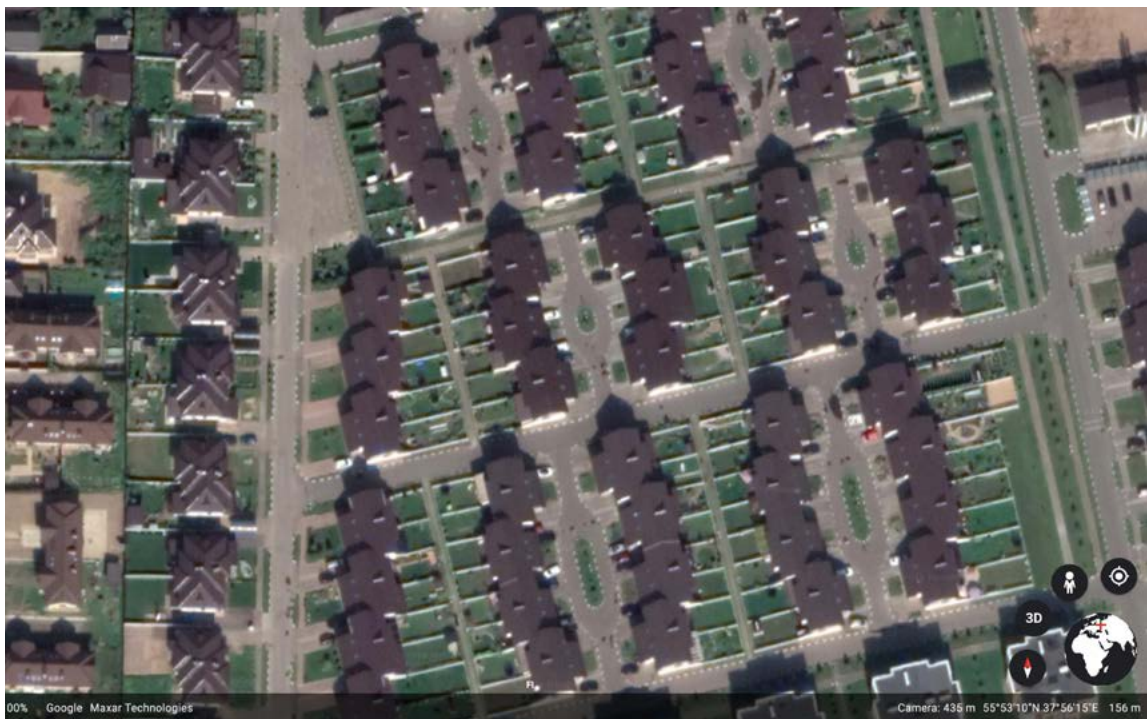
Kuvakaappaus on otettu Madagascarin luoteisrannikolta, jossa meri yhtyy *Betsiboka*-jokeen. Kuvan värit näyttivät kiehtovilta, mutta minulle selvisi kuitenkin, että kuvassa esiintyvät oranssin sävyt johtuvat Madagascarin puuston vähenemisen seurauksena aiheutuneesta eroosiosta. Saari on menettänyt muutaman tuhannen vuoden aikana noin 90 prosenttia sen alkuperäisistä metsäalueista maanviljelyyn liittyvän kaskeamismenetelmän vuoksi. Kaskeaminen on ollut laajalti käytetty maanviljelyn keino, sillä kaski vapauttaa maan ravinteet viljelyn käyttöön vain tietyn aikaa, jonka jälkeen kaski on siirrettävä aina uuteen kohteeseen. Puuston väheneminen on johtanut siihen, että saaren punapigmenttinen maaperä vuotaa sateiden mukana jokiin ja niiden kautta mereen (Patowary, 2019). Sama

kaskeamismenetelmä on käytössä esimerkiksi Amazonin sademetsässä osana maataloutta, jossa kaskipalot monesti myös leviävät aiheuttaen sademetsäalueiden merkittävää kutistumista (World Wildlife Foundation, 2020). Madagascarin ja Amazonin tilanteet ovat vain eräitä esimerkkejä puiden kohtuuttoman hävittämisen seurauksista. Koin, että tekemällä tästä kuva-aiheesta kuosin pystyin tavallaan ilmaista kaskiperinteen ilmenemistä muuallakin Maapallolla, sillä kuosi toistaisi samaa kuva-aihetta jatkuvasti eri suuntiin. Ilmaisutapa kuvaisi kaskeamiskulttuuriin vaikutuksia sellaisena kuin ne ilmenevät, samalla kuitenkin kritisoiden käytäntöä ja sen aiheuttamia muutoksia Maapallolla. Kuva innoitti luomaan kuosiperheen, jossa elämän eri muodot Maapallolla liikkuvat ”valuvana”.

26°24'05''N 66°07'29''E

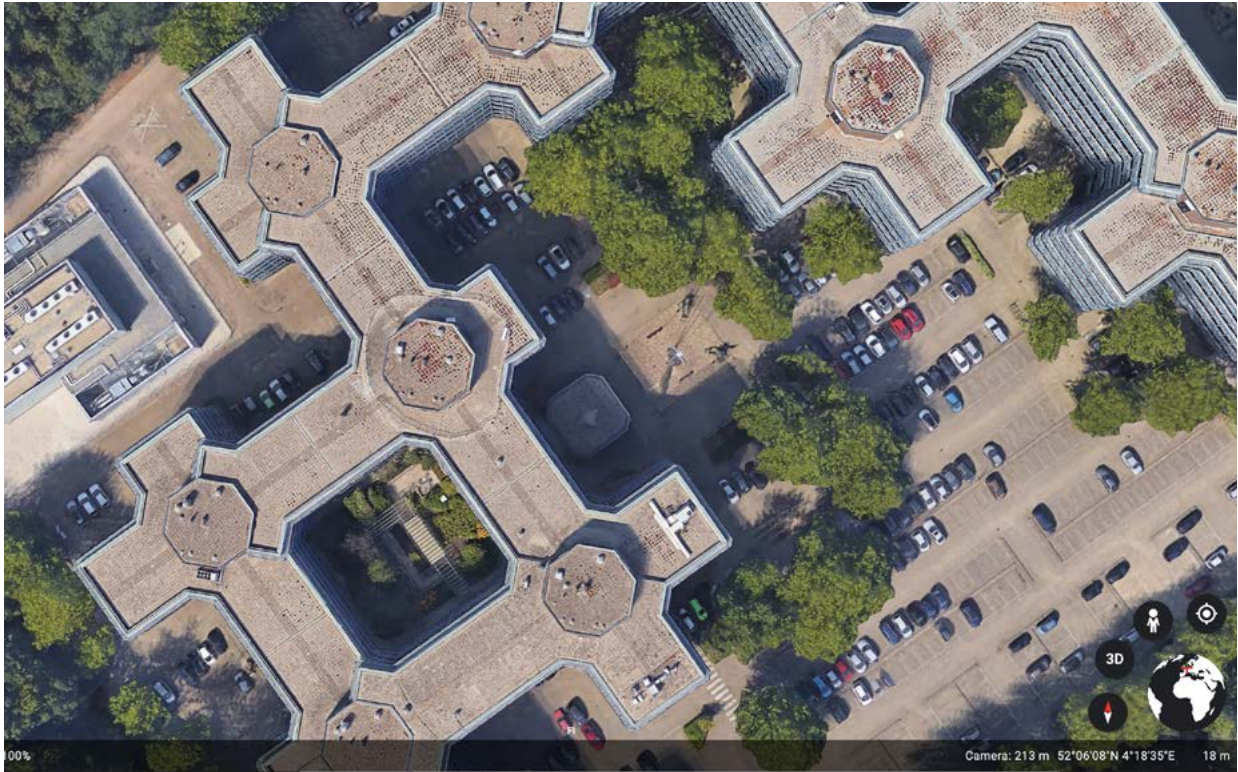
Kuwa 26

55°53'56''N 37°56'15''E

Kuwa 27

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 4

52°06'08"N 4°18'35"E

Kuva 28

Kuva on otettu Hollannin hallintokaupunki Haagista läheltä *Duttendelin* asuinalueelta. Maisemassa esiintyy mielenkiintoisen näköinen rakennus, joka on tyyliltään mielestäni epätavanomainen, sillä se jakautuu useampaan suuntaan. Talo herätti huomioni siitä syystä, että mielestäni siinä kiteytyy hyvin ihmisen omintakeinen kyky säännönmukaisten ja toisaalta hyvin monimutkaisten kokonaisuuksien luomisessa. Kuvassa on kiinnostava kaupunkiluonnon sekä rakennetun välinen vuorovaikutus. Itse en nauti tällaisesta rakennustyylistä yleensä kaupunkikuvassa. Kuvan rakennetut elementit näyttävät mielestäni kolkoilta, mikä voi olla toisaalta ymmärrettävää, jos kyseessä on jonkinlainen kustannustehokkaasti ja funktionaalisuus edellä suunniteltu laitos. Ympäristön kolkkouden keskeltä kuitenkin

pilkahtelee kaupunkiluonnon vihreys erilaisen istutusten muodossa. Istutukset vaikuttavat olleen rakennuksen ympäristön suunnittelijoiden mielestä tärkeä elementti viihtyvyyden lisäämisessä, sillä kasvustoa on havaittavissa rakennuksen ulkoreunojen lisäksi myös sisäpihoilla. Koin talon erikoisesta muodosta ja sen selkeitä linjoja pehmentäneistä kasveista löytyvän kiinnostavia elementtejä kuosisuunnitteluun. Halusin liittää nuo elementit yhden kuosiperheen yhteyteen kuvastamaan erilaisia kasvun sekä kasvusuuntien mahdollisuuksia.

24°35'02''N 101°21'34''E

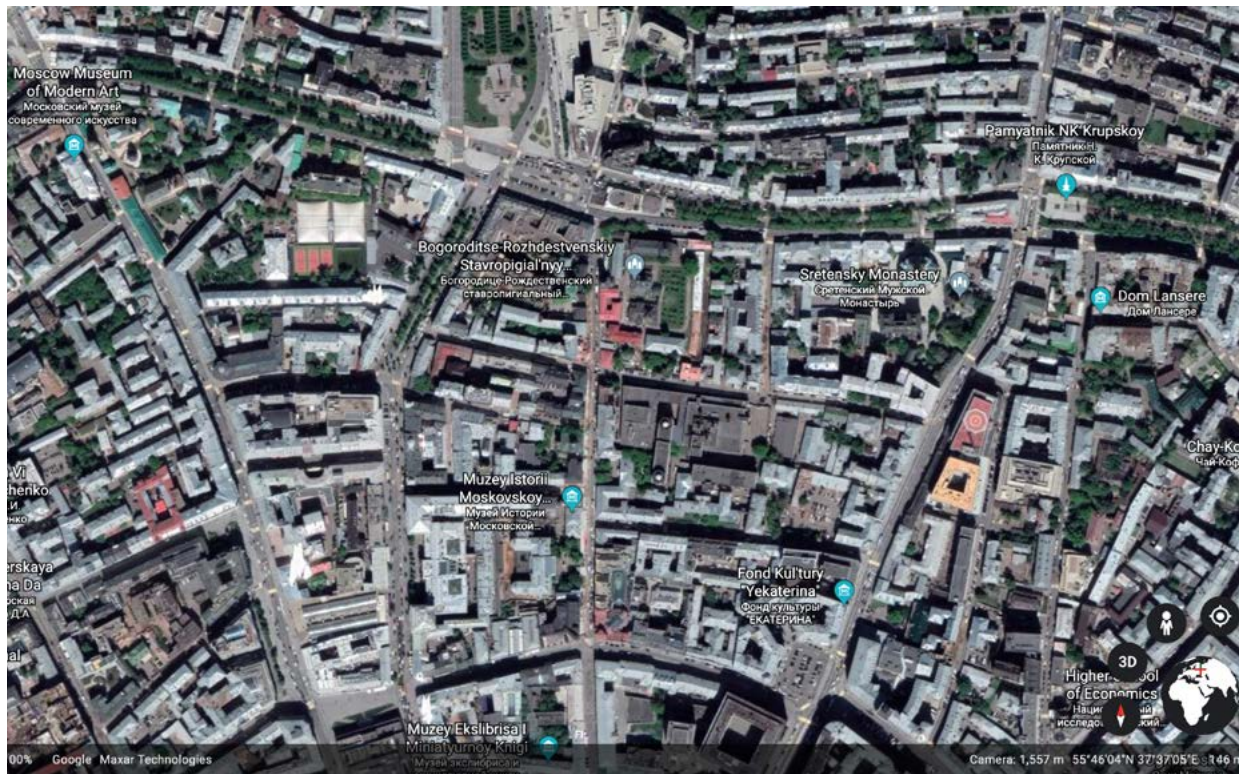
Kuwa 29

27°27'24''S 144°08'40''E

Kuwa 30

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 5

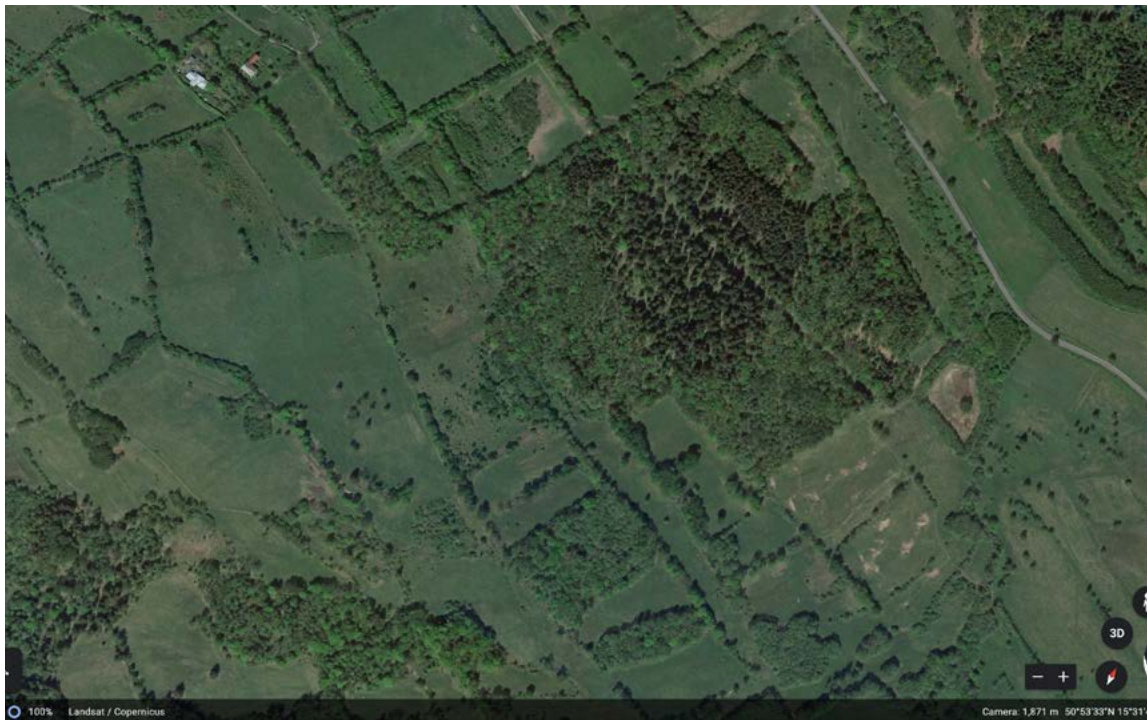

55°46'04"N 37°37'05"E

Kuva 31

Kuvakaappaus on otettu Moskovan keskusta-alueelta. Maisema herätti mielenkiintoni kaupungin rakennusten järjestyksen kautta. Mielestäni kaupunkien asemakaavat ovat kiinnostavia, sillä koen niiden kertovan paljon kaupunkien identiteeteistä. Monet kaupungit noudattavat roomalaista ruutukaavaa rakennusten järjestelyssä, vaikka epäsäännöllisemmät järjestykset ajatellaankin joskus miellyttävämpinä niihin verrattuna (Francis & Jones, 1984). Tietysti nykypäivänä roomalainen ruutukaava ei usein esiinnykään monesti yhtä säännönmukaisesti, kuin Antiikin kaupungeissa. Kaupunkien kokojen sekä kulttuurien muuttuminen ovat muovanneet asemakaavoja omanlaisikseen ajan saatossa. Näen Moskovan asemakaavassa kiehtovaa vaihtelevuutta ja epäsäännöllisyyttä, jota kuitenkin hallitsee

tietyntylaiset johdonmukaisuuden rajat. Tuntuu siltä, kuin kaupunki sen rakennuksineen yrittäisi elää aivan omaa elämäänsä kaikenlaisen suunnitelmallisuuden ulkopuolella ja ikään kuin ”villiintyä”. Tämä ajatus innoitti luomaan kuosin, jossa esiintyisi tietynlaista säännönmukaisuutta, mutta leikittelevällä tyyllillä. Ajatus kuosin villiintyneestä suunnitelmallisuudesta tai säännönmukaisuudesta oli kiehtova ja halusin esittää sen yhden kuosin lisäksi myös kokonaisen kuosiperheen teemanä.

50°53'33"N 15°31'08"E

Kuwa 32

13°23'20"N 106°40'34"E

Kuwa 33

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 6

4°08'23\"S 137°37'59\"E

Kuva 34

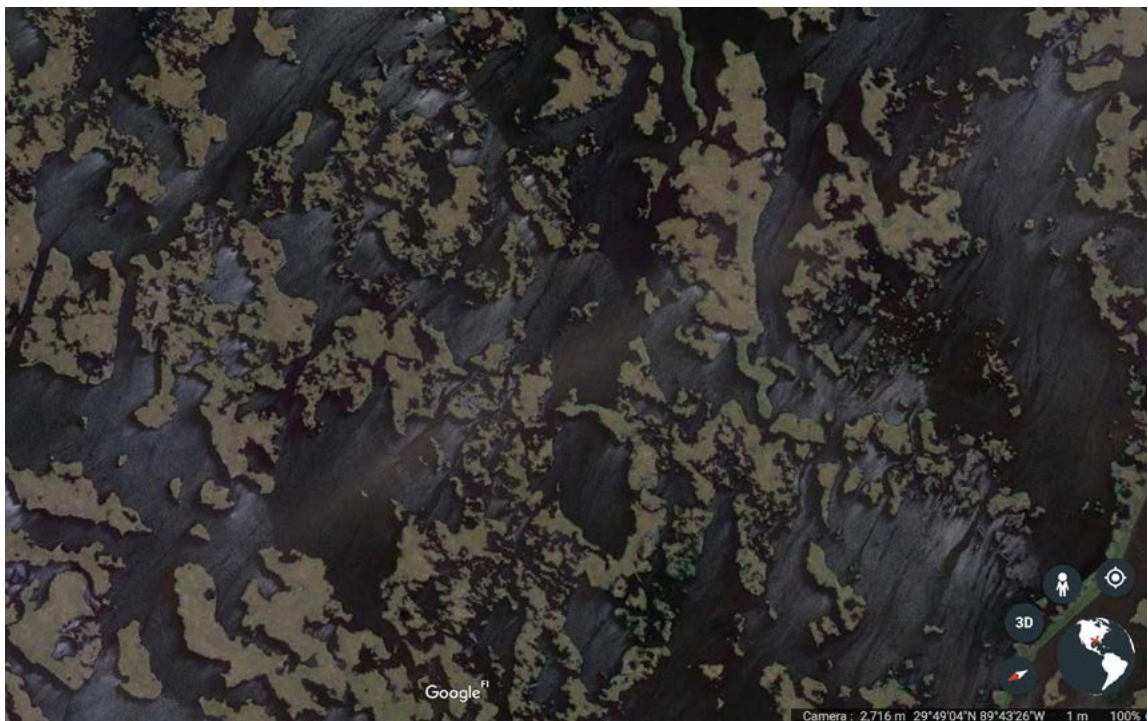
Otin kuvakaappauksen selatessani Google Earthin virtuaalista Maapalloa Indonesian Papua-provinssin yllä. Kuvassa esiintyy erityisesti puuston ja kasvuston luomia vihreitä sävyjä. Niiden lisäksi kuvassa näkyy yksi esimerkki Google Earthin tuotannollisista virheistä, joiden inspiroivuudesta kerroin jo luvun 5 alaluvussa *5.1 Lähtökohdat kuosisuunnitteluprosessiin*. Kuvassa näkyvä pikselimäinen limittyminen toisen kuvan kanssa on mielenkiintoinen ilmiö, josta koin voivani ammentaa visuaalista sisältöä johonkin malliston kuosiin. Pikselimäinen kuva pilvimassan peittämästä maisemasta kertoo mielestäni Maapallomme jatkuvasta muutoksesta. Niin kulttuuristen tuotantojemme kuten Google Earthin operoimisen kuin myös eri luonnonilmiöidenkin kautta. Tästä satelliittikuvasta

inspiroituneella kuosilla oli siis tarkoitus viestiä Maapallon jatkuvasta muuttuvuudesta niin erilaisten luonnontilaisten kuin myös ihmisten tekemien prosessien kautta. Halusin ilmaista ajatukseni kuvan muuttuvuuden tunnelmasta yhden kuosiperheen eri kuosien keskuudessa.

19°30'58''S 14°49'05''E

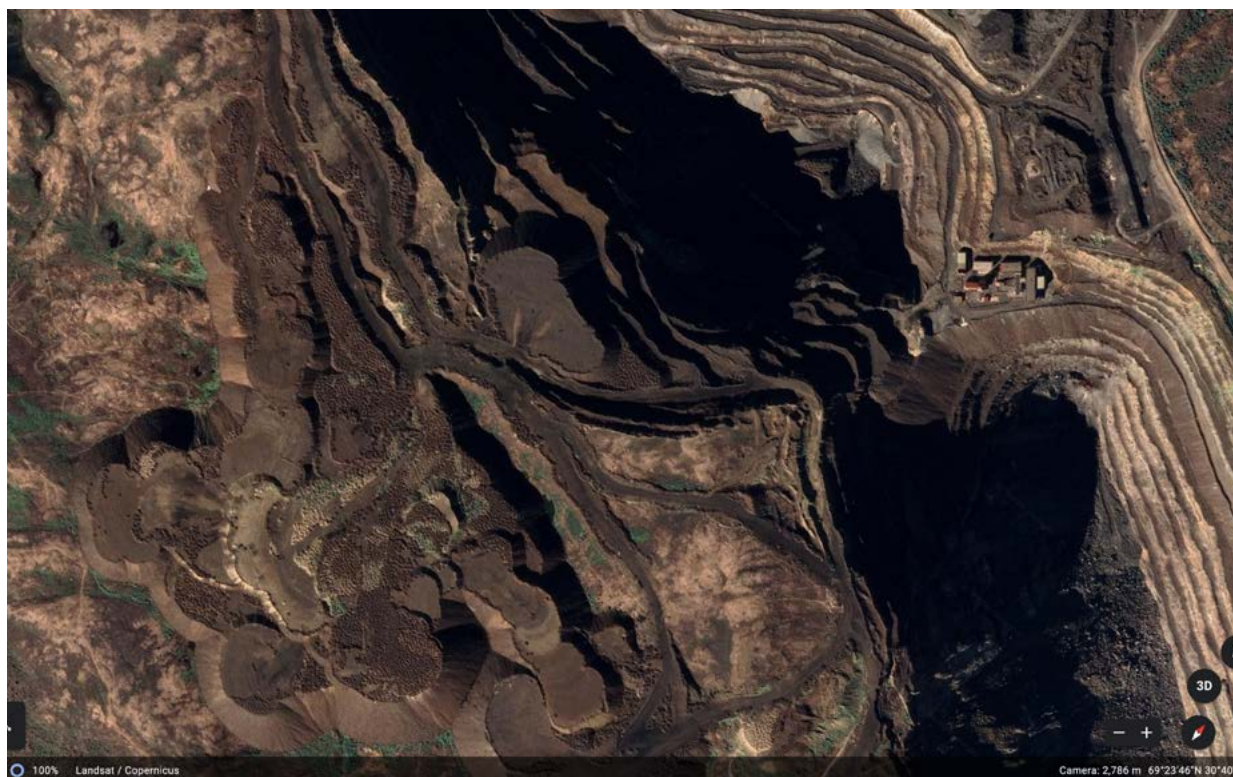
Kuwa 35

29°49'04''N 89°43'26''W

Kuwa 36

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 7

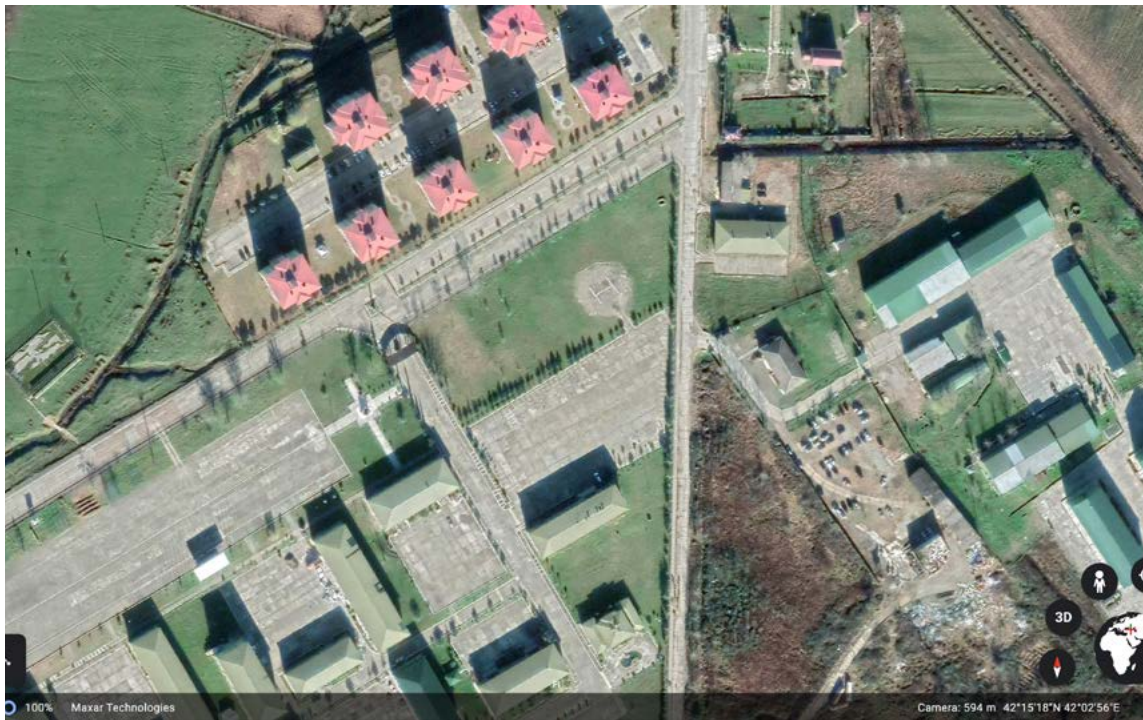

69°23'46"N 30°40'29"E

Kuva 37

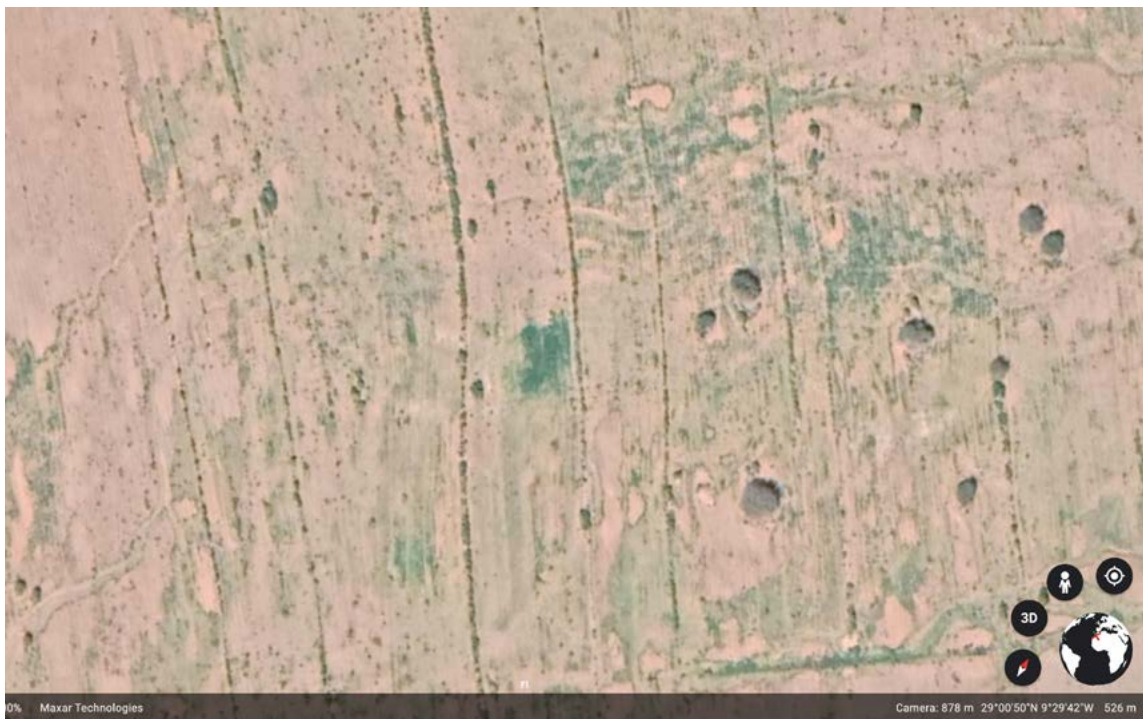
Kuvakaappaus on otettu Venäjän pohjoisosasta läheltä Norjan ja Suomen rajaa. Kuvassa näkyvässä maisemassa on Venäläisen nikkelin tuottaja *Nornickelin* nikkelikaivos. Kaivoksella on pitkä historia jo 1930-luvulta lähtien, jolloin suomalaiset perustivat kaivoksen nykyiselle paikalleen. Kaivos aiotaan sulkea, sillä se on päästänyt ympäristöön haitallisia sulfaatteja sekä myrkyllistä höyryä (Staalesen, 2019). Koin ristiriitaisia tunteita valitessani tämän kuvan yhdeksi malliston inspiraatiokuvaksi. Kuvaan liittyvä taustatarina oli mykistävä, vaikka sillä onkin ympäristön kannalta huojentava loppu. Mielestäni kaivoksen pyöreäreunaiset ja vaihtelevat muodostelmat tarjosivat kuitenkin mielenkiintoiset visuaaliset ainekset kuosisuunnitteluun. Sain kuvan visuaalisten elementtien sekä taustatarinan

innoittamana idean, että ilmaisisin kuosissa kaivosta kaivostoiminnan loppumisen jälkeen. Jääkö kaivos nykyiselle paikalle sellaisenaan, vai tehdäänkö sille jotakin, kun toiminta siellä loppuu? Muuttuuko kuva alueesta tulevaisuudessa, kun sitä katsoo Google Earth välityksellä? Toivon, että kaivos toiminnan loppuessa jätetään sellaiseen tilaan, ettei se enää vahingoita päästöjen kautta ympäristöä ja ettei se ole vahingollinen esimerkiksi eläimille, jotka saattavat liikkua alueella. Kuva kaivoksesta herätti minussa kiinnostuksen luoda kuosiperhe, joka kuvastaa ihmisten eri tapoja hyödyntää maaperän rikkauksia.

42°15'18"N 42°02'56"E

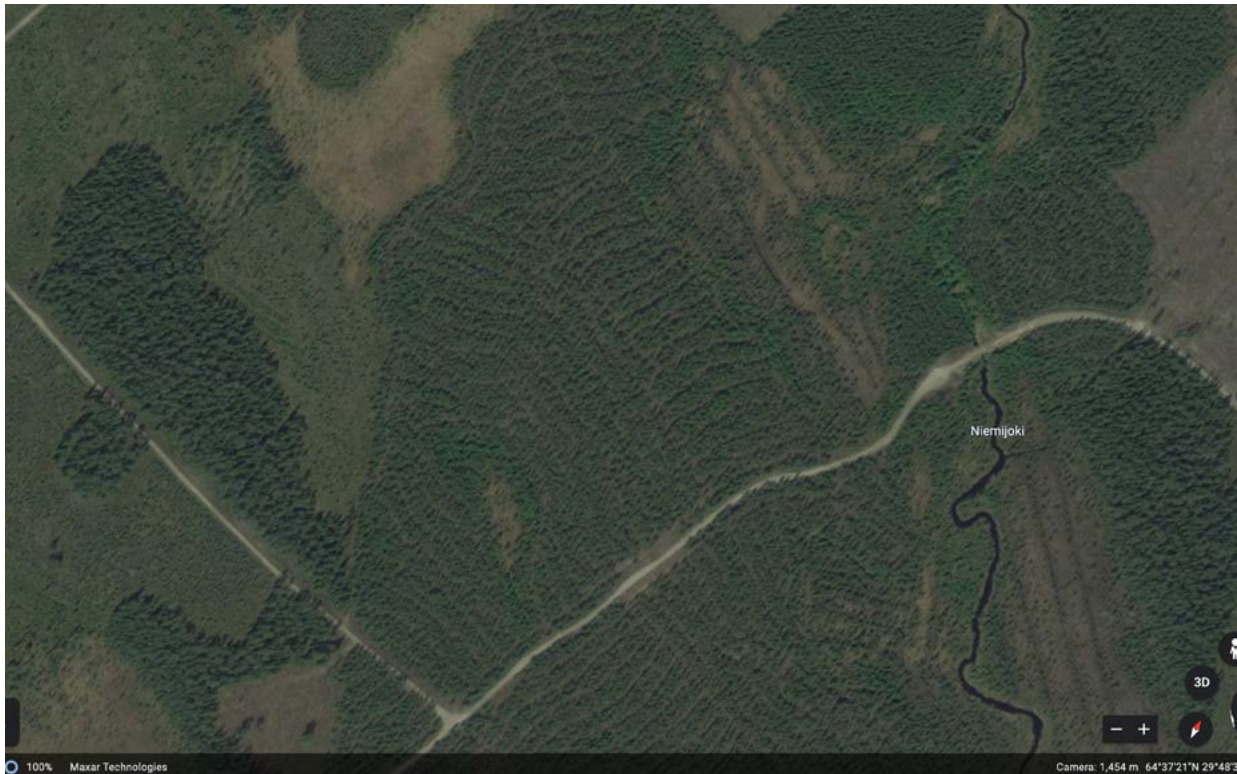
Kuwa 38

29°00'50"N 9°29'42"W

Kuwa 39

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 8

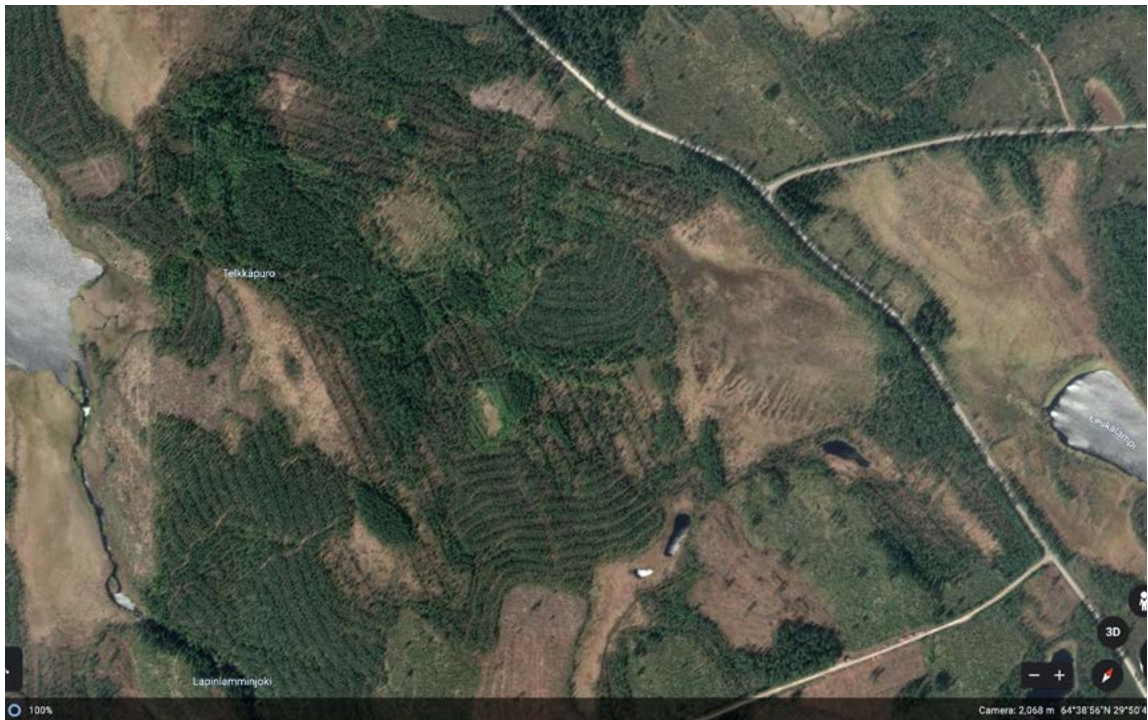

64°37'21"N 29°48'32"E

Kuva 40

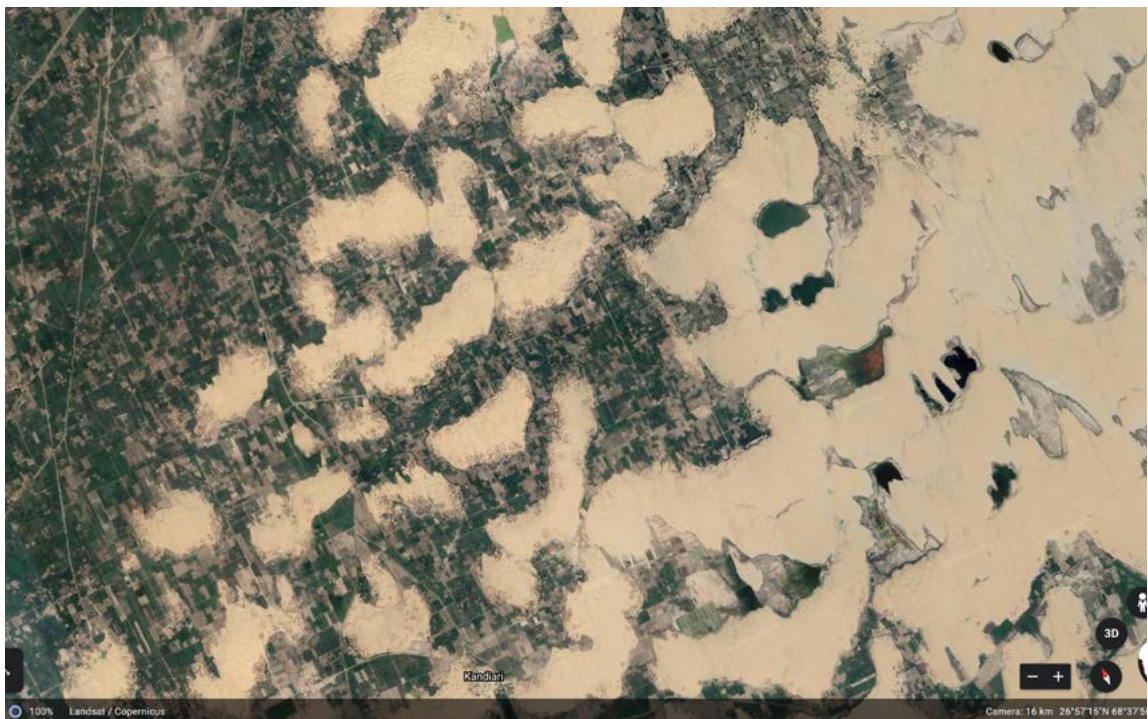
Kuvakaappaus on peräisin Itä-Suomesta läheltä Venäjän rajaa. Kuvassa näkyy puukasvustoa, jonka seassa kulkee erikoisen näköisiä väyliä. Väylät ovat syntyneet joko istuttamalla puita tiettyihin järjestyksiin ”puupelloiksi” tai harventamalla metsää. Uskon, että kuvassa on kyseessä ensimmäinen vaihtoehto, sillä puiden kasvualueet näyttävät melko tasakasvuisilta. Tämä näky tuo mieleeni sen, kuinka systemaattisiin tekoihin ihminen pystyy. Tällainen istuttamisjärjestelmä on toteutettu luultavasti kustannustehokkaista syistä: jotta metsä on mahdollisimman vaivatonta istuttaa ja toisaalta puiden saavuttaessa oikean koon, myös korjata. Jäljet mitä puiden kasvatusta tarkoissa järjestelmissä luo aikaan, ovat joka tapauksessa visuaalisesti kiinnostavia, kun niitä tarkastelee satelliittikuvan kautta. Tällaista

inspiraatiokuvaa halusin käyttää ilmaisemaan kuosissa järjestelmällisyyttä, joka kuitenkin mukailee maan pinnan muotoja. Kuosissa ilmenee myös huoleni kyseisten puupeltojen ekosysteemien tilanteesta. Voivatko ne hyvin vai tarvitsisiko metsä kipeästi hoidollisia toimenpiteitä osakseen? Löysin kyseisen kuvan kautta intoa toteuttaa kuosiperhe, jossa ilmenee ihmisen systemaattinen ympäristön muokkaus, mutta kuitenkin jollain tavalla luonnon muotoja mukaillen. Ihmiset ikään kuin luovat loputtomia väyliä erilaisten maan muokkausten seurauksena. Joillain noista väylistä on päämääränsä, mutta toiset taas kulkevat lukuisiin suuntiin päämäärättömästi.

64°38'56"N 29°50'41"E

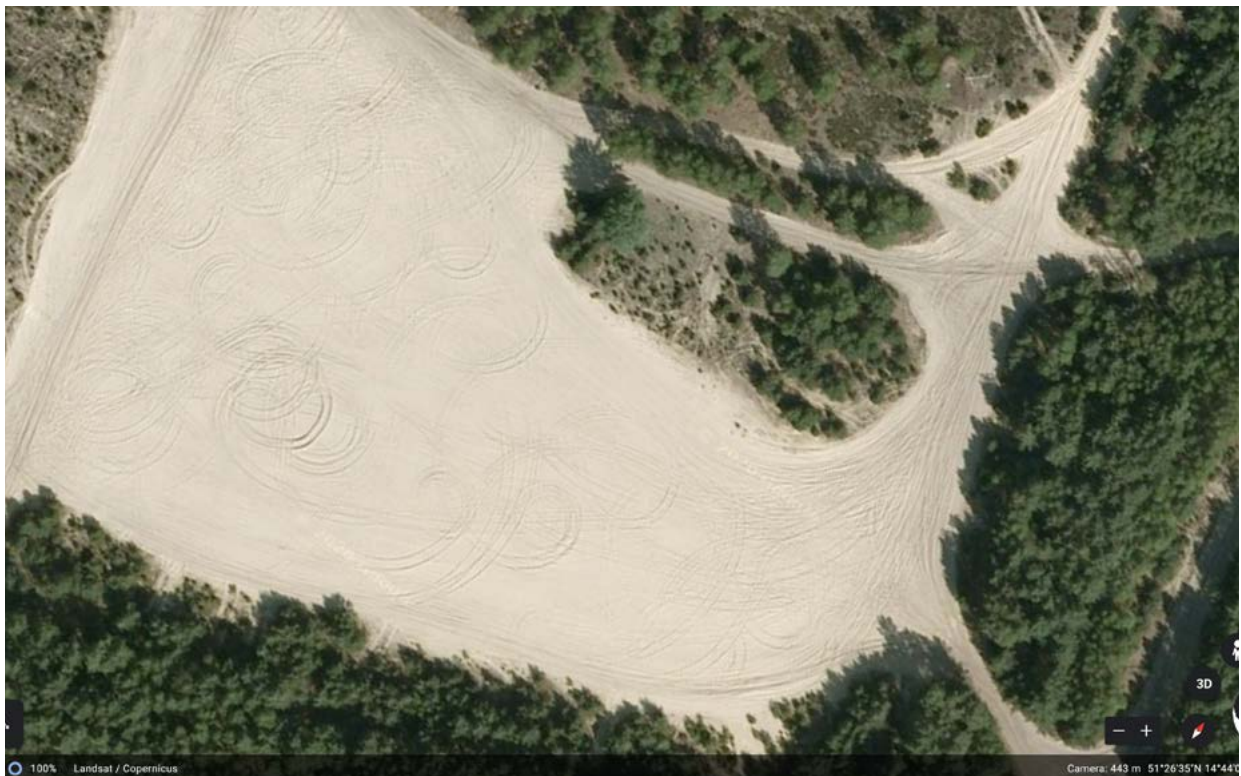
Kuva 41

26°55'22"N 68°30'56"E

Kuva 42

INSPIRAATIOKUVAT - KUOSIPERHE 9

51°26'35\"N 14°44'07\"E

Kuva 43

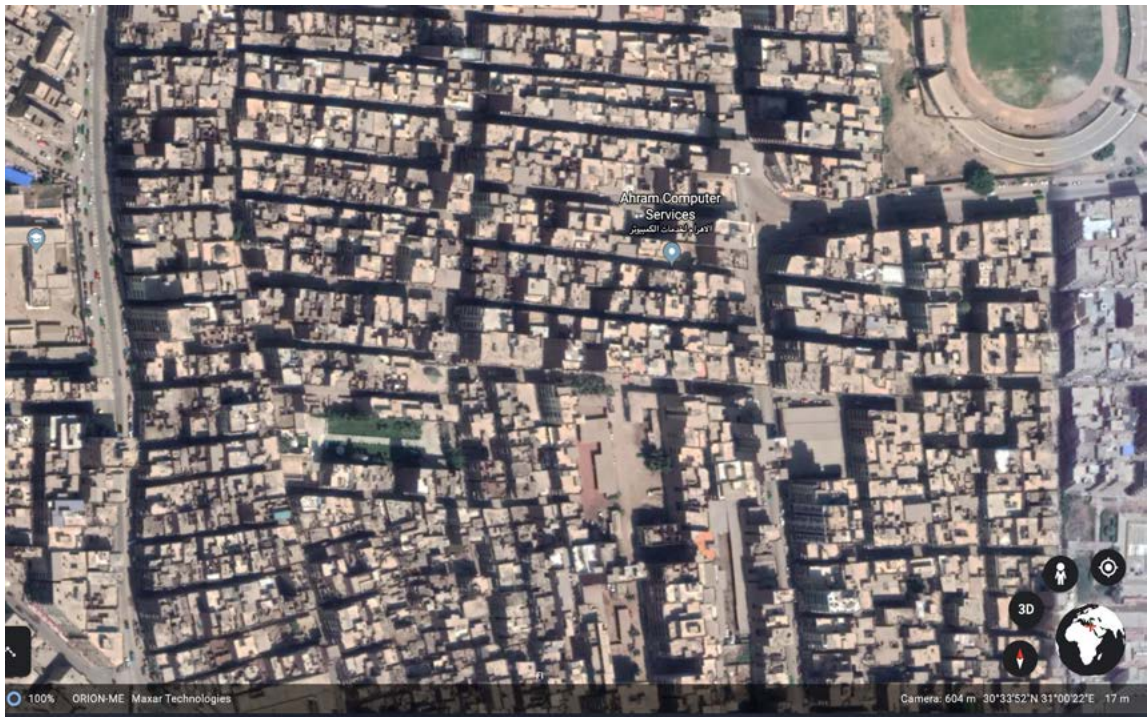
Kuvakaappaus on otettu itäisestä Saksasta läheltä Saksan ja Puolan välistä rajaa. Alueen ympäristössä on paljon ihmisen tuottamia jälkiä, joista monet liittyvät luultavasti jonkinlaiseen luonnon materiaalien korjaamiseen kuten kaivos- tai metsätaloustoimintaan. Nämä ihmisen muokkaamat jäljet näkyvät selkeästi Google Earthissa erilaisina täplämaisina alueina. Tässä kyseisessä maisemassa minua kiinnosti maisemassa esiintyvä hiekkakenttä, joka ikään kuin ”tauottaa” metsämaisemaa. En tiennyt mikä on tuon hiekkakentän käyttötarkoitus tai olemassa olemisen syy. Se kuitenkin inspiroi minua eräänlaisena välitilamaisena alueena puiden keskellä. Kiinnostuin maisemasta siis puhtaasti sen minua viehättäneen

estetiikkansa puolesta. Kuva innoitti luomaan kuosiperheen, jossa tuo maiseman taukomaisuus on jollain tavoin jokaisessa kuosissa läsnä.

23°51'39"S 43°58'55"E

Kuwa 44

30°33'52"N 31°00'22"E

Kuwa 45

5.3 LUONNOSTELU

Ympäristöjen luonteiden dynamiikka oli kiinnostanut minua jo pidemmän aikaa ennen opinnäytteeni suunnitteluprosessin aloittamista. Luonnontilaisen kaltainen ja mystisistinen luonto tuntuivat vaivattomalta aiheelta toteuttaa, sillä jollain tavalla koin ne helposti lähestyttäväksi ja ideoitani rikastuttaviksi aiheiksi. Keinotekoinen ja rakennettu tuntuivat aiheina taas hyvin vierailta, joita olisin halunnut pehmennellä ilmaisussa. Tässä suunnitteluprojektissa halusin kuitenkin pyrkiä haastamaan omat esteettiset mieltymykseni ja luomaan kuoseja sekä minulle mieluuisella luonnontilaisen pehmeiden esteettikkää kunnioittavalla sekä sitä haastavalla kovempireunaisella ja keinotekoisella tyylillä.

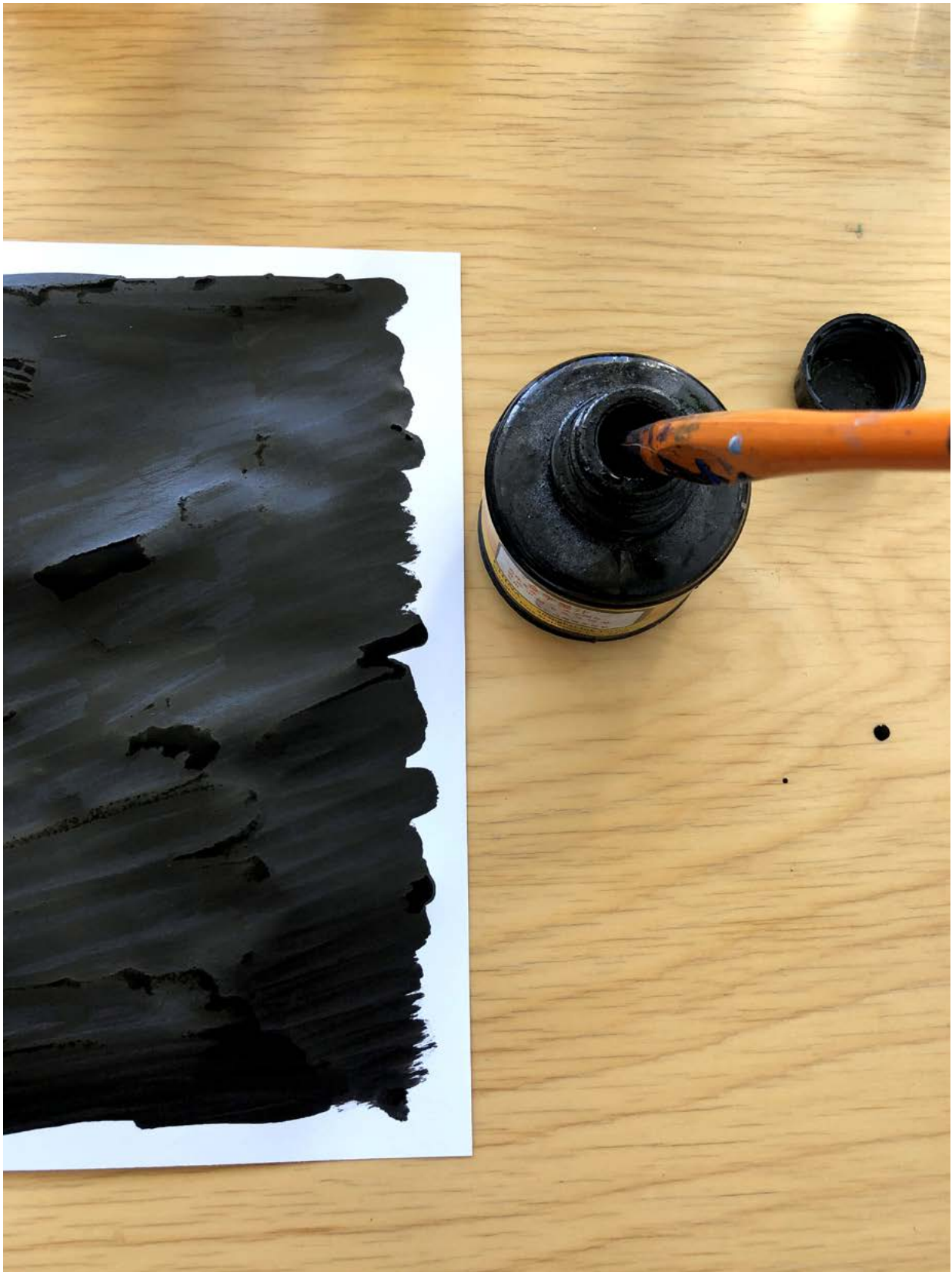
Yksi perustavanlaatuinen haaste suunnittelu- tuotiossani oli se, miten toteuttaa kuosien luonnoksia satelliittikuvien yksityiskohtaisesti rikkaista maisemista. Kannattiko minun valita kuvasta vain tiettyjä elementtejä ja tyylitellä ne omannäköisiksi, vai seurata kuvaa todella tarkasti jokainen viiva ja sävy huomioiden. Satelliittikuvat olivat realistisia representaatioita Maapallosta ja niillä oli potentiaali fotorealistic suunnittelutyön innoittajina. Halusin siitä huolimatta aloittaa suunnitteluprosessin päättämällä, että luonnoston satelliittikuvien maisemia enimmäkseen hyvin kuvitusmaisesti. Pidin mielekkäämpänä luoda kuoseihin käytettävät luonnokset suurpiirteisemmin ja vahvasti tyylitellen.

Minulla oli myös toinen syy, miksi halusin erityisen paljon luoda selkeästi tyyliteltyjä luonnoksia fotorealistic sijaan. Tavoitteeni oli suunnitella mallistoon lähtökohtaisesti enemmän väri- ja hennettyjä kuoseja, eli painokuoseja, jotka toteutetaan perinteisellä laakapaino- tai rotaatiopainomenetelmällä. Digiprinttejä, eli digitaalisesti printattuja

kuoseja halusin suunnitella vain rajallisesti väri- ja hennettyihin kuoseihin nähden. Koin digiprinttauksen menettäneen hieman mielenkiintoaan menetelmänä niin monien brändien hyödyntäessä sitä viime vuosien saatossa. Nykyään tuntuu olevan melkein- tai harvinaisempaa löytää etenkin vaateteollisuuden piiristä perinteisin laakapaino- tai rotaatiopainomenetelmin toteutettuja tekstiilejä, joten mielestäni se on hyvä tiedostaa kuosien luonnostelun selkeä tyylitelty oli mielestäni järkevä ratkaisu.

Vaikka tyylitelty selkeys olikin tavoitteeni luonnoston tekniikoiden valinnassa, halusin valita lisäksi pehmeämpiä ja hieman fotorealistic tekniikoita ”Maapallomaisuuden” mielle- jahtymien säilyttämiseksi. Koin, että useammilla luonnostelutekniikoilla pystyin kuvastamaan ympäristöjen monimuotoisuutta sekä erilaisia luonteita. Olisihan ollut hieman erikoinen valinta toteuttaa kaikkien kuosien luonnokset vain yhdellä tekniikkavalinnalla. ”Maapallomainen” luonnostelutekniikoiden kirjo toi myös mielenkiintoista pohdittavaa siitä, millaisin liikkein esimerkiksi juuri tietyn maan pinnalla näkyvän efektin voi toteuttaa ihmisperspektiivistä katsottuna. Esimerkiksi se miten juuri minä suunnittelijana ja ihmisperspektiivissä pystyn niin helposti toistamaan omalla estetiikallani satelliittikuvissa näkemäni suurten kokoluokkien visuaaliset efektit vain paperin ja luonnostelutyövälineiden avulla.

Maapallon luonnontilaisten ja rakennettujen alueiden keskinen dynamiikka oli yksi mielenkiintoisimmista teemoista myös kuosien luonnosteluvaiheessa. Miten kuvata esimerkiksi villin luonnon arvaamattomuus ja kaupunkien geometrisyyteen valjastetut muodot sekä voimat? Entäpä sellaiset kuvaukset, joissa nuo molemmat maisemat kohtaavat tai erkaantu-

Kuva 46

vat toisistaan? Millaisia rajoja, tilanjakoja ja ääriviivoja nuo Maapallon eri alueet ja tilanteet voisivat tuoda esille kuosisuunnittelussa?

Yksi keino, jolla halusin esittää villin ja monimuotoisen luonnon kohtaamassa rakennettuja kulttuureja oli se, että tein ensiksi luonnoksia, jotka olivat tekniikoiltaan ja kuva-aiheiltaan hyvinkin luonnollisilta vaikuttavia ja esimerkiksi maalauksellisia. Vastapainoksi toteutin luonnoksia hyvinkin konstruktivisilla tekniikoilla kuten paperikollaaseilla tai maalaamalla todella viivantarkkoja alueita paperille. Ajatuksenani oli yhdistää useampia, keskenään erilaisilla tekniikoilla toteutettuja luonnoksia toisiinsa monenlaisin tavoin. Tästä eri tekniikkaisten luonnosten yhdistelevästä jäljestä syntyi vertauskuvallisesti juuri sellaisia interventioita, joita luonto tekee puskiessaan esiin keskeltä rakennettua yhteiskuntaa, tai miten ihmisten rakentamat infrastruktuurit kurottavat luonnontilaisen luonnon keskelle.

Erilaisten luontojen ja kulttuurien vuorovaikutuksen lisäksi halusin kuvata erilaisia ympäristöjä niiden ominaisuuksineen itsenäisinä alueina, juuri sellaisina, kuin ne esiintyvät tällä Maapallolla. Toki nämäkään ”itsenäiset” alueet eivät ole täysin riippumattomia erilaisten luonnonvoimien, prosessien tai ihmisten toimien vaikutuksesta. Silti halusin kuvata niitä jollain tapaa levollisesti sellaisella näkemyksellä, että siellä ne nyt ovat vailla minkäänlaisen vaikutuspiirin läsnäoloa, vaikka tosiasiaa nekin ovat osia suuresta ja aktiivisesta kokonaisuudesta, jonka vaikutuskenttänä toimii koko Maapallo.

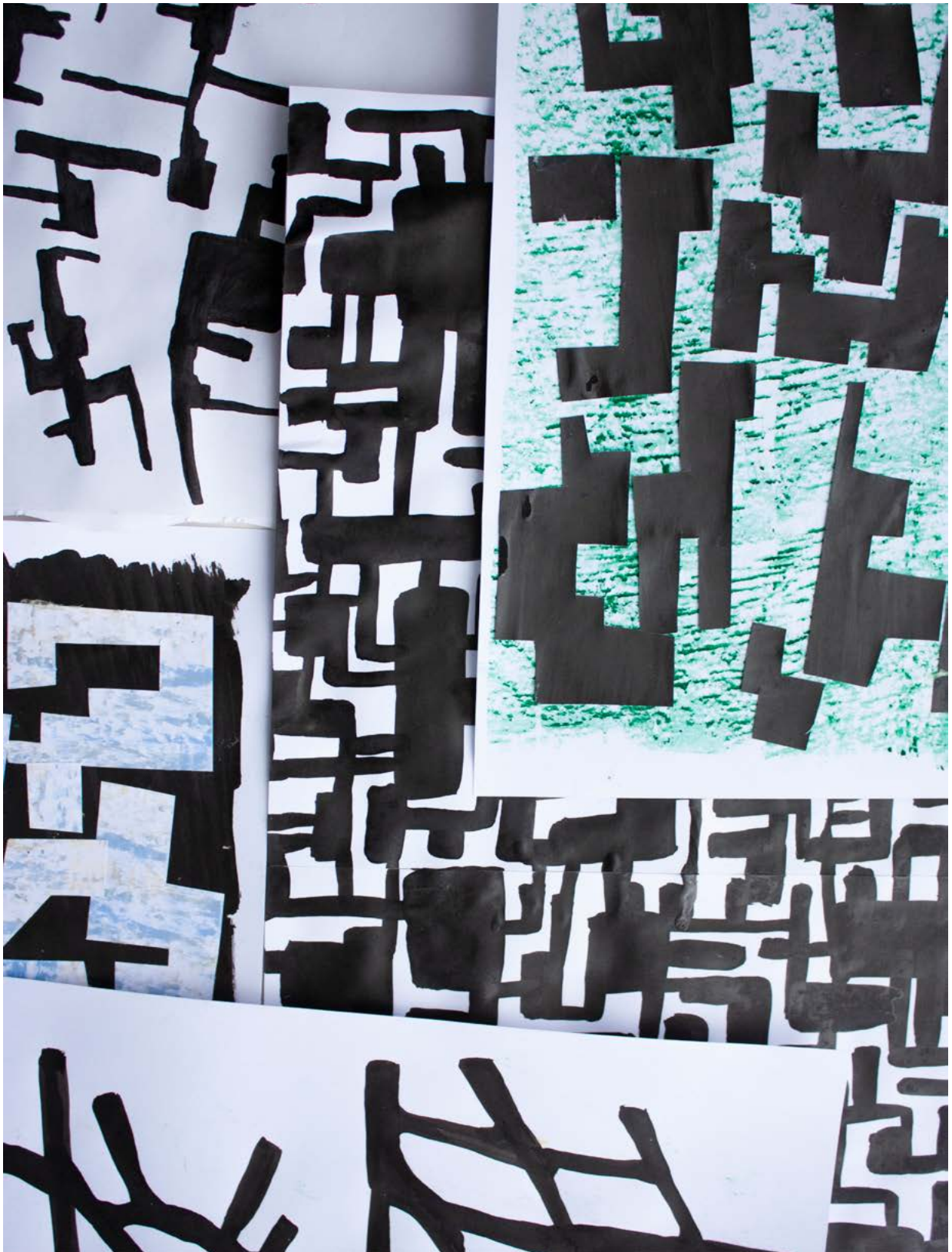
Tein luonnoksia monessa erässä sitä mukaan, kun löysin uusia ja kiinnostavia satelliittikuvia, joiden aiheet koin hyödyllisinä lopullisen inspiraatiokuvien kokoelman muodostumisessa. Joka kerta kun aloin luonnostella tein kerralla useamman luonnoksen, mutta en

pitänyt yhtäkään pidempää luonnostelu-rupeamaa, vaan koin sinne tänne ripotellut luonnosteluhetket hedelmällisempinä. Ehkä sillä tavoin vältyin myös tietynlaisista ajatuksen juoksun tukoksilta pystyen säilyttämään mielenkiintoiset ideat mahdollisimman monen luonnoksen varalle.

Luonnostelutekniikat jotka koen henkilökohdaisesti luontevimmilta tuottavat erityisesti piirrosmaista jälkeä. Nautin eniten esimerkiksi tusseilla, öljypastelliiduilla, musteella tai kuivahkolla peitevärillä luonnostelusta. Valitsin kuosimallistoni luonnostelutekniikoiksi tälläkin kertaa näitä edellä mainittuja tekniikoita, sillä halusin mallistosta juuri omaa suunnittelijaidentiteettiäni vastaavan näköisen. Käytin pääasiassa tusseja, öljypastelliliituja, mustetta, peitevärejä sekä puuvärejä.

Perinteisten piirrosmaisten luonnosten lisäksi halusin hyödyntää paperikollaasitekniikkaa leikaten papereista eri muotoja ja liimaten niitä paperialustoille erilaisiin muodostelmiin. Tekniikkana paperikollaasit toimivat monien asioiden ilmaisemisessa. Toisaalta paperileikkaus oli hauska ja leikkisä lisä piirrosten ohelle, jolla sai luotua hieman suurpiirteisyyttä, joka ainakin minun mielestäni on kuosisuunnittelussa tyydyttävää. Toisaalta paperileikkausmenetelmässä on jotain mekaanisempaa, työkalullista ja rakenteellisempaa toteutusjälkeä verrattuna piirros- ja maalausluonnoksiin. Juuri tuo rakenteellinen vaikutelma, jolla sai luotua viitteitä monenlaisista ympäristöistä oli yksi hyvin tärkeä osa luonnostelutekniikoiden kirjoa.

Eräs uusi luonnostelututtavuus oli *Wacom*in piirtotaso, jolla viimeistelin luonnoksia digitaalisesti jälkikäteen, mutta tein myös piirroksia suoraan digitaaliseen muotoon. Pidinkin kuitenkin tärkeänä, etteivät kaikki luonnokset olleet suoraan piirtotasolla tuotettuja, sillä

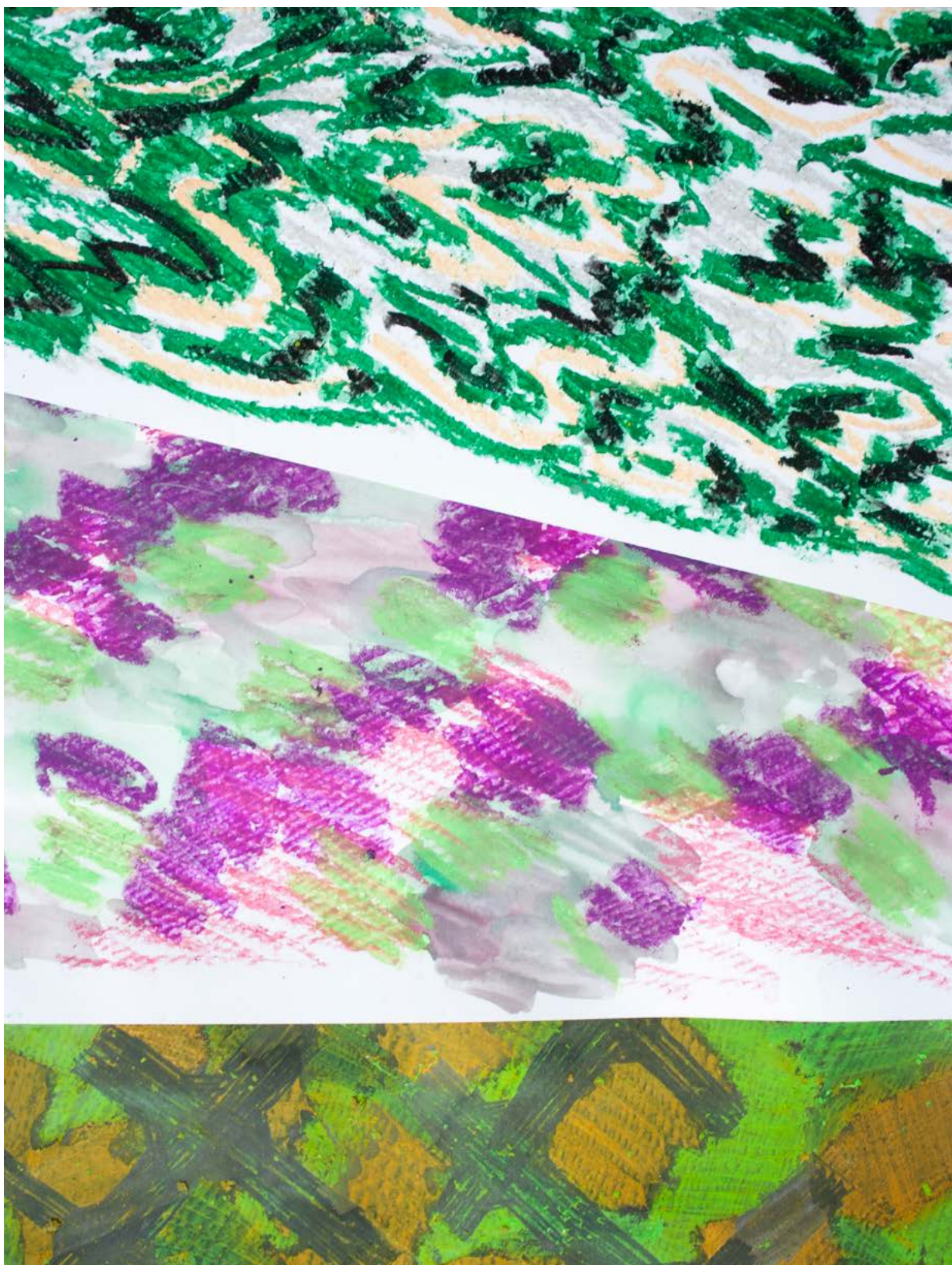
Kuva 47, Ihmisen rakentamia ympäristöjä kuvastavia luonnoksia

Kuva 48, Tein monet luonnoksista yksittäisiksi elementeiksi, joista kokosin kuoseja jälkikäteen kuvankäsittelyohjelmassa

Kuva 49, Luonnostelutyylini oli sekä pikkutarkka että suurpiirteinen

Kuva 50, Käytin öljypastelliliitua monipuolisesti: piirtäen, hangaten sekä raaputtaen niillä piirrettyä pintaa saksilla

Kuva 51, Luonnostelutekniikoita kertyi useita, joista monet olivat tyyliltään piirrosmaisia

mielestäni täysin digitaalisesti suunnitelluista kuoseista puuttuu tietynlainen sielukkuus ja aitous. Joidenkin kuosien luonnokset tein ensin käsin luonnostelemalla ja jälkikäteen muokkaamalla niitä piirtotasoa hyödyntäen.

Yksi tapa jolla myös haastoin muokatun ja luonnontilaisen valtasuhde-ajattelua suunnitteluprosessissa oli myös luonnostelutekniikkakohtaisilla kuva-aiheilla leikittely. Saa toin esimerkiksi luonnostella rakennettuja kaupunkiaiheita hyvinkin pehmeästi ja vain häilyvästi niihin viitaten. Toisinaan luonnostelin hyvin maalauksellisia ja abstrakteja luontomaisemia paljon brutaalimmin kuin millaisina ne näyttäytyivät inspiraatiokuvissa.

Myös kuosien luonnostelu sai vaikutteita zoomaus-inspiraatiosta. Aluksi luonnostelin minulle käytännöllisimmässä kokoluokassa, eli maksimissaan A4-kokoisilla luonnosarkeilla. Kotona minulla on käytössäni A4-kokoinen skanneri, joten valinta perustui puhtaasti työnteon käytännöllisyyteen. Ajan mittaan tajusin kuitenkin sen, että ehkäpä jo luonnosteluvaiheessa voisi olla mielenkiintoista tuoda mukaan skaala-ajattelu ja aloittaa luonnostelu myös eri kokoisilla luonnosarkeilla. Näin ollen tein ikään kuin samaa zoomailua kuten Google Earthissa, mutta vain omalla toiminnallani, eli luonnostelulla. Pyrin digitoimaan kaikki luonnokseni isoresoluutioiseen kokoon joko skannaten tai valokuvaamalla, jotta valmiita kuoseja oli mahdollista tehdä eri kokoluokissa toimiviksi.

Luonnosteluprosessin aikana syntyi paljon luonnoksia eri tekniikoilla, joista monet etenivät kuosiksi suunnittelemisen vaiheeseen. Lopullisen mallistokokonaisuuden rajasin kuitenkin vasta mallistokoodinoinnin aikana.

5.4 RAPORTTIEN SUUNNITTELU

Olen saanut sekä kandidaatin että maisterin opintojeni aikana paljon monipuolista perehdytystä raporttien, eli kuosien toistuvuuksien toteuttamiseen liittyen. Erityisen tutuksi raportin suunnittelu oli käynyt Adoben suunnitteluohjelmistoja kuten Photoshopia tai Illustratoria hyödyntäen. Kyseisen tyyllinen raportin luomistapa onkin hyvin yleistä tekstiiliteollisuuden piirissä. Mielestäni se on hyvin perusteltua, sillä jälkikäteen voi esiintyä erilaisia mittavampia muutostarpeita raportin rakenteeseen liittyen, joita on helppo korjata kuvanmuokkausohjelmistoissa. Olen ajoittain myös innokas luonnostelevaan kuoseja suoraan toistoraportteiksi paperilla. Raportiksi luonnostelu tapahtuu luonnosarkkia leikkaamalla ja liittämällä palasia uusiin järjestyksiin niin, että luonnos ”jatkuu” saumattomana. Luonnos pitää tietysti vielä viimeistellä kuvankäsittelyohjelmassa, jotta kaikki pienetkin virheet saa siistittyä pois.

Opinnäytetyöproduktiossani keskityin näistä edeltävistä raportin suunnittelumalleista tällä kertaa etenkin ensimmäiseen kuvanmuokkausohjelmistojä hyödyntävään malliin, sillä koin muutostarpeiden huomioimisen tärkeäksi. Luonnostellessa toteutan monesti erilaisia yksittäisiä elementtejä paperille, joita vasta jälkikäteen asettelen kuvankäsittelyohjelmissa toistuviin muotoihin. Se tapa toimi myös tässä suunnitteluprojektissa, sillä olin tuotteliaimmillani, kun sain luonnostella vapaasti ja intuitiivisesti miettimättä liikaa luonnostelun hetkellä valmiita raportteja.

Raporttien suunnittelussa halusin kiinnittää huomion niiden monipuolisuuteen, sillä Maapallon eri ympäristötkin muodostivat erilaisia järjestyksiä satelliittikuvissa. Kuosein raporttien määrittymiseen vaikuttivatkin kuoseissa

esiintyneet visuaaliset elementit. Monet Maapallon pinnan elementit toistuivat tavallaan *all over* -kuosiraportin mukaisesti, eli niin, että visuaalisesti toistuvat elementit jakautuvat joka suuntaan. Siitä syystä se oli yksi suosimani kuosien raporttityyli. All over -raportin lisäksi tarvitsin raportteja, joilla kuvata konstruktivisempia visuaalisia elementtejä kuten teitä tai rakennuksia. Suoraan kaakelimaisesti toistuvat raportit sekä raitana toistuvat raportit olivat siitä syystä myös eräitä hyvin toimivia ratkaisuja tässä kuosimallistossa. Toisaalta sama tekniikoiden ja kuosiaiheiden välinen leikittely jatkui myös kuosien raportteja suunnitellessa. Jotkut kuosit saivat osakseen paljon orgaanisemmalta vaikuttaneen raporttityylin kuin mitä niiden alkuperäinen konstruktivinen satelliittikuva-aihe olisi antanut olettaa. Päinvastoin jotkin orgaaniset muodot päätyivät yllättäväinkin säännönmukaisiin ja systemaattisilta tuntuviin raportteihin.

5.5 MALLISTON VÄRIMAAILMA

Värit ovat yksiä alati muuttuvia aistimuksia, jotka heijastuvat eri katsomisen kohteista meidän näkökenttäämme ja siitä aivoihimme. Värien kokemiseen vaikuttavat katsomisen kohteisiin lankeava valon määrä ja valon alkuperä. Taiteilija Josef Albers (1888-1976) tutki uransa aikana värien vuorovaikutusta ja hänen mukaansa värit ovatkin luonteeltaan petollisia, sillä ne muuntautuvat kaiken aikaa ja yhden ainoan värin kohdalla tulkintoja voi olla lukuisia katsojista riippuen (Albers, 1972). Tässä opinnäytetyössä halusin keskittyä juuri omiin tulkintoihini satelliittikuvien muuntautuvista väreistä sekä niiden herättämiin tunteuksiin kuosisuunnittelun yhtenä työkaluna.

Maapallo on yksi aurinkokuntamme värikkäimmistä, sillä eläinten ja ihmisten toimet sekä kasvillisuus muodostavat monivärisen kokonaisuuden, jonka avulla voimme tutkailla Maapallon ympäristöjä sekä olotilaa. Värit muuttuvat Maan pinnalla hiljalleen koko ajan, mutta ajoittain ne voivat muuttua äkillisesti-kin erilaisten luonnollisten tai keinotekoisien prosessien kautta (Bright & Sarosh, 2018). Google Earth teki satelliittikuvien kautta värien tarkastelusta mielenkiintoista. Maapallon virtuaalimallinnuksessa suuri osa väreistä näytti todenmukaisilta, maanläheisiltä sekä monokromaattisilta. Toisin sanoen sellaisilta, jotka eivät paljon vedä ylimääraistä huomiota itseensä. Toisaalta maanläheisten värien lisäksi jotkut värit etenkin rakennetuissa ympäristöissä, mutta myös luonnon eliöihin liittyvissä elementeissä, olivat hyvinkin huomiota herättäviä. Mielessäni kävi myös ajatus siitä, että oikeastaan kaikki näkemämme värit esiintyvät Maapallon päällä, mutta vaihtelevissa mittasuhteissa ja asiayhteyksissä. Näin ollen minulle jäi yllättäväinkin vapaat kädet lähteä rajamaan lopullista värimaailmaa kuosimallistoon.

Minulle oli suunnitteluprojektin alusta asti selvää, että haluan esittää elementtejä ja yksityiskohtia Maapallon pinnasta hyvin voimakkaasti niistä inspiroituen. Yksi voimakas inspiraation lähde löytyikin nimenomaan satelliittikuvissa aidosti esiintyvistä väreistä. Halusin tuoda kuosimallistoon paljon satelliittikuvissa näkemiäni värejä juuri sellaisina kuin ne kuvissa olivat. Maanläheiset värit miellyttävät minua henkilökohtaisesti kuosisuunnittelussa, joten valinta tuntui sopivalta juuri tähän kuosimallistoon.

Toinen väreihin liittyvä inspiraatio löytyi Google Earthin toiminnallisten virheiden kautta. Satelliittikuvien pikselimäisen asettelun kautta virtuaaliseen Maapalloon syntyi erilaisia väriäärityksiä. Pidän näitä väri-

Kuva 52, Pantone-viuhka auttoi värien määrittelyssä

vääristymiä potentiaalisina ilmaisukeinoina kuosimallistossa. Päädyinkin harkitsemaan myös keinotekoiselta tuntuvia värejä osaksi mallistoa, vaikka en heti tiennytkään, millä tavoin ne ilmenisivät kuoseissa.

Omien kokemusteni mukaan kuosisuunnittelualalla on yleisenä tapana rajata hyvin selkeä värikartta työskentelyä helpottamaan ja mallistojen johdonmukaista teemaa tukemaan. Tuon rajatun värikartan pohjalta kuosien työstämiseen saadaan aikaan hyvin tarkat raamit, joiden sisällä suunnittelu-työ toteutetaan. Minulle tämä yleinen tapa kuosisuunnittelun maailmassa oli hyvin selkeä ja ymmärrettävä, sillä työskentelyyn saa sitä kautta suunnittelua helpottavaa säännönmukaisuutta. Tämän opinnäytetyön kohdalla päätin kuitenkin sekoittaa pakkaa ja rajata lopullisen värikartan kuoseille vasta suunnitteluprosessin loppumetreillä.

Työskentelytahtini on hyvin nopeatempoinen, kun saavutan sopivan innokkaan mielentilan kuosien suunnittelulle. Tartun mielelläni heti tuumasta toimeen ilman, että määritän kuosin tarkan ja lopullisen värimaailman vasta sitä luonnostellessa. Opinnäytteen satelliittikuvainspiraation laajuuden vuoksi värien määrittely etukäteen tuntui hieman haasteelliselta, sillä käsittelin taustatutkimus- sekä luonnosteluvaiheessa niin kattavaa määrää monipuolista ja visuaalista väri-informaatiota. Siitä syystä tein melko varhaisessa vaiheessa päätöksen, että määrittelen lopullisen väripaletin vasta rajatessa kuosimallistoa lopulliseen muotoonsa. Näin ollen sain hieman vapautta tuottaa hyvinkin monivärisiä ja sävyisiä kuosiluonnoksia ilman rajoittavaa ja tarkkaa värimaailmaa. Suunnittelin kuosit tietyissä työstövaiheen värimaailmoissa jakamalla kuosit noin kolmen kuosin ”perheisiin”, eli kokonaisuuksiin, jotka muodostuvat toisiaan visuaalisesti tukevista kuoseista. Koin, että ku-

osien perhejako toi tämän malliston suunnitteluvaiheeseen paljon selkeämpää johdonmukaisuutta, kuin värien määrittely etukäteen.

Tietysti värimaailman määrittämisen ajankohta perustui pitkälti myös luonnostelutekniikkaan. Oliko luonnostelutekniikka luonteeltaan tarkkaa ja selkeärajaista, vai kenties maalauksellisempaa ja häilyvää. Mikäli luonnostelutekniikaksi valikoitui häilyvän maalauksellinen vaihtoehto, määritin lopulliset värit melko tarkasti jo luonnostellessa. Tämän valinnan tein siksi, että väri paljon manipuloituna alkaa usein helposti näyttämään maalauksellisissa luonnoksissa vääristyneeltä ja muokatulta. Koska nautin suurimmaksi osaksi enemmän selkeälinjaisten ja puhtaiden värialueiden luonnostelusta, jonka kaltaisista luonnoksista syntyy usein värivähennettyjä laakapainomenetelmään sopivia kuoseja, värien määrittelemisen jälkikäteen ei tuntunut luonnostellessa huonolta valinnalta.

Lopulta tulin siihen pisteeseen, että oli aika rajata kuoseille lopulliset värimaailmat. Päädyin tekemään malliston kuoseille kahdet värietykset kuvastamaan sekä satelliittikuvissa suoraan näkemääni värien todenmukaisuutta, että Google Earthin luomia värivirheitä (ks. seuraava aukeama). Loin todenmukaisen värikartan sen perusteella, mitkä värit olivat jääneet minulle kaikista mieluisimpana mieleen satelliittikuvien oikeista väreistä. Monissa kuosiperheissä esiintyneet värit olin valinnut jo niiden työstövaiheessa suoraan satelliittikuvista käyttämällä pipettityökalua kuvankäsittelyohjelmassa ja merkkäämällä ylös niistä ilmenneet värikoodit värikarttaa varten.

Toisen värikartan kokosin erityisesti väreistä, jotka koin sellaisina, että ne voisivat olla todellisuudessakin Google Earthin väriväärityksissä esiintyviä. Monet valitsemistani väreistä olivat hyvin räikeitä sekä keino-

			
Pantone 465 C 16-0730 TCX	Pantone 7736 C 19-6311 TCX	Pantone 7489 C 16-0235 TCX	Pantone 7611 C 14-1310 TCX
			
Pantone 7743 C 18-0125 TCX	Pantone 486 C 15-1333 TCX	Pantone Warm Gray 10 C 18-1112 TCX	Pantone 5763 C 18-0324 TCX
			
Pantone 7522 C 17-1347 TCX	Pantone 5773 C 17-0324 TCX	Pantone 5175 C 13-0436 TCX	Pantone 7529 C 15-1305 TCX
			
Pantone 7582 C 18-1028 TCX	Pantone 4685 C 13-1009 TCX	Pantone 5753 C 18-0323 TCX	Pantone 5715 C 16-1235 TCX

Kuva 53, Kuosimalliston perusvärietykset esitettynä Pantone C-värikoodien RGB-prosenteilla

			
Pantone Black 6 C 19-3922 TCX	Pantone 670 C 12-2905 TCX	Pantone 7489 C 16-0235 TCX	Pantone 119 C 17-0836 TCX
			
Pantone 361 C 15-0545 TCX	Pantone 537 C 13-4110 TCX	Pantone 488 C 14-1314 TCX	Pantone 161 C 18-1028 TCX
			
Pantone 452 C 15-0525 TCX	Pantone 7732 C 18-6030 TCX	Pantone 5747 C 19-0323 TCX	Pantone 529 C 15-3520 TCX
			
Pantone 537 C 13-4110 TCX	Pantone 4625 C 19-1218 TCX		

Kuva 54, Kuosimalliston erikoisväriytykset esitettynä Pantone C-värikoodien RGB-prosenteilla

tekoiselta vaikuttavia. Vastapainoksi niille valitsin myös maanläheisempiä värejä. Yksi lopulliseen värivääristyneeseen värikarttaan johdatteleva tekijä oli se, millä väreillä olin työskennellyt kuoseja suunnitellessa. Jo monet työskentelyvaiheen väreistä olivat keinotekoisuutta sekä luonnonmukaisuutta yhdisteleviä.

Lopullisten värikarttojen muotoutuessa etsin mahdollisimman hyvin värejä vastaavat *Pantone*-värikoodit. Käytin apunani ensin *Pantone*-väri viuhkaa, jonka avulla määrittelin kuosien väreille suuntaa-antavat *Pantone* C-värikoodit. Sen jälkeen käytin viuhkasta saadut värikoodit *Pantone* omassa värikoodihakujärjestelmässä (*Pantone*, 2020), jolla sain merkattua ylös myös tekstiilipohjille soveltuvat TCX-värikoodit. Lisäksi hyödynsin *Photoshop*-kuvankäsittelyohjelman tarjoamaa *Pantone*-värikirjastoa värimäärittelyn tukena. Uskon *Pantone*-koodeilla työskentelyn olevan kaikista tehokkainta, sillä se on kansainvälisesti niin paljon käytetty työkalu esimerkiksi tekstiiliteollisuuden keskuudessa. On siis helppo taata *Pantone*-koodien avulla, että täysin oikeanlaiset värit päätyvät kuosien lopullisiin käyttökohteisiin, kuten painetulle kankaalle tai paperituotteisiin.

5.6 MALLISTOKOORDINOINTI

Kuosimalliston koordinointi ja jakaminen lopulliseen kokonaisuuteen oli tämän opin näytetyön kohdalla hieman haasteellisempaa kuin muiden suunnittelemini kuosimallistojen yhteydessä. Koska visuaalinen inspiraationi oli koko Maapallon laajuinen visuaalinen kokemus, kuva-aiheiden inspiraation rajoittaminen vain tietyksi kokonaisuudeksi tuli haasteelliseksi. Yksi syy haasteellisuuteen

oli se, että Maapallon pinnalla esiintyy niin laaja kirjo keskenään erilaisia elementtejä sekä efektejä. Kysymykseksi tuli se, miten rajaisin kuva-aiheet ulottumaan koko Maapallon laajuisiksi, mutta kuitenkin jollain tavalla luoden selkeän kokonaisuuden silmille vyöryvän informaatiotulvan sijaan.

Kuten jo aiemmissa luvuissa kerroin, perustavanlaatuisesti valinnaksi kuosien sisällöllisessä ilmaisussa tuli erilaisten muokattujen ja luonnontilaisten ympäristöjen dynamiikan kuvaus. Tätä visuaalista kattoteemaa mielessä pitäen jaoin kuosien visuaaliset kuva-aiheet kuvailemaan ympäristöjen tilanjakoja, mutta eri puolilta virtuaalista Maapalloa löydetystä satelliittikuvista. Kuosimalliston koordinoimisvaiheessa halusin yhtenäistää kuosiperhejakoja pitämällä vain keskenään samankaltaisia maisema-aiheita sisältäviä kuoseja pieninä kokonaisuuksina ja sulkea pois niihin kelpaamattomat kuvasisällöt, joiden ajattelin aluksi sopivan kuosiperheeseen, mutta jotka loppujen lopuksi alkoivatkin tuntumaan niihin sopimattomilta. Myös sellaiset kuosit, joiden kohdalla en nähnyt selkeää sisällöllistä pohdintaa omien luontokäsitysteni kautta, päädyin jättämään pois kuosiperheistä. Näin ollen sain kuosimalliston tuntumaan siltä kuin ne koostuisivat ikään kuin pienistä tarinoista liittyen kuhunkin maisema-aiheeseen ja jotka lopulta kokoontuivat näiden pienten tarinoiden kautta yhdeksi suureksi koko kuosimalliston kattavaksi tarinaksi.

Merkittävänä mallistokoordinoinnin työkaluna toimivat värit ja niiden valinnat. Päädyin tekemään lopulliset rajaukset kuosiperheisiin ja niiden kautta koko mallistoon erityisesti väri valinnoilla kuten kerroin edellisessä aluvuossa. Kuosien suunnitteluvaiheessa yksittäisille kuosille kehittyneet värimaailmat selkeytyivät siis lopuksi tehdessäni tarkat rajaukset kuosiperheiden vallitsevista värimaailmoista. Vaik-

ka yksittäisillä kuoseilla oli suunnitteluprosessin aikana omat työskentelyvärensä, joista monet olivat tulleet suoraan inspiraatiokuvien kautta koin, että lopulta yksittäisten kuosien alkuperäisiä värimaailmoja tärkeämmäksi tuli kokonaisuus. Siitä syystä kuosiperheissä tuli esiintymään vain tietyistä inspiraatiokuvista valitut värit, vaikka kuosiperheitä inspiroineissa satelliittikuvakokonaisuuksissa esiintyikin niitä useampia värejä. Kuosiperheiden värimaailmojen rajaamisen kriteeriksi muotoutui esimerkiksi se, millaisia maisema-aiheita kuosiperheen eri osissa esiintyi. Näin ollen saatoin jaotella kuosiperheet kuvastamaan esimerkiksi kasvillisuutta tai elotonta maa-ainesta.

Kuosien rajaaminen väreillä eri ympäristöaiheisiin oli valinta, joka tuki Maapallon eri alueiden värillisen jakautumisen teemaa. Eri väriytykset olivat kokonaisuuksina eräällä tapaa hyvinkin paljon Maapallon monimuotoisuutta ilmaisevia, esimerkiksi monokromaattisten sävyjen ollessa värikartoissa keskeisiä. Toisaalta värikartat ilmaisivat pitkälti myös satelliittikuvamaisemia tietyiltä etäisyyksiltä, joilta erottuivat vain tietyt, dominoivat värit. Tästä syystä itse värit jakautuivat muutamaa ”kattoväreihin”, joiden alaisuudessa sävyt monipuolistivat värikartan olemusta. Siis aivan kuten Maapalloakin voi tarkastella muun muassa vihreiden tai ruskeiden eri sävyjen kautta.

5.7 YHTEENVETO

Suunnitteluproduktio oli minulle kiinnostava uusien työjärjestyksien ja suunnitteluratkaisuiden projekti, joka kokosi yhteen inspiraationi Google Earthin satelliittikuviin sekä palvelun toimintoihin. Suunnitteluprosessin vaiheet aina inspiraatiokuvien etsimisestä mallistokoordinointiin, tarjosivat opettavaiset kehukset

tutkia uudenlaisen visuaalisen teeman käsitte-lyä jo aiemmin opittujen kuosisuunnittelutai-tojen avulla. Suunnitteluproduktion suurim-pana antina pidin sitä, että vaikka visuaalinen teema sekä työskentelyvaiheiden järjestykset olivat ajoittain hajanaisiakin, päädyin aina ratkomaan tilanteet kuin tilanteet malliston visuaalisen toimivuuden eduksi. Aluksi mi-nua kauhistutti esimerkiksi inspiraatiokuvien loputtomuus sekä niiden keskinäinen erilai-suus. Sain mielestäni kuitenkin hyvin sisälly-tettyä erilaisten koordinoivien keinojen kuten värivalintojen avulla monenlaisia visuaalisia elementtejä kuoseihin ilman, että lopputulos olisi vaikuttanut sekavalta. Pieni sekaisuus oli tosin kuitenkin tavoitteellista, sillä inspiraation kohteeni Maapallokaan ei ole vain yhden-laisten alueiden tai värien koti. Onnistuinkin luomaan monenlaisia ympäristöjä erilaisin luonnostelutekniikoin ja värivalinnoin, jotta tuloksesta tulisi ”maapallomainen”. Kuoseis-sa pyrin käsittelemään luontokäsityksiäni niin esteettisten mieltymysteni kuin myös ekologis-ten pohdintojeni kautta. Osaa niistä käsitelin tämän luvun alaluvussa 5.2 *Inspiraatiokuvat*, jossa esittelin valitun määrän valitsemiani inspiraatiokuvia niihin liitetyn pohdinnan kera. Osaa luontokäsityksistäni käsitelin sen lisäksi kuoseissa myös ajatuksen tasolla, josta osa ehkä välittyy kuosien tulkitsijoille ja osa ei.

Mielenkiintoinen näkökulma kuosimalliston suunnitteluun tuli Google Earthin kautta heränneestä ideasta zoomaukseen. Työstin zoomaus-ajatusta suunnitteluprosessissa erilai-sin menetelmin. Luonnostellen ensin kuosien visuaalisia aiheita eri kokoluokissa ja varmis-tamalla, että digitoinnin jälkeen luonnokset säilyttävät korkean kuvalaatunsa, jotta kuosien tarjontakokoja pystyisi malliston valmistuttua muuttamaan helposti. Kaupallisissa yhteyksis-sä kuoseja onkin mahdollisuus tarjota use-assa myyntikoossa, joka merkittävästi jatkaa mallistoni zoomaus-näkökulmaa. Kuten

mainitsin jo luvun 4 alaluvussa *4.4 Satelliittikuvien zoomaus kuosisuunnittelun innoittajana*, ajatus onkin ikään kuin antaa kaupallisille yhteistyökumppaneille mahdollisuus ”zoomata” kuoseja suuremmaksi tai pienemmäksi ja siten selkeyttää tai loitontaa kuosin yksityiskohtia, aivan kuten Google Earth-kuvapalvelussa.

Suunnitteluprosessin aikana valmistui kuosimallisto, joka koostuu 27:stä kuosista. Valmiit kuosit ovat jakautuneet kolmen kuosin perheisiin, jotka nimesin niihin liittyneiden luontopohdintojen kautta. Nimesin kuosiperheiden yksittäiset kuosit niitä inspiroineiden satelliittikuvien koordinaattien mukaan. Kuosimalliston kuoseja voi hyödyntää moniin käyttötarkoituksiin, esimerkiksi vaatetuksen tai sisustuksen pariin.

Kokosin valmiista kuosimallistosta kuvakirjan eli look bookin, jotta kuoseja olisi helppo esitellä myös kaupallisissa yhteyksissä. Tässä opinnäytetyössä look book on liitetty kirjallisen osuuden jälkeen selattavaksi kokonaisuudeksi. Esittelen valmiin kuosimalliston look bookissa, jossa käyn läpi malliston kokonaisuudessaan mallistokartana, eli koko malliston kokoavana kuvana. Sen lisäksi esittelen malliston kuosiperheet ja niiden kokoamat yksittäiset kuosit.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tutkimuskysymys oli, miten toteuttaa kuosisuunnittelijan henkilökohtaisia luontokäsityksiä tutkaileva kuosimallisto Google Earth-kuvapalvelun satelliittikuvista sekä sen toiminnallisista ominaisuuksista inspiroituen?

Tutkimusmenetelmänäni toimi kirjallisuuskatsaus eri luontokäsityksistä länsimaiden historiassa sekä nykypäivässä. Lisäksi tutkin luontokäsityksiä kuosisuunnittelijoiden keskuudessa. Ensin kyselyn kautta, joka kohdistui Aalto-yliopistossa kuosisuunnittelua opiskeleville suunnittelijoille sekä sieltä valmistuneille ammattikuosisuunnittelijoille. Kirjallisuuskatsauksesta sekä kyselystä saamieni tutkimustulosten kautta reflektoin omia luontokäsityksiäni sekä kyselyn vastauksiin, että kirjallisuuskatsauksen poimintoihin.

Kirjallisuuskatsauksen kautta kartutin itselleni arvokasta henkistä pääomaa, jonka kautta pystyin helpottamaan navigointiani tutkimustulosten monimuotoisessa kirjossa. Kirjallisten lähteiden ja luontokäsitysten syntymekanismien tutkailun kautta minulle valkeni, että luontokäsitykset ovat oikeastaan pysyneet pitkään samoja piirteitä omaavina riippuen siitä kuka luontokäsitysten ilmaisija tai tulkitsija on. Tein myös sellaisen huomion, että vaikka tietynlaisia yleisiä näkökulmia ja esityksiä luontokäsityksiin on ollut eri aikakausina, eri luontokäsitykset ovat kuitenkin ottaneet monenlaisia rooleja, jotka ovat voineet olla keskenään myös ristiriidassa.

Kuosisuunnittelijoille kohdistamani kysely tarjosi monipuolisia näkemyksiä luontoa kohtaan, mutta myös vastauksia, joita osasin odot-

taa. Jokaisella suunnittelijalla on omanlaisensa käsitys luonnosta: mistä se koostuu, mitkä asiat siinä merkitsevät ja inspiroivat sekä millaisin keinoin inspiraatiotaan käsittelee osana suunnittelua. Myös alakohtaiset kysymykset muun muassa epäsoveliaista aiheista osana kuosisuunnittelua tarjosivat mielenkiintoisen kattauksen näkemyksiä. Kyselyvastauksissa nousi yhtenä merkittävänä huomiona suunnittelijoiden kulttuuri-luonto-kahtiajaollinen ajatusmalli osana luontokäsityksiä. Kahtiajaon näkemys luonnon ja kulttuurin välisestä kuilusta olikin jo kirjallisuuskatsauksen perusteella luontokäsityksistä pisimpään säilynyt, kutakin ajankuvaa kuitenkin mukaillen. Kahtiajaon ajattelun mallit tulivat ilmi selkeästi kuosisuunnittelijoiden kyselyn vastausten lisäksi omien luontokäsitysteni pohdinnassa. Ajatusmalli selittää merkittävästi muun muassa luonnonsuojelullisia arvokäsityksiäni sekä esteettistä kriittisyyttäni esimerkiksi monia kulttuurisia tuotteita kohtaan. Tunnistin kahtiajaon ajatusmallin ilmenevän kohdallani siten, että painotan ihmisten ja kulttuurin tietynasteista stigmaa luontokontekstissa. Tunsin omia luontokäsityksiäni tutkaillessa ehkä tietynlaista häpeää siitä, miten mittavasti ihminen on toimillaan hyväksikäyttänyt Maapalloa ja sen ekosysteemejä. Yritin ehkä tehdäkin niin sanotusti omaa henkilökohtaista häpeätyötäni tämän kahtiajaon mallin kautta. Toisaalta osasin myös arvottaa kulttuurin eri osa-alueita kuten kuosisuunnittelukulttuuria, kunhan sen osaksi liittää riittävän arviointikyvyn sekä moraalisuuden. Koin kuosisuunnittelukulttuurin voivan tarjota tietynlaisen alustan erilaisista luontoaiheista viestimiseen visuaalisesti.

Henkilökohtaisten luontokäsitysteni analyysi toimi pohjana opinnäytteen suunnitteluproduktion, eli kuosimalliston, suunnitteluprosessiin. Kuosimallistoa varten tein visuaalista taustatutkimusta Google Earth- satelliittikuvapalvelussa, jossa selasin palvelun virtuaalimallinnusta Maapallosta. Google Earthista ottamieni kuvakaappausten avulla loin mallistolleni satelliittikuva-aiheisen visuaalisen teeman. Halusin valita satelliittikuvien avulla maisema-aiheita, jotka jollain tapaa saivat minut kontekstualisoimaan luonnon eri ilmenemismuotojen merkityksiä. Teema keskittyi kuvailemaan ihmisten muokkaamien ympäristöjen sekä luonnontilaisten ympäristöjen tilanjaollista vuoropuhelua, jonka lisäksi halusin käsitellä joissakin kuoseissa ainoastaan jompaakumpaa ympäristötyyppiä sen omassa, irrallisessa kontekstissa. Teeman tarkoitus oli herättää minussa lisäpohdintaa luontokäsityksistäni tapauskohtaisesti eri satelliittikuviin liitettynä. Pohdin luvun 5 alaluvussa 5.2 *Inspiraatiokuvat* kuvakohtaisesti niissä esiintyviin maisemiin liittyviä tunteuksia niin esteettisten ideaalieni kuin myös ekologisen näkökulman kautta. Kyseinen fokus taustatutkimuksessa ja kuosisuunnittelussa voi toki olla monen mielestä suppea keino kuvata luontokäsityksiä, mutta minulle se tuntui tällä hetkellä juuri oikealta valinnalta. En myöskään lähtökohtaisesti kritisoinut kaikkia muokatun ja luonnonmukaisen tilanjaollisia suhteita. Ennemmin kiinnitin niihin ensin esteettisen huomioni satelliittikuvien kautta, jonka jälkeen aloin vasta miettiä niihin liittyvää luontokäsitysten pohdintaa ja ilmaisukeinoja. Inspiraatiokuvien innoittamana suunnittelin opinnäytetyöprosessin aikana 27:stä kuosista koostuvan kuosimalliston, joka kokosi erilaisten ympäristöjen tilallista vuoropuhelua eri keinoin. Jokaiselle malliston kuosille inspiraatiota oli antamassa oma satelliittikuvansa, jotka mahdollistivat monisisältöisen kokonaisuuden mallistossa.

Valmiin kuosimalliston eri osat ovat omia käsityksiäni ja tulkintojani näkemästäni Google Earthin satelliittikuvien kautta. Valmiin malliston kuoseissa ei ole suoraan näkyvissä niinkään se, mitä inspiraatiokuvissa on, vaan se, millaisia näkyviä muotoja, tilallisia vuoropuheluita tai rytmityksiä niiden sisällöt ovat tuoneet juuri minun mieleeni. Myös se, millaisia asioita juuri minä suunnittelijana ihailen esteettisesti tai sisällöllisesti, on näkyvissä valmiiden kuosien suunnitteluvalinnoissa. Koin, että nämä esteettiset ja sisällölliset ideaalit rakentuivat sekä tietoisesti että alitajuisesti. Apunani suunnittelussa oli siis oma intuitioni omien luontoarvojeni tunnistamisessa visuaalisen ilmaisun keinoja hyödyntäen.

Kuosimallistoni voisi periaatteessa liittää osaksi muunkinlaisia inspiraationlähteitä tai suunnittelukonsepteja, mikäli tarkastelee kuoseja erillään kirjallisesta työstä. Monet kuoseissa esiintyvät muodot voivat tuoda mieleen hyvinkin erilaisia asioita kuin mistä ne ovat alun perin saaneet inspiraationsa. Kuten luvun 5 alaluvussa 5.3 totean, perustelen kuosimalliston abstraktin tyyliä lopputulosta sillä, etten halunnut suunnitella visuaalisesti mitään sellaista, joka toimisi kuin suorana kopiona näkemistäni satelliittikuvista, vaan ennemminkin tyyliä tulkintana näkemistäni elementeistä ja niiden uudelleenjärjestämisestä. Perustelen lopputulosta myös sillä, että erilaiset merkit ja muodostelmat Maapallon pinnalla voivat näyttäytyä myös eri skaaloissa sekä aivan toisenlaisissa asiayhteyksissä, sillä monet näkemistämme ja tunnistamistamme asioista esiintyvät tällä Maapallolla ja tässä maailmankaikkeudessa siihen liittyvin fysiologisin rajoituksin sekä syntymekanismein. Siitä syystä asiat voivat muistuttaa meitä monestakin asiasta, vaikka visuaalinen taustatutkimus perustuisikin tiettyyn aihekokonaisuuteen.

Miten sitten koin onnistuneeni tutkimuskysymykseen sekä opinnäytetyölleni asettamiin tavoitteisiin vastaamisessa? Tutkimuskysymys oli hyvin laaja sen kohdistuessa ensin luontokäsitysten tunnistamiseen ja sitten niiden peilautuvuuteen suunnittelutyössä. Koin, että opinnäyteprosessin itsereflektion aikana osasin selittää auki vain tiettyjä luontokäsityksiäni. Luontokäsitysteni kokonaiskuva jäi siis suppeammaksi kuin olin odottanut. Jälkikäteen ajateltuna, olen kuitenkin tyytyväinen niihin tuloksiin, jotka saavutin tämän henkilökohtaisia tuntemuksiani pohtivan ja suunnitteluprosessiin peilaavan tutkimuksen kautta. Tiedostin juuri sen kokoisen skaalan omia luontokäsityksiäni kuin mitä opinnäyteprosessin aikarajoissa oli mahdollista. Koin, että Google Earthin satelliittikuvat sekä sen toiminnalliset ominaisuudet olivat minulle itselleni kiinnostava lähtökohta visuaalisen teeman luomiseen sekä kuosisuunnitteluun. Pystyin tuomaan malliston kuoseissa hyvin esiin suunnittelutavoitteeni, eli satelliittikuvista sekä Google Earthin toiminnallisista ominaisuuksista saadun inspiraation. Koen myös valittuihin inspiraatiokuvaani liittämani pohdinnan kautta avanneeni hyvin niitä luontokäsityksiä, jotka minulle tulivat tapauskohtaisesti eri kuva-aiheista mieleen. Kuoseissa on vahvasti mukana myös tavoittelemani zoomaus-näkökulma, joka on esillä kuosien aihesisällöissä sekä niiden tarjontakokoluokissa. Muutamassa kuosissa myös ilmenee esimerkiksi pikselöitymisefekti, joka oli myös yksi inspiroiva ominaisuus Google Earthissa. Sain luotua toisiaan kontrastisovilla perusvärικartalla sekä erikoisvärικartalla vielä yhden toiminnallisen ominaisuuden lisää, joka kuvasti Google Earthin todenmukaisten sekä värivääristymien vuoropuhelua.

Satelliittikuvien pohjalta luonnostelu oli aivan uusi kokemus, joka avarsi mieltäni erilaisten inspiraationlähteiden mahdollisuuksista. Se

sai minut ajattelemaan erityisesti kuvakulmien ja etäisyyksien voimaa. Olihan ylhäältä maiseman tarkasteleminen kuitenkin hieman erikoinen kuvakulma visuaalisen suunnittelun yhteydessä, sillä olin tottunut työskentelemään omasta perspektiivistäni maan kamaralla. Mitä siis uudenlaisten perspektiivien tarkastelu tai niiden luonnostelu herättää esimerkiksi minussa suunnittelijana? Ainakin pidin sitä alkujaankin suurena haasteena, sillä satelliittikuvat ovat oikeastaan yksi iso abstraktien sekä esittävien yksityiskohtien yhtälö. Opinnäytetyössäni halusin kuitenkin haastaa itseäni myös visuaalisen sisällön suhteen, sillä mielestäni olisi ollut liian helppo luoda jotakin sellaista mitä olin aina tottunut tekemään. Esimerkiksi omassa tapauksessani kukkakuosien suunnittelu olisi ollut aivan liian arkipäiväinen valinta, josta olisin nauttinut mielestäni liikaa osana opinnäytetyötä. Toisin sanoen olisin pitänyt sitä liian pienenä haasteena suunnittelutyötä ajatellen. Koin opinnäytetyön olevan sekä opittujen taitojen käytäntöön laittamista, mutta myös uusien taitojen sekä teknisten tai ilmaisullisten aluevalatusten tutkailua. Minulle tekniikka oli hyvin tuttua, joten visuaalisen sisällön uudenlainen rajaus oli yksi erityisen hyvä uuden oppimisen fokus. Uutta opinnäytetyössä oli myös omien luontokäsitysten analyttinen sekä suunnittelukontekstisidonnainen pohdinta.

Opinnäytteeni henkilökohtaisten luontokäsitysten pohdinta sisälsi joitakin ekokriittisiä piirteitä. Perustelen ekologisuuden näkökulmasta valintaani luoda opinnäytteen suunnitteluproduktioksi kaupallinen kuosimallisto sillä, että mielestäni on järkevää ylläpitää perinteisiä kuosisuunnittelun taitoja soveltaen niitä ajankuvan muuttuessa uudennlaisiin kohteisiin, toteutustapoihin ja käyttötarkoituksiin. Ihmiset kaipaavat pukeutumiseensa ja asumiseensa usein myös muutakin kuin pelkän värin, joten kuosisuunnittelu sen

pitkine perinteineen on yksi toimivimmista tyyllisen erottautumisen luomiskeinoista. Olen luottavainen kehittyvän teknologian sekä innovaatioiden tuomiin mahdollisuuksiin kuosien hyödyntämisessä tulevaisuudessa. Aikomukseni ei ollut opinnäytetyöprojektin alussa ulottua päätelmiin siitä, millaisin keinoin kuosien käytön ekologisuutta olisi syytä kehittää. Kuositeollisuuteen liittyy kuitenkin hyvin myös paljon sellaisia toimintoja, joista välittyy erilaisia visuaalisia muutoksia Maapallon eri ympäristöihin, joten mielestäni aiheesta ei voi täysin vaietakaan. On kuitenkin hyvin todennäköistä, että mitä enemmän tietoa ja monipuolisia luontorepresentaatioita jaetaan eri kanavissa ja eri medioiden avulla, sitä enemmän ihmiset oppivat tunnistamaan ja ehkä jopa arvostamaan paremmin Maapallomme olotilaa ja sen luontojen monimuotoisuutta. Siitä syystä myös kuosisuunnittelun piirissä uudenlaisten ja monimuotoisempien luontorepresentaatioiden julkituonti onkin mielestäni hyvin tärkeää ja opettavaista.

Mikäli ja kun valmistumisen jälkeen vien opinnäyteprosessin aikana syntyneitä kuoseja kaupallisiin käyttötarkoituksiin, aion olla yhteydessä vain yrityksiin, joilla on eettisesti ja ekologisesti toimiva työskentelykoodisto, sillä haluan tarjota kuosejani vain ekologisesti kestäviä toimintamalleja noudattaville toimijoille. Uskon, että kuosien käytöllä voi olla vaihtoehtoisia tulevaisuuden toteutumismalleja, jotka ovat eettisesti ja ekologisesti toimivampia kuin mitä ne ovat juuri nyt. Yksi kuosien käyttömahdollisuus löytyy varmasti pienyrityksistä, jotka tarjoavat tuotteitaan tai palvelujaan lähialueille, tarkoin valikoituja materiaaleja ja työskentelymetodeja hyödyntäen. Toinen kehittyvä mahdollisuus kuosien käyttöön liittyen on tuotteiden personoiminen yhteissuunnittelun keinoin eri käyttäjien kanssa.

Koen saavuttaneeni vastauksen opinnäytetyölteni asettamaani kysymykseen. Se on vahvasti sidoksissa tähän päivään, ja tutkimustulokseni saattaisivat olla jotain aivan muuta jo ensi vuonna. Siksi olikin kiinnostavaa pysähtyä tutkimaan juuri yhden aikakauden näkemyksiä ja niiden visuaalista peilautuvuutta. Koen myös, että joku muu suunnittelija voisi tuottaa aivan erilaista pohdiskelevaa ja visuaalista sisältöä tämän tyyllisen aiheisällön käsittelemisessä, niin taustatutkimuksessa kuin suunnitteluproduktiossakin. Se on mielestäni hieno asia, sillä erilaiset luontonäkemykset ja ilmaisutyyli luovat tietä demokraattiselle kuosisuunnittelualalle.

Työn lopputuloksen tavoitteena oli herättää inspiraatiota kuosisuunnittelun opiskelijoiden sekä ammattilaisten keskuudessa siitä, miten omia luontokäsityksiään voi tutkia tai käsitellä osana kuosisuunnittelutyötä. Vain aika näyttää, millä tavoin opinnäytetyöni voi rohkaista henkilökohtaisten luontokäsitysten analyttiseen pohtimiseen.

7. LÄHTEET

Tekstilähteet:

Albers, J. (1972). *Interaction of Color, Text of the original edition with selected plates* (Neljäs painos). Massachusetts: Yale University, The Murray Printing Co.

Asikainen, K. (2020, maaliskuu 29). Pölyttäjien määrä on romahtanut – ja siitä voi tulla ihmiskunnan kohtalonkysymys. *Yle uutiset*, Luonto. Haettu: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/04/01/polyttajien-maara-on-romahtanut-ja-siita-voi-tulla-ihmiskunnan-kohtalonkysymys>

Bell, S. (2012). *Landscape - Pattern, Perception and Process* (Toinen painos). Abingdon, Oxon & New York: Routledge Haettu: https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=aIb54kHg_YUC&oi=fnd&pg=PR3&dq=satellite+photography+pattern+design&ots=W72sN8bT2p&sig=JrpwPsleXylLsXGN4ha692FBnO8&redir_esc=y#v=onepage&q=satellite%20photography%20pattern%20design&f=false

Bright, M. & Sarosh, C. (2018). *EARTH FROM SPACE - Epic stories of the natural world*. Lontoo: BBC Books, Penguin Random House

Brownhill, L., Giacomini, T., Isla, A. & Turner, T. (2018). Ecofeminism Against Capitalism and for the Commons. *Capitalism Nature Socialism, volume* 29, 1. Haettu: <https://doi.org/10.1080/10455752.2018.1429221>

Burnett, G. (2020). *Salt of the Earth*. Haettu: <https://map-tia.com/gavinburnett/stories/salt-of-the-earth>

Crowder, D. (2007). *Google Earth for Dummies*. Hoboken: Wiley Publishing, Inc.

Dunbar, B. & Wilson, J. (2018, huhtikuu 2). *NASA History Overview*. Haettu: <https://www.nasa.gov/content/nasa-history-overview>

Fischer, G.B., Amos, C.B., Bookhagen, B., Burbank, D.W. & Godard, V. (2012) *Channel widths, landslides, faults, and beyond: The new world order of high-spatial resolution Google Earth imagery in the study of earth surface processes*. Teoksessa Whitmeyer, S. J., Bailey, J.E., Paor, D.G. & Ornduff, T. (Toim.). *Google Earth and Virtual Visualizations in Geoscience Education and Research* (siivut 1-22) Colorado: The Geological Society of America, Boulder. Haettu: <https://books.google.fi/books?id=ICB6RK81HLsC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>

Francis, P. & Jones, P. (1984). *Images of Earth*. Lontoo: George Philip & Son Ltd. Haettu: <https://archive.org/details/imagesofearth0000fran>

Garfield, L. (2015, joulukuu 30). *The CIA's EarthViewer was basically the original Google Earth*. Haettu: <https://www.businessinsider.com/the-cias-earthviewer-was-the-original-google-earth-2015-11?r=US&IR=T>

Google & National Geography (2020). *Protecting the Earth's Wild Places*. Haettu: <https://earth.google.com/web/@38,-86.99999999,-26662.4763259a,18500000d,35y,360h,0t,0r/data=CisSKRIgZWewYmE3MTk5MGViMTFlODlmZjlkOTg0YzEyOTk4OTliBxBhbmVs>

Google (2020). *Avaruus*. Haettu: <https://www.google.fi/maps/space/mars/@47.9258568,98.2448987,12642752m/data=!3m1!1e3>

Google (2020). *How images are collected*. Haettu: <https://support.google.com/earth/answer/6327779?hl=en>

Holt, J. (2011). *Googling Earth – Using Google Earth™ to Explore Your World*. Haettu: <https://www.amazon.ca/Googling-Earth-Using-Google-Explore-ebook/dp/B00AJQY0MY>

Hope, T. (2006). *EARTH: Our Planet From Space – Pictures of an Endangered World*. Cincinnati: A David & Charles Book

Kaihovaara, R. (2019). *Villi Ihminen – Ja Muita Luontokappaleita*. EU: Atena Kustannus Oy

Kangasluoma, E. (2020, huhtikuu 10). Pääsiäinen suljetun Uudenmaan luontokohteissa. *Helsingin Sanomat*. Haettu: <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006470675.html>

Kant, I. (1790). *Arvostelukyyn Kritiikki* (Pitkänen, R., Suom.). Helsinki: Gaudeamus

Kellert, S.R. & Wilson, E.O. (1993). *The Biophilia Hypothesis*. Washington: Island Press. Haettu: https://books.google.fi/books?id=qOg3-J0BoGoC&pg=PA20&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false

King, Y. (1990). *Healing the Wounds: Feminism, Ecology and the Nature/Culture Dualism*. Teoksessa Diamond, I. & Orenstein, G.F. (Toim.). *Reweaving the World – The Emergence of Ecofeminism* (sivut 106-121). San Francisco: Sierra Club Books.
Haettu: <https://archive.org/details/reweavingworld00iren/mode/2up>

- Kummala, P. (2016). *TÄMÄ EI OLE LUONTOA! Hybridi, ympäristön luovuus ja urbaani monimuotoisuus. Kaupunkiluonnon esteettiset ulottuvuudet Helsingin keskustan kaupunkitilassa* [PDF]. Helsinki: Unigrafia. Haettu: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/166702/T%c3%84M%c3%84EIOL.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Live Science Staff (2016, syyskuu 27). *25 Strangest Sights on Google Earth*. Haettu: <https://www.livescience.com/28828-10-strangest-sights-google-earth.html>
- Luonnonvarakeskus (2016). *Ruoantuotannon ja -kulutuksen vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon*. Haettu: <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/ruoka-ja-ravitseminen/ruoan-ilmastovaikutukset/>
- Luonnonvarakeskus (2015). *Suomen metsät Euroopassa*. Haettu: <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsavarat-ja-metsasuunnittelu/suomen-metsat-euroopassa-vuonna-2015/>
- Merchant, C. (1990). *Ecofeminism and Feminist Theory*. Teoksessa Diamond, I. & Orenstein, G.F. (Toim.). *Reweaving the World – The Emergence of Ecofeminism* (sivut 100-105). San Francisco: Sierra Club Books. Haettu: <https://archive.org/details/reweavingworld00iren/mode/2up>
- Metsähallitus, (2020, maaliskuu 16). *Suomen kansallispuistot pinta-alan, perustamisvuoden ja käyntimäärän mukaan*. Haettu: <https://www.metsa.fi/kansallispuistotaulukot>
- Mikkonen, J. (2017). *Metsäpolun Filosofiaa*. Tallinna: Tallinnan Kirjapaino Osakeyhtiö
- Nedelman, M. (2018, tammikuu 4). Inside Japan's 'suicide forest'. *CNN, Health*. Haettu: <https://edition.cnn.com/2018/01/03/health/japan-suicide-forest-intl/index.html>
- Paloheimo, E. (2004). *Struktuuri*. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy
- Pantone (2020). *my-PANTONE™ X-Ref*. Haettu: <https://www.pantone.com/color-intelligence/color-education/x-ref>
- Parkinson, C.R. (1998). *Earth from Above – Using color-coded satellite images to examine the global environment*. Sausalito: University Science Books. Haettu: <https://archive.org/details/earthfromaboveus0000park>
- Patowary, K. (2018, joulukuu 19). *Betsiboka: Madagascar's Red River*. Haettu: <https://www.amusingplanet.com/2018/12/betsiboka-madagascars-red-river.html>
- Pattern Lab (2020). *Pattern Lab*. Haettu: <http://patternlab.aalto.fi/>

Perttula, M. (2006). *Suomen kansallispuistojärjestelmän kehittyminen 1960- ja 1990-luvuilla ja U.S. National Park Servicen vaikutukset puistojen hoitoon* [PDF]. Metsähallitus. Haettu: <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Asarja/a155.pdf>

Räinä, J. (2019). *Olipa kerran – Tarina suomalaisesta metsästä jonka kadotimme*. Teoksessa Jokiranta, A., Juntti, P., Ruohonen, A. & Räinä, J. *Metsä Meidän Jälkeemme* (sivut 17-31). Helsinki: Like Kustannus Oy

Schwartz, J. (2018, syyskuu 19). Humans Are Making Hurricanes Worse. Here's How. *New York Times, News analysis*. Haettu: <https://www.nytimes.com/2018/09/19/climate/humans-hurricanes-causes-effects.html>

Simula, M. (2012). *Luonnossa liikkumisen kulttuuriset representaatiot* [PDF]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston paino. Haettu: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/37961/9789513947552.pdf>

Sorsa, R. (2005). *Paluu luontoon? – Erämaapuistot matkakohteina ja luontosuhteen muokkaajina*. Teoksessa Lehtinen, A. A. (Toim.). *MAANTIEDE, TILA, LUONTOPOLITIikka - Johdatus yhteiskunnalliseen ympäristötutkimukseen* (sivut 109-133). Joensuu: Joensuu University Press Oy

Staalesen, A. (2019, marraskuu 8). As a Russian nickel plant faces closure, locals fear for their town's future. *Arctic Today*. Haettu: <https://www.arctictoday.com/as-a-russian-nickel-plant-faces-closure-locals-fear-for-their-towns-future/>

The Weather Channel (2014, helmikuu 14). *Amazing Finds on Google Earth* [video]. Haettu: <https://www.youtube.com/watch?v=MEpbbDCZFwI>

Turunen, S. (2019). *Luonto ihmisen aikakaudella*. Riika: Into Kustannus Oy

World Wildlife Foundation (2020). *History*. Haettu: <https://www.worldwildlife.org/about/history>

World Wildlife Foundation (2020). *Unsustainable cattle ranching*. Haettu: https://wwf.panda.org/knowledge_hub/where_we_work/amazon/amazon_threats/unsustainable_cattle_ranching/

Kuvalähteet:

Kuva 1
Ojala, S. (2019).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 2
Käkelä, A. (2019).
[Kuva]. Saatu

Kuva 3
Ojala, S. (2015).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 4
Käkelä, A. (2019).
[Kuva]. Saatu.

Kuva 5
Ojala, S. (2014).
[Kuva]. Omistuksessa

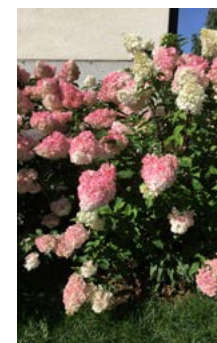
Kuva 6
Ojala, S. (2015).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 7
Ojala, S. (2016).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 8
Ojala, S. (2015).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 9
Ojala, S. (2019).
[Kuva]. Omistuksessa

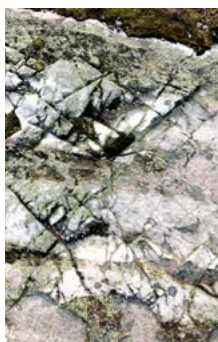
Kuva 10
Käkelä, A. (2019).
[Kuva]. Saatu.

Kuva 11
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

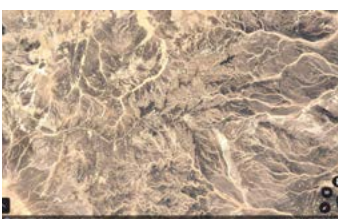
Kuva 12
Käkelä, A. (2019).
[Kuva]. Saatu.

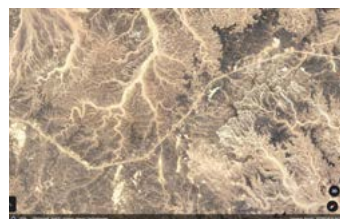
Kuva 13
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa.

Kuva 14
Google, Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO, IBCAO, Landsat, Copernicus & U.S. Geological Survey (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@39.87176212,50.65382365,1951.69109876a,9648682.12934375d,35y,318.88679246h,0t,0r>

Kuva 15
Google, ORION-ME, Landsat, Copernicus & Mapa GISrael (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@30.9117189,36.56957169,952.48725072a,131503.92847219d,35y,313.89223805h,0t,0r>

Kuva 16
Google, ORION-ME, Centre National D'Etudes Spatiales, Airbus & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@30.79596707,36.50441777,988.37375747a,32761.3000981d,35y,313.89184613h,0t,0r>

Kuva 17

Google, Landsat & Copernicus (2020).

[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@30.77807508,36.47244714,973.97151833a,2582.21856972d,35y,313.89180003h,0t,0r>

Kuva 18

Ojala, S. (2020).

[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 19

Google, Centre National D'Etudes Spatiales, Airbus & Maxar Technologies (2020).

[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@23.86973798,69.26516635,6.10238046a,12131.88680452d,35y,340.97748557h,0t,0r/data=CjkaNxIxCGAZYNbVLrf-fN0AhNFcXAd9QUUAqGzIzwrA1Micy-Ni4wIk4gNjnCsDE1JzQ5LjAiRRgCIAE>

Kuva 20

Google & Maxar Technologies

(2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@27.45976261,-10.23338036,560.36819037a,1321.55918051d,35y,-11.01094548h,0t,0r>

Kuva 21

Google, Centre National D'Etudes Spatiales, Airbus & Maxar Technologies (2020).

[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@36.6298635,80.2914724,3451.09308927a,30257.92652962d,35y,33.22369816h,0t,0r/data=CjkaNxIxCGAZ-m9vyFBR-QkAh1X-Mb14RVEAqGzM2wrAzOCcw-Ny4wIk4gODDCsDE2JzE3LjAiRRgCIAE>

Kuva 22

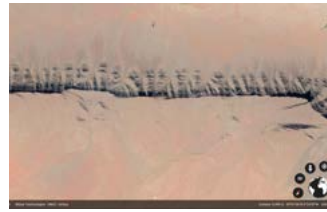
Google, Landsat & Copernicus (2020).

[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@51.87610645,-117.34330804,1389.60265021a,267934.57943302d,35y,19.83685027h,0t,0r/data=CjoaOBiy-CgAZN3pGbMH2SUAhJhTHJp45X-cAqHDUxwrA1NSc0MC4wIk4gM-TE2wrA1NCcwMS4wIlcYAiAB>

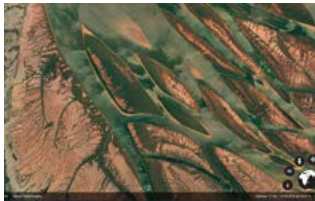
Kuva 23

Google, Centre National D'Etudes Spatiales, Airbus & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@29.24507675,-9.40847576,1193.82822888a,10570.8350659d,35y,13.3604292h,0t,0r/data=CjgaNhIwCgAZxIcjWdE4PUAhi-Q9HsqLRIIsAqGjI5wrAxMycxOS4wIk-4gOcKwMjQnMzQuMCJXGAIAgAQ>

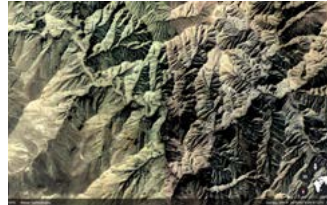
Kuva 24

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@29.02210293,-9.3995864,653.78919989a,9544.55618348d,35y,-15.31078945h,30.04534908t,-0r/data=CjgaNhIwCgAZamT8oNMGPUAh-rkfhehTOIsAqGjI5wrAwMSczNi4wIk-4gOcKwMjQnMDkuMCJXGAIAgAQ>

Kuva 25

Google, Maxar Technologies, Centre National D'Etudes Spatiales & Airbus (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@-15.92540433,46.35884485,8.36217717a,17176.21354482d,35y,21.84070979h,0t,0r/data=CjkaNxIxGcAZ8QRnlT7J-L8AhNTJ-0GkrR0AqGzElwrA1MyczN-S4wIlMgNDbCsDIwJzIxLjAiRRgCIAE>

Kuva 26

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@26.40060223,66.12464134,563.91409476a,528.65498977d,35y,30.22316303h,0t,0r/data=CjkaNxIxGcAZN3pGbM-FmOkAhQFKfP8iEUEAqGzI2wrAyNC-cwNS4wIk4gNjbCsDA0JzI5LjAiRRgBIAE>

Kuva 27

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@55.88597653,37.93755861,156.67041035a,465.17339934d,35y,-34.80777651h,0t,0r/data=CjkaNxIxGcAZsY-pFmzxS0A-hAAAAAAD4QkAqGzU1wrA1My-cxMC4wIk4gMzfCsDU2JzE1LjAiRRgCIAE>

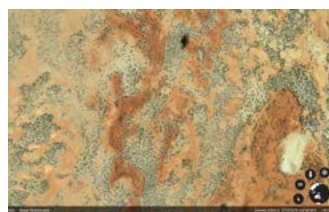
Kuva 28

Google (2020). [Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@52.10214617,4.30940763,30.38191642a,188.32478583d,35y,37.75524468h,0t,0r/data=CjgaNhIwCgAZbPb2nRUNSkAhdGH_0C-c9EUAqGjUywrAwNicwOC4wIk4gN-MKwMTgnMzUuMCJFGAIAgAQ

Kuva 29

Google, Centre National D'Etudes Spatiales & Airbus (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@24.58360749,101.35927144,1398.24705597a,527.41962373d,35y,27.8618088h,0t,0r/data=CjoaOBlyCgAZVv8xvnmVOEAh-vq4VIwFXWUAqHDI0wrAzNScw-Mi4wIk4gMTAxwrAyMSczNC4wIkUYAiAB>

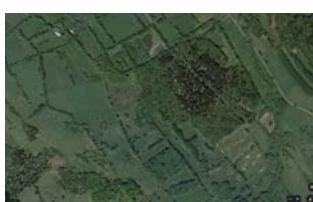
Kuva 30

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@-27.45495265,144.14558715,157.39314535a,4513.67727175d,35y,323.49436261h,0t,0r/data=CjoaOBlyCgAZGKzdG-h0O8Ah5MLcSZ8EY-kAqHDI3wrAyNycyNC4wIIMgMT-Q0wrAwOCc0MC4wIkUYAiAB>

Kuva 31

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@55.76824106,37.6167181,149.12505215a,1190.53296646d,35y,34.50545128h,0t,0r/data=CjkaNxIxCGAZI8z-ikbi-S0AhCY4mchzPQkAqGzU1wrA0NicwN-C4wIk4gMzfCsDM3JzA1LjAiRRgCIAE>

Kuva 32

Google, Landsat & Copernicus (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@50.88616516,15.52693306,543.51445897a,1294.96168001d,35y,332.09462607h,0t,0r/data=CjkaNxIxCGAZE2XK4llxSUAhSXN1EfANL0Aq-GzUwWrA1MycwOC4wIk4gMTXCSD-MxJzM4LjAiRRgCIAE>

Kuva 33

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@13.3891514,106.67596113,110.35871157a,1221.68875907d,35y,-38.86052468h,0t,0r/data=CjoaOBlyCgAZCY4mchzHKkAhm719Z0WrW-kAqHDEzwrAyMycyMC4wIk4gM-TA2wrA0MCczNC4wIkUYAiAB>

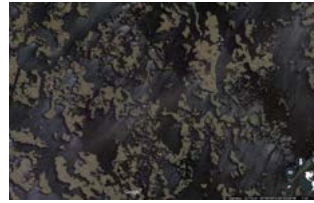
Kuva 34

Google, Maxar Technologies, Landsat & Copernicus (2020). [Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@-4.13497307,137.64197434,2797.80536907a,12560.57819891d,35y,29.18768619h,38.2497261t,-0r/data=CjkaNxIxCGAZxhkeVhOPE-MAhl1HR_UE0YUAqGzTCsDA4JzIzL-jAiUyAxMzfCsDM3JzU5LjAiRRgCIAE

Kuva 35

Google & Maxar Technologies (2020).
[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@-19.52031562,14.8219371,1298.65447142a,4467.36064055d,35y,23.15457842h,0t,0r/data=CjkaNxIxGgAZQ5pn2x-EM8Ahi54A-L9iiLUAqGzE5wrAzMCc1OC4wIlMgMT-TCsDQ5JzA1LjAiRRgCIAE>

Kuva 36

Google (2020). [Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@29.81828261,-89.72391833,-0.18810796a,1347.55267277d,35y,-35.115422h,0t,0r/data=CjkaNxIxGgAZE2XK4lnRPUAh_ts-bMIRuVsAqGzI5wrA0OScwNC4wIk-4gODnCsDQzJzI2LjAiVxgCIAE

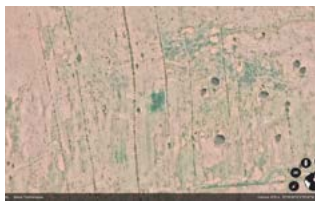
Kuva 37

Google, Landsat & Copernicus (2020).
[Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@69.39820083,30.69870573,325.41771545a,2460.22373904d,35y,319.7742503h,0t,0r/data=CjkaNxIxGgAZjp4RW7BZUUAh-8JjLVxOvPkAqGzY5wrAyNCcwN-S4wIk4gMzDCsDQxJzAyLjAiRRgCIAE>

Kuva 38

Google & Maxar Technologies (2020).
[Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@42.25492508,42.04884298,17.73794658a,902.83461739d,35y,22.96742662h,0t,0r/data=CjkaNxIxGgAZcD0K16MgRUAh11HR_UE-GRUAqGzQywrAxNScxOC4wIk4g-NDLCsDAyJzU2LjAiRRgCIAE

Kuva 39

Google & Maxar Technologies (2020).
[Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@29.01327916,-9.49406255,522.52811952a,551.56905983d,35y,24.61705732h,0t,0r/data=CjgaNhIwC-gAZBEcTOY4DPUAhdGH_0Cf9IsA-qGjI5wrAwMCc1MC4wIk4gOcKwM-jknNDAuMCJXGAigAQ

Kuva 40

Google & Maxar Technologies (2020).
[Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@64.61930284,29.80589278,240.79855805a,1140.17100979d,35y,-29.46625194h,0t,0r/data=CjkaNxIxGgAZ4FYw-4JsnUEAhflvBgG_OPUAqGzY0wrAzNy-cwOC4wIk4gMjnCsDQ4JzIzLjAiRRgCIAE

Kuva 41

Google (2020). [Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@64.64554221,29.84401786,233.94037141a,1833.56041617d,35y,-34.83098948h,0t,0r/data=CjkaNxIxKgAZ4XoUrkcpUEAh-vBwbJr_YPUAqGzY0wrAzOCc0Mi4wIk-4gMjnCsDUwJzQ4LjAiRRgCIAE

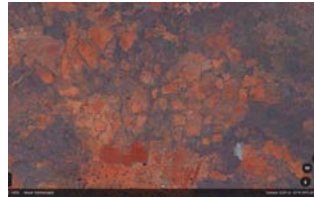
Kuva 42

Google, Landsat & Copernicus (2020). [Kuva]. Haettu: https://earth.google.com/web/@26.94914899,68.55178677,46.50460248a,16316.71844234d,35y,26.2973315h,0t,0r/data=CjkaNxIxKgAZhjTPtj_4OkAhBm-v3BjohUUAqGzI2wrA1OCcxMS4wIk4g-NjjCsDMxJzA5LjAiRRgCIAE

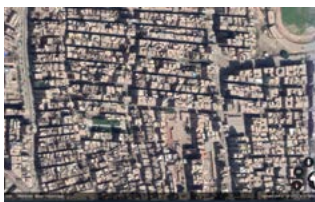
Kuva 43

Google, Landsat & Copernicus (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@51.44347735,14.73663537,137.7107881a,304.85990121d,35y,322.83539582h,0t,0r/data=CjkaNxIxKgAZoyfA-C7a4SUAhgdcvpp4LUAqGzUxwrAyNiczn-S4wIk4gMTTCsDQ0JzA4LjAiRRgCIAE>

Kuva 44

Google & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@-23.86534575,43.97972166,115.80324985a,2449.63602623d,35y,-34.50540388h,0t,0r/data=CjkaNxIxKgAZsUV-3tYH-N8Ahwz6mWrD9RUAqGzIzw-rA1OSczOS4wIIMgNDPCsDU-4JzU1LjAiRRgBIAE>

Kuva 45

Google, ORION-ME & Maxar Technologies (2020). [Kuva]. Haettu: <https://earth.google.com/web/@30.56432386,31.00592503,17.55951399a,460.31389114d,35y,29.40008454h,0t,0r/data=CjkaNxIxKgAZDGmehX-QP-kAhgKQ-f5ABP0AqGzMwwrAzMyc-1Mi4wIk4gMzHCsDAwJzIyLjAiRRgCIAE>

Kuva 46

Ojala, S. (2020). [Kuva]. Omistuksessa

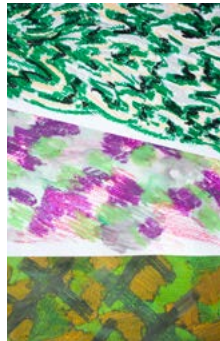
Kuva 47
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 48
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 49
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa.

Kuva 50
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 51
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 52
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 53
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 54
Ojala, S. (2020).
[Kuva]. Omistuksessa

Kuva 55
Boyd, A. (2020).
[Mockup-kuva]. Haettu:
<https://www.anthonyboyd.graphics/mockups/a4-paper-set-mockup/>

Loput kuvat look bookissa
Ojala, S. (2020). [Kuosimallistokartat & kuosikuvat]. Omistuksessa

Kiitokset

Petra Haikonen

Maarit Salolainen

Maija Fagerlund

Emmi Pakkanen

Antti Käkälä

Perheeni

Ystäväni

Maapallo

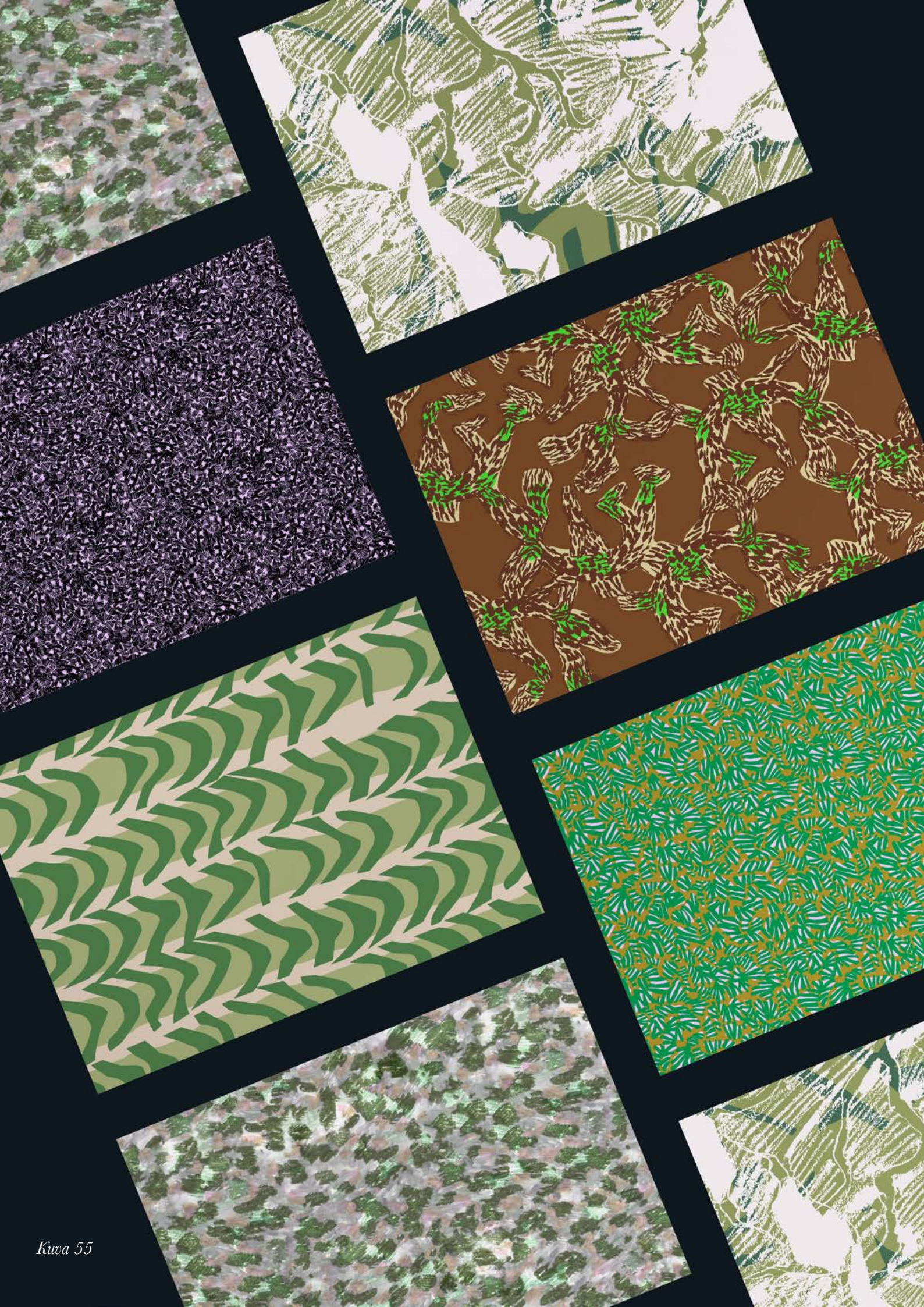

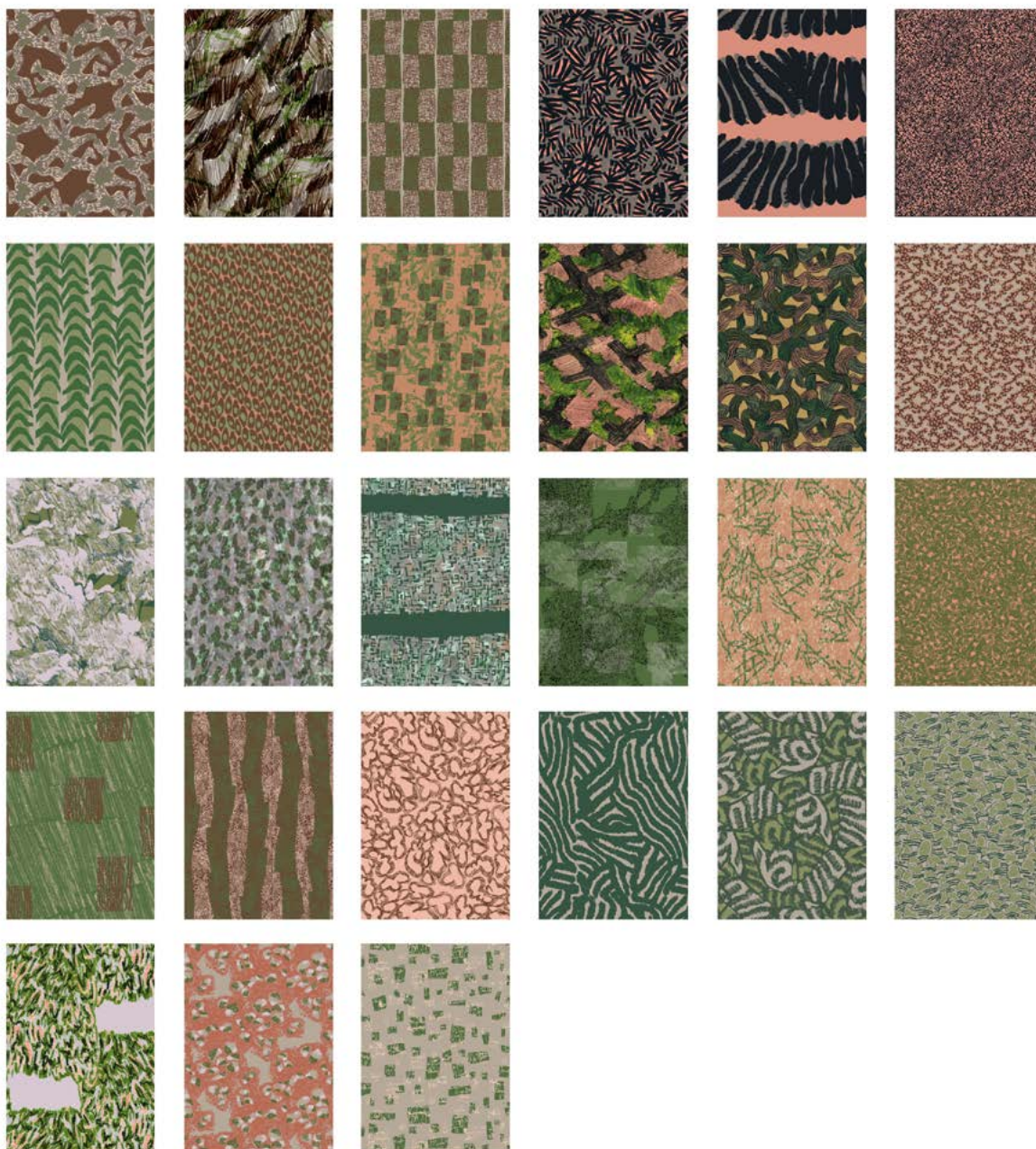
ZOOMAILLEN MAAILMAAN -LOOKBOOK

Sanni Ojala

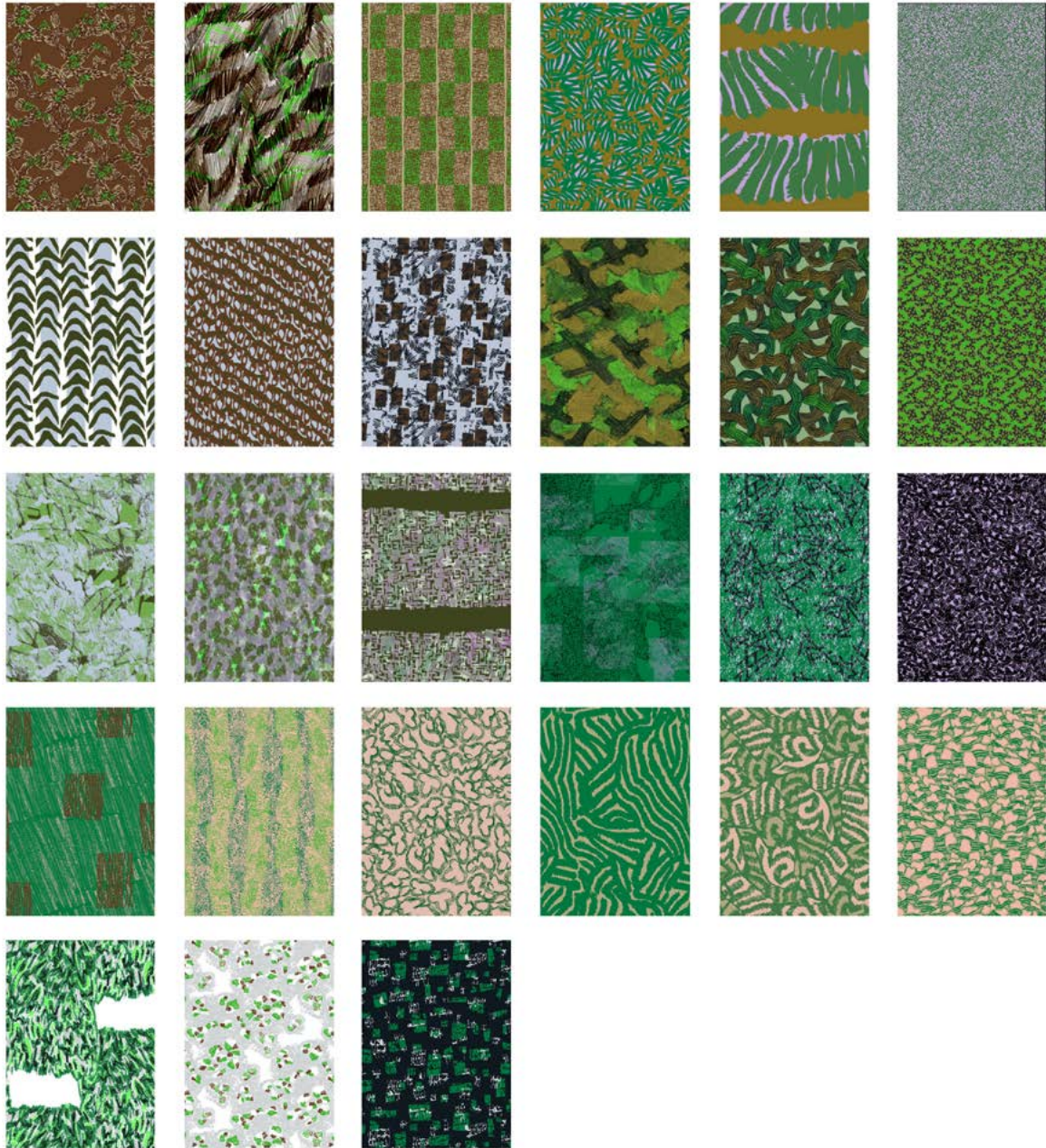
Opinnäytetyöni suunnitteluproduktiona valmistui kuosimallisto, joka koostuu 27:stä kuosista, jotka ovat jakautuneet omiin kolmeosaisiin kuosiperheisiinsä. Mallisto on saatavissa kahdessa eri värimaailmassa: realistisemmissä perusvärityksissä sekä niistä vääristyneissä erikoisvärityksissä. Kuosit sopivat erilaisiin käyttötarkoituksiin kuten vaatetuksen tai sisustuksen pariin. Mallisto on saanut inspiraationsa Google Earthin kautta valitsemistani satelliittikuva-aiheista sekä Google Earthin toiminnallisista ominaisuuksista kuten satelliittikuvien mosaiikkimaisuudesta. Näistä Google Earthin toiminnallisista ominaisuuksista zoomaus nousi merkittäväksi inspiraatioksi mallistolle, joka välittyy katsojalle kuosiaiheiden skaalojen muuntautumiskykyisyytenä. Jokainen kuosi on tehty toimimaan useassa koossa, jotta kuosin katselija voi halutessaan ”zoomata” kuosia lähemmäksi tai loitommaksi.

Jokaiseen malliston kuosiin on sisältynyt omaa henkilökoh-
taisten luontokäsitysteni pohdintaa. Nuo pohdinnat näyt-
täytyvät kuoseissa niin luonnontilaisten sekä muokattujen
alueiden vuoropuhelullisena ilmaisuna kuin myös omien luon-
toon liittyvien esteettisten ihanteideni kuvittamisena.

Mallistokartta perusväriyksillä

Mallistokartta erikoisväriytyksillä

Kuosiperhe 1, perusväritykset

MAAN MUODOT

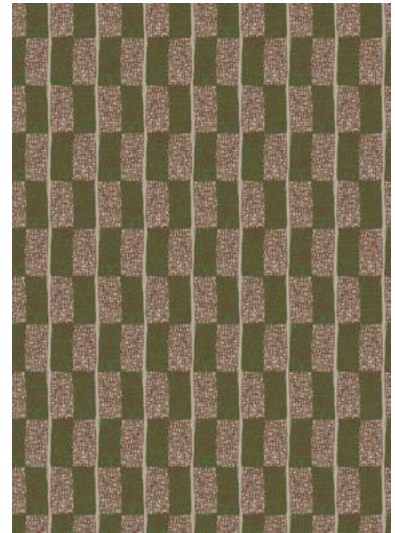
27°27'34"N
10°14'00"W

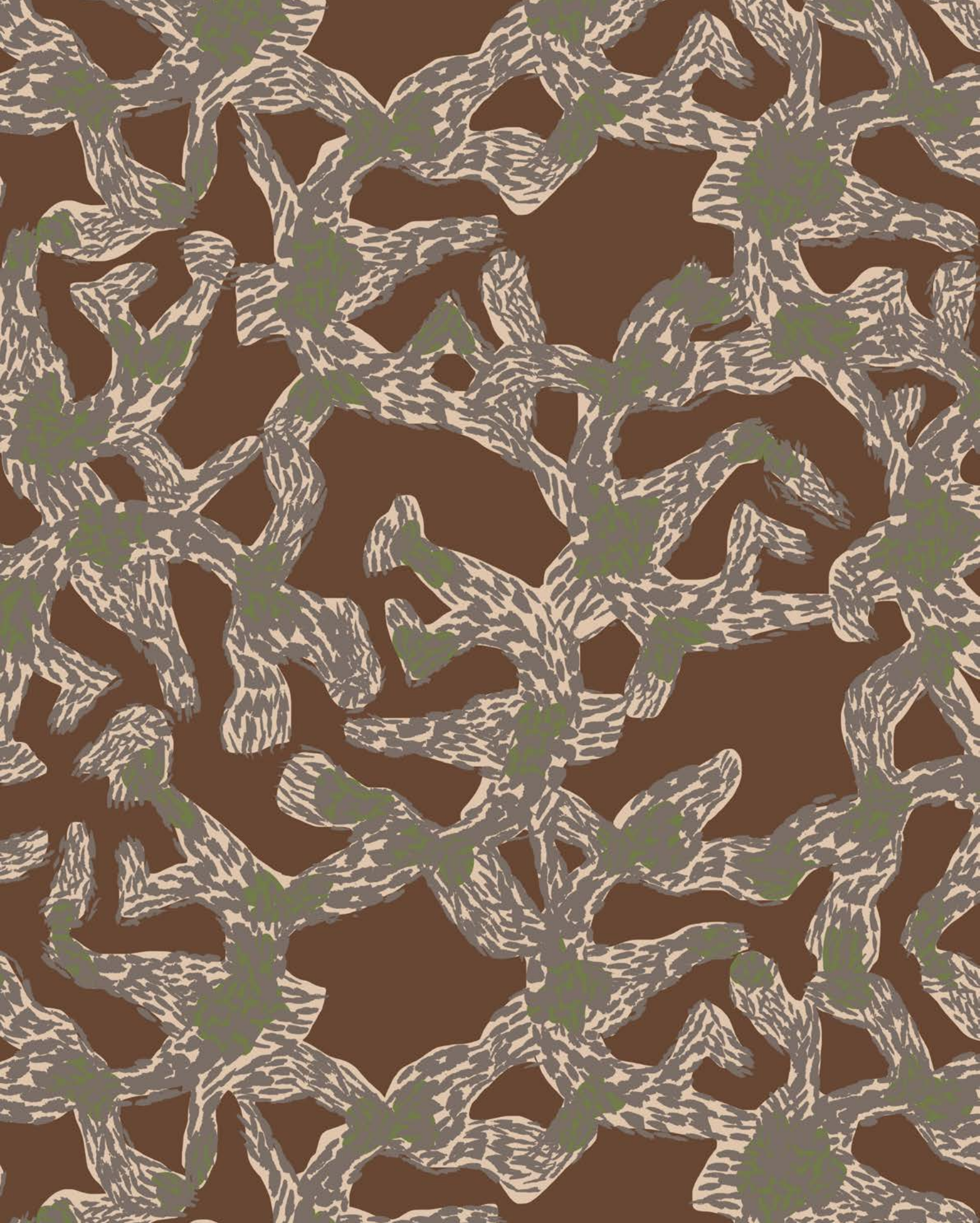
36°38'07"N
80°16'17"E

23°52'26"N
69°15'49"E

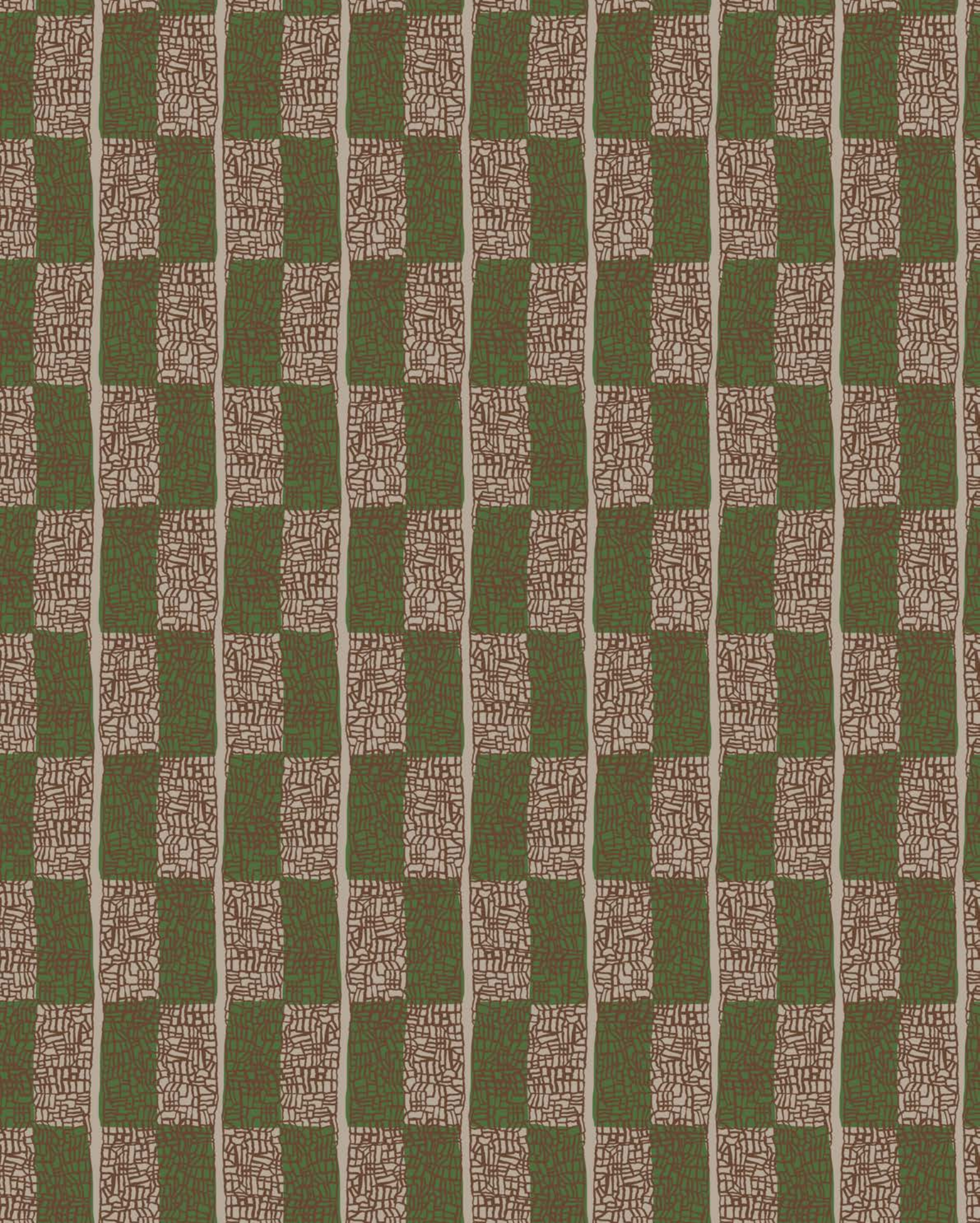
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

27°27'34"N 10°14'00"W

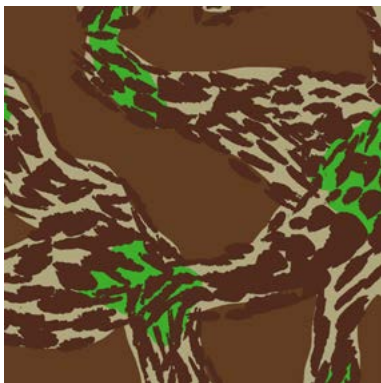
36°38'07"N 80°16'17"E

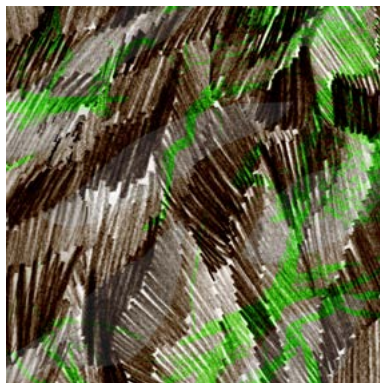
23°52'26"N 69°15'49"E

MAAN MUODOT

27°27'34"N
10°14'00"W

36°38'07"N
80°16'17"E

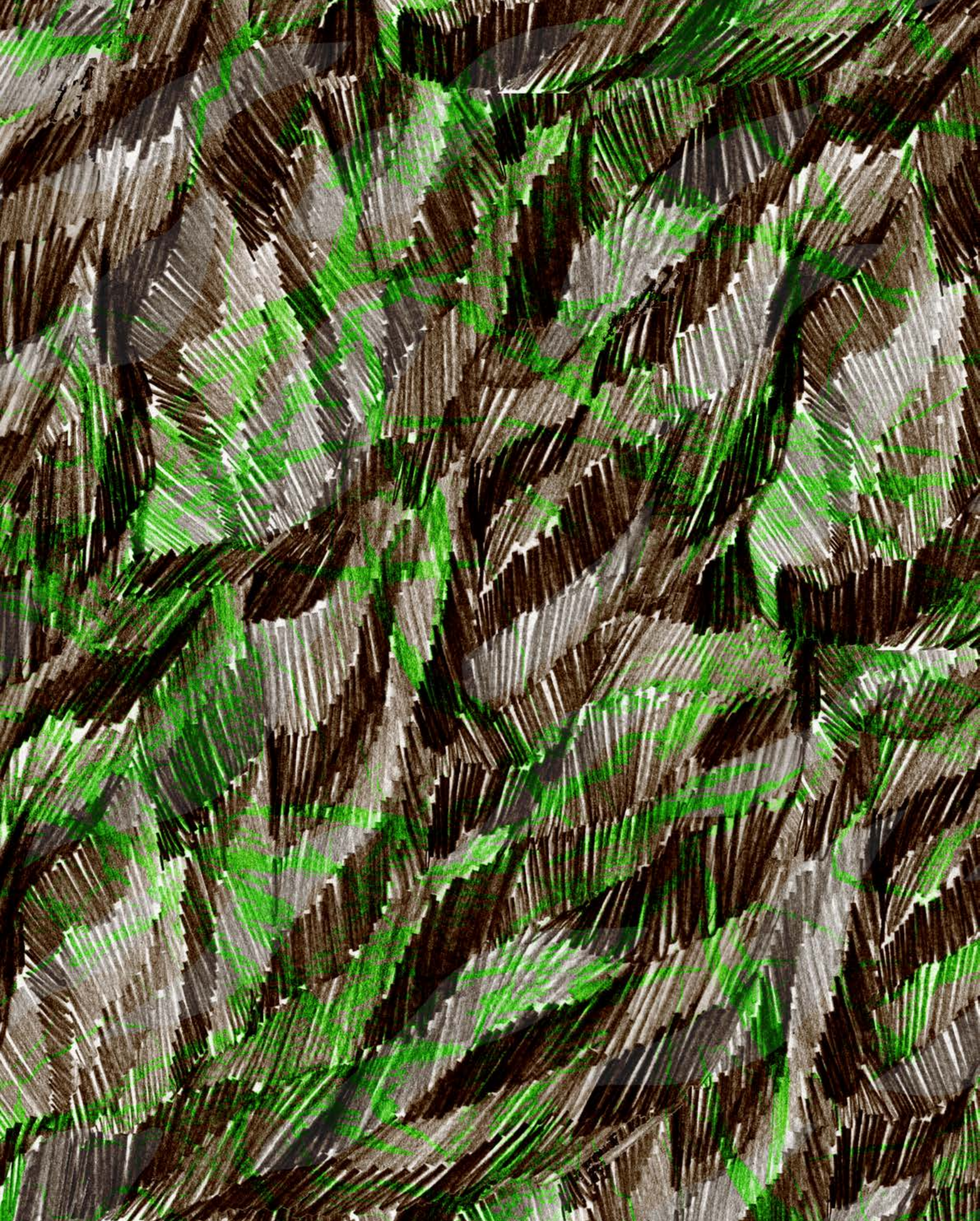
23°52'26"N
69°15'49"E

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

27°27'34"N 10°14'00"W

36°38'07"N 80°16'17"E

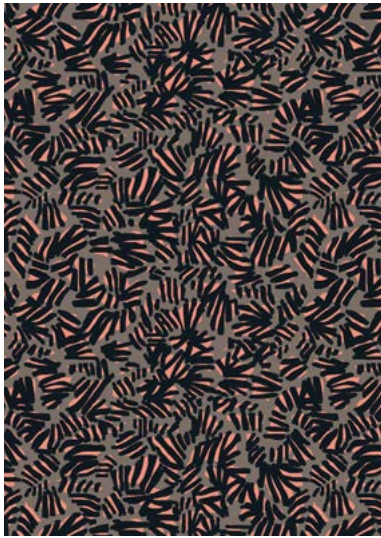
23°52'26"N 69°15'49"E

Kuosiperhe 2, perusväritykset

VARJOJEN LEIKIT

29°13'19"N

9°24'34"W

29°01'36"N

9°24'09"W

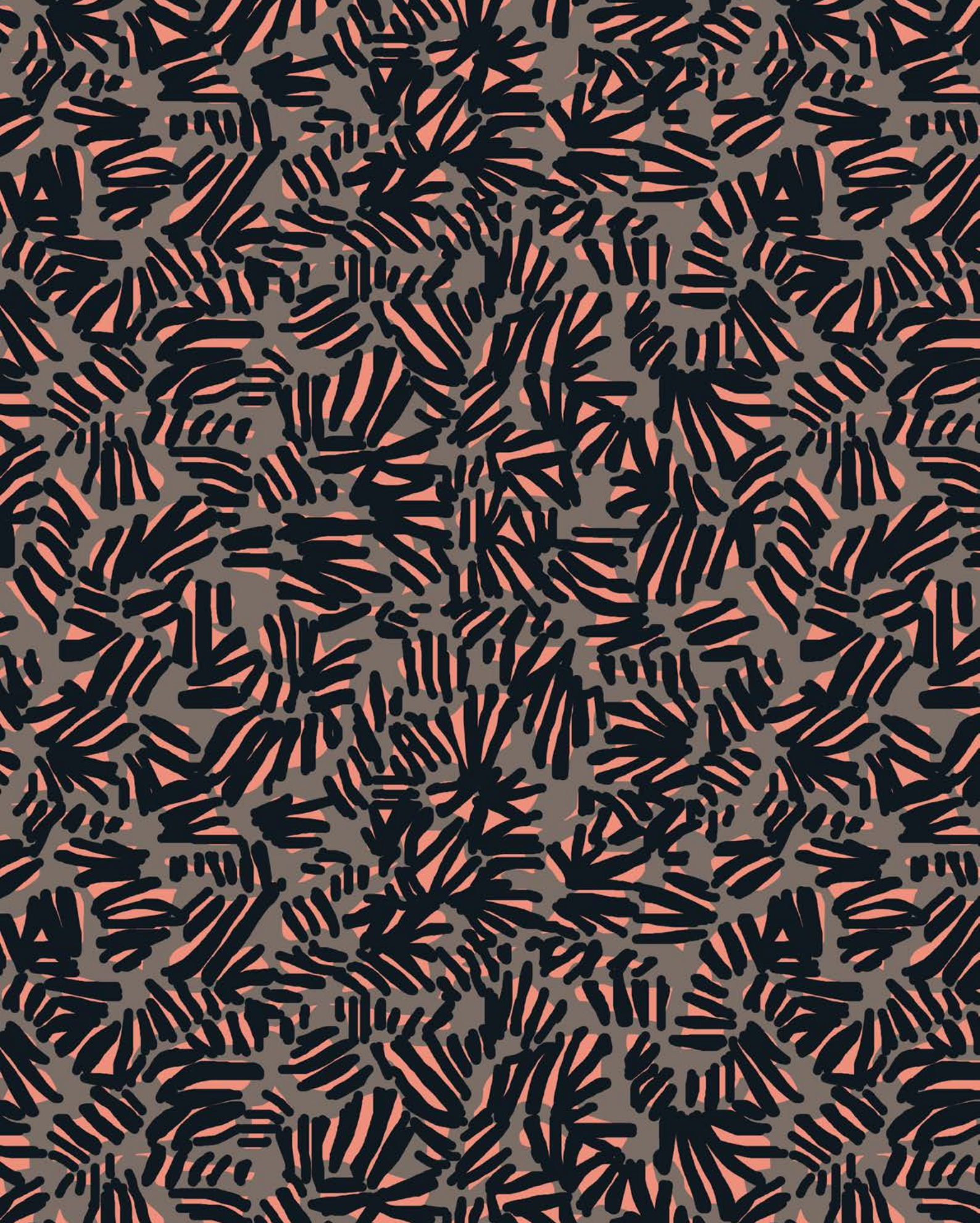

51°55'40"N

116°54'01"W

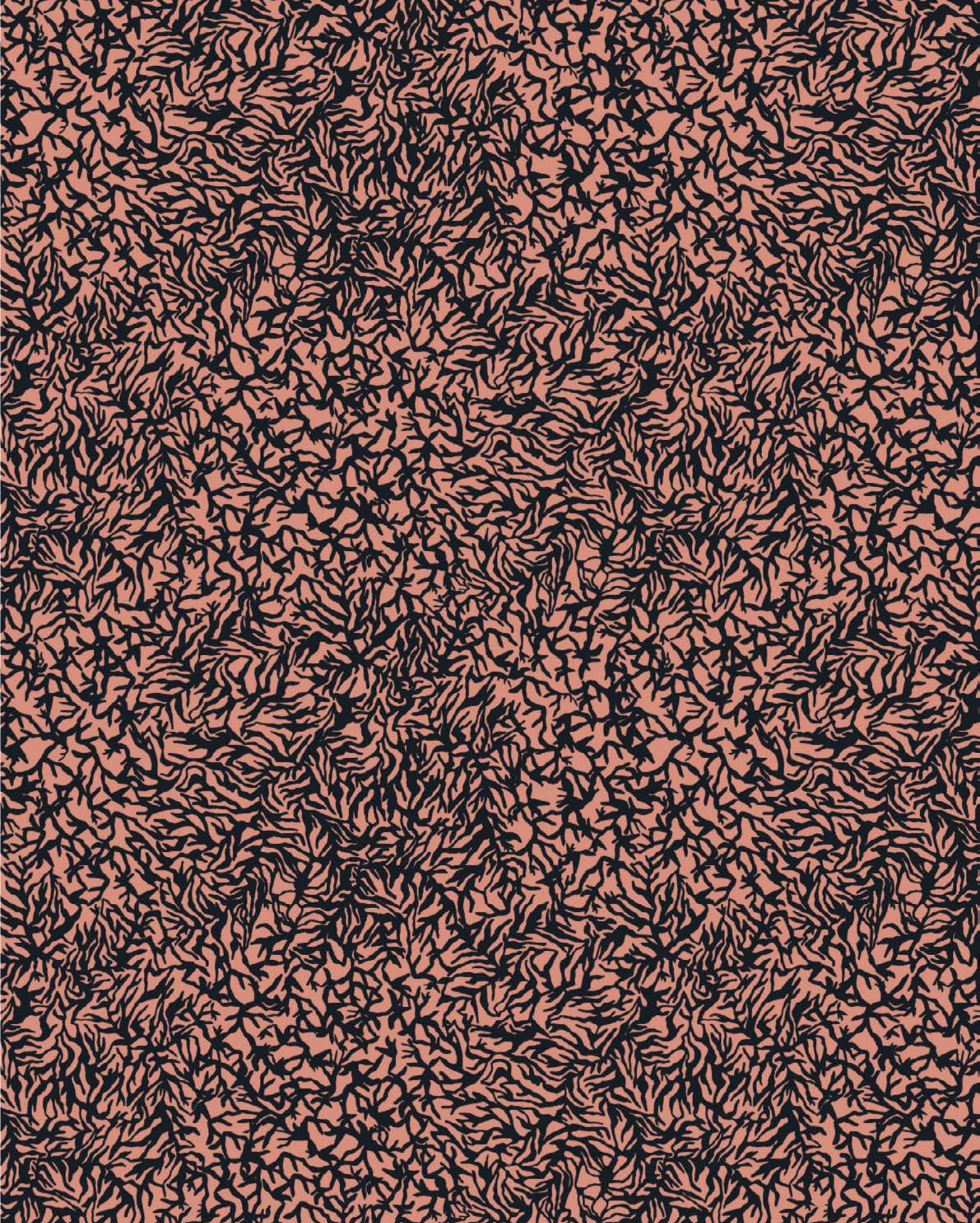
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

29°13'19"N 9°24'34"W

29°01'36"N 9°24'09"W

51°55'40"N 116°54'01"W

Kuosiperhe 2, erikoisväritykset

VARJOJEN LEIKIT

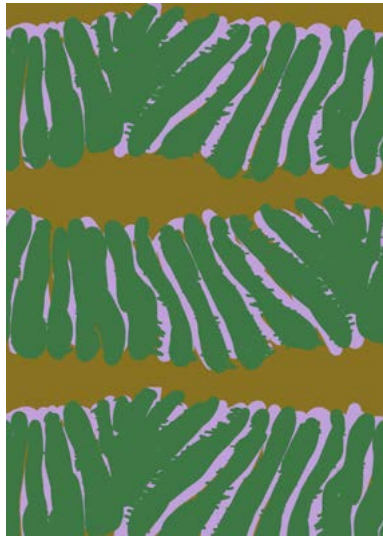
29°13'19"N

9°24'34"W

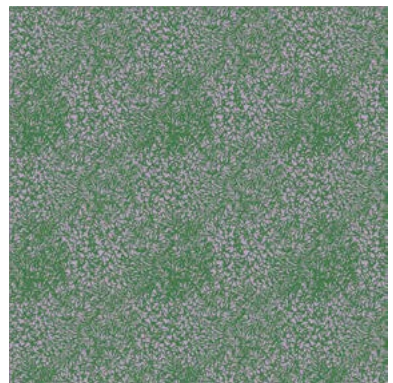
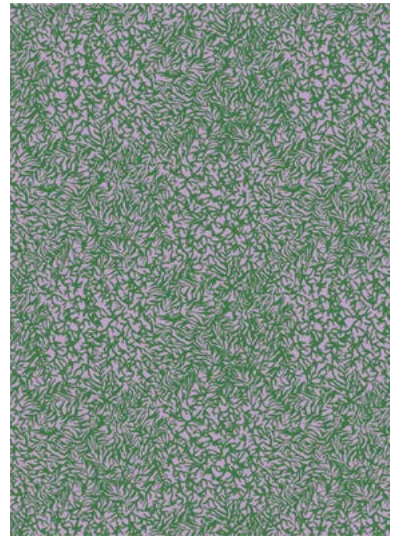
29°01'36"N

9°24'09"W

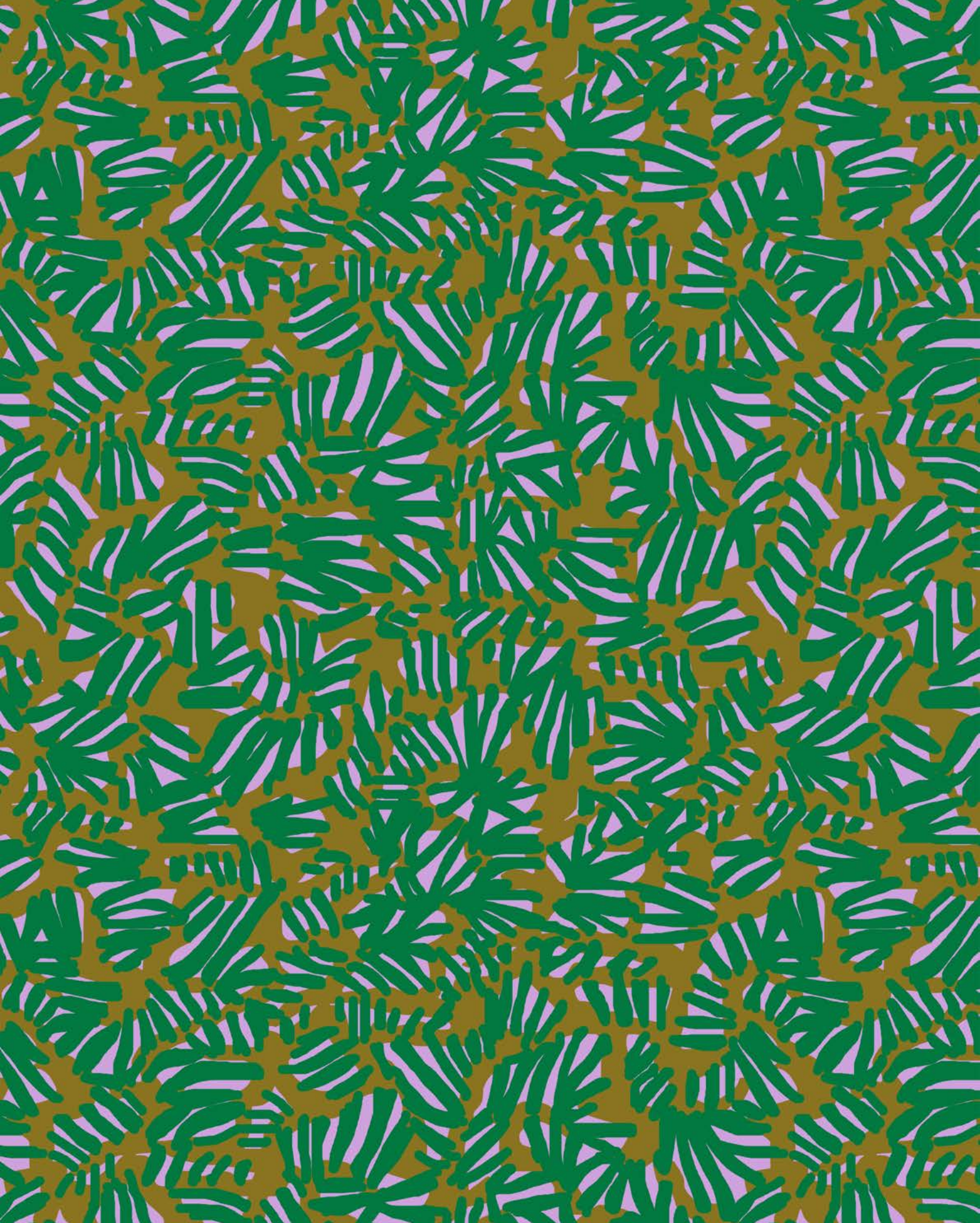

51°55'40"N

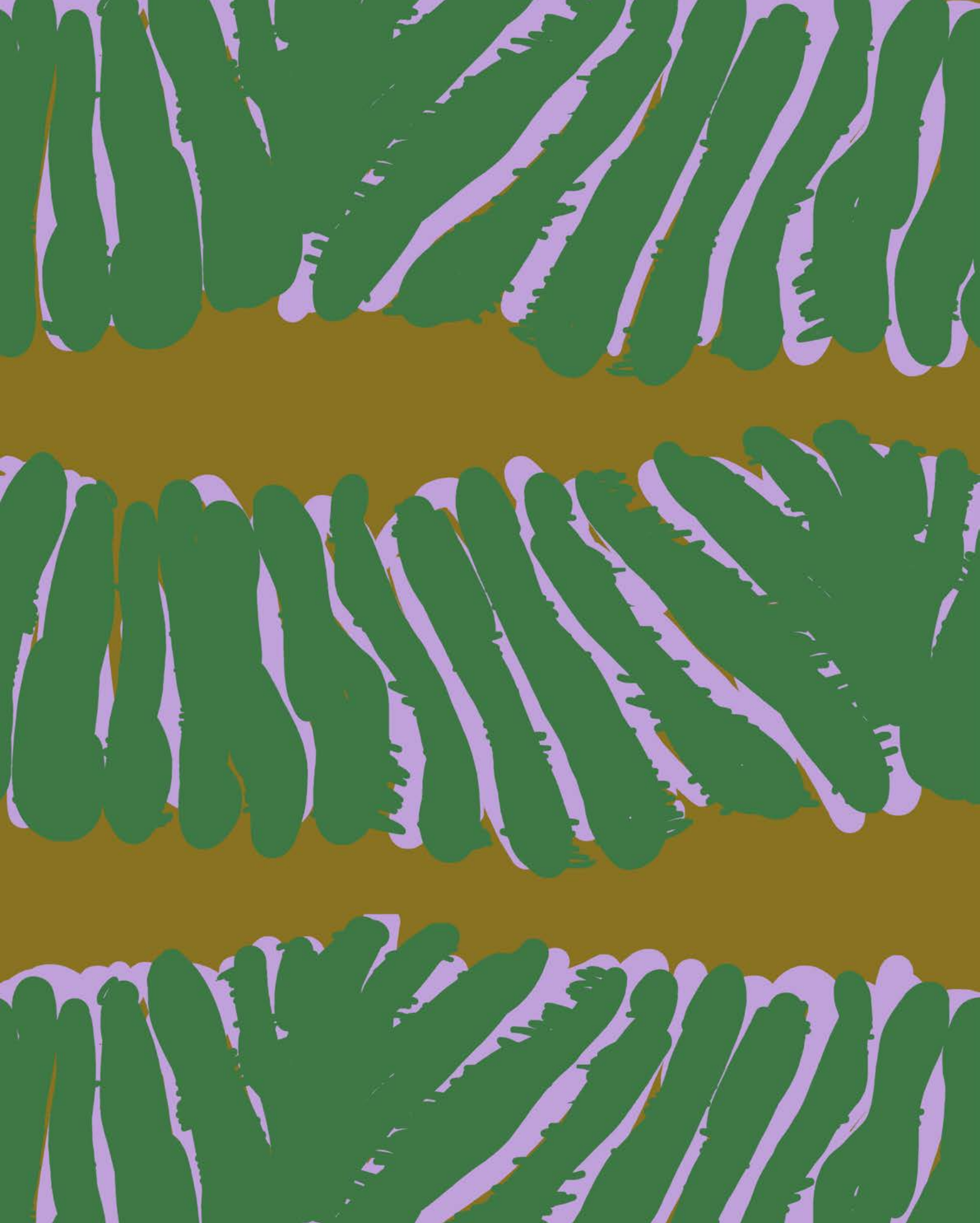
116°54'01"W

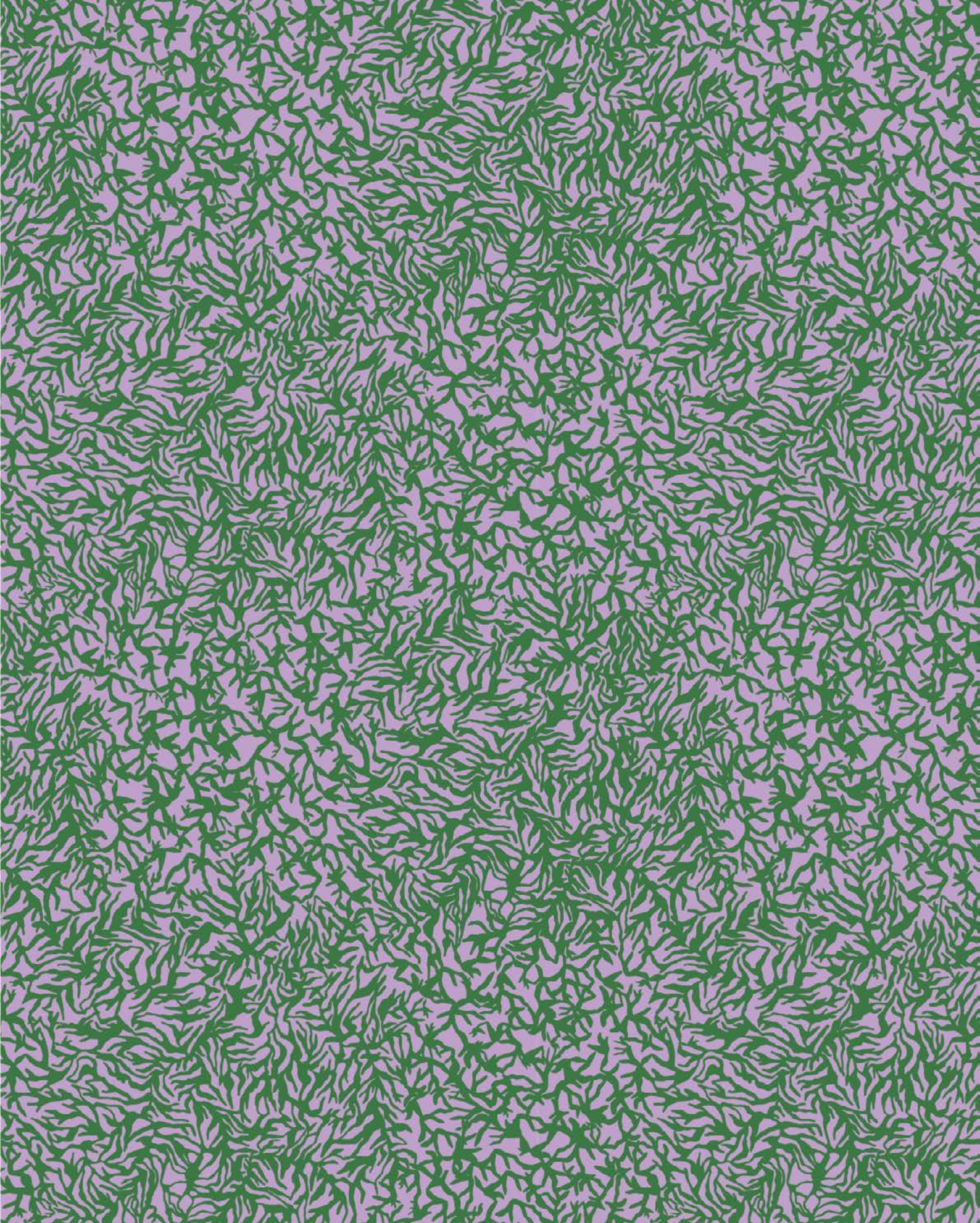
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

29°13'19"N 9°24'34"W

29°01'36"N 9°24'09"W

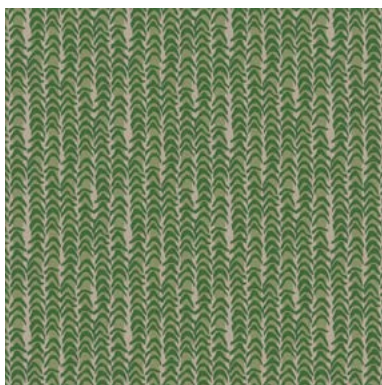
51°55'40"N 116°54'01"W

Kuosiperhe 3, perusväritykset

ELON LIIKKEET

26°24'05"N

66°07'29"E

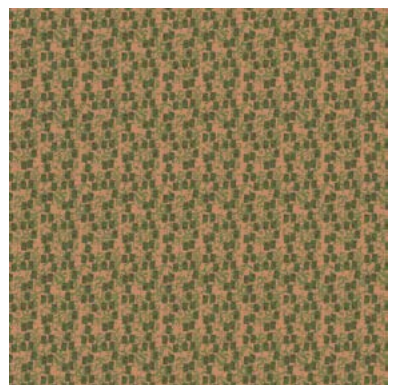
15°53'35"S

46°20'21"E

55°53'56"N

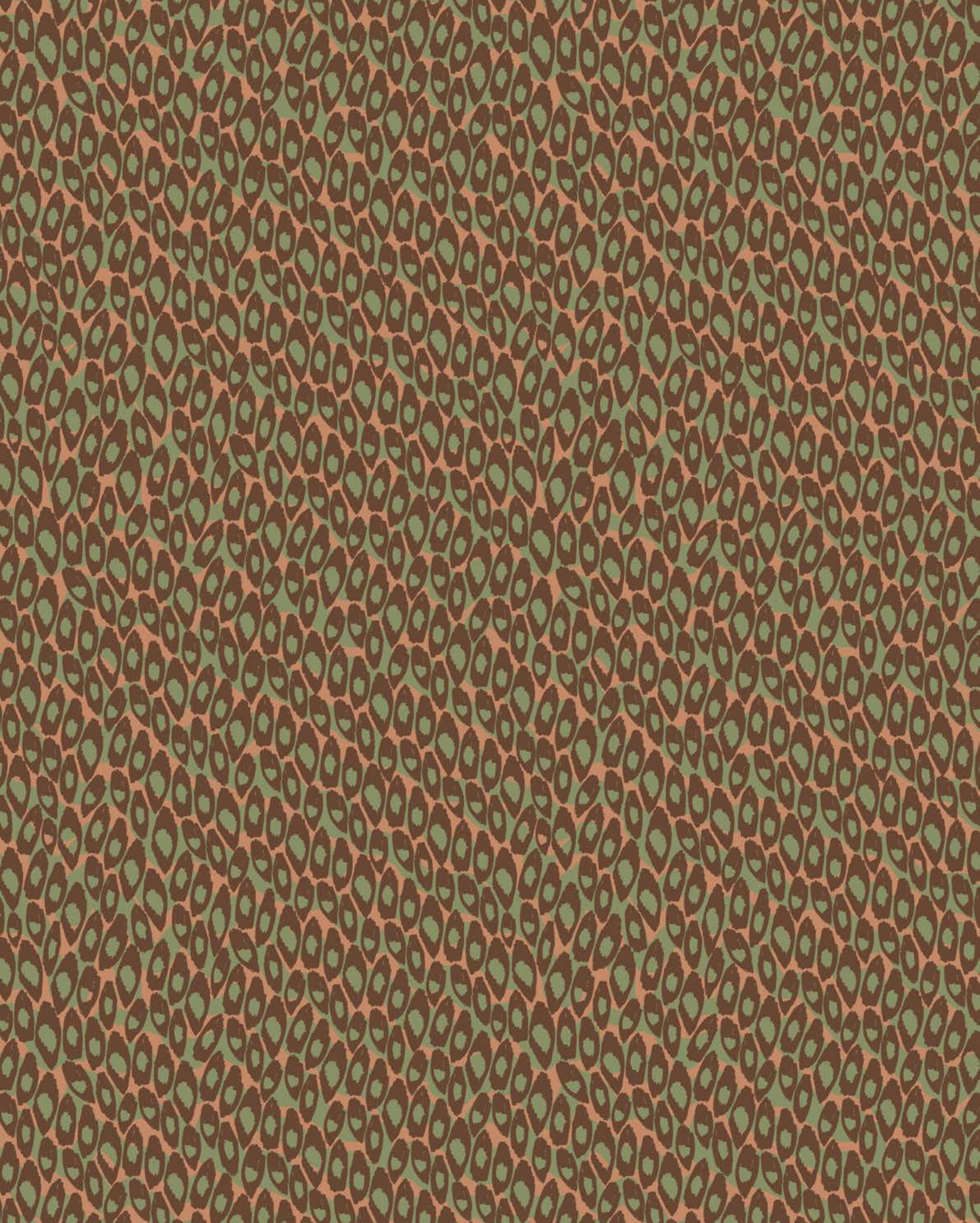
37°56'15"E

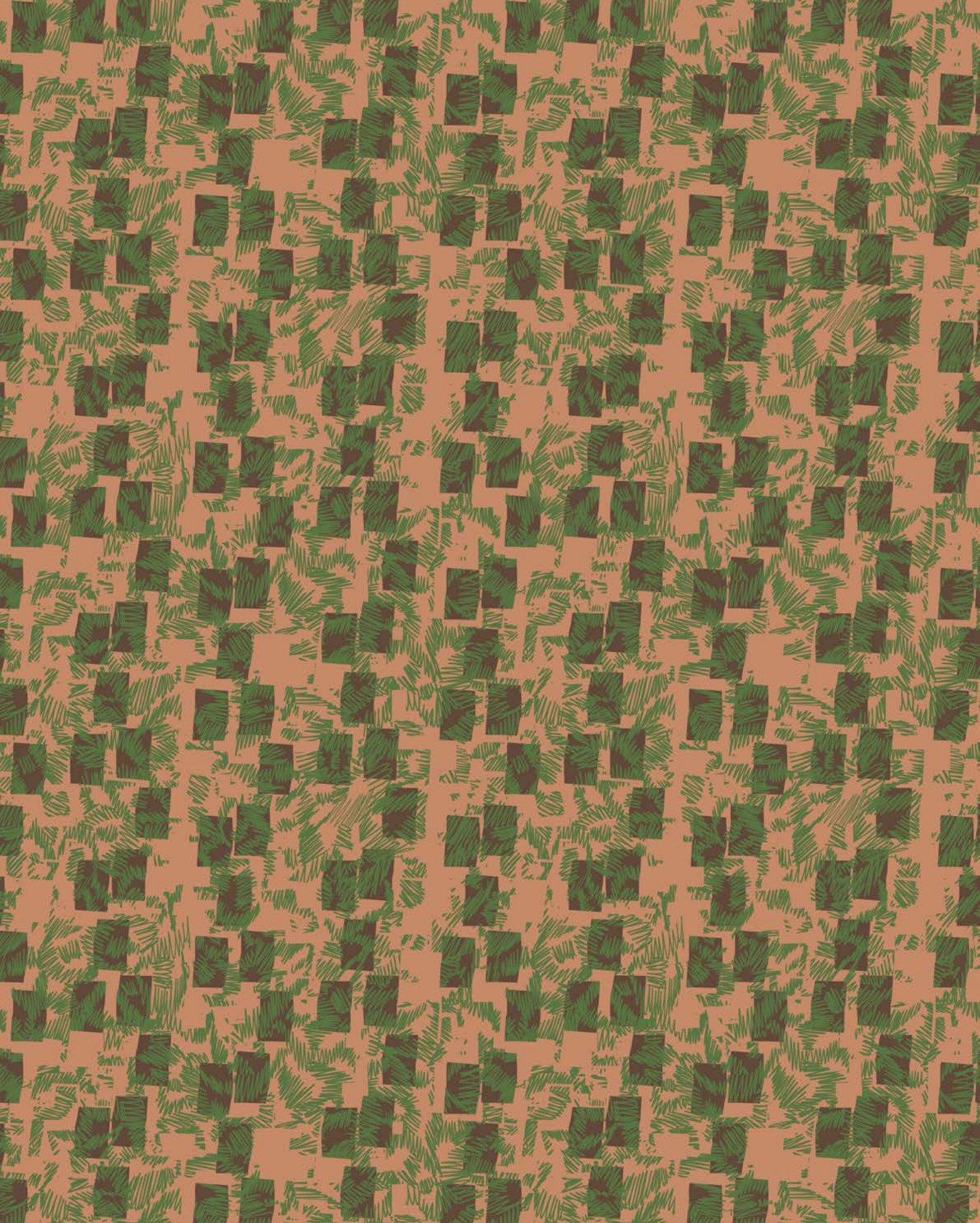
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

26°24'05"N 66°07'29"E

15°53'35"S 46°20'21"E

55°53'56"N 37°56'15"E

Kuosiperhe 3, erikoisväritykset

ELON LIIKKEET

26°24'05"N

66°07'29"E

15°53'35"S

46°20'21"E

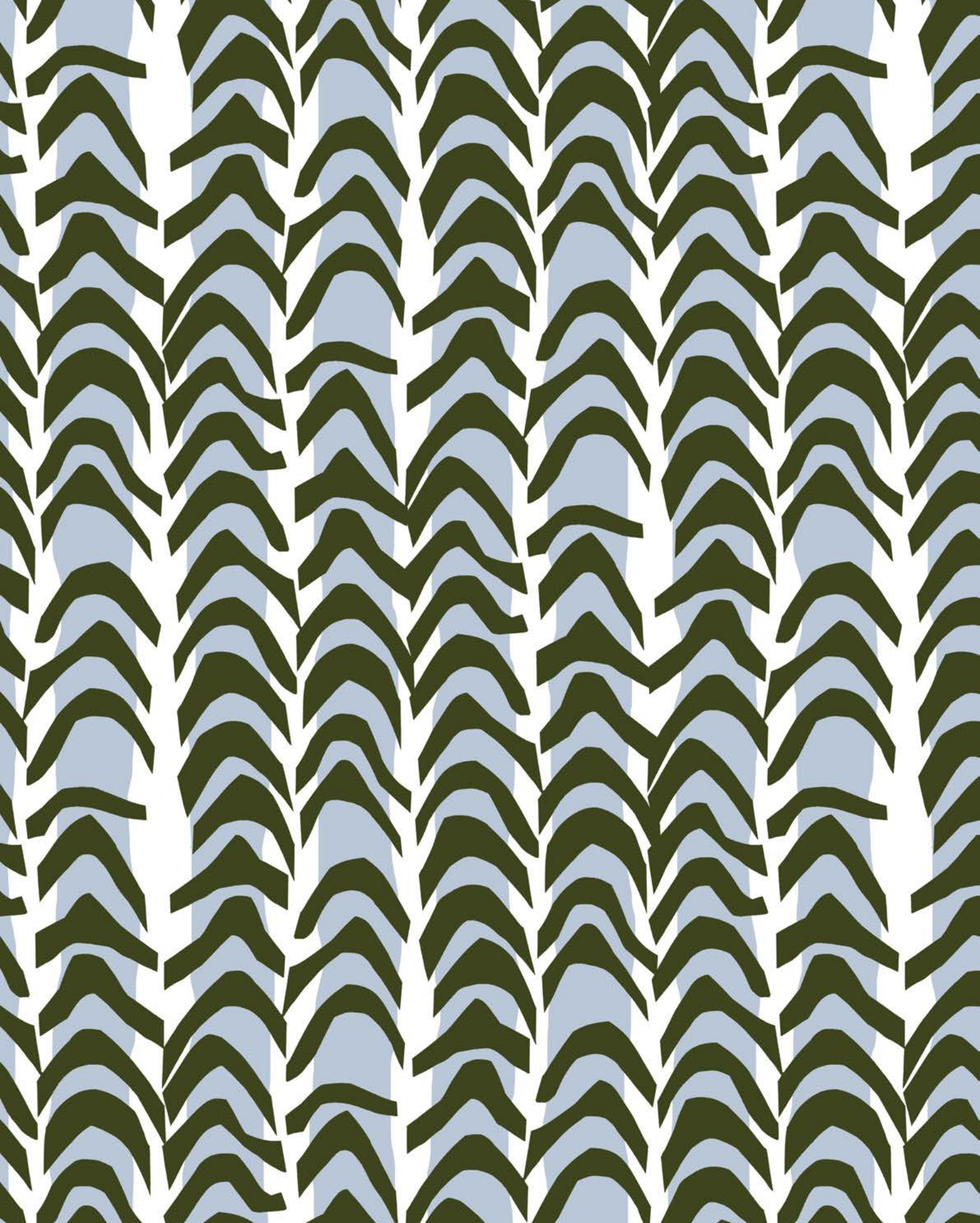

55°53'56"N

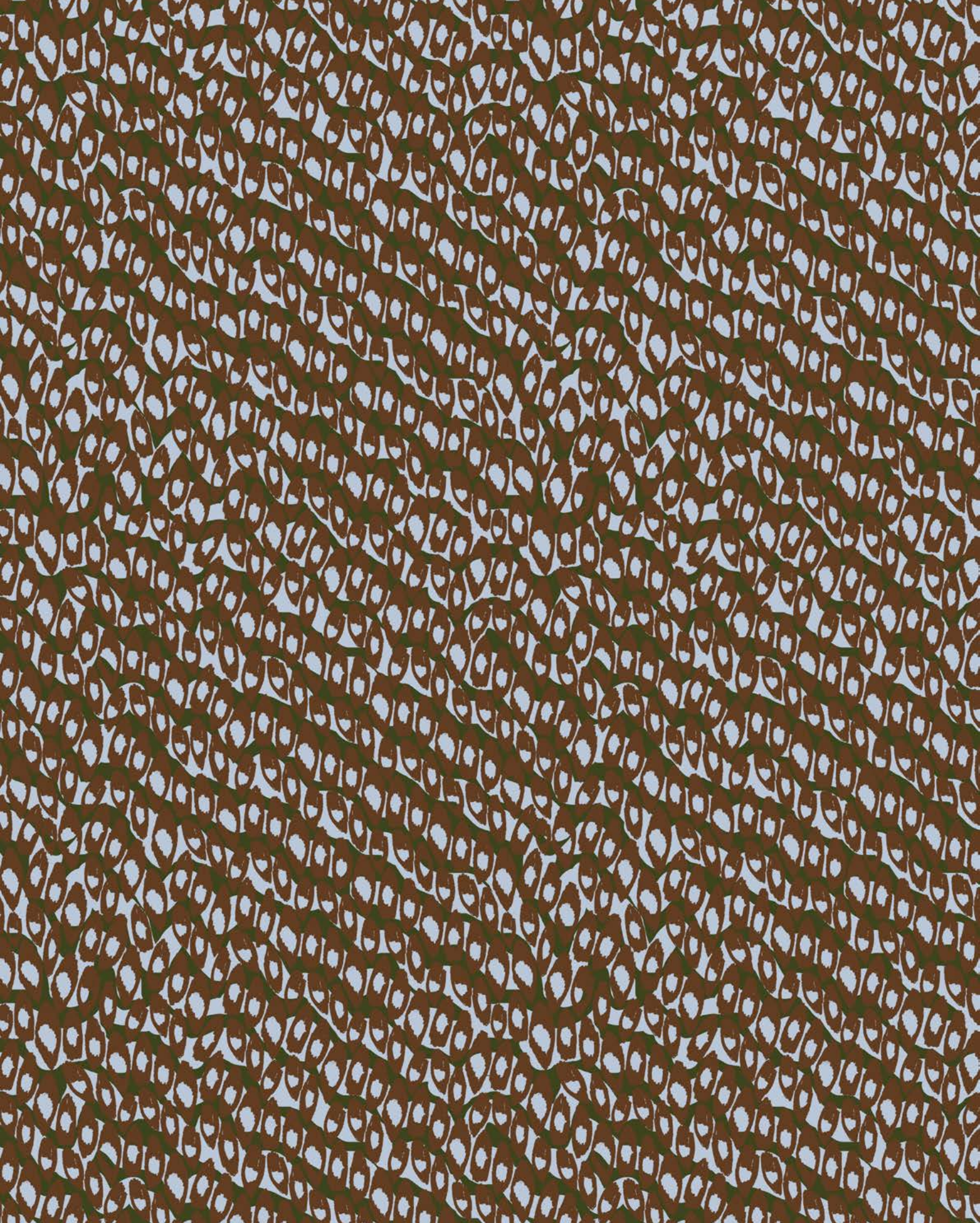
37°56'15"E

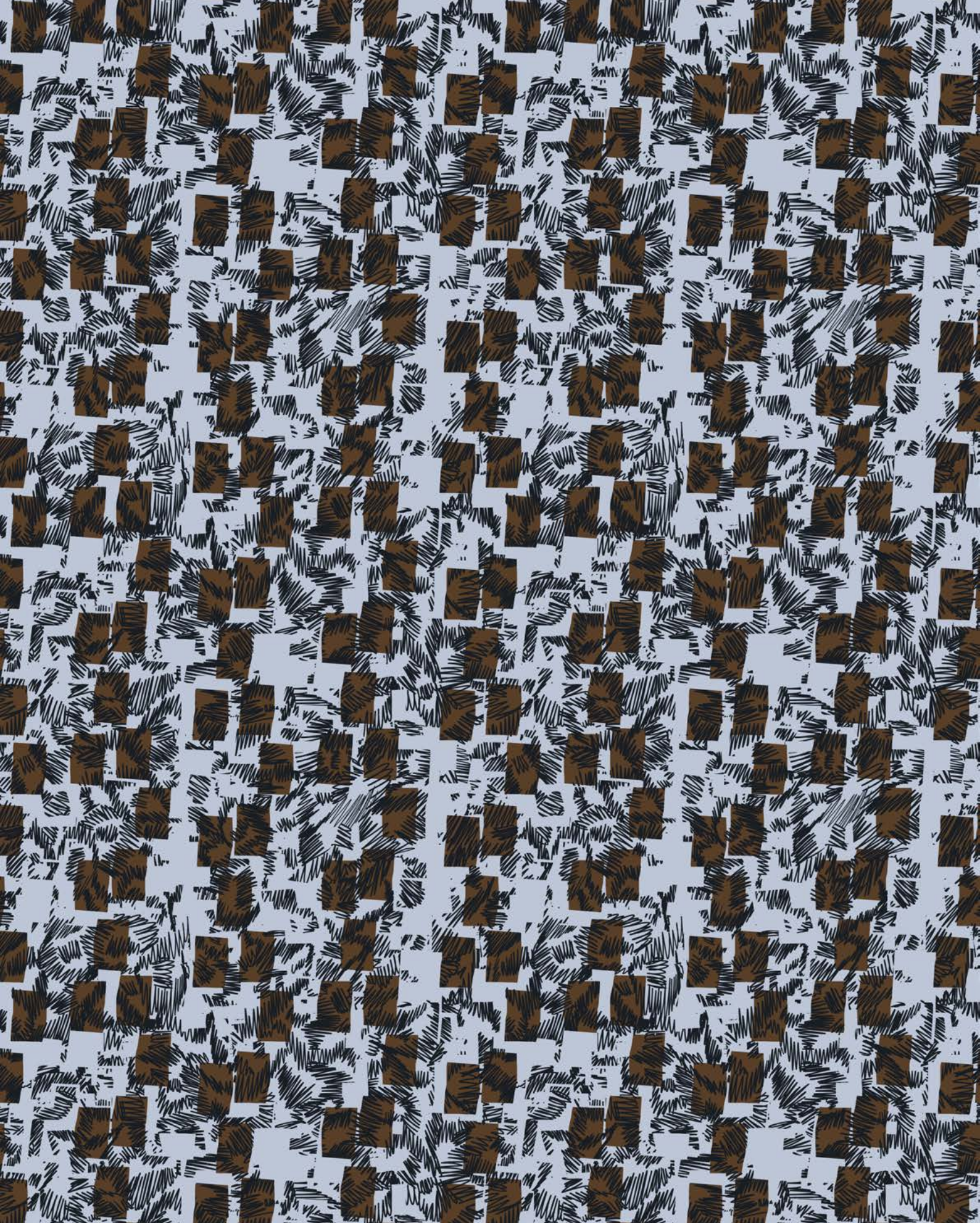
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

26°24'05"N 66°07'29"E

15°53'35"S 46°20'21"E

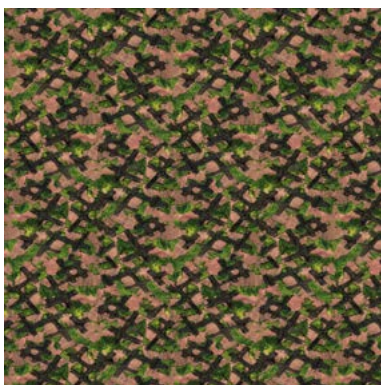
55°53'56"N 37°56'15"E

Kuosiperhe 4, perusväritykset

KASVUSUUNNAT

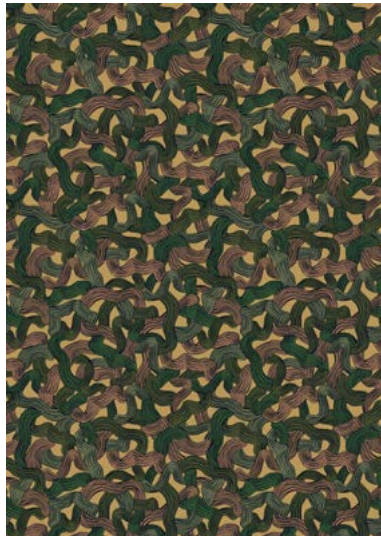
52°06'08"N

4°18'35"E

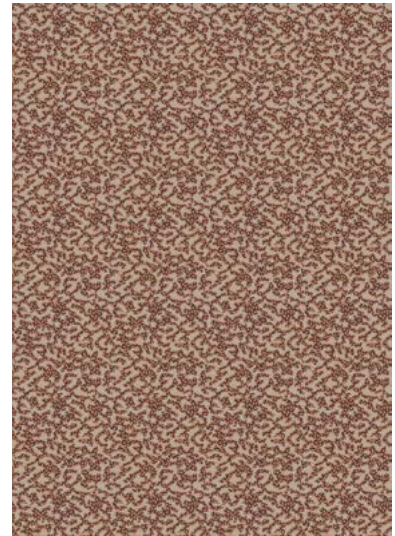
24°35'02"N

101°21'34"E

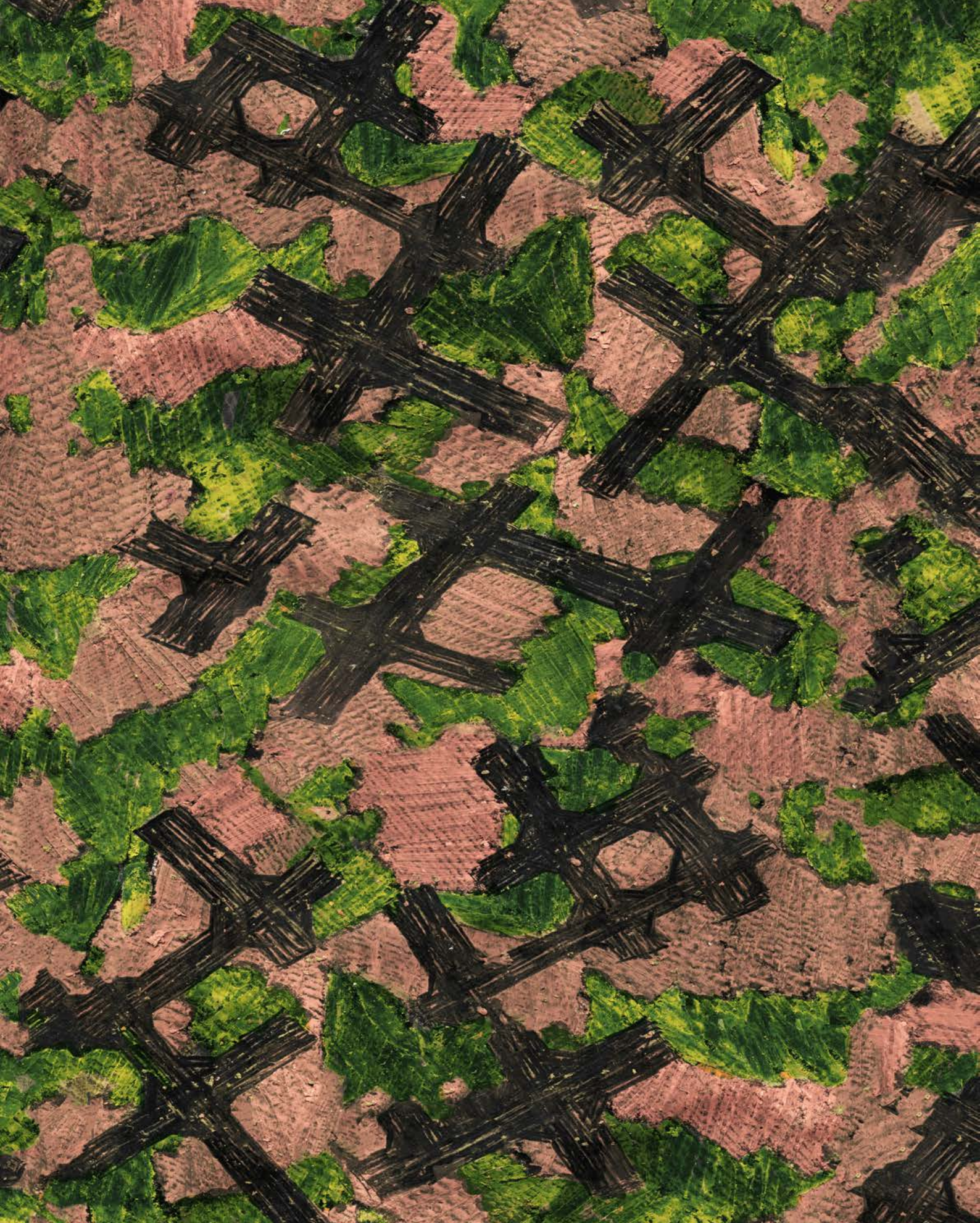

27°27'24"S

144°08'40"E

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

52°06'08"N 4°18'35"E

24°35'02"N 101°21'34"E

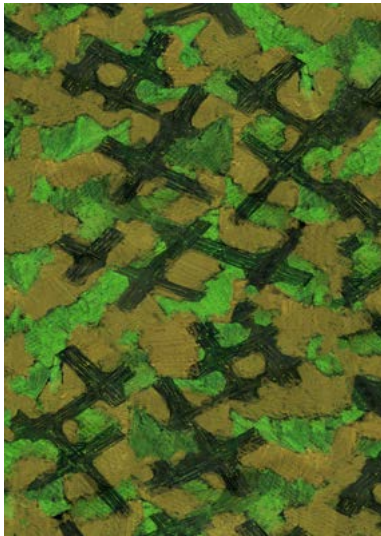
27°27'24"S 144°08'40"E

Kuosiperhe 4, erikoisväritykset

KASVUSUUNNAT

52°06'08"N

4°18'35"E

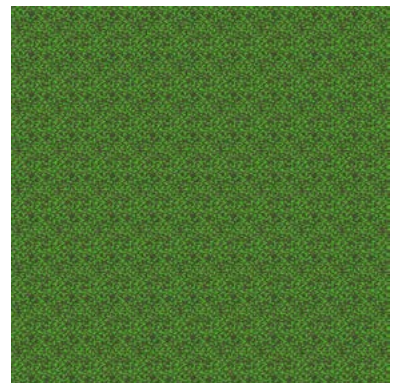
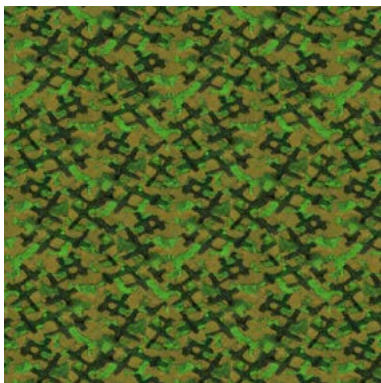
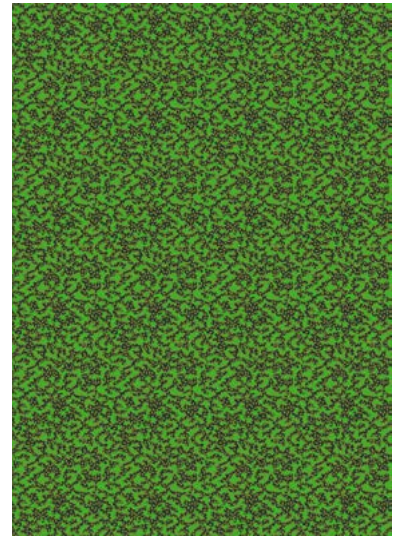
24°35'02"N

101°21'34"E

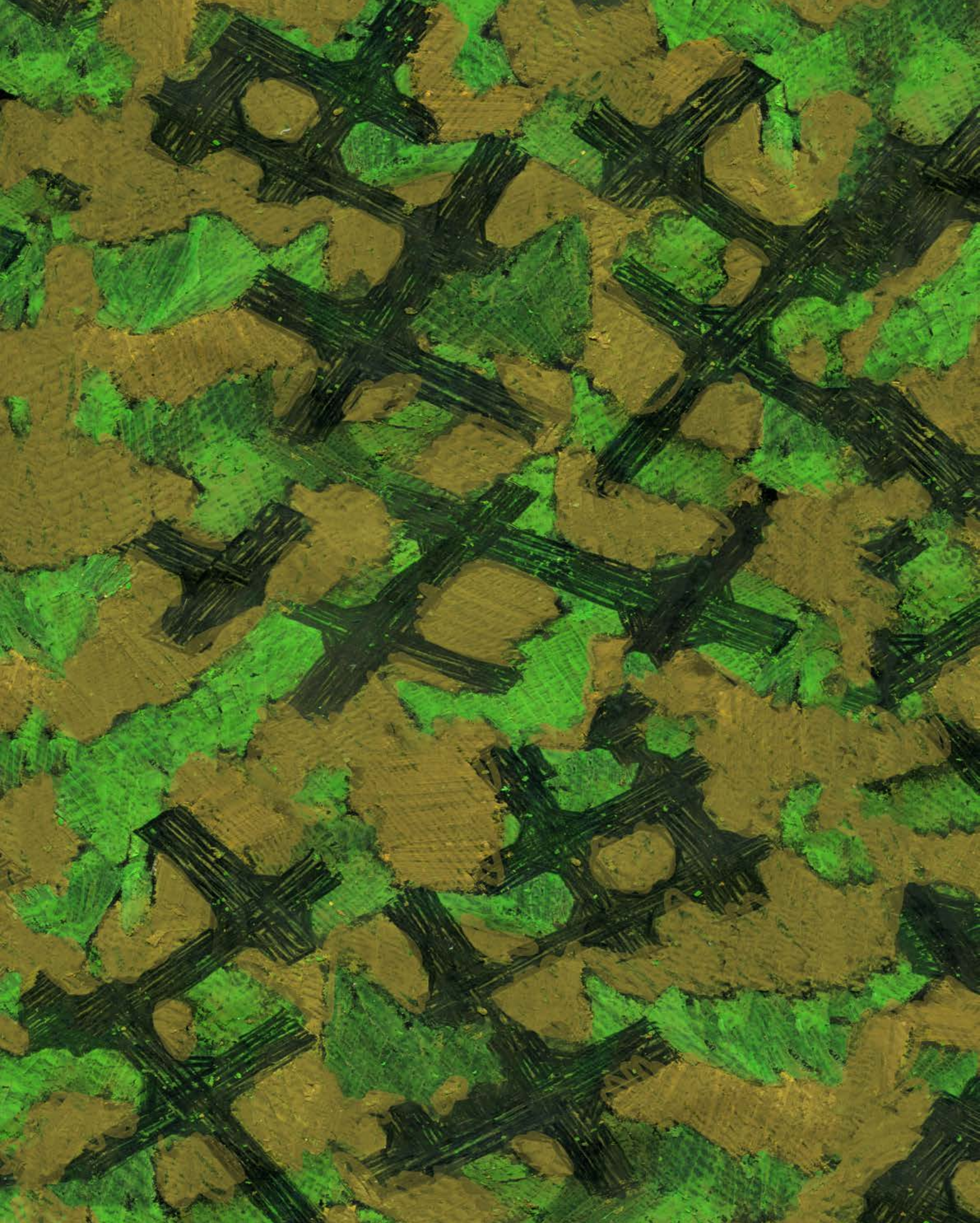

27°27'24"S

144°08'40"E

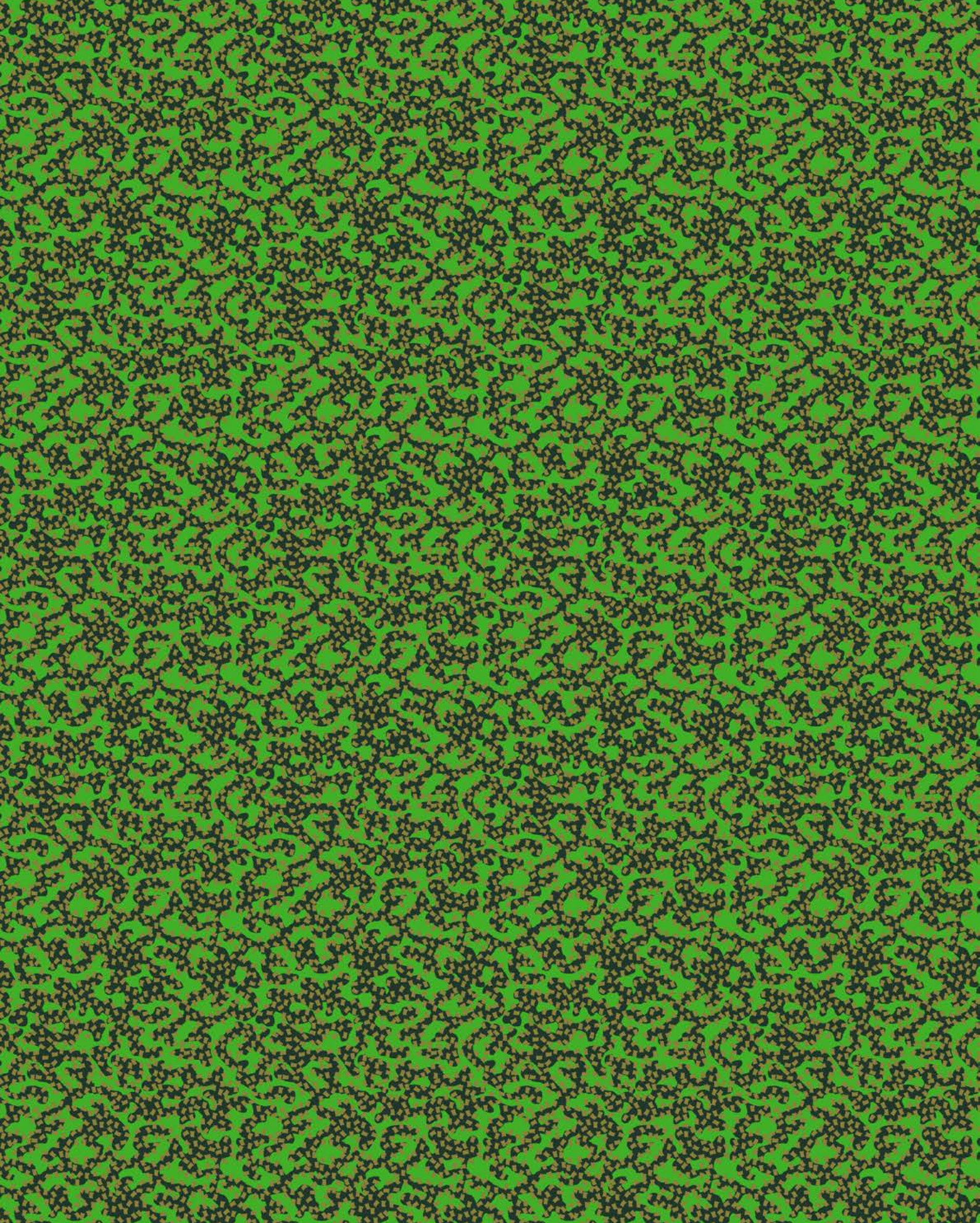
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

52°06'08"N 4°18'35"E

24°35'02"N 101°21'34"E

27°27'24"S 144°08'40"E

UTUISET RAKENTEET

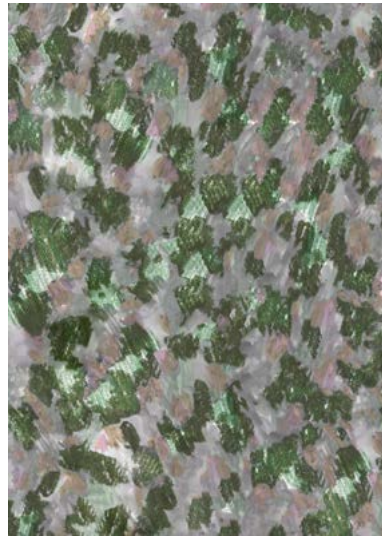
50°53'33"N

15°31'08"E

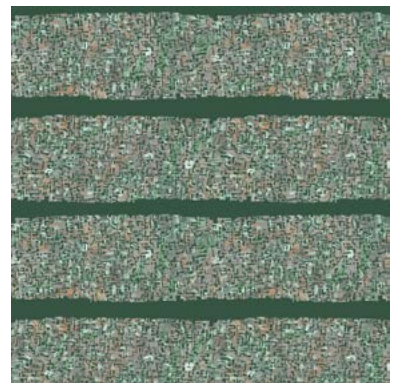
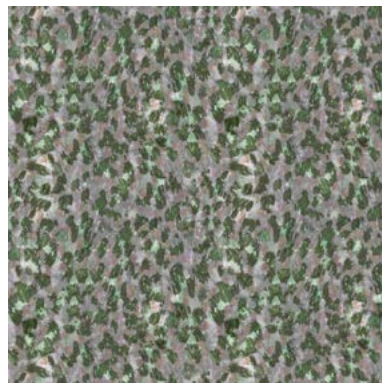
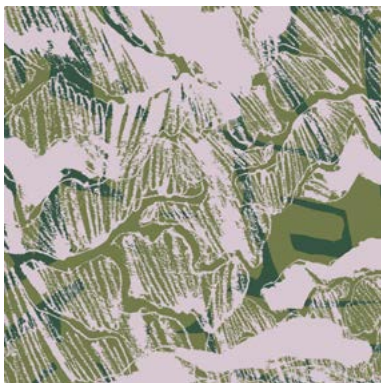
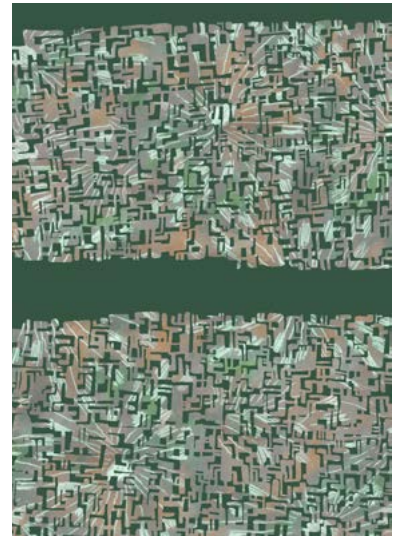
13°23'20"N

106°40'34"E

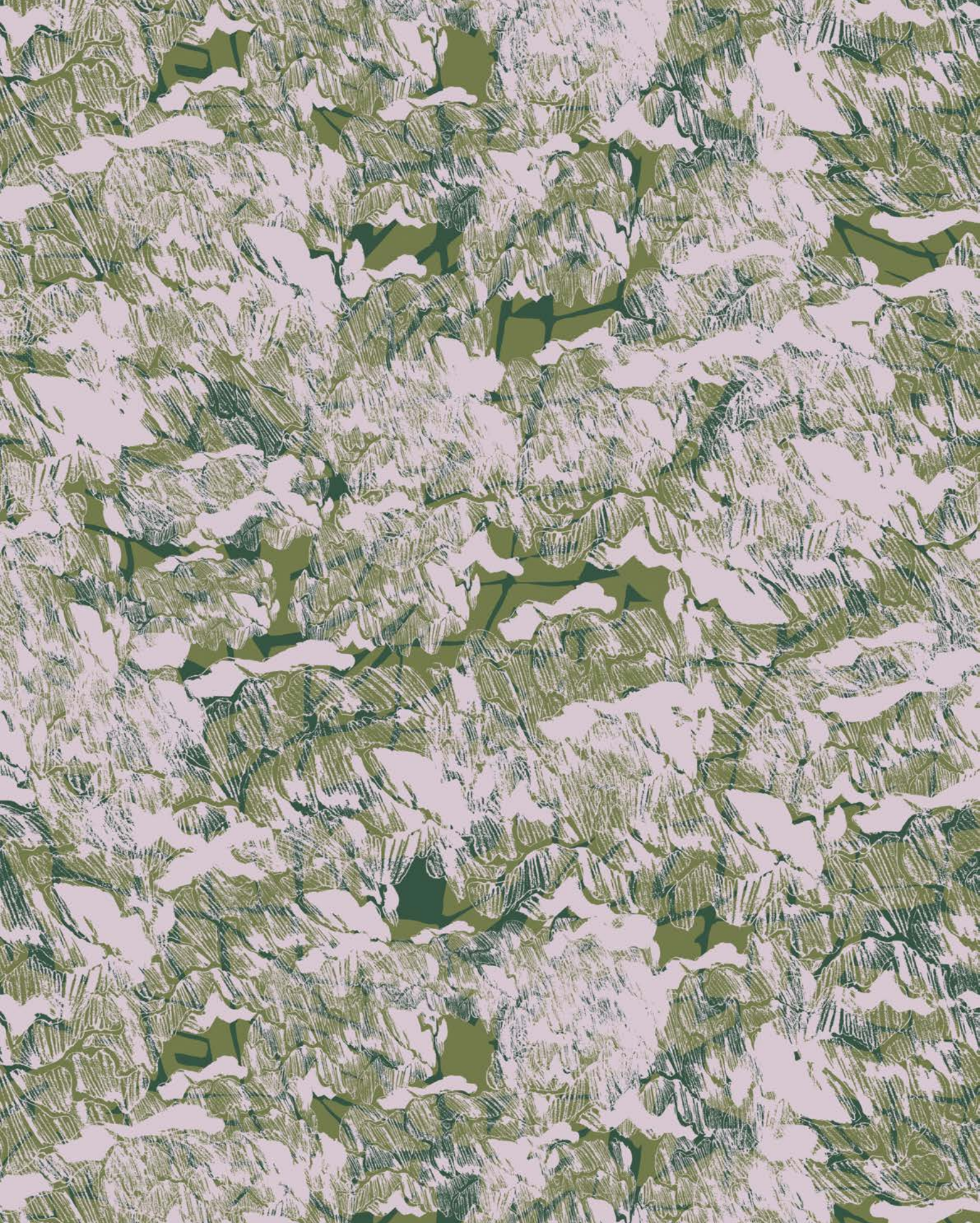

55°46'04"N

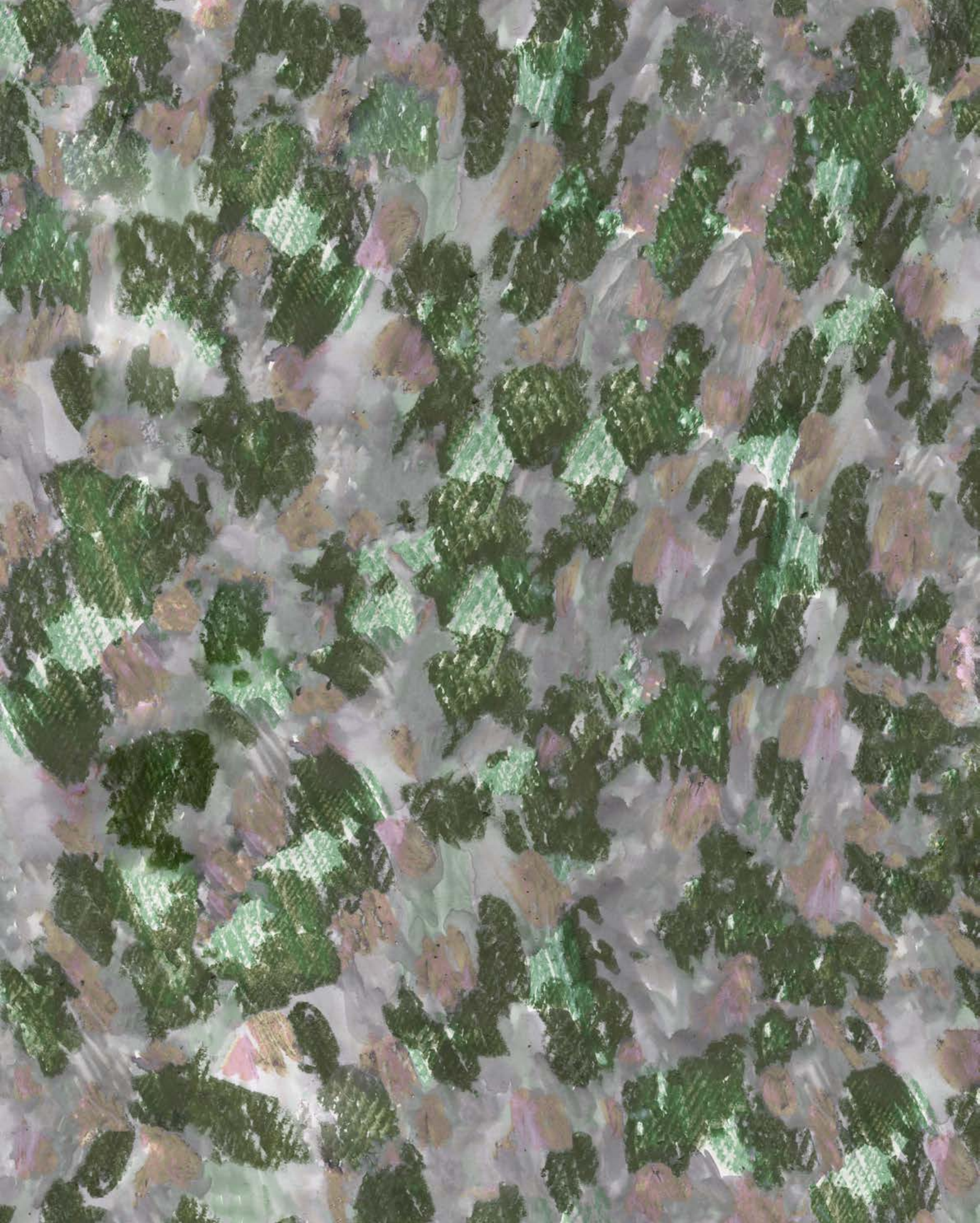
37°37'05"E

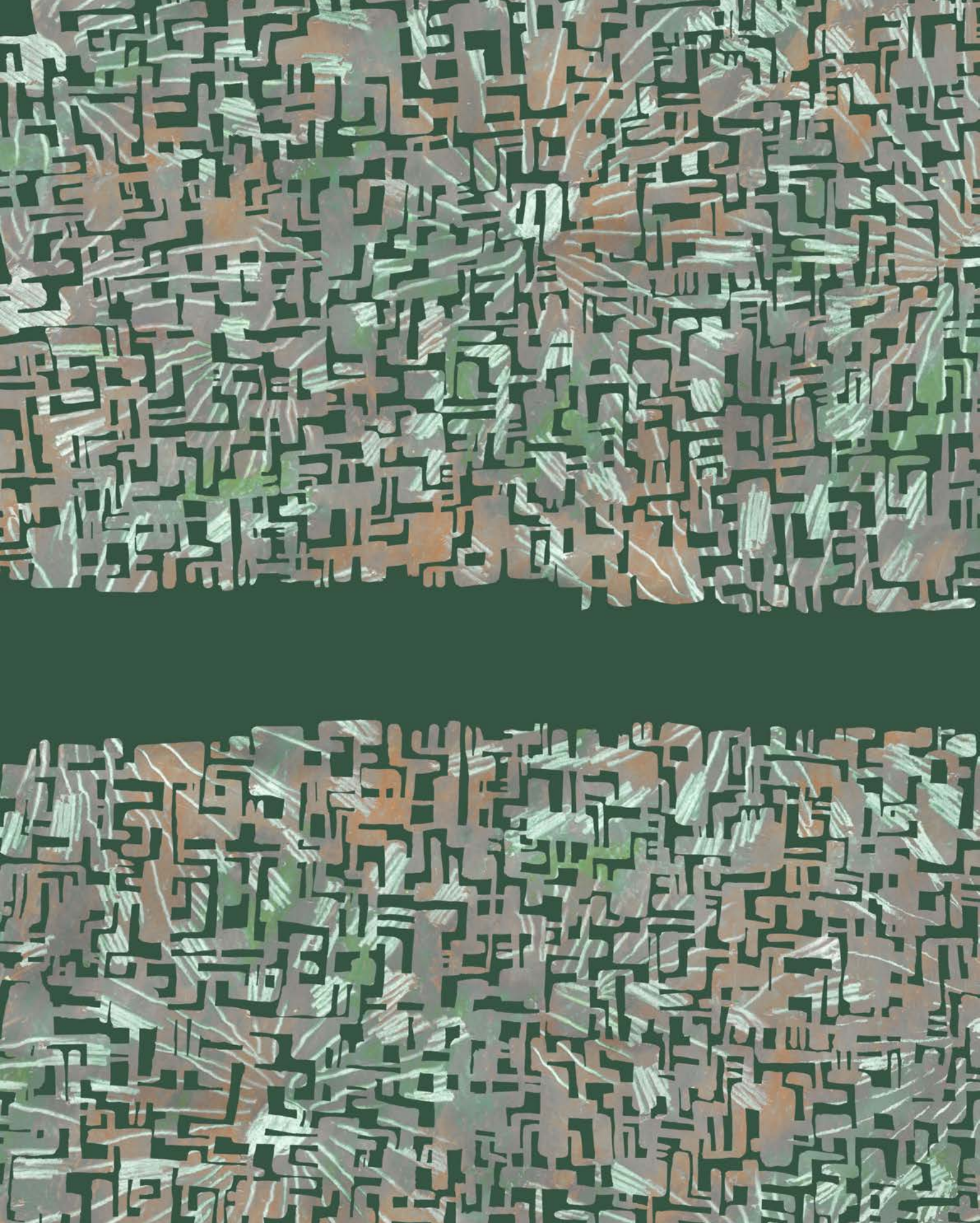
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

50°53'33"N 15°31'08"E

13°23'20"N 106°40'34"E

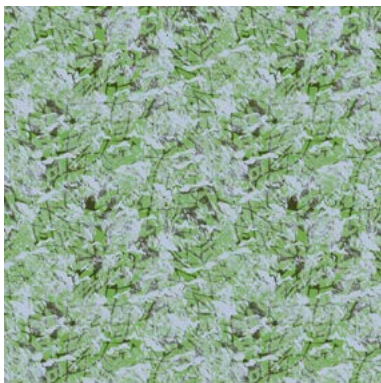
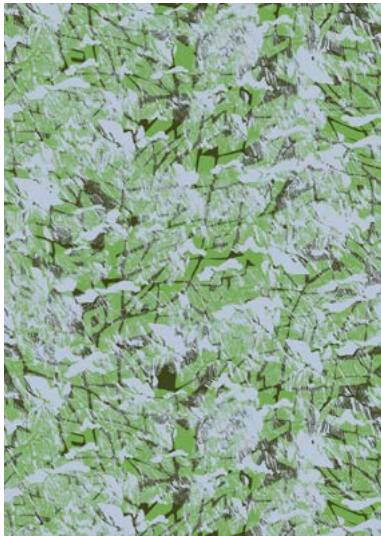

55°46'04"N 37°37'05"E

UTUISET RAKENTEET

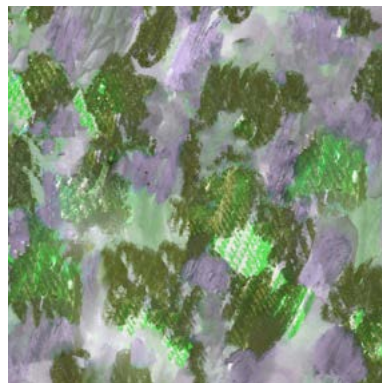
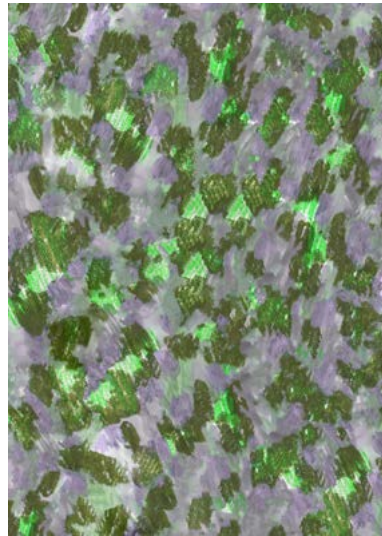
50°53'33"N

15°31'08"E

13°23'20"N

106°40'34"E

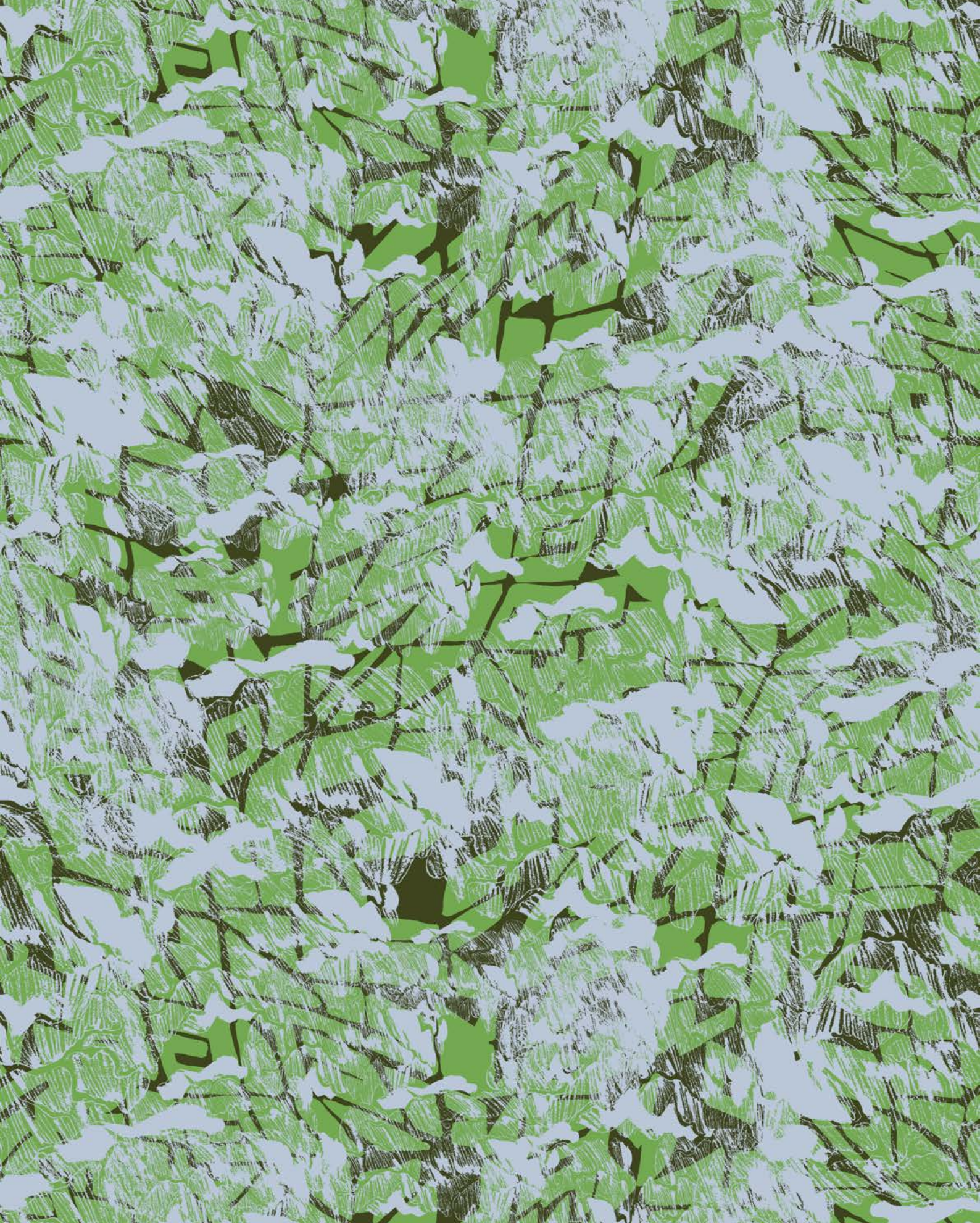

55°46'04"N

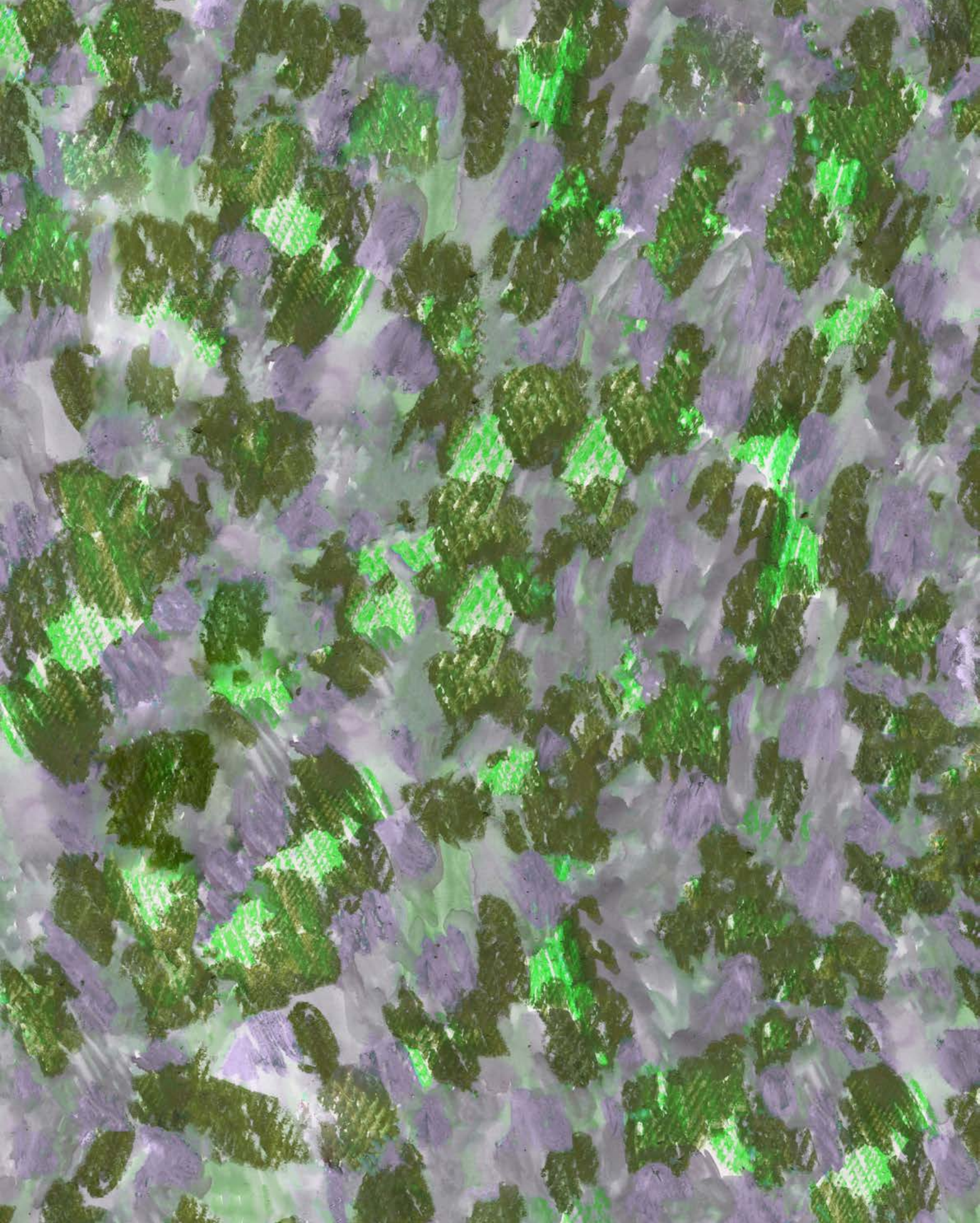
37°37'05"E

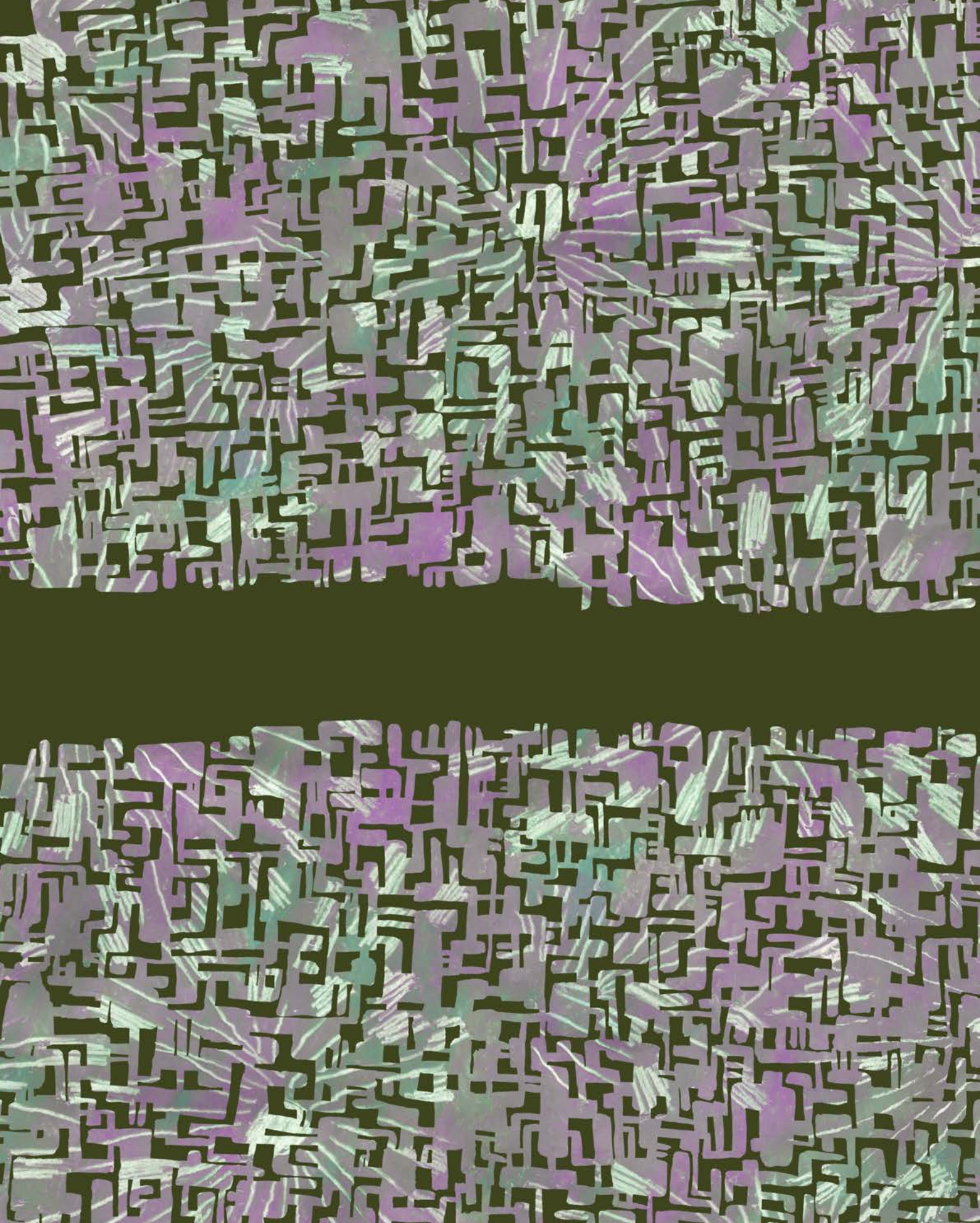
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

50°53'33"N 15°31'08"E

13°23'20"N 106°40'34"E

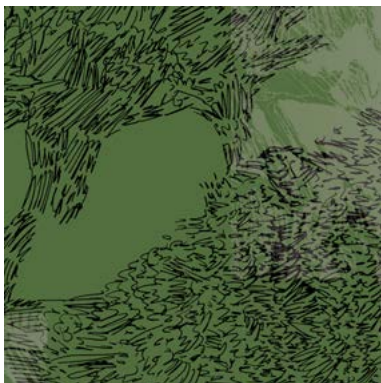
55°46'04"N 37°37'05"E

Kuosiperhe 6, perusväritykset

RAJATILAT

4°08'23"S

137°37'59"E

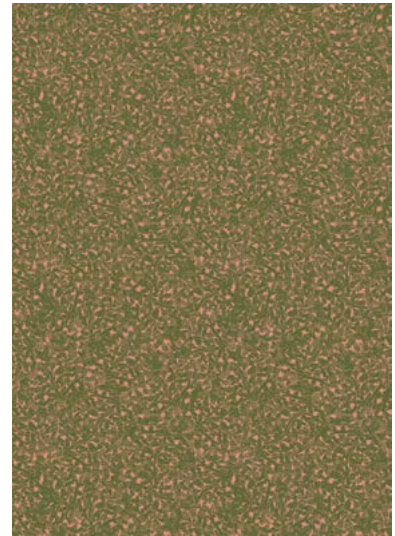
19°30'58"S

14°49'05"E

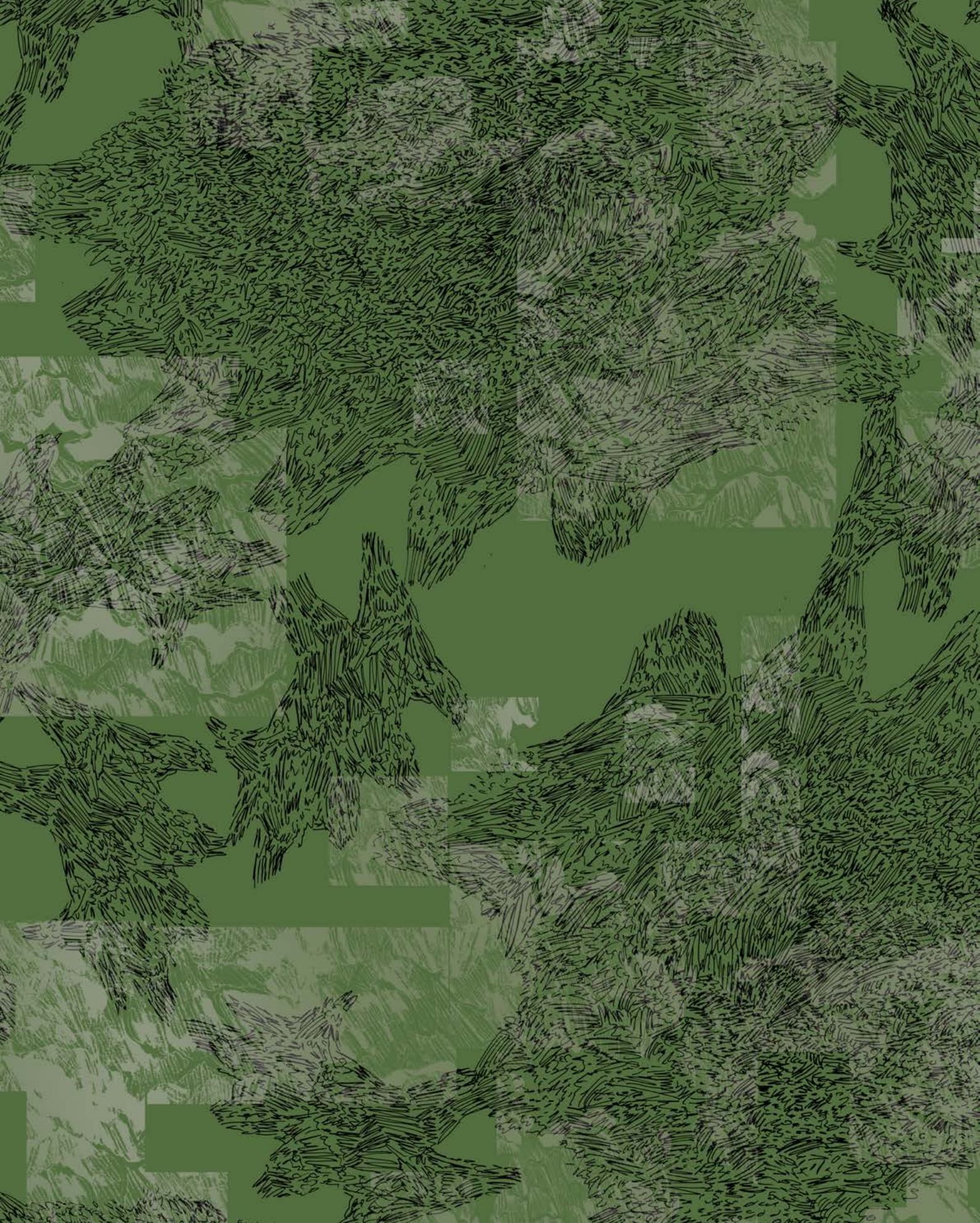

29°49'04"N

89°43'26"W

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

4°08'23"S 137°37'59"E

19°30'58"S 14°49'05"E

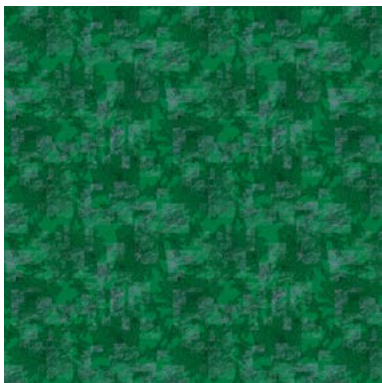
29°49'04"N 89°43'26"W

Kuosiperhe 6, erikoisväritykset

RAJATILAT

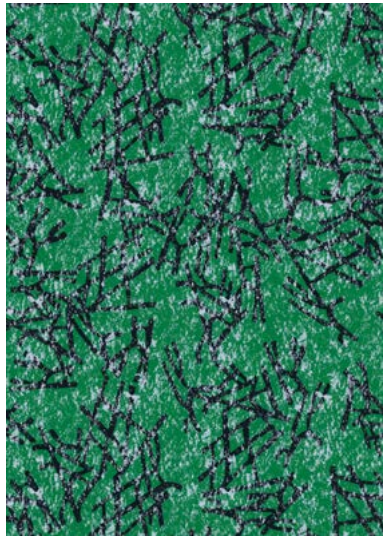
4°08'23"S

137°37'59"E

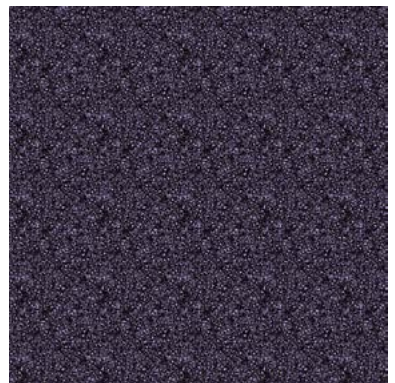
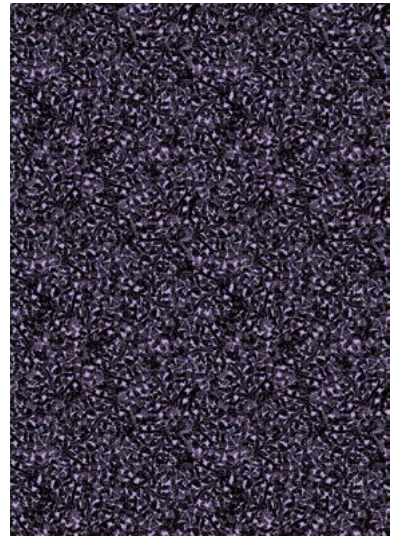
19°30'58"S

14°49'05"E

29°49'04"N

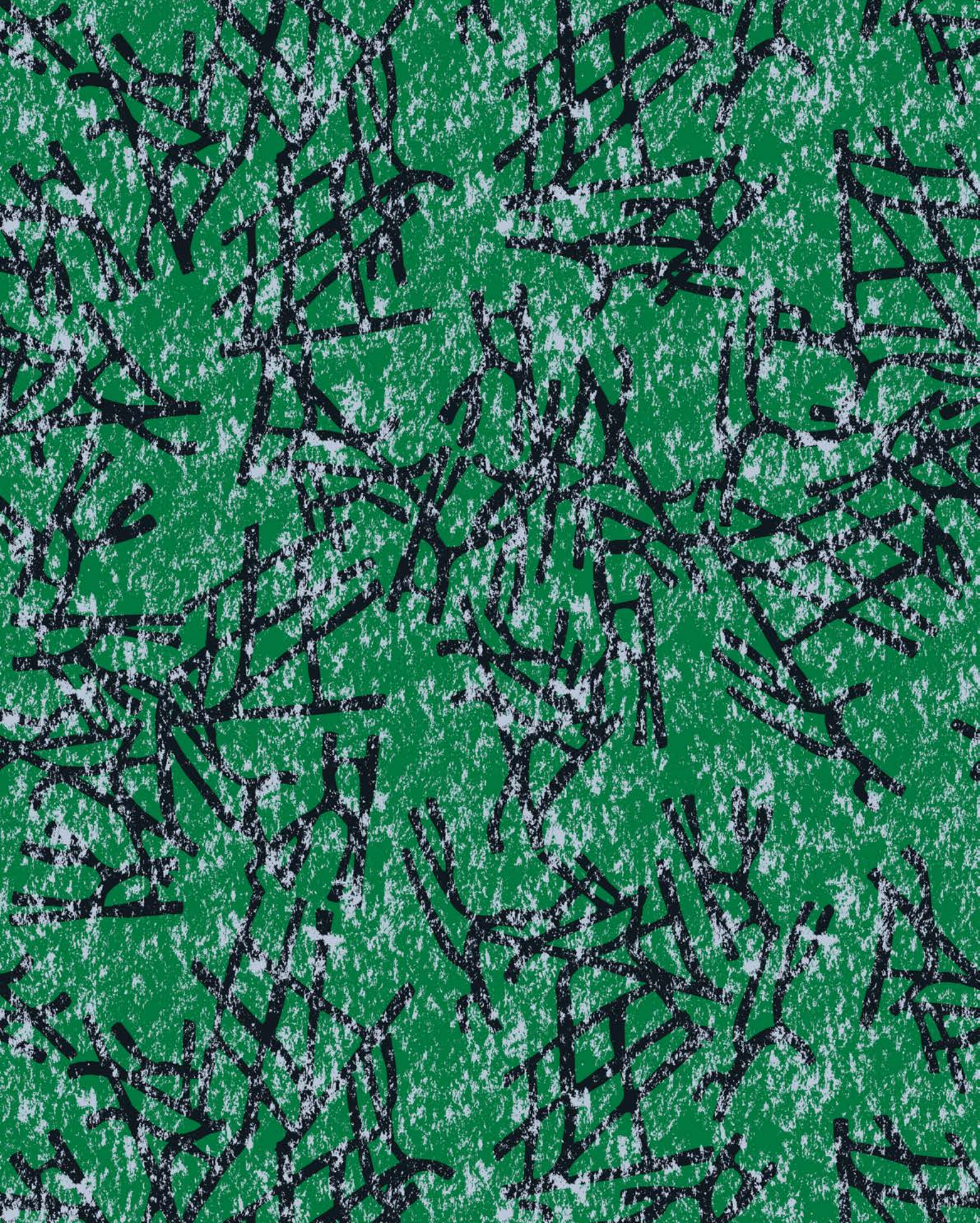
89°43'26"W

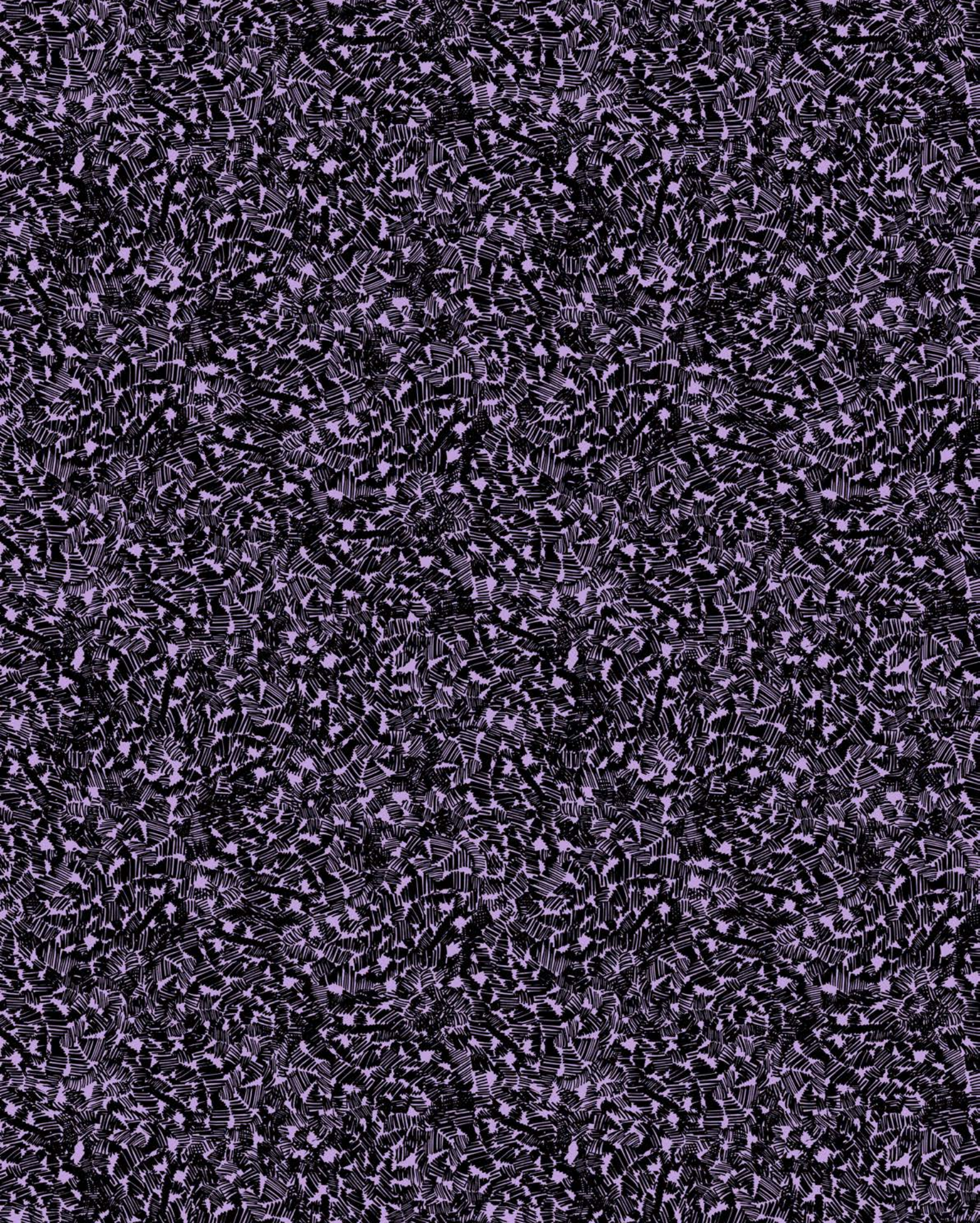
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

4°08'23"S 137°37'59"E

19°30'58"S 14°49'05"E

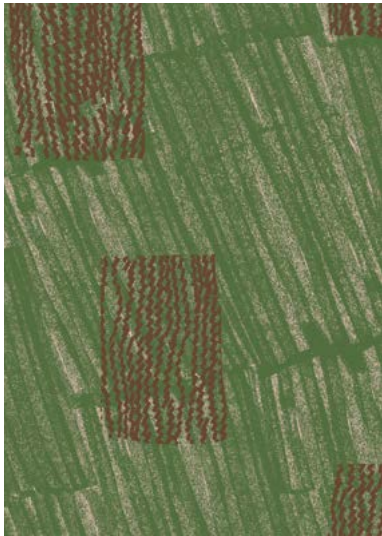

29°49'04"N 89°43'26"W

VALJASTETUT VOIMAT

42°15'18"N

42°02'56"E

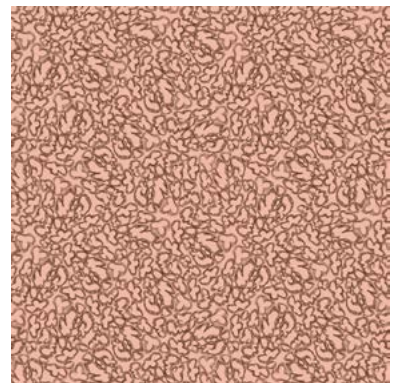
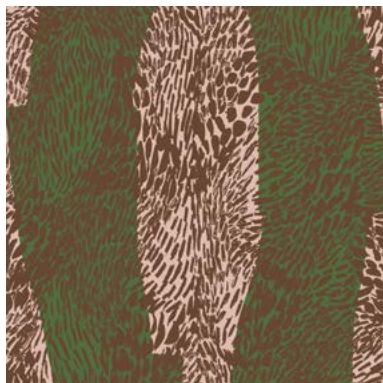
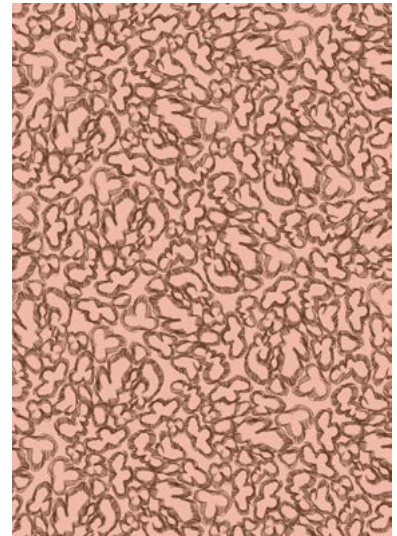
29°00'50"N

9°29'42"W

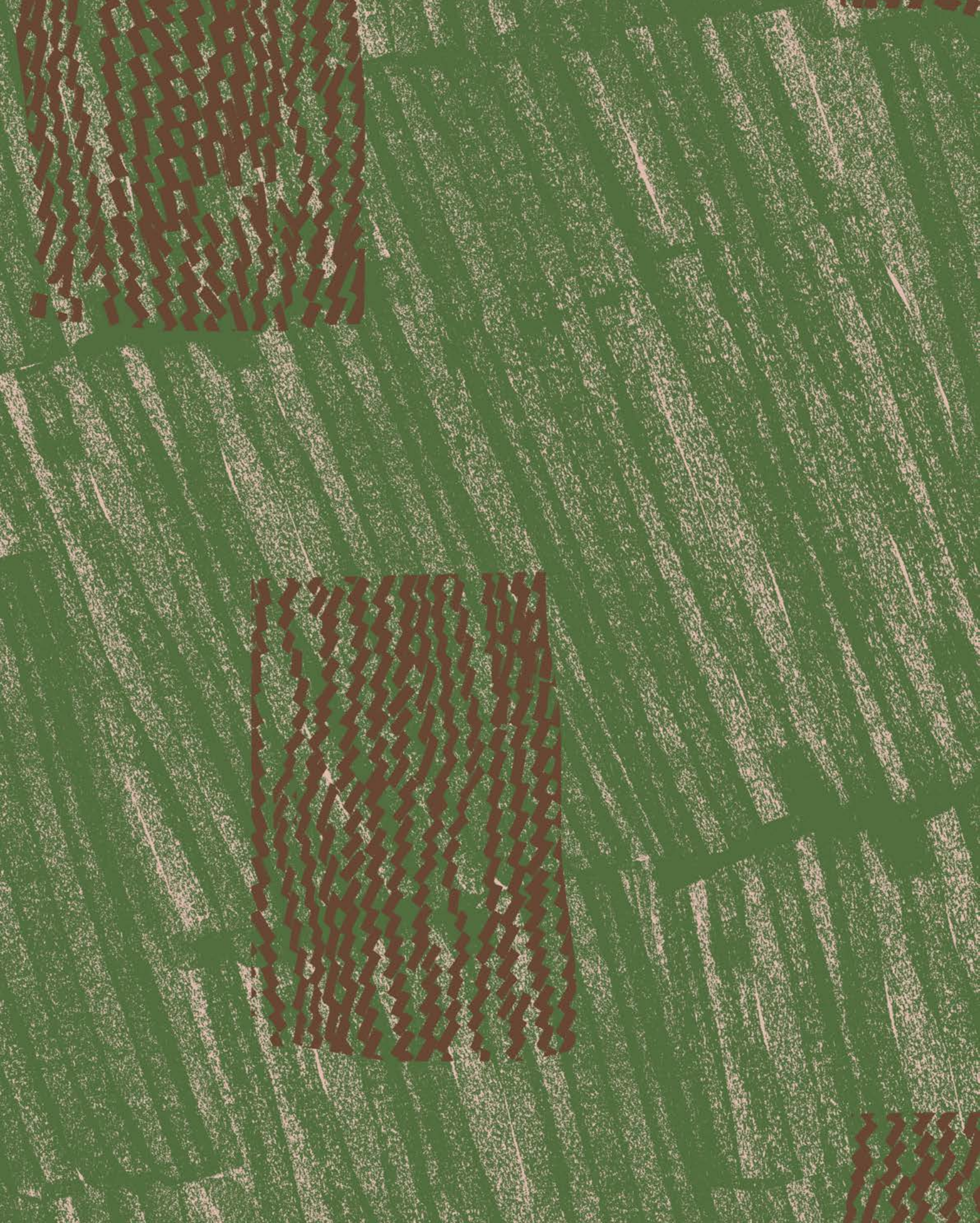

69°23'46"N

30°40'29"E

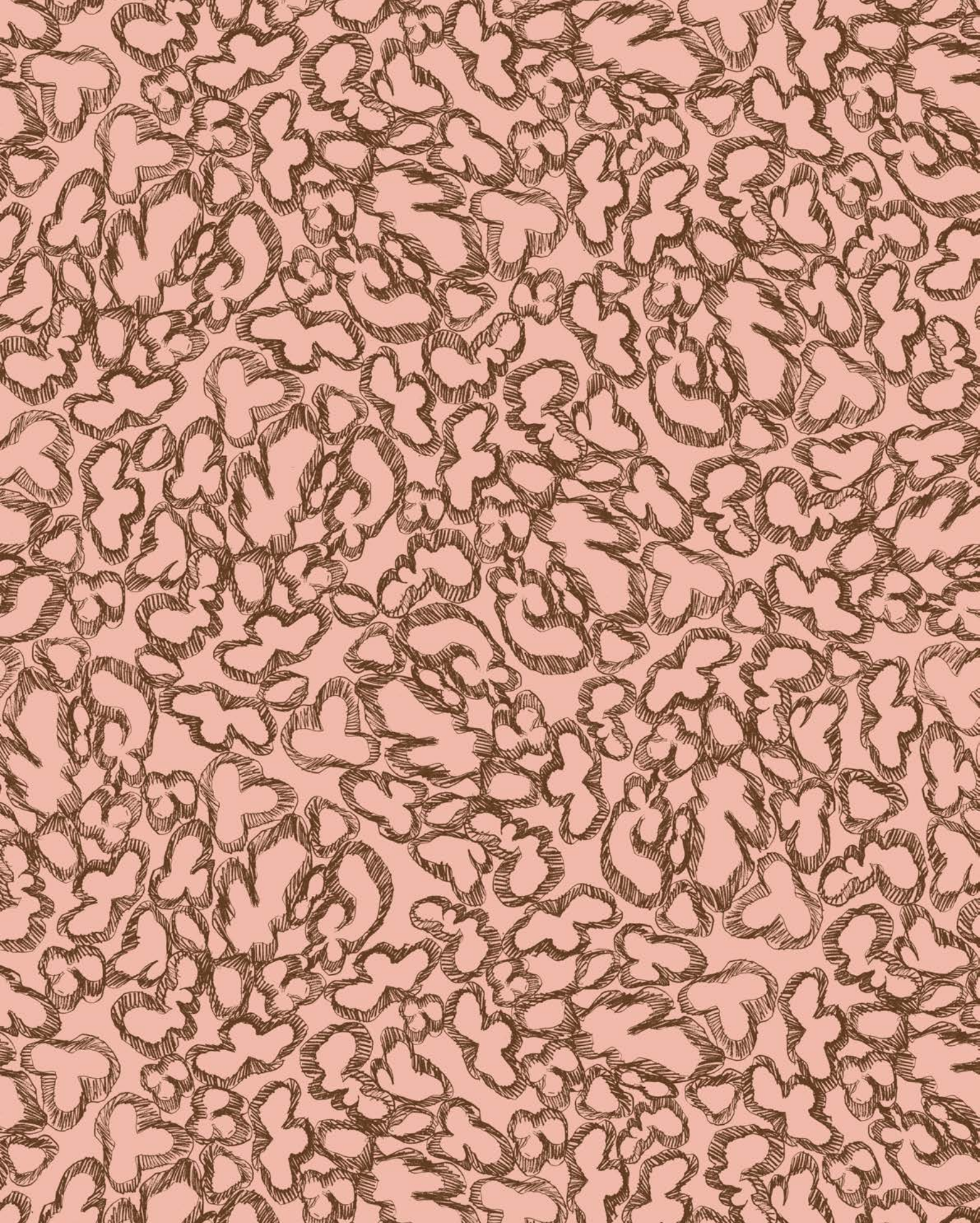
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

42°15'18"N 42°02'56"E

29°00'50"N 9°29'42"W

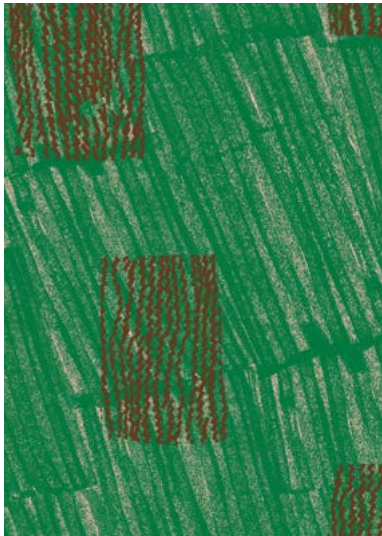
69°23'46"N 30°40'29"E

Kuosiperhe 7, erikoisväritykset

VALJASTETUT VOIMAT

42°15'18"N

42°02'56"E

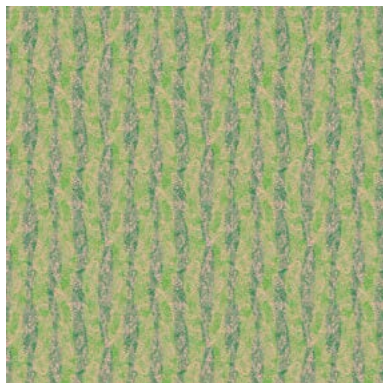
29°00'50"N

9°29'42"W

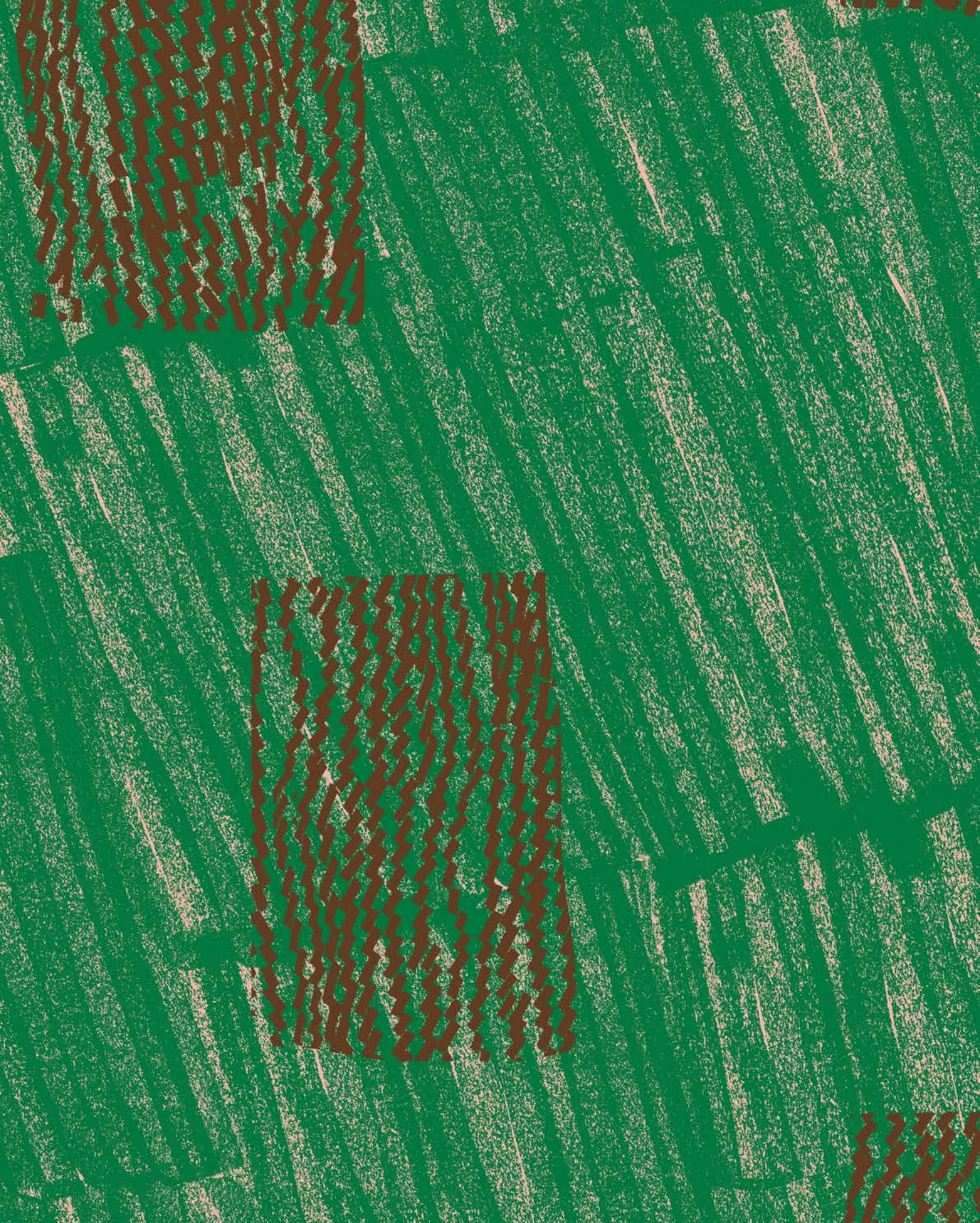

69°23'46"N

30°40'29"E

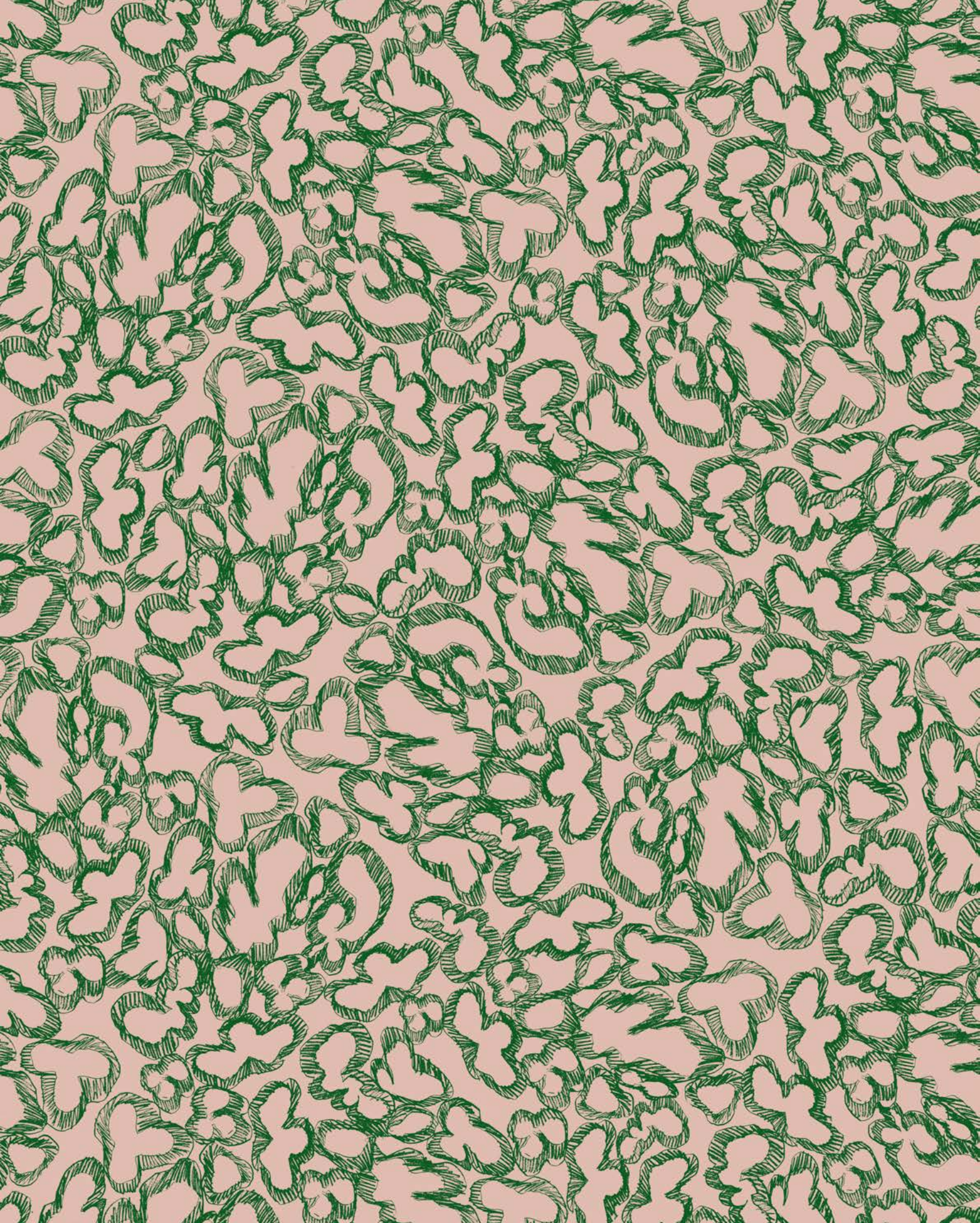
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

42°15'18"N 42°02'56"E

29°00'50"N 9°29'42"W

69°23'46"N 30°40'29"E

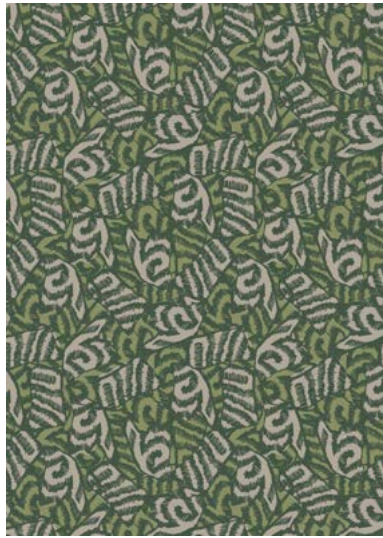
Kuosiperhe 8, perusväritykset

SUUNNATTOMAT TIET

64°37'21"N
29°48'32"E

64°38'56"N
29°50'41"E

26°55'22"N
68°30'56"E

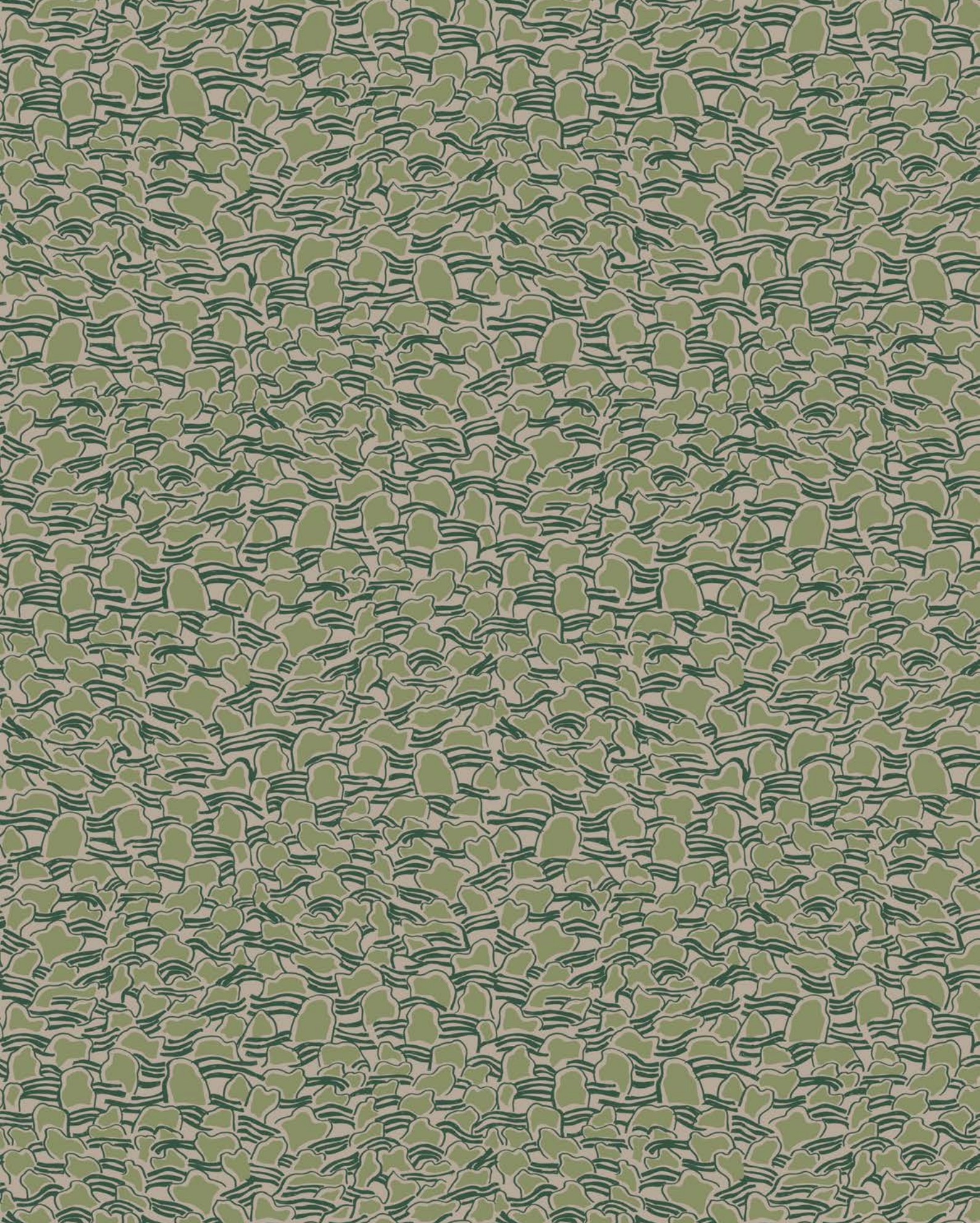
Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

64°37'21"N 29°48'32"E

64°38'56"N 29°50'41"E

26°55'22"N 68°30'56"E

Kuosiperhe 8, erikoisväritykset

SUUNNATTOMAT TIET

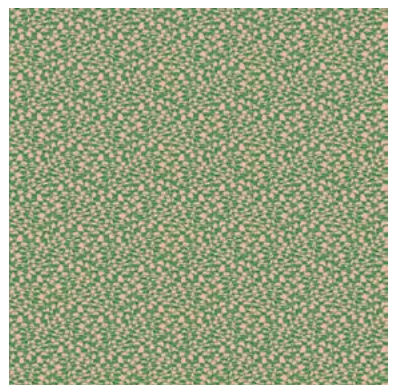
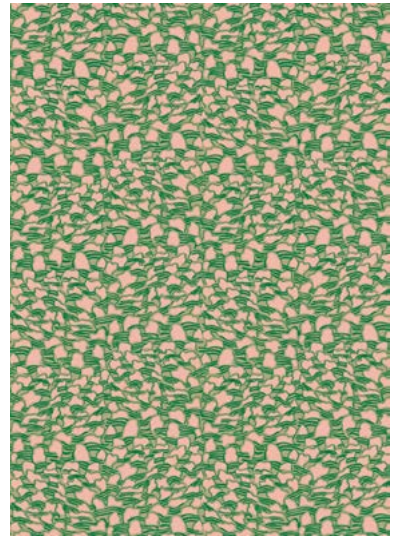
64°37'21"N
29°48'32"E

64°38'56"N
29°50'41"E

26°55'22"N
68°30'56"E

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

64°37'21"N 29°48'32"E

64°38'56"N 29°50'41"E

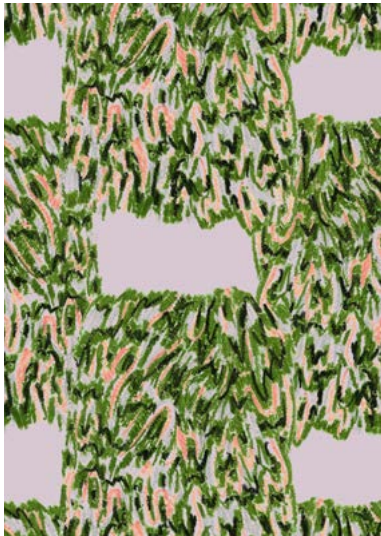
26°55'22"N 68°30'56"E

Kuosiperhe 9, perusväritykset

TILAN TAUOT

51°26'35"N

14°44'07"E

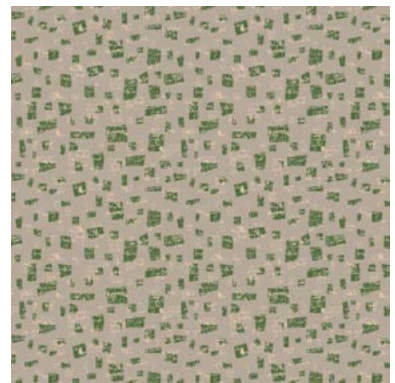
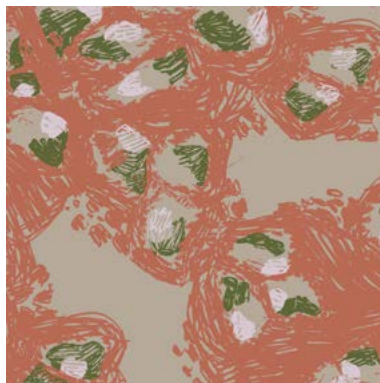
23°51'39"S

43°58'55"E

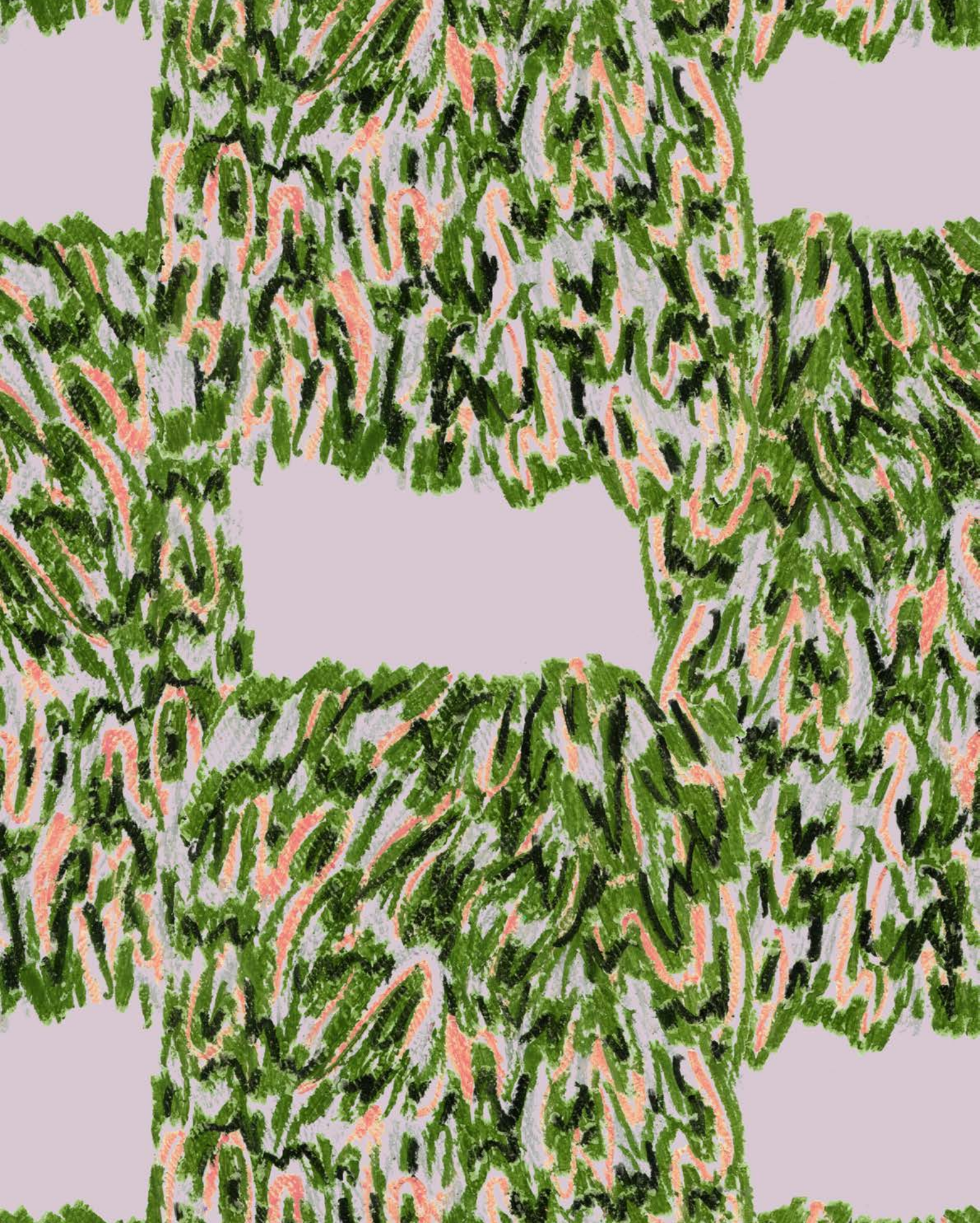

30°33'52"N

31°00'22"E

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

51°26'35"N 14°44'07"E

23°51'39"S 43°58'55"E

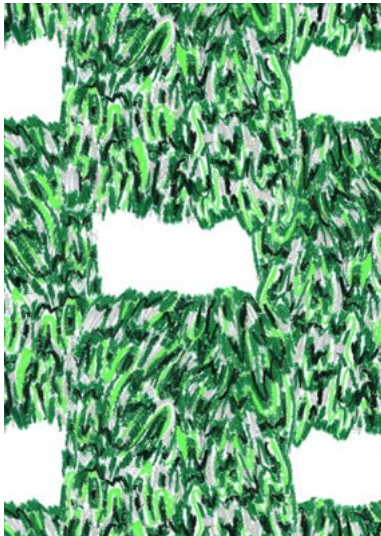

30°33'52"N 31°00'22"E

TILAN TAUOT

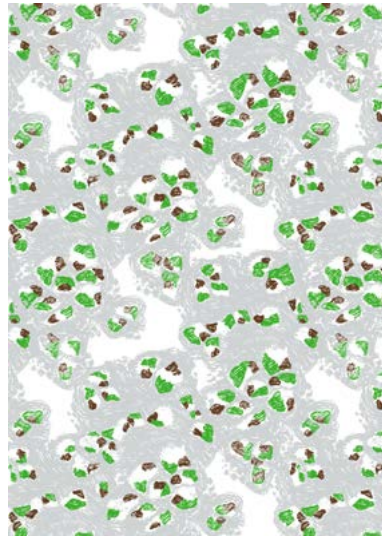
51°26'35"N

14°44'07"E

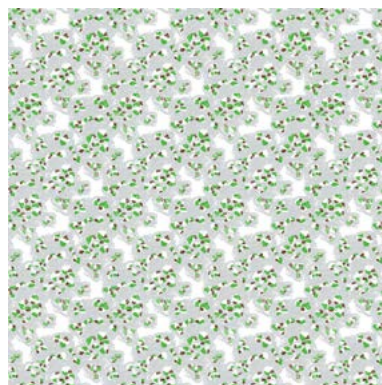
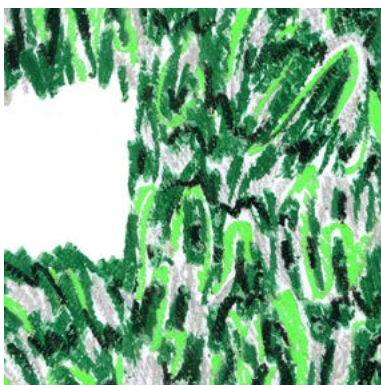
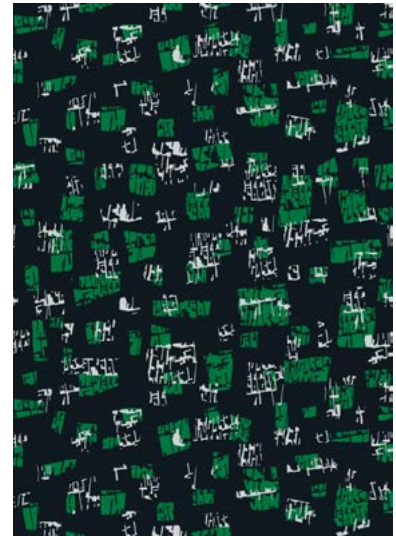
23°51'39"S

43°58'55"E

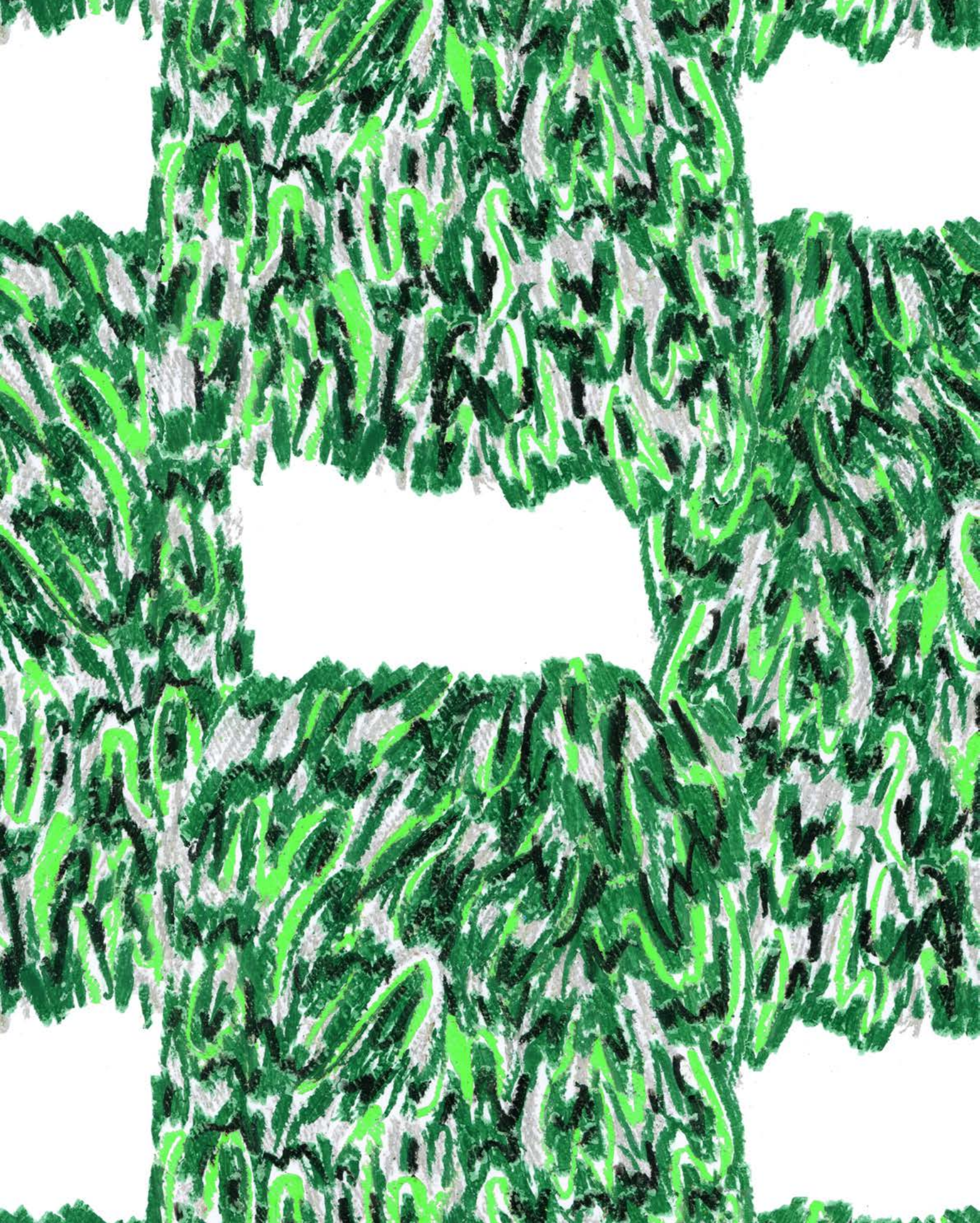

30°33'52"N

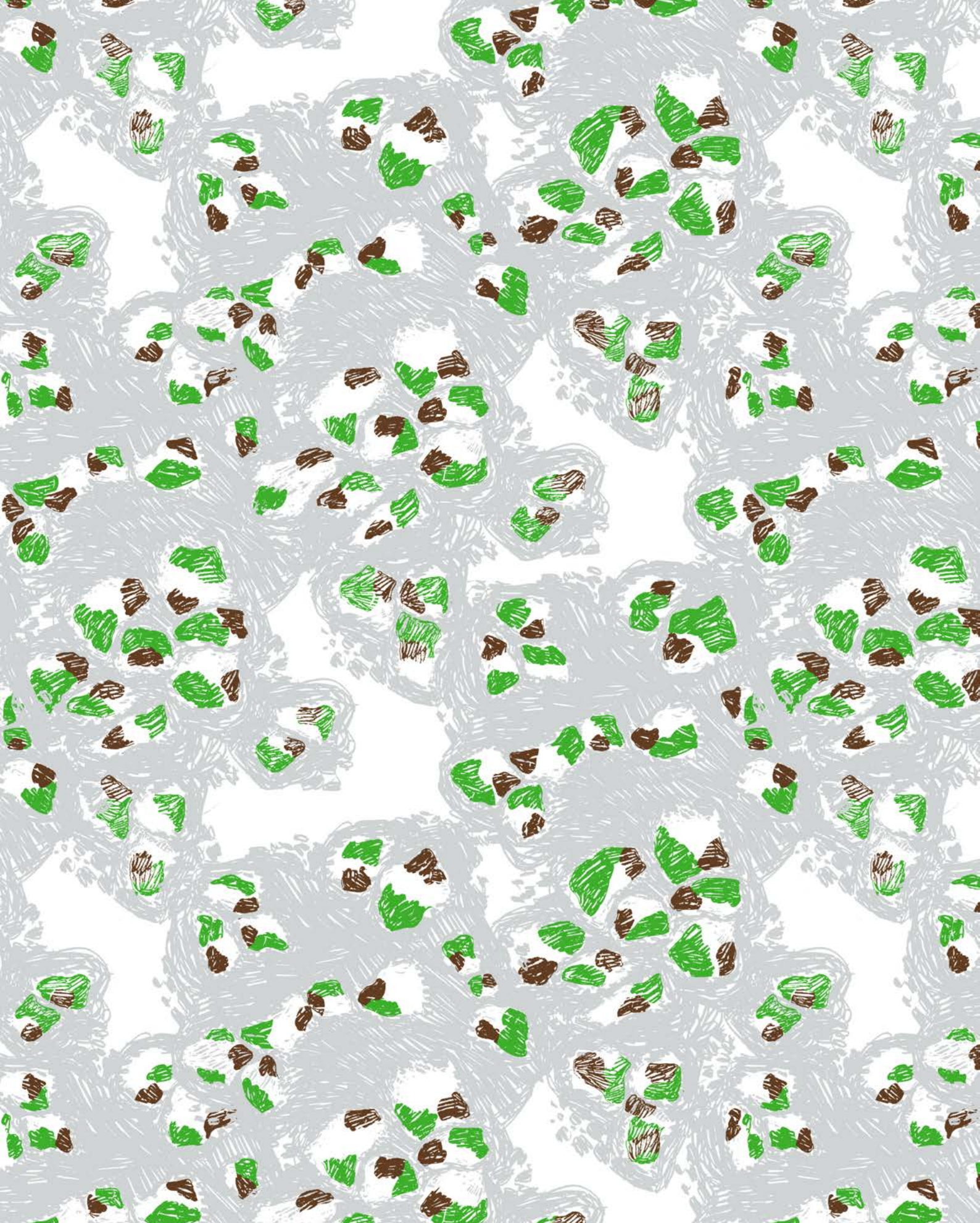
31°00'22"E

Havaintokuvat kuoseista eri skaaloissa

51°26'35"N 14°44'07"E

23°51'39"S 43°58'55"E

30°33'52"N 31°00'22"E

